དབུ་མ་ཧུམ་འགྲེལ།

སྨད་ཆ།

ཐེབ་ཕྲེང་དྲུག་པ།

སེར་བྱེས་དགེ་བཤེས་བསོད་ནམས་དབང་ལྡན་གྱིས་བརྩམས།

ཁྱུ་ཚ་ཕྱུ་ཚ་ཀ་ཀྲེ་ཚ།

སྟུ། ཚ།།

སེར་ཕྲེས་བསོད་ནམས་དབང་ལྡན་གྱིས་བརྩམས། དེབ་ཕྲེང་དྲུག་པ།

སེར་ཕྲེས་དཔེ་མཛོད་ཁང་།

སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་དེབ་སྒྲིའི་ཨང་།
SJRB-0474

པར་རྩ་མ་ཕྱི་རང་སོར་བཞག་ཡོད།
སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་གིས་འཕྲུལ་དེབ་ཏུ་བཟོས།
སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོས་འགྲེམས་སྤེལ་བྱས།
༢༠༢༥ ལོའི་ཟླ་ལྔ་པར་གསར་དུ་བསྒྲིགས།

སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་དྲ་བྱང་།
www.serajeyrigzodchenmo.org

ཡིག་འབྲེལ་དྲ་བྱང་།
serajeyrigzodchenmo@gmail.com

དེབ་འདིའི་པར་སྐྲུན་གྱི་བདག་དབང་དེབ་གསལ་རྩོམ་སྒྲིག་པ་ལ་ཡོད།

།དཀར་ཆག། Contents

དབུ་མ་སུམ་འགྲེལ། སྐད་ཆ།	1
གཉིས་པ་སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ཕྱི་བྲག་ཏུ་དགག་པ་ལ་གཉིས།	**1**
དང་པོ་གཞན་ལུགས་བརྗོད་པ།	1
དོན་འགྲེལ།	2
དཀའ་འགྲེལ།	3
རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།	5
གཉིས་པ་ལུགས་དེ་དགག་པ་ལ་གཉིས།	6
• 1) གཞིའི་རྣམ་གཞག་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བསྟན་པ།	7
• 2) ལོག་པའི་ལམ་དུ་འཇུག་པས་འབྲས་བུ་མི་ཐོབ་པའོ།།	94
དང་པོ་གཞིའི་རྣམ་གཞག་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བསྟན་པ་ལ་གཉིས།	7
• a) གཞན་དབང་ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་ཡིན་པ་དགག་པ།	7
• b) གཞན་དབང་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་གདགས་གཞི་ཡིན་པ་དགག་པ།	92
དང་པོ་གཞན་དབང་ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་ཡིན་པ་དགག་པ་ལ་གཉིས།	7
• i) གཞན་དབང་གི་ངོ་བོ་དང་རྒྱུའི་ཁྱད་པར་དགག་པ།	7
• ii) གཞན་དབང་འཇལ་བྱེད་དགག་པ།	49

དང་པོ་གཞན་དབང་གི་ངོ་བོ་དང་རྒྱུའི་ཁྱད་པར་དགག་པ་ལ་གཉིས། 7
• (1) གཞན་དབང་གི་ངོ་བོ་དགག་པ། 7
• (2) གཞན་དབང་གི་རྒྱུའི་ཁྱད་པར་དགག་པ། 26
དང་པོ་གཞན་དབང་གི་ངོ་བོ་དགག་པ་ལ་གཉིས། 7
• (a) དཔེ་དགག་པ། 7
• (b) དོན་དགག་པ། 18
དང་པོ་དཔེ་དགག་པ་ལ་གཉིས། 7
• (i) རྨི་ལམ་གྱི་དཔེ་དགག་པ། 7
• (ii) སྐྲ་ཤད་མཐོང་བའི་དཔེ་དགག་པའོ། ། 16
དང་པོ་རྨི་ལམ་གྱི་དཔེ་དགག་པ་ལ་གསུམ། 7
• དང་པོ་རྨི་ལམ་གྱི་དཔེས་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མི་འགྲུབ་པ། 7
དོན་འགྲེལ། 7
དཀའ་འགྲེལ། 8
• གཉིས་པ་རྨི་ལམ་གྱི་དཔེས་སད་དུས་སུ་ཕྱི་རོལ་མེད་པ་མི་འགྲུབ་པ། 9
• གསུམ་པ་རྨི་ལམ་གྱི་དཔེས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་བརྫུན་པར་འགྲུབ། 14
གཉིས་པ་སྐྲ་ཤད་མཐོང་བའི་དཔེ་དགག་པ། 16
གཉིས་པ་དོན་དགག་པ་ལ་གཉིས། 18
གཉིས་པ་ལུགས་དེ་དགག་པ་ལ་གསུམ། 18
• དང་པོ་ད་ལྟར་བ་ལ་ནུས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ། 19

- གཉིས་པ་མ་འོངས་པའི་ནུས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ། 20
- གསུམ་པ་འདས་པ་ལ་ནུས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ། 22
    - དོན་འགྲེལ། 22
    - དཀའ་འགྲེལ། 23

གཉིས་པ་གཞན་དབང་གི་རྒྱུའི་ཁྱད་པར་དགག་པ་ལ་གཉིས། 26

- དང་པོ་གཞན་གྱི་ལུགས་བརྗོད་པ། 26
    - དོན་འགྲེལ། 27
    - དཀའ་འགྲེལ། 29
    - རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ། 31

གཉིས་པ་ལུགས་དེ་དགག་པ་ལ་གསུམ། 34

དང་པོ་དགག་པ་དངོས། 35

གཉིས་པ་རང་ལ་འགལ་བ་མེད་པ་ལ་གཉིས། 39

- དང་པོ་ལུང་དང་འགལ་བ་མེད་པ། 40
    - དོན་འགྲེལ། 40
    - དཀའ་འགྲེལ། 41
- གཉིས་པ་མི་སྟུག་པ་སྒོམ་པ་དང་འགལ་བ་མེད་པ་འཕྲོས་བཅས། 43
    - དོན་འགྲེལ། 43
    - དཀའ་འགྲེལ། 45

གསུམ་པ་མཇུག་བསྡུ་བ། 47

ཚད་འགོག །

གཉིས་པ་གཞན་དབང་འཇལ་བྱེད་དགག་པ་ལ་གསུམ། **49**

- 1) རང་རིག་གི་སྒྲུབ་བྱེད་མེད་པ། 49
- 2) རང་རིག་ལ་གནོད་བྱེད་ཡོད་པ། 91
- 3) འཇལ་བྱེད་མེད་པའི་གཞལ་བྱ་ཡོད་ན་ཧ་ཅང་ཐལ་བ། 92

དང་པོ་རང་རིག་གི་སྒྲུབ་བྱེད་མེད་པ་ལ་བཞི། 49

- a) དང་པོ་གཞན་དབང་གི་སྒྲུབ་བྱེད་དྲིས་ནས་དགག་པ། 49
- b) གཉིས་པ་དྲན་པའི་རྟགས་དེ་འབྲས་རྟགས་ཡིན་པ་དགག་པ། 51

གཉིས་པ་ལུགས་དེ་དགག་པ། 55

- c) གསུམ་པ་རང་ལུགས་ལ་རང་རིག་མེད་ཀྱང་དྲན་པ་སྐྱེས་ཚུལ། 58

དོན་འགྲེལ། 58

དཀའ་འགྲེལ། 59

- **གཉིས་པ་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷའི་ལུགས།** **60**

དོན་འགྲེལ། 60

དཀའ་འགྲེལ། 62

- d) བཞི་པ་རང་རིག་བཀག་པ་ལ་རྩོད་པ་སྤོང་བ། 66
- **ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ཀྱི་བློ་རིག་རྣམ་གཞག །** 66

དཀའ་འགྲེལ། 69

རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ། 75

- **འདིར་བསྟན་ཐུན་མིན་ཡིད་མཚོན་གྱིས་སྨྲོང་ཚུལ།** 78

གཉིས་པ་རང་རིག་ལ་གནོད་བྱེད་ཡོད་པ། 91

གསུམ་པ་འཇལ་བྱེད་མེད་པའི་གཞལ་བྱ་ཡོད་ན་ཧ་ཅང་ཐལ་བ། 92

གཉིས་པ་གཞན་དབང་ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་གདགས་གཞི་ཡིན་པ་དགག་པ། 92

  དོན་འགྲེལ། 93

  དཀའ་འགྲེལ། 93

གཉིས་པ་ལོག་པའི་ལམ་དུ་འཇུག་པས་འབྲས་བུ་མི་ཐོབ་པ་ལ་གཉིས། **94**

- དང་པོ་མངོན་མཐོ་མི་ཐོབ་པ། 94

  དོན་འགྲེལ། 95

  དཀའ་འགྲེལ། 95

- གཉིས་པ་ངེས་ལེགས་མི་ཐོབ་པ། 96

གཉིས་པ་དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤོང་བ་ལ་གཉིས། 97

དང་པོ་རིགས་པ་དང་འགལ་བའི་རྩོད་སྤོང་། 97

  དོན་འགྲེལ། 98

  དཀའ་འགྲེལ། 100

གཉིས་པ་ལུང་དང་འགལ་བའི་རྩོད་པ་སྤོང་བ་ལ་གསུམ། 101

དང་པོ་ཙམ་གྱི་སྐབས་ཕྱི་རོལ་མི་འགོག་པ་ས་བཅུ་པས་བསྒྲུབ་པ། 102

  དོན་འགྲེལ། 104

  དཀའ་འགྲེལ། 105

གཉིས་པ་དོན་དེ་ཉིད་མདོ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་བསྒྲུབ་པ། 106
གསུམ་པ་ཙམ་གྱི་སྒྲས་སེམས་གཙོ་བོ་ཉིད་དུ་བསྒྲུབ་པ། 108
གཉིས་པ་ཕྱི་རོལ་དང་སེམས་གཉིས་ཡོད་མེད་མཚུངས་པར་བསྟན་པ། 111
གསུམ་པ་ལང་གཤེགས་ལས་སེམས་ཙམ་དུ་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། 112
• དང་པོ་དངོས་ཀྱི་དོན། 112
• གཉིས་པ་དེ་འདྲ་བའི་མདོ་སྡེ་གཞན་ཡང་དྲང་དོན་དུ་བསྟན་པ། 115
དོན་འགྲེལ། 115
དཀའ་འགྲེལ། 117
རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ། 120
• གཉིས་པ་དྲང་དོན་དུ་རིགས་པས་བསྟན་པ། 126
• གཉིས་པ་མདོའི་དྲང་ངེས་ཀྱི་དོན་རྟོགས་པའི་ཐབས་བསྟན་པ། 127
གསུམ་པ་གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་བ་དགག་པ། **128**
བཞི་པ་རྒྱུ་མེད་ལས་སྐྱེ་བ་དགག་པ། **129**
དོན་འགྲེལ། 131
དཀའ་འགྲེལ། 132
གསུམ་པ་གྲུབ་དོན། 138
གཉིས་པ་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་བཀག་པ་ལ་རྩོད་སྤོང་ལ་གཉིས། 138
གཉིས་པ་དོན་བསྡུ་བ། 143

གསུམ་པ་རྟེན་འབྱུང་སྐྱེ་བ་ཉིད་ཀྱིས་མཐར་འཛིན་ལོག་རྟོག་འགོག་པ། 145

བཞི་པ་རིགས་པས་དཔྱད་པ་བྱས་པའི་འབྲས་བུ་དོན་བཟུང་བ། 146

དོན་འགྲེལ། 147

དཀའ་འགྲེལ། 148

བདག་འགོག །

གཉིས་པ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རིགས་པས་བསྒྲུབ་པ་ལ་གསུམ། **152**

- 1) ཐར་འདོད་རྣམས་ཀྱིས་ཐོག་མར་བདག་རང་བཞིན་གྱིས་
- གྲུབ་པ་དགག་དགོས་པར་བསྟན་པ། 152
- 2) བདག་དང་བདག་གི་བ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་ཚུལ། 157
- 3) བདག་དང་ཤིང་རྟའི་དཔྱད་པ་དངོས་པོ་གཞན་ལ་ཡང་
- བསྒྲེ་བར་བསྟན་པ། 219

དང་པོ་ཐར་འདོད་ཀྱིས་ཐོག་མར་བདག་དགག་དགོས་པར་བསྟན་པ། 152

དོན་འགྲེལ། 152

དཀའ་འགྲེལ། 153

གཉིས་པ་བདག་དང་བདག་གི་བ་རང་བཞིན་གྲུབ་འགོག་ལ་གཉིས། 157

- a) བདག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ། 157
- b) བདག་གི་བ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ། 218

དང་པོ་བདག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ་ལ་གསུམ། **157**

- i) གང་ཟག་རྣམ་པ་བདུན་དུ་དཔྱད་ན་མི་རྙེད་པ། 157

- ii) མི་རྟེན་ཀྱང་བརྟེན་ནས་བཏགས་ཙམ་དུ་གྲུབ་པ། 208
- iii) དེ་ལྟར་གྲུབ་པས་མཐར་འཛིན་སྤོང་སླ་བའི་ཡོན་ཏན། 210

དང་པོ་གང་ཟག་རྣམ་པ་བདུན་དུ་དཔྱད་ན་མི་རྙེད་པ་ལ་ལྔ། 157

- (1) བདག་ཕུང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཐ་དད་དགག་པ། 158
- (2) བདག་ཕུང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་གཅིག་དགག་པ། 165
- (3) རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་རྟེན་བརྟེན་པ་སོགས་དགག་པ། 190
- (4) རྣམ་ལྔའི་དོན་བསྡུ་དཔེ་དང་བཅས་པ། 201
- (5) ཕྱོགས་ལྷག་མ་གཉིས་རིགས་པས་དགག་པ། 201

དང་པོ་བདག་ཕུང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཐ་དད་དགག་པ། 158

- དང་པོ་ཕྱོགས་སྔ་མ་བརྗོད་པ། 158
    - དོན་འགྲེལ། 158
    - དཀའ་འགྲེལ། 159
- གཉིས་པ་དེ་དགག་པ། 159
    - དོན་འགྲེལ། 160
    - དཀའ་འགྲེལ། 162

གཉིས་པ་རང་སྡེས་ཕུང་པོ་ཉིད་བདག་ཏུ་འདོད་པ་དགག་པ་ལ་གསུམ། 165

- 1) ཕུང་པོ་བདག་ཏུ་འདོད་པ་དགག་པ། 165
- 2) ཕུང་པོ་བདག་ཏུ་གསུངས་པ་སོགས་ཀྱི་དགོངས་པ་བཤད་པ། 178
- 3) གཞན་གྱི་ལུགས་འཁྲུལ་མེད་དུ་བསྟན་པ། 189

དང་པོ་ផུང་པོ་བདག་ཏུ་འདོད་པ་དགག་པ་ལ་གཉིས། 165
• དང་པོ་ཕྱོགས་སྔ་མ་བརྗོད་པ། 165
• གཉིས་པ་དེ་དགག་པ། 166
  དོན་འགྲེལ། 168
  དཀའ་འགྲེལ། 174
གཉིས་པ་ཕུང་པོ་བདག་ཏུ་གསུངས་པ་སོགས་ཀྱི་དགོངས་པ་ལ་གསུམ། 178
• དང་པོ་མདོའི་དོན་བཤད་པ། 178
• གཉིས་པ་ཚོགས་ཙམ་དབྱིབས་ཙམ་བདག་ཡིན་པ་དགག་པ། 182
  དོན་འགྲེལ། 182
  དཀའ་འགྲེལ། 184
• གསུམ་པ་བདག་བརྟེན་ནས་བཏགས་ཙམ་དུ་གསུངས་པ། 187
གསུམ་པ་གཞན་གྱི་ལུགས་འབྲེལ་མེད་དུ་བསྟན་པ། 189
གསུམ་པ་རང་བཞིན་གྱིས་རྟེན་བརྟེན་པ་སོགས་དགག་པ་ལ་གཉིས། 190
དང་པོ་དངོས། 190
• དང་པོ་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱོགས་དགག་པ། 190
• གཉིས་པ་བཀག་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་བསྡོམས་ཏེ་བསྟན་པ། 191
  དོན་འགྲེལ། 192
  དཀའ་འགྲེལ། 193
གཉིས་པ་ཤར་བྱུང་མང་བཀུར་བ་དགག་པ་ལ་གཉིས། 197

- གཉིས་པ་ལུགས་དེ་དགག་པ། 199

བཞི་པ་རྣམ་ལྔའི་དོན་བསྡུ་དཔེ་དང་བཅས་པ། 201

ལྔ་པ་ཕྱོགས་ལྷག་མ་གཉིས་རིགས་པས་དགག་པ་ལ་གཉིས། 202

- དང་པོ་ཚོགས་པ་ཤིང་རྟར་འདོད་པ་དགག་པ། 203
- གཉིས་པ་དབྱིབས་ཙམ་ཤིང་རྟར་འདོད་པ་དགག་པ། 204

གཉིས་པ་རིགས་པ་དེ་གཞན་ལ་ཁ་སྦྱོ་བ། 206

གཉིས་པ་མི་རྙེད་ཀྱང་བརྟེན་ནས་བཏགས་ཙམ་དུ་གྲུབ་པ། 208

གསུམ་པ་དེ་ལྟར་གྲུབ་པས་མཐར་འཛིན་སྤོང་སླ་བ་ལ་གསུམ། 210

- དང་པོ་དེ་ལྟར་གྲུབ་པའི་དཔེ་དོན་སྦྱར་བ། 210
    - དོན་འགྲེལ། 211
    - དཀའ་འགྲེལ། 213
- གཉིས་པ་དེ་ལྟར་གྲུབ་པའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པ། 215
- གསུམ་པ་འཆིང་གྲོལ་གྱི་གཞིའི་བདག་ངོས་བཟུང་བ། 217

གཉིས་པ་བདག་གི་བ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་པ། 218

གསུམ་པ་བདག་དང་ཤིང་རྟའི་དཔྱད་པ་གཞན་ལ་བསྒྲེ་བ་ལ་གསུམ། 219

- དང་པོ་བུམ་སྣམ་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་ལ་བསྒྲེ་བ། 219
- གཉིས་པ་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་དངོས་པོ་ལ་བསྒྲེ་བ། 221
- གསུམ་པ་དེ་ལ་གཞན་གྱིས་རྩོད་པ་སྤོང་བ་ལ་གཉིས་ལས། 223
    - དང་པོ་རྒྱུ་འབྲས་རང་བཞིན་འགོག་པ་ལ་མཚུངས་པའི་རྩོད་པ། 223

གཉིས་པ་རང་ལ་སྐྱོན་མི་མཚུངས་པར་བསྟན་པ། 225

གཉིས་པ་རང་ལ་སྐྱོན་མི་མཚུངས་པར་བསྟན་པ་ལ་བཞི་ལས། 225

- 1) སྣུན་འབྱིན་དང་སྨུབ་པ་འཐད་ཚུལ། 225
- 2) གཞན་གྱི་ཐལ་བ་མི་མཚུངས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གསལ་བཤད། 227
- 3) རང་བཞིན་མེད་པ་བསྒྲུབ་ནུས་ལྟར་བཟློག་སྟེ་བསྒྲུབ་མི་ནུས་པ། 228
- 4) འདིར་མ་བཤད་པའི་སྣུན་འབྱིན་ལྷག་མ་ཤེས་པར་བྱེད་ཚུལ། 229

གསུམ་པ་དེས་གྲུབ་པའི་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རབ་དབྱེ་བཤད་པ། **230**

དཀའ་འགྲེལ། 235

བཞི་པ་ས་དྲུག་པའི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའི་སྒོ་ནས་མཇུག་བསྡུ་བ། 244

སེམས་བསྐྱེད་བདུན་པ།

ས་བདུན་པ་རིང་དུ་སོང་བ། 247

སེམས་བསྐྱེད་བརྒྱད་པ།

གཉིས་པ་ས་བརྒྱད་པ་མི་གཡོ་བ་ལ་གསུམ་ལས།

- དང་པོ་ས་འདིར་སྨོན་ལམ་ལྷག་ཅིང་འགོག་པ་ལས་སློང་ཚུལ། 249
- གཉིས་པ་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་ཟད་པར་བསྟན་པ། 250
- གསུམ་པ་དབང་བཅུ་ཐོབ་པར་བསྟན་པ། 251

སེམས་བསྐྱེད་དགུ་པ།

གསུམ་པ་ས་དགུ་པ་ལེགས་པའི་བློ་གྲོས་བཤད་པ། 253

སེམས་བསྐྱེད་བཅུ་པ།

བཞི་པ་ས་བཅུ་པ་ཆོས་ཀྱི་སྤྲིན་བཤད་པ། 255
གསུམ་པ་ས་བཅུའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པ། 257

འབྲས་བུའི་ས།

གཉིས་པ་འབྲས་བུའི་ས་བཤད་པ་ལ་ལྔ་ལས།
དང་པོ་ཐོག་མར་སངས་རྒྱས་པའི་ཚུལ། 260
- དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ལ་རྩོད་པ། 261
- དང་པོའི་ལན། 262
- གཉིས་པའི་ལན། 263
གཉིས་པ་སྐུ་དང་ཡོན་ཏན་གྱི་རྣམ་གཞག་ལ་གཉིས་ལས། 265
- དང་པོ་ཆོས་སྐུ། 265
- གཉིས་པ་ལོངས་སྐུ། 266
- གསུམ་པ་རྒྱུ་མཐུན་པའི་སྐུ་བཤད་པ། 266
གཉིས་པ་གནས་དེར་གཞན་གྱི་སྤྱོད་པ་ཀུན་སྟོན་ཚུལ། 268
གསུམ་པ་བཞེད་པ་ལ་མདའ་བསྒྱུར་བ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ། 269

གཉིས་པ་སྦྱོབས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པ་ལ་བཞི་ལས། 270

- དང་པོ་མདོར་བསྟན། 270
- གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད། 270
- གསུམ་པ་ཡོན་ཏན་ཀུན་བརྗོད་མི་ནུས་པའི་ཚུལ། 273
- བཞི་པ་ཡོན་ཏན་གཉིས་ཤེས་པའི་ཕན་ཡོན། 274

གསུམ་པ་སྤྲུལ་པའི་སྐུ་བཤད་པ། **274**

བཞི་པ་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་བསྒྲུབ་པ། **276**

ལྔ་པ་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ་དང་བཞུགས་པའི་དུས་ལ་གཉིས་ལས། 279

- དང་པོ་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་དུས། 279
- གཉིས་པ་བཞུགས་པའི་དུས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་བཤད་པ། 280

གསུམ་པ་བསྟན་བཅོས་ཇི་ལྟར་བརྩམས་པའི་ཚུལ། 282

བཞི་པ་བསྟན་བཅོས་བརྩམས་པའི་མཇུག་ཏུ་དགེ་བ་བསྔོ་བ། **285**

མཆན་འགྲེལ། 291

ཚིག་པ་པོའི་བརྩམས་ཆོས་དཔེ་དེབ་ཁག་གི་ཐོ། 329

གླེང་བརྗོད།

དཔེ་ཆ་འདི་ནི་གདན་ས་ཆེན་པོའི་སློབ་གཉེར་བ་གྲྭ་རྒྱུང་དཀྱུས་མ་ཞིག་གིས་ལོ་མང་རིང་རང་ནུས་ཅི་ལྕོགས་ཀྱིས་སློབ་གཉེར་ཧུར་ཐག་བྱས་ཏེ། རང་གི་གོ་ཚོད་ཙམ་ཡིག་ཐོག་ཏུ་བཀོད་པ་ཞིག་ཡིན་པས། ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བའི་གཞུང་ལུགས་ཆེན་པོ་འདི་འདྲ་བ་ལ་མ་རྟོགས་ལོག་རྟོག་སོགས་ཀྱི་ཉེས་བཤད་གདོན་མི་ཟ་བར་ཡོད་ངེས་ན། མཁྱེན་ལྡན་དམ་པ་རྣམས་ལ་བཟོད་གསོལ་དང་ལྷན་དུ་བཀའ་སློབ་ལམ་སྟོན་གནང་བར་ཞུ།

དེའང་སྤྱིར་ན་རང་གིས་ཐོག་མར་དཔེ་ཆ་ལྟ་སྐབས་ནས་བློ་སྐྱེད་དང་དོགས་སློང་སོགས་གང་རག་བརྗེད་ངས་ཀྱི་རྒྱུན་པོས་འཕྲོག་ན་ཕངས་པའི་བློས་ཟིན་བྲིས་སུ་བཏབ་པ་རྣམས་རང་དང་སྐལ་མཉམ་གཞན་ལ་ཡང་ཅུང་ཟད་ཕན་རེ་མ་གཏོགས། དེ་ལས་ལྷག་པའི་རེ་བ་ཆེན་པོ་མེད་ནའང་། འདིར་ལེགས་ཆ་ཅི་མཆིས་པ་ནི། དཔལ་ལྡན་བླ་མ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་ལེགས་བཤད་ཀྱི་སྣུམ་ཞག་དང་། གྲོགས་ཚངས་པ་མཚུངས་པར་སྤྱོད་པ་དག་དང་བརྒལ་བརྟག་བགྲོ་གླེང་བགྱིས་པ་སོགས་ཀྱི་བཀའ་དྲིན་ཡིན་ལ། ཉེས་བཤད་ཇི་ཡོད་གུས་པས་མ་འཛོན་

པ་ཡིན་པས། སུ་ལའང་ཁག་འགེལ་བྱ་རྒྱུ་མིན་པར། རང་འགན་རང་གིས་འཁུར་རྒྱུ་ཡིན།

དེའང་དཔེ་ཆ་འདི་དག་པར་སྐྲུན་སྐབས་རོགས་དན་གནང་བའི་བཀའ་དྲིན་ཅན་གྱི་ཕ་མ་སྤྱུན་མཆེད་ཀྱིས་གཙོས་པའི་ཁྱིམ་མི་ཉེ་འབྲེལ་སོགས་འབྲེལ་ཐོབ་སྤྱི་དང་། ཁྱད་པར་སྔ་ཕྱི་བར་གསུམ་གྱི་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་བཀའ་དྲིན་མཚུངས་བླ་མ་མཆིས་པའི་ཨ་ཁུ་ལྷ་རམས་དགེ་བཤེས་ཚེ་རིང་རྒྱ་མཚོ་སོགས་ལ་བཀའ་དྲིན་ཆེ་ཞུ་བ་དང་། ངེས་དོན་མཁས་པ་ལྷ་རམས་དགེ་བཤེས་གཅེན་པོ་ཚོགས་གཉིས་དངོས་གྲུབ་ཀྱིས་<<དབུ་མ་སུམ་འགྲེལ་>>འདི་ཞུ་དག་ཞིབ་ཚགས་གནང་བ་དང་། ལྷག་བསམ་དཀར་བའི་ཆོས་གྲོགས་དགེ་བཤེས་མགོན་པོ་དགྲ་འདུལ་གྱིས་དཔེ་དེབ་རྒྱབ་ཤ་ལེགས་སྒྲིག་གནང་བ་དང་། སེར་བྱེས་དཔེ་མཛོད་ཁང་གི་འགན་འཛིན་ལས་བྱེད་དང་བཅས་པས་རོགས་དན་གནང་བ་ལའང་ཐུགས་རྗེ་དང་བཀའ་དྲིན་ཆེ་ཞུ་རྒྱུ་བཅས།

༢༠༢༠་༦་༢༥ རེས་གཟའ་ཕུར་བུ་འཕྲོད་སྦྱོར་དགེ་བའི་ཉིན་གྲུས་པ་སེར་བྱེས་བསོད་ནམས་དབང་ལྡན་གྱིས་བྲིས་པའོ།། །།

༄༅། །ཁག་འབོད་ལས་བརྩམས་པའི་ཁྲིས་པའི་

འཆར་སྒོ་ཁྲིས་པ་མཚར་བའི་སྒྲུ་མ་ལས

དབུ་མ་སུམ་འགྲེལ་སྐད་ཆ་

བཞུགས་སོ། །

༄༅། །སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ཕྱི་བྲག་ཏུ་དགག་པ།

གཉིས་པ་སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ཕྱེ་བྲག་ཏུ་དགག་པ་[1]ལ་གཉིས།

སེམས་ཙམ་པའི་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་དགག་པ་དང་། དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤོང་བ་གཉིས། དང་པོ་ལ་གཉིས། གཞན་ལུགས་བརྗོད་པ་དང། ལུགས་དེ་དགག་པའོ། །

དང་པོ་གཞན་ལུགས་བརྗོད་པ།

གཟུང་བ་མེད་པར་འཛིན་པ་མ་མཐོང་ཞིང་། །
སྲིད་གསུམ་རྣམ་ཤེས་ཙམ་དུ་རབ་རྟོགས་པས། །
ཤེས་རབ་ལ་གནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེས། །
རྣམ་ཤེས་ཙམ་དུ་དེ་ཉིད་རྟོགས་པར་འགྱུར། །
ཇི་ལྟར་རླུང་གིས་བསྐྱོད་པས་རྒྱ་མཚོ་ནི། །

1 སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ཕྱེ་བྲག་ཏུ་དགག་པ་འདིའི་སྐོར་ས་བཅད་སྒྲིག་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ཞིག་བྱུས་ཡོད་པ་འདིའང་བློ་ལྡན་རྣམས་ལ་དཔྱད་གཞིའི་ཚུལ་དུ་འབུལ་བ་ལས་གཞན་ཅིའང་མིན་པ་དགོངས་འཛུགས་འཚལ།

ཆེ་ལས་ཆུ་རླབས་འབྱུང་བ་དེ་བཞིན་དུ། །
ཀུན་གྱི་ས་བོན་ཀུན་གཞི་ཞེས་བྱ་ལས། །
རང་གི་ནུས་པས་རྣམ་ཤེས་ཙམ་ཞིག་འབྱུང་། །
དེ་ཕྱིར་གཞན་གྱི་དབང་གི་ངོ་བོ་གང་། །
དངོས་པོ་བཏགས་པར་ཡོད་པའི་རྒྱུར་འགྱུར་ཞིང་། །
ཕྱི་རོལ་གཟུང་བ་མེད་པར་འབྱུང་འགྱུར་ལ། །
ཡོད་དང་སྤྲོས་ཀུན་ཡུལ་མིན་རང་བཞིན་ཡོད། །

ཀི་ཀྲེ་ཤ།།

ཤེར་ཕྱིན་ཉམས་ལེན་ཆེས་ལྷག་པ་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་ས་དྲུག་པ་པ་དེས་གཟུང་འཛིན་རྫས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཤིང་། སྲིད་པ་གསུམ་པོ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཙམ་དུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པ་ནི་སེམས་ཙམ་པ་རང་ལུགས་ཀྱི་བྱང་སེམས་ས་དྲུག་པ་པས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཚུལ་ལོ།།

འོ་ན་ཕྱི་དོན་མེད་ན། ཕྱི་རོལ་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་ཙམ་ཇི་ལྟར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཞེ་ན། དཔེར་ན་རྒྱ་མཚོ་མི་གཡོ་བར་གནས་པ་རླུང་གིས་བསྐྱོད་པ་ན། ཆུ་རླབས་འབྱུང་བ་དེ་བཞིན་དུ་ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་ཀུན་གྱི་ས་བོན་ཏེ། ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་དགེ་མི་དགེའི་འཇུག་ཤེས་འགག་བཞིན་པ་རྣམས་ཀྱིས་རང་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ནུས་པ་བཞག་པ་ཡོངས་སུ་སྨིན་པ་ལས་མ་དག་པའི་

གཞན་དབང་གཟུགས་སོགས་འཛིན་པའི་རྣམ་ཤེས་ཙམ་ཞིག་འབྱུང་སོད། དེ་ཉིད་ལ་བྱིས་པས་གཟུང་འཛིན་རྒྱང་ཆད་དུ་འཛིན་པར་བསྟན།

བཤད་མ་ཐག་པ་དེའི་ཕྱིར། གཞན་དབང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཁས་བླང་དགོས་ཏེ། གཞན་དབང་དེ་ཉིད་གཟུང་འཛིན་རྫས་ཐ་དད་དུ་ཞེན་པའི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་<<དགོངས་འགྲེལ་>>ལས། ཀུན་བཏགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་གནས། ཞེས་གསུངས་པ་དང་དགོངས་པ་གཅིག་གོ །དེ་ལྟ་བུའི་གཞན་དབང་དེའང་ཁྱད་ཆོས་གསུམ་ལྡན་ཡིན་ཏེ། ༡) ཕྱི་དོན་མེད་ཀྱང་ནང་གི་བག་ཆགས་སྨིན་པ་ལས་འབྱུང་བ་དང་། ༢) རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དང་། ༣) དོན་དམ་པར་སྨྲ་རྟོག་གི་སྤྲོས་པ་ཀུན་གྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་དང་བཅས་པའི་ཁྱད་ཆོས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་ཀུན་མཁྱེན་མུས་སྲད་པས་<<དེ་ཉིད་གསལ་བྱེད་>>དུ་རིམ་བཞིན་རྒྱུའི་ཁྱད་པར་དང་། ངོ་བོའི་ཁྱད་པར། འཇལ་བྱེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཞེས་པའི་རྣམ་གཞག་མཛད་འདུག་པ་ཤིན་ཏུ་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱས་པར་དེ་ཉིད་དུ་གཟིགས་འཚལ།

།༡༡།༡ཀེ༔།

འདིར་<<རང་འགྲེལ་>>ལས། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་དང་། རྟོགས་པ་དང་། མཐོང་བ་དང་། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཁྱད་པར་ནི། ཀུན་མཁྱེན་བློ་གྲོས་རིན་སེང་གིས་<<དབུ་མ་དེ་ཉིད་གསལ་བྱེད་>>(༡༧༦)ལས། དེ་ཁོ་

ན་ཉིད་སྣང་ཚུལ་ལོག་སྣང་མེད་པའི་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་དང་། འཛིན་ཚུལ་ལོག་པར་སྒྲོ་མ་བཏགས་པར་རྟོགས་པ་དང་། མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་དང་། ཁོང་དུ་ཆུད་པ་དེ་ནི་དེ་ཉིད་རྟོགས་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་འདུག །

ཡང་དེ་ཉིད་(༡༧༥)ལས། ས་དྲུག་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་འཇུག་ས་བསྟན་པའི་སྐོ་ནས་ཡོངས་གྲུབ་བཤད་པ་དང་། ཀུན་བཏགས་ཀྱི་གདགས་གཞི་གཞན་དབང་བཤད་པའོ། །ཞེས་ཕྱོགས་སྔ་བརྗོད་པ་ལ་ས་བཅད་གཉིས་མཛད་ཅིང་། ཡང་འོག་(༡༧༨)ནས། དེས་དགག་བྱ་ཀུན་བརྟགས་བཀག་པའི་ཡོངས་གྲུབ་ས་དྲུག་པ་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་འཇུག་པར་བཤད་པའི་མཉམ་ཉིད་ཆོས་བཅུ་བས་ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་གྱི་གཉིས་ཆོས་བཅུ་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ལེགས་བཤད་ནད་དུ་བྱུང་བའོ། །

ཡང་འདིར། བ་ནི་བ་སྒྲ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུ། །ཆུལ་ཤེས་ཆུ་རྣམས་ཀྱི་བཞིན་དང་། །ཕླག་ཤ་ཡལ་ག་རྣམས་ཀྱི་ལྟར། །དེ་ནི་ལུས་ཅན་ཀུན་གྱི་རྒྱུ༔ ༔ཞེས་པའི་པླག་ཤ་ཞེས་པ་ནི། ལེགས་སྦྱར་སྐད་སྒྲ་རང་སོར་བཞག་པ་སྟེ། པླཀ་ཤ་(प्लक्ष plaksha)ཞེས་པ་ནི། ལེགས་སྦྱར་སྐད་དུ་སྣ་ཚོགས་ལ་འཇུག་སྟེ། ༡) ཚེའི་རིག་བྱེད་ནང་ཤིང་སྡོང་ཞིག་གི་མིང་ཡིན་ལ། ༢) ཤིང་སྡོང་དེའི་འབྲས་བུ་ལའང་གོ ། ༣) གནའ་རབས་དང་དེ་ལྟར་བྱུང་བའི་ནང་ནགས་ཀྱི་ལྷ་ལའང་གོ་ཞིང་། ༤) འཇིག་རྟེན་བཀོད་པ་པོ་ལྷའི་

འཇུག་པ་ཞིག་སྟེ་ཀྲྀ་ཏ་ཀའི་བུ་ལའང་གོ ། ༥) དེ་མིན་གླིང་ཞིག་གི་མིང་ཡང་ཡིན་པ་སོགས་སྣ་ཚོགས་ལ་འཇུག་པ་ཡོད་འདུག་ཀྱང་། འདིར་ནི་ཤིང་སྡོང་རང་ལ་གོ་སྟེ། ཕླག་ཤའི་སྡོང་པོ་དེ་དེའི་ཡལ་ག་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་ཞེས་པའོ། །

རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་བ།

འདིར་<<ཊཱི་ཀ་ཆེན་>>ལས། འོ་ན་འགྲེལ་པར་སེམས་ཙམ་པའི་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ན། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་གྱི་སྐབས་སུ་སེམས་ཙམ་པའི་འདོད་པ་བརྗོད་ཚེ། གཟུགས་སྒྲ་དང་མིག་དབང་སོགས་ཡོད་མེད་བཤད་པ་ན་དགག་བྱ་ལ་ཁྱད་པར་སྦྱར་མ་སྦྱར་གྱི་ཚུལ་གཉིས་འབྱུང་བས། ཁྱད་པར་སྦྱར་དགོས་པ་དཔེ་དང་བཅས་ཏེ་བསྟན་ཤིང་། ཕྱིར་སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ལ་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་ཡོད་པའི་ཁུངས་དང་། ཕྱིའི་དངོས་པོ་དེ་དག་གཏན་མེད་དུ་འདོད་པའི་འཕགས་ཡུལ་གྱི་སངས་རྒྱས་པ་སུའང་མེད་ཚུལ་དང་། གཟུགས་སོགས་ཕྱིའི་ཆོས་དང་། ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྲུབ་པ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་སེམས་ཙམ་རང་ལུགས་ལ་ཧ་ཅང་ཆེ་བས། གྲུབ་མཐའི་དཀའ་གནད་ཆེ་ཚུལ་སོགས་གསུངས།

གཞན་ཡང་། དབུ་སེམས་གང་གི་ལུགས་ལའང་སེམས་ཅན་ལ་དགག་བྱ་སྣང་བ་ལྟར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་གཞི་དེ་ཞེན་ཡུལ་

དེས་སྟོང་པར་བསྟན་པ་ཞིག་ཡོད་ན། སྟོང་ཉིད་དེ་རྟོགས་པ་ལམ་དུ་འགྲོ་བ་ཡིན་གྱི། དེ་ལས་གཞན་པའི་སྟོང་པ་ཞིག་བདེན་པར་སྒྲུབ་པ་ནི། ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེན་ཞེན་ཕྲ་རགས་གང་གིའང་གཉེན་པོར་མི་འགྲོ་ཚུལ་སོགས་རྒྱས་པར་གསུངས་ཏེ། སྙིང་པོ་ཙམ་བསྡུས་པའི་ཚུལ་གྱིས་བཀོད་པའོ། །

གཉིས་པ་ལུགས་དེ་དགག་པ་ལ་གཉིས།

1) གཞིའི་རྣམ་གཞག་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བསྟན་པ། 2) ལོག་པའི་ལམ་དུ་འཇུག་པས་འབྲས་བུ་མི་ཐོབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། གཞན་དབང་ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་ཡིན་པ་དགག་པ། གཞན་དབང་ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་གདགས་གཞི་ཡིན་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། i) གཞན་དབང་གི་ངོ་བོ་དང་རྒྱུའི་ཁྱད་པར་དགག་པ། ii) གཞན་དབང་འཛལ་བྱེད་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། (a) གཞན་དབང་གི་ངོ་བོ་དགག་པ། (b) གཞན་དབང་གི་རྒྱུའི་ཁྱད་པར་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། (i) དཔེ་དགག་པ། (ii) དོན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྨི་ལམ་གྱི་དཔེ་དགག་པ། སྐྲ་ཤད་མཐོང་བའི་དཔེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། རྨི་ལམ་གྱི་དཔེས་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མི་འགྲུབ་པ། རྨི་ལམ་གྱི་དཔེས་སད་དུས་སུ་ཕྱི་རོལ་མེད་པ་མི་འགྲུབ་པ། རྨི་ལམ་གྱི་དཔེས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་བརྫུན་པར་འགྲུབ་པའོ། །

དང་པོ་སྐྱེ་ལམ་གྱི་དཔེས་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མི་འགྲུབ་པ།

ཕྱི་རོལ་མེད་སེམས་དཔེ་ནི་གང་དུ་ཡོད། །
སྐྱེ་ལམ་ཇི་བཞིན་ཞེ་ན་དེ་བསམ་བྱ། །
གང་ཚེ་ང་ལ་སྐྱེ་ལམ་ན་ཡང་སེམས། །
ཡོད་མིན་དེ་ཚེ་ཁྱོད་ཀྱི་དཔེ་ཡོད་མིན། །
གལ་ཏེ་སད་ཚེ་སྐྱེ་ལམ་དྲན་ལས་ཡིད། །
ཡོད་ན་ཕྱི་རོལ་ཡུལ་ཡང་དེ་བཞིན་འགྱུར། །
ཇི་ལྟར་ཁྱོད་ཀྱི་ངས་མཐོང་སྙམ་དྲན་པ། །
དེ་འདྲ་ཕྱི་རོལ་ལ་ཡང་ཡོད་པ་ཡིན། །

༄།།འགྲེལ།།

སེམས་ཅམ་པ་ཁྱོད་ལ་ཕྱི་རོལ་མེད་ཅིང་། སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྒྲུབ་པའི་དཔེ་གང་ཡོད་ཅེས་དབུ་མ་པས་དྲིས་པ་ན། སེམས་ཙམ་པས་སྐྱེ་ལམ་ན་གླང་པོ་ཆེ་ཁྲུ་རེ་སྐྱེས་པ་ཡོད་ནའང་། སྐྱེ་ལམ་སྐྱེས་སའི་ཁང་པར་གླང་ཆེན་མེད་མོད། དེར་སྣང་བའི་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་བཞིན་ནོ་ཟེར། དེ་ལ་དབུ་མ་པས། དེ་ནི་དཔྱད་པར་བྱ་དགོས་ཏེ༑ དེ་འདྲའི་སྐྱེ་ལམ་གྱི་ཤེས་པ་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་དེ་ནི་ངའི་ལུགས་ལ་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན༑ དེའི་ཡུལ་གླང་པོ་ཆེ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་ངེད་གཉིས་ཀ་ལ་གྲུབ་པའི་ཁྱོད་ཀྱི་དཔེ་ཡོད་པ་མིན་ནོ། །

གལ་ཏེ་སད་དུས་སུ་རྨི་ལམ་གྱི་ཤེས་པ་དྲན་པ་ཡོད་པས། རྨི་ལམ་གྱི་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ན། རྨི་ལམ་གྱི་སྣང་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པ་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་སད་དུས་ན་དྲན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། ཁྱོད་ཀྱིས་སད་པ་ན་རྨི་ལམ་གྱི་དུས་སུ་ངས་མཐོང་སྙམ་པའི་ཡུལ་ཅན་དྲན་པ་དེ་བཞིན་དུ། རྨི་ལམ་གྱི་ཡུལ་འདི་མཐོང་སྙམ་པའི་ཡུལ་སྣང་དེ་དང་འདྲ་བ་ཕྱི་རོལ་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཡུལ་ལའང་དྲན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དོན་ཤེས་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་མེད་མཚུངས་ཞེས་པའོ། །

།ཀ།ཀ།ཉེ་ཡ།།

འདིར་<<ཊཱི་ཀ་ཆེན་>>ལས། འོ་ན་རྨི་ལམ་གྱི་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་དྲན་པ་རང་ལུགས་ལ་ཡང་ཡོད་པས། དེ་གཉིས་ཡོད་མེད་ཇི་ལྟར་བྱ་ཞེ་ན༑ འདིར་འགྲེལ་པར་རྨི་ལམ་གྱི་སྣང་བ་དྲན་པ་དང་། རྨི་ལམ་གྱི་ཡུལ་ཉམས་སུ་སྣང་བ་དྲན་པ་གཉིས་བཤད་པས། རྨི་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་སྣང་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པ་སྣང་བ་ན། དཔེར་ན་བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་མཐོང་བ་ན། དེ་སྣང་བའི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་བྱད་བཞིན་སྣང་བ་མིན་ཀྱང་། གཟུགས་བརྙན་ལ་ལྟོས་པའི་ཡུལ་སྣང་ཡོད་པ་བཞིན་དུ། རྨི་ལམ་གྱི་ཚེ་ཡང་སྣང་པོ་ཆེ་སྣང་བའི་ཡུལ་སྣང་མེད་ཀྱང་། དེར་སྣང་བའི་ཡུལ་སྣང་ཡོད་པས་ཡུལ་དྲན་ཟེར་ཡང་ཡུལ་དེ་སྣང་བ་དྲན་པའོ། །དམིགས་

སྒྲོང་སོ་སོར་འབྱེད་པ་ནི་སྐབས་འགའ་ཞིག་མ་གཏོགས་པ་འདི་འདྲ་བ་མང་པོ་ཞིག་ལ་མི་དགོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པས། རྣམ་ལམ་གྱི་ཤེས་པ་ལ་སླང་པོ་ཆེ་སྒྲོང་བའི་ཡུལ་སྒྲོང་མེད་ཀྱང་། རྣམ་ལམ་གྱི་ཡུལ་དེ་སླང་པོ་ཆེར་སྣང་བའི་ཡུལ་སྒྲོང་ཡོད་པ་དང་། དེའི་དཔེར་བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་མཐོང་བ་ན། དེ་སྣང་བའི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་བྱད་བཞིན་སྒྲོང་བ་མིན་ཀྱང་། གཟུགས་བརྙན་ལ་ལྟོས་པའི་ཡུལ་སྒྲོང་ཡོད་པ་གཉིས་མཚུངས་པ་དང་། སྐབས་འགའ་རེ་མ་གཏོགས། དམིགས་སྒྲོང་གཉིས་དོན་གཅིག་ཡིན་པར་ཡང་གསུངས་ཏེ། སྐབས་འདིར་རྣམ་ལམ་གྱི་ཤེས་པ་ལ་ཡུལ་དེར་སྣང་བའི་ཚ་ནས་དམིགས་པའང་ཡིན་ལ། སྒྲོང་བའང་ཡིན་པ་དང་། དེའང་གཙོ་ཆེར་ཡུལ་དྲན་ཐེར་ཡང་ཡུལ་ཅན་དྲན་པ་ཡིན་པར་གསུངས་ལ། དེར་སྣང་དང་དེ་སྣང་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་ཆེ་བ་བརྗོད་མི་ནུང་ངོ་། །

གཉིས་པ་རྨི་ལམ་གྱི་དཔེས་སད་དུས་སུ་ཕྱི་རོལ་མེད་པ་མི་འགྲུབ་པ།

གལ་ཏེ་གཉིད་[2]ནང་མིག་བློ་མི་སྲིད་པས། །
ཡོད་མིན་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཁོ་ན་ཡོད། །
དེ་ཡི་རྣམ་པ་ཕྱི་རོལ་ཉིད་དུ་ཞེན། །

2 སྡེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར། དབུ་མ། འ། དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ། ༢༠༧་ན་༤། གཉིད་ནད། ཅེས་གསལ། སྡེ་བསྟན། རང་འགྲེལ། ༡༧༨་བ་༥། གཉིད་ནང་། ཞེས་གསལ། པར་མ་གཞན་འགའ་རེར། གཉིད་ན། ཞེས་ཀྱང་གསལ།

རྨི་ལམ་ཇི་ལྟར་དེ་བཞིན་འདིར་འདོད་ན། །
ཇི་ལྟར་ཁྱོད་ཀྱི་ཕྱི་ཡུལ་རྨི་ལམ་དུ། །
མ་སྐྱེས་དེ་བཞིན་ཡིད་ཀྱང་སྐྱེས་མ་ཡིན། །
མིག་དང་མིག་གི་ཡུལ་དང་དེས་སྐྱེད་སེམས། །
གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ནི་བརྫུན་པ་ཡིན། །
རྣ་སོགས་ལྷག་མ་གསུམ་པོའང་སྐྱེ་བ་མེད། །

གལ་ཏེ་རྨི་ལམ་ན་སྣང་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པའི་གཟུགས་ཡོད་ན། དེ་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱང་ཡོད་དགོས་མོད། རྨི་ལམ་ན་མིག་ཤེས་མེད་པས། སྣང་པོ་ཆེའི་གཟུགས་སོགས་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱའང་མེད་ལ། ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཁོ་ན་ཡོད་དོ། །དེས་ན་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་སོགས་མེད་ཀྱང་། ཡིད་ཤེས་ལ་ཕྱི་རོལ་གྱི་རྣམ་པ་སྣང་བ་ཙམ་ལ་ཕྱི་རོལ་ཉིད་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ནི་བཟློག་ཏུ་མེད་པར་འགྱུར་ངོ་། །རྨི་ལམ་དུ་ཕྱི་རོལ་མེད་པར་རྣམ་ཤེས་འབྱུང་བ་དེ་བཞིན་དུ་སད་པའི་སྐབས་འདིར་འདོད་དོ༔ ༔ཞེས་སེམས་ཙམ་པས་སྨྲོ། །

དཔེ་འདི་མི་རིགས་ཏེ། ཁྱོད་ལྟར་ན་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་ཏེ་ཕྱི་དོན་རྨི་ལམ་དུ་མ་སྐྱེས་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་སད་པའི་གནས་སྐབས་སུ་གཟུགས་མཐོང་བ་ན། ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་འདུས་པ་བཞིན་དུ། རྨི་ལམ་དུའང་ཡུལ་ཡོངས་སུ་གཅོད་པ་ན། ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་འདུས་

པར་བློས་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་རྨི་ལམ་ན་མིག་དང་གཟུགས་གཉིས་མེད་པས། དེ་དག་གིས་བསྐྱེད་པའི་མིག་ཤེས་ཀྱང་མེད་པ་སྟེ། དབང་ཤེས་ལ་ལྟོས་པའི་ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་རྨི་ལམ་ན་འདུས་པ་མི་སྲིད་པས། རྨི་ལམ་ན་དེ་གསུམ་གའང་བརྫུན་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་བཞིན་དུ་རྣ་བ་ནས་ལུས་ཀྱི་བར་དབང་པོ་དང་། སྒྲ་ནས་རེག་བྱའི་བར་ཡུལ་དང་། རྣ་ཤེས་ནས་ལུས་ཤེས་བར་རྣམ་ཤེས་བཅས་གསུམ་ཚན་ལྷག་མ་ཐམས་ཅད་རྨི་ལམ་ན་བརྫུན་པ་ཡིན་ཞིང་། ཡིད་ལ་ལྟོས་པའི་ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་རྨི་ལམ་ན་ཡོད་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་བཞིན་དུ་སྣང་བས་བརྫུན་པ་ཡིན་ཞེས་པའོ། །

འདིར་<<རྣམ་བཤད་>>ཀྱི་དོན་རྟོགས་དཀའ་བ་རྣམས་ས་བཅད་སྙིང་བསྡུས་ཚུལ་དུ་བཀྲལ་ན་འདི་ལྟར།

- དེའི་ཕྱིར་རྨི་ལམ་ན་དབང་ཤེས་ཡོད་པ་སློབ་དཔོན་འདིའི། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་དག་གིས་དཔལ་ལྡན་ཟླ་བའི་ཞབས་སོགས་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་དག་གི་དགོངས་པ་མ་ལོན་བཞིན་དུ་ཇི་མི་སྙམ་པར་དེ་དག་ལ་དགག་པ་རྒྱག་རྒྱུང་བྱེད་པ་དེ་རིགས་ནི་ལས་ཚབས་པོ་ཆེ་གསོག་གི་ཡོད་པས། ཀུན་གྱིས་གཟབ་དགོས་པར་གསུངས།

- འདིར་སེམས་ཙམ་པས་གལ་ཏེ་གཉིད་ནའང་། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ནི། སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་གྱིས་སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་བཀག་པའི་གཞུང་དེ་བཤད་བྱར་བཀོད།
- ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ནི། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་གྱིས་སེམས་ཙམ་པ་འགོག་པ་ན༑ ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་རྨི་ལམ་ན་མེད་པར་གསུངས་པའི་དོན་ནི། ཤེས་པ་ལས་དོན་གཞན་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་གཟུགས་རྨི་ལམ་ན་མེད་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། སྤྱིར་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་གྱིས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་གཟུགས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པར་མ་ཟད། དེ་རྨི་ལམ་ནའང་ཡོད་པར་བཞེད་པས། མེད་གསུངས་པ་དེ་ལས་འོས་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བསྟན།
- ཅི་སྟེ་སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ནི། སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་བསལ་བའི་ཕྱིར་གཟུགས་དེ་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་ན་ནི། དབུ་མ་པས་བདེན་མེད་སྒྲུབ་པ་ལ་རྨི་ལམ་གྱི་དཔེ་བཀོད་པ་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་ཏེ། རྨི་ལམ་ཉིད་བརྫུན་པ་མིན་པར་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དཔེ་བརྫུན་པ་མིན་པས་དོན་བརྫུན་པ་ཉིད་དུ་མཚོན་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མ་བཀག་བར་དུ་བདེན་མེད་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཆོས་དཔེ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་བསྟན། གཞུང་ཚན་འདི་དག་

ནི་ཏ་ཙང་གོ་དཀའ་ཞིང་། རང་ཡང་བློ་ཐག་མ་ཆོད་པས། ཕྲན་གྱིས་བཤད་པ་འདི་དག་དཔྱད་གཞི་ཙམ་སྟེ། དེ་ལ་ད་དུང་ཡང་བློ་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་དཔྱད་པ་མཛད་པར་ཞུ།

- འོ་ན་རང་ལུགས་ཀྱིས་རྨི་ལམ་གྱི་གཟུགས། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ནི། རང་ལུགས་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་གཟུགས་ཡོད་པ་དང་། དེའང་དེ་འདྲའི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་གཟུགས་ལྔ་ལས་ཀུན་བརྟགས་པའི་གཟུགས་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །

<<དགོངས་པ་ཡང་གསལ་>>(༣༨༣)ལས། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་གཟུགས་ནི། དངོས་པོར་སྨྲ་བའི་གྲུབ་མཐས་བཏགས་པ་མིན་གྱི། མདོ་ལས་གསུངས་ཤིང་། རང་ཉིད་ཀྱང་དེ་ལྟར་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པས། དེ་ལྟར་བཤད་ན། དབང་ཤེས་དང་ཡིད་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་གཙོ་བོར་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ལ་གཟུགས་སུ་སྣང་བའི་གཟུགས་སྣང་དེ། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་པའི་གཟུགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ཅེས་དང་། དེ་ལ་རྣམ་པ་ལྔ་<<ཀུན་བཏུས་>>ལས་གསུངས་པའི་མཚན་གཞི་བཞག་པ་འདི་ལྟར།

1. **བསྡུས་པ་ལས་གྱུར་པའི་གཟུགས།** ཡིད་ཤེས་རྟོག་མེད་ལ་རྡུལ་ཕྲ་རབ་སྣང་བའི་སྣང་བ་ལྟ་བུ།
2. **མངོན་པར་སྐབས་ཡོད་ཀྱི་གཟུགས།** དེ་ལ་བར་གྱི་སྣང་བ་སྐྱ་སེང་

ངེ་བ་སྣང་བའི་སྣང་བ་ལྟ་བུ།

3. **ཡང་དག་པར་བླངས་པ་ལས་གྱུར་པའི་གཟུགས།** སོ་སོར་ཐར་པའི་སྡོམ་པ་དང་སྡོམ་མིན་གྱི་གཟུགས་ལྟ་བུ།

4. **ཀུན་བརྟགས་པའི་གཟུགས།** མི་སྡུག་པ་སྒོམ་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་ཀེང་རུས་མེད་ཀྱང་ཀེང་རུས་སུ་གསལ་བར་སྣང་བའི་སྣང་བ་ལྟ་བུ།

5. **དབང་འབྱོར་པའི་གཟུགས།** ཟད་པར་སའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་ཟད་པར་སར་སྣང་བའི་སྣང་བ་ལྟ་བུ་ལ་བྱའོ། །

གསུམ་པ་རྨི་ལམ་གྱི་དཔེས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་བརྟེན་པར་འགྲུབ་པ།

རྨི་ལམ་གྱི་ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་མི་བདེན་པས། དཔེ་དེ་བདེན་མེད་དུ་བསྒྲུབས་པའི་སྒོ་ནས་ཆོས་གཞན་བདེན་མེད་དུ་མ་གྲུབ་པ་རྣམས་ཀྱང་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། སད་དུས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རང་བཞིན་མེད་པར་བསྒྲུབ་པར་འགྱུར་ཞེས་མཚམས་སྦྱར་ནས།

རྨི་ལམ་ཇི་ལྟར་དེ་བཞིན་སད་འདིར་ཡང་། །
དངོས་རྣམས་བརྟེན་ཡིན་སེམས་དེ་ཡོད་མ་ཡིན། །
སྤྱོད་ཡུལ་མེད་ཅིང་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱང་མེད། །
འདི་ན་ཇི་ལྟར་སད་བཞིན་ཇི་སྲིད་དུ། །
མ་སད་དེ་སྲིད་དེ་ལ་གསུམ་པོ་ཡོད། །
སད་པར་གྱུར་ན་གསུམ་ཆར་ཡོད་མིན་ལྟར། །

གཏི་མུག་གཉིད་ཟད་ལས་དེ་དེ་བཞིན་ནོ། །

རྨི་ལམ་གྱི་ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་བརྫུན་པ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ༑ སད་དུས་ཀྱི་དངོས་པོ་རྣམས་བརྫུན་པ་ཡིན་པས། སེམས་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ཅིང་། རྟེན་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་མདོ་ལས། ཇི་ལྟར་སྒྱུ་མའི་སེམས་ཅན་དམིགས་པ་ལྟར། །ཞེས་སོགས་སྒྱུ་མ་དང་རྨི་ལམ་སོགས་ཀྱི་དཔེས་བསྟན་པ་དེ་དབུ་མ་པ་ལ་འགྲིག་གི །སེམས་ཙམ་པ་ལ་མི་འགྲིག་པས། དབུ་མ་པས་བཤད་སྟངས་དེ་ལྟར་བྱས་ན། མདོ་དོན་ཡང་ལེགས་པར་བཤད་ནུས་ཞེས་པའོ། །

འདི་ན་ཇི་ལྟར་སད་བཞིན། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི། ཐ་མལ་པའི་གཉིད་སད་ཀྱང་མ་རིག་པའི་གཉིད་ཀྱིས་རྨི་ལམ་རྨི་བཞིན་པའི་ངོར་ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་དུ། ཐ་མལ་པའི་གཉིད་མ་སད་པ་རྣམས་ཀྱི་ངོར་ཡང་ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་ཡོད་དོ༑ །ཐ་མལ་གྱི་གཉིད་སད་པ་ན། རྨི་ལམ་གྱི་ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་ཡོད་པ་མིན་པ་ལྟར། གཏི་མུག་གི་གཉིད་སད་པའམ་ཟད་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་ནི་གསུམ་ཆར་ཡང་ཡོད་པ་མིན་ནོ། །

དེའང་ཇི་ལྟ་བ་གཟིགས་པའི་ངོར་གསུམ་པོ་མི་སྣང་ལ། ཇི་སྙེད་པ་གཟིགས་ངོར་ནི་སྣང་མོད། ཡུལ་ཅན་རང་ཉིད་མ་རིག་པའི་བག་

ཆགས་ཀྱིས་བསླད་པའི་དབང་གིས་སྣང་བ་མེད་ཀྱང་། གང་ཟག་གཞན་སེམས་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་བསླད་པའི་དབང་གིས་སྣང་བ་རྣམས་དེ་ལ་སྣང་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན། བག་ཆགས་ཀྱིས་བསླད་པའི་དབང་གིས་སེམས་ཅན་ལ་སྣང་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཇི་སྙེད་པ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་སྣང་སྟེ། ཁྱོད་གཞི་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །

འོ་ན་ཇི་སྙེད་པ་མཁྱེན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་ལ་སྣང་ན། བག་ཆགས་ཀྱིས་བསླད་པའི་དབང་གིས་སེམས་ཅན་ལ་སྣང་བའི་སྣང་བ་ཡིན་པས་ཁྱབ་བམ་སྙམ་ན། མ་ཁྱབ་སྟེ། སྟོང་ཉིད་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཚན་དཔེ་སོགས་དེ་ལྟར་སྣང་བ་མིན་ནོ་སྙམ་སྟེ། དེ་དག་ཟག་བཅས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་དགོས་སམ་དཔྱད་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་སྒྲ་ཤད་མཐོང་བའི་དཔེ་དགག་པ།

རབ་རིབ་ཅན་གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་སྒྲ་ཤད་སོགས་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་རོལ་མེད་ཀྱང་རྣམ་ཤེས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། དེའང་མི་འཐད་དོ། །

དབང་པོ་རབ་རིབ་བཅས་པ་བློ་གང་གིས། །
རབ་རིབ་མཐུ་ལས་སྐྲ་རྣམས་གང་མཐོང་བ། །
དེ་བློ་ལ་ལྟོས་གཉིས་ཆར་བདེན་པ་སྟེ། །

དོན་གསལ་མཐོང་ལ་གཉིས་ཀའང་བརྟེན་པ་ཡིན། །
གལ་ཏེ་ཤེས་བྱ་མེད་པར་བློ་ཡོད་ན། །
སྒྲ་དེའི་ཡུལ་དང་མིག་ནི་རྗེས་འབྲེལ་པའི། །
རབ་རིབ་མེད་ལའང་སྐྲ་ཤད་བློར་འགྱུར་ན། །
དེ་ལྟ་མ་ཡིན་དེ་ཕྱིར་དེ་ཡོད་མིན། །

རྒྱུ་མཚན་ནི། རབ་རིབ་ནད་ཀྱིས་མིག་བསླད་པའི་དབང་ཤེས་ལ་རབ་རིབ་ཀྱི་ནད་དེའི་མཐུས་སྐྲ་ཤད་སོགས་མཐོང་བ་ན། གང་ཟག་དེའི་བློ་དེ་ལ་ལྟོས་ནས་མིག་ཤེས་དང་དེའི་ཡུལ་སྐྲ་ཤད་གཉིས་ཀའང་ཡོད་མོད། རབ་རིབ་ཀྱིས་མ་བསླད་པར་དོན་གསལ་བར་མཐོང་བའི་མིག་ཤེས་ལ་ལྟོས་ན་ནི། དེ་གཉིས་ཀའང་བརྟེན་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་དཔེ་དེས་ཕྱི་དོན་མེད་ཀྱང་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་བསྒྲུབས་མི་ནུས་སོ། །

དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར། གལ་ཏེ་ཡུལ་སྐྲ་ཤད་མེད་ཀྱང་། སྐྲ་ཤད་སྣང་བའི་མིག་ཤེས་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བར་འདོད་ན། རབ་རིབ་ཅན་གྱིས་མཐོང་སའི་ཡུལ་དེར་རབ་རིབ་མེད་པའི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་ཀྱང་སྐྲ་ཤད་མཐོང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀའང་ཡུལ་སྐྲ་ཤད་མེད་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་སོ། །དེས་ན་དཔེ་དེས་དོན་དེ་བསྒྲུབ་མི་ནུས་ཞེས་པའོ། །གོང་གི་ཐལ་བ་དེ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་ན་ཏ་ཅང་ཐལ་བ་མཚུངས་པར་འཕངས་པར་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་དོན་དགག་པ་ལ་གཉིས།

གཞན་ལུགས་བརྗོད་པ་དང་། ལུགས་དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། སེམས་ཅམ་པ་ན་རེ། གལ་ཏེ་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར། ཡུལ་པོ་ནས་རྣམ་ཤེས་སྐྱེ་བའི་རྐྱེན་བྱེད་ན་ནི། རབ་རིབ་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་ལའང་སྐྲ་ཤད་སོགས་སྣང་མི་སྣང་མཚུངས་དགོས་ནའང་། དེ་ལྟར་མིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། རྣམ་ཤེས་སྐྱེ་བའི་བག་ཆགས་ སྟེར་བཞག་པ་དེ་སྨིན་མ་སྨིན་ལས་རྣམ་ཤེས་དེ་དང་དེ་སྐྱེ་མི་སྐྱེའི་ཁྱད་པར་འགྱུར་རོ། །

གང་ཕྱིར་མཐོང་བ་དག་ལ་བློ་ནུས་ནི། །
སྨིན་མེད་དེ་ཕྱིར་དེ་ལ་བློ་མི་འབྱུར། །
ཞེས་བྱ་ཡོད་དངོས་བྲལ་བས་མིན་ཞེ་ན།

རབ་རིབ་མེད་པའི་གང་ཟག་གིས་ཡུལ་མཐོང་བ་ན། དེ་ལ་སྐྲ་ཤད་སྣང་བའི་བག་ཆགས་མ་སྨིན་པས། དེ་ལ་སྐྲ་ཤད་མཐོང་བའི་བློ་མི་སྐྱེ་བ་ཡིན་གྱི། ཡུལ་སྐྲ་ཤད་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་མིན་ནོ། །ཟེར་རོ། །

གཉིས་པ་ལུགས་དེ་དགག་པ་ལ་གསུམ།

ད་ལྟར་བ་ལ་ནུས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག །མ་འོངས་པའི་ནུས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག །འདས་པ་ལ་ནུས་པ་རང་

བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ད་ལྟར་བ་ལ་ནུས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ།

ནུས་དེ་མེད་པས་འདི་ནི་འགྲུབ་མ་ཡིན། །
སྐྱེས་ལ་ནུས་པ་སྲིད་པ་ཡོད་མ་ཡིན། །
མ་སྐྱེས་ངོ་བོ་ལ་ཡང་ནུས་ཡོད་མིན། །

གལ་ཏེ་ནུས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཞིག་ཡོད་ན། དེ་སྨིན་མ་སྨིན་ལས་རྣམ་ཤེས་འབྱུང་མི་འབྱུང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡོད་ཚོག་ནའང་། ནུས་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དེ་ནི་མེད་པས། རྣམ་ཤེས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འདི་ནི་མི་འགྲུབ་བོ། །ཇི་ལྟར་མི་འགྲུབ་ཅེ་ན། སྐྱེས་པ་སྟེ་རྣམ་ཤེས་ད་ལྟ་བ་ལ་ནུས་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་མིན་ཞིང་། མ་སྐྱེས་པ་སྟེ་མ་འོངས་པ་ལའང་ནུས་པ་དེ་ལྟར་མེད་དོ། །

དེའང་ནུས་པ་ཞེས་པ་འདི་བཏགས་དོན་བཙལ་ན། རྣམ་ཤེས་ད་ལྟ་བ་དང་འབྲེལ་པ་ཅན་ཞིག་ཡིན་ནམ། རྣམ་ཤེས་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པའི་འབྲེལ་པ་ཅན་གང་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། རྣམ་ཤེས་དང་ནུས་པ་གཉིས་དུས་མཚུངས་སུ་འགྱུར་ལ། *7)* དེའི་ཚེ་ནུས་པ་དང་ནུས་པ་ཅན་གཉིས་ལ་ནུས་པའི་རྣམ་ཤེས་ཞེས་རྣམ་དབྱེ་དྲུག་པ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ་ནི། དེ་གཉིས་དོན་གཞན་དུ་མི་རིགས་ཏེ། དེ་གཉིས་འབྲེལ་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ནུས་པའི་རྣམ་ཤེས་ནུས་པ་ཉིད་དུ་མི་རིགས

ཏེ༑ དེ་ལྟར་ན་འབྲས་བུ་ལ་རང་ལས་གཞན་པའི་རྒྱུ་མེད་པར་འགྱུར་བ་དང་། རྒྱུ་འབྲས་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བས། མྱུ་གུ་སྐྱེས་པ་ནའང་ས་བོན་མི་འཇིག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

༢) གང་གི་ཚེ་ནུས་པ་དང་ནུས་པ་ཅན་གཉིས་ལ་ནུས་པ་ལས་རྣམ་ཤེས་ཞེས་རྣམ་དབྱེ་ལྔ་པ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ་ནི། རྣམ་ཤེས་ད་ལྟ་བ་དང་དུས་མཉམ་པའི་ནུས་པ་ལས་སྐྱེ་མི་རིགས་ཏེ། རྒྱུ་དུས་ན་འབྲས་བུའང་ཡོད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་རྣམ་ཤེས་ད་ལྟ་བ་ལ་དེའི་རྒྱུའི་ནུས་པ་ཡོད་པ་མིན་ནོ། །

གཉིས་པ་མ་འོངས་པའི་ནུས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ།

ཁྱད་པར་མེད་པར་ཁྱད་པར་ཅན་ཡོད་མིན། །
མ་གྲུབ་བུ་ལའང་དེ་ནི་ཡོད་པར་ཐལ། །
གལ་ཏེ་འབྱུང་བར་འགྱུར་བས་བསྟད་འདོད་ན། །
ནུས་པ་མེད་པར་འདི་ཡི་འབྱུང་འགྱུར་མེད། །
ཕན་ཚུན་དོན་ལ་བརྟེན་པའི་འགྲུབ་པ་ནི། །
གྲུབ་མིན་ཉིད་ཅེས་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས། །

རྣམ་ཤེས་མ་འོངས་པ་ལ་ནུས་པ་ཡོད་ན་ནི། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ནུས་པ་ཞེས་སྦྱར་བའི་ཚེ། ནུས་པ་དེ་ཁྱད་པར་གྱི་གཞི་དང་། རྣམ་ཤེས་ནི་ཁྱད་

ཆོས་ཡིན་ལ། རྣམ་ཤེས་མ་འོངས་པ་ནི་རྣམ་ཤེས་ཞེས་དགག་སྒྲུབ་གང་གིའང་ངོ་བོར་བསྟན་མི་ནུས་པས། འདི་ནི་རྣམ་ཤེས་འདིའི་ནུས་པའོ་ཞེས་བསྟན་མི་ནུས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཁྱད་པར་གྱི་གཞི་རྣམ་ཤེས་མེད་པས། ཁྱད་ཆོས་ནུས་པ་བསྟན་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མིན་ན། མོ་གཤམ་གྱི་བུ་ལའང་ནུས་པ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །

གལ་ཏེ་རྣམ་ཤེས་འབྱུང་འགྱུར་ལ་བསམས་ནས། རྣམ་ཤེས་འདིའི་ནུས་པ་འདི་ཡིན། ནུས་པ་འདི་ལས་རྣམ་ཤེས་འདི་སྐྱེ་བར་འགྱུར། ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། འཇིག་རྟེན་ན་འབྲས་ཆན་ཚོས་ཤིག །སྣལ་མ་འདི་ལ་རས་ཡུགས་ཐོགས་ཤིག །ཅེས་སོགས་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ། །ཞེ་ན༑ ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་རུང་མོད། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ལ་གཏན་མི་རུང་བས། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ནུས་པ་མེད་པར། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་རྣམ་ཤེས་འདིའི་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་མེད་དོ། །

གཞན་ཡང་། རྣམ་ཤེས་འབྱུང་འགྱུར་ལ་ལྟོས་ནས་དེའི་ནུས་པ་འཇོག་ལ། ནུས་པ་ལས་རྣམ་ཤེས་འབྱུང་ངོ་ཞེས་ནུས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་རྣམ་ཤེས་འཇོག་ན་ནི། ཕན་ཚུན་གྱི་དོན་ལ་བརྟེན་པའི་འགྲུབ་པར་འགྱུར་ལ། དེ་འདོད་དོ་ཞེ་ན། རྒྱུ་མཚན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་དོ་ཞེས་དམ་པ་མཁྱེན་རབ་མངའ་བ་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པས་གསུངས་སོ། །ཞེས་པའོ། །

གསུམ་པ་འདས་པ་ལ་ནུས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ།

གལ་ཏེ་འགགས་པའི་ནུས་སྨིན་ལས་འགྱུར་ན། །
གཞན་གྱི་ནུས་པ་ལས་གཞན་འབྱུང་བར་འགྱུར། །
རྒྱུན་ཅན་རྣམས་དེར་ཕན་ཚུན་ཐ་དད་ཡོད། །
དེ་ཕྱིར་ཐམས་ཅད་ཀུན་ལས་འབྱུང་བར་འགྱུར། །
གལ་ཏེ་དེར་ནི་རྒྱུན་ཅན་ཐ་དད་ཀྱི། །
དེ་དག་ལ་རྒྱུན་ཐ་དད་མེད་དེའི་ཕྱིར། །
ཉེས་མེད་ཅེ་ན་འདི་ནི་བསྒྲུབ་བྱ་ཞིག །
ཐ་མི་དད་རྒྱུན་སྐབས་མི་རིགས་ཕྱིར་རོ། །
བྱམས་པ་ཉེར་སྦས་ལ་བརྟེན་ཆོས་རྣམས་ནི། །
གཞན་ཉིད་ཕྱིར་ན་རྒྱུད་གཅིག་གཏོགས་མིན་ཏེ། །
གང་དག་རང་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་སོ་སོ་བ། །
དེ་དག་རྒྱུད་གཅིག་གཏོགས་པ་རིགས་མ་ཡིན། །

ཊཱི་ཀ།

ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྟེང་དུ་འཇུག་ཤེས་འགག་བཞིན་པས་བག་ཆགས་བཞག་ཅིང་། རྣམ་ཤེས་འགགས་ཟིན་པའི་ནུས་པ་སྨིན་པ་ལས་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་རྣམ་ཤེས་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཟེར་ན་ནི། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་གྱི་ནུས་པ་ལས་འབྲས་བུའི་རྣམ་ཤེས་གཞན་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། རྒྱུན་ཅན་སྐད་ཅིག་མ་སྔ་ཕྱི་རིམ་གྱིས་འབྱུང་

བ་དེ་དག་ཁྱོད་ལྟར་ན་རང་བཞིན་གྱིས་ཐ་དད་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ༔ ༔དེའང་འདོད་ན། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་ལས་གཞན་པའི་དངོས་པོ་ཀུན་ལས་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །

གལ་ཏེ་ཉེས་པ་མེད་དེ། སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱི་རིམ་གྱིས་འཇུག་པའི་རྒྱུན་ཅན་རྫས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་རྣམས་ཕན་ཚུན་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཐ་དད་ཡིན་ནའང་། སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱི་བ་དེ་དག་ལ་རྒྱུན་ཐ་དད་མེད་པ་སྟེ། སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱི་རྒྱུན་གཅིག་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། སྔ་ཕྱི་རྒྱུད་གཅིག་ཡིན་པ་འདི་ནི་གཞན་སྐྱེ་ལ་ཧ་ཅང་ཐལ་བ་སྤོང་བའི་ལན་དངོས་གཞི་ཡིན་པས། དེ་ལྟར་གྲུབ་ན་སྐྱོན་མེད་པ་བདེན་མོད། འོན་ཀྱང་དེའང་མི་འཐད་དེ། སྔ་ཕྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཐ་དད་རྣམས་ལ་རྒྱུད་གཅིག་པ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། དུས་མཉམ་དུ་ཡོད་པའི་བྱམས་པ་དང་ཉེར་སྦས་ཞེས་པའི་གང་ཟག་གཉིས་རྒྱུད་གཅིག་པ་མིན་པ་བཞིན་དུ༔ སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱི་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པའི་སོ་སོ་བ་སྟེ་ཐ་དད་པ་དེ་དག་ནི། རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པར་མི་རིགས་སོ། །

།ཀ་ཀ་ཀྲེ་ཡ།།

འདིར་རྒྱུན་དང་རྒྱུད་ཅེས་པ་གཉིས་དོན་གཅིག་ལྟ་བུར་སྤྱོད་པ་ནི། <<རང་འགྲེལ་>>དང་<<ཊཱི་ཀ་ཆེན་>>ལས། རྒྱུན་གྱི་སྒྲ་སྒྲུབ་མཛད་

པའི་གྲུབ་དོན་ཡང་ཡིན་པས། དེ་གཉིས་སྐབས་འདིར་དོན་གཅིག་ཏུ་གོ་བས་ན། སྤྱོད་ཚུལ་ཡང་ཅི་བདེ་བདེ་ལྟར་མཛད་འདུག་སྙམ།

རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པའི་སོ་སོ་བ་ལ་རྒྱུད་གཅིག་པ་མི་རུང་བའི་རིགས་པ་འདི་ནི་ཤིན་ཏུ་གནད་ཆེ་བས། དབུ་མའི་གཞུང་ལུགས་གོང་འོག་ཀུན་ཏུ་རིགས་པ་འདི་སྤྱོད་དགོས་ས་ཏ་ཅང་མང་བས། འདི་ལ་ལེགས་པར་སྦྱང་བར་བྱའོ། །

སྐབས་འདིར་<<ཊཱིཀ་ཆེན་>>ལས། དེ་ལྟར་ན་གཞན་སྐྱེ་ལ་ཏ་ཅང་ཐལ་བ་འཕངས་པའི་སྐྱོན་སྤོང་ལ། ས་ལུའི་ས་མྱུག་རྒྱུད་གཅིག་ཡིན་ལ། ནས་ཀྱི་ས་མྱུག་དང་རྒྱུད་མི་གཅིག་པས་ཐམས་ཅད་ལས་ཐམས་ཅད་མི་སྐྱེ་ཞེས་ཟེར་བས་སྐྱོན་སྤོང་མི་ནུས་པའི་གནད། ཕ་རོལ་པོས་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་ཁས་བླངས་པ་ལ་ཐུག་པར་བསྟན་པས། གཞན་ཙམ་ལ་འཕེན་པ་མིན་པར་ཤིན་ཏུ་གསལ་བ་ལ༏ ཕྱོག་པ་གཅིག་པའི་དཔུང་འཕུལ་སོགས་བྱེད་པ་དང་། རང་མཚན་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན། ཞེས་གསུངས་པ་དགག་བྱའི་ཁྱད་པར་སྦྱར་བ་མ་གོ་བས། དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱོན་སྤོང་མི་ནུས་པར་གསུངས་པའི་རྒྱུ་མཚན་བཞག་ནས། མ་གསུངས་པའི་རྟོག་བཟོ་བྱེད་པ་ནི་ཡང་དག་པའི་གྲུབ་མཐའ་སློད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། གཞན་སྐྱེ་ལ་ཏ་ཅང་ཐལ་བ་འཕངས་པའི་གནད་གཙོ་བོ་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཁས་བླངས་པ་ལ་ཐུག་ཚུལ་དང་། དེ་ཉིད་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་མང་པོས་མ་གོ་

ནས་ཟླ་བའི་ཞབས་ཀྱི་གཞུང་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་བཤད་པ་བྱས་པ་དག་མི་འགྲིག་པའི་ཚུལ་གསུངས།

འདིར་ལྡོག་པ་གཅིག་པའི་དཔུང་འཕུལ་ཞེས་པའི་དོན་འགྲེལ་ཚུལ་ཁ་ཤས་འདུག་པ་འདི་ལྟར།

1. <<དྲང་ངེས་འཇུག་ངོགས་>>(༥༥༨)ལས། ལྡོག་པ་རིགས་གཅིག་པ་སྡེ་རིགས་བསྒྲེའི་སྒྲུབ་བྱེད་མང་པོ་དཔུང་བསྒྲིགས་ནས་ཕྱོགས་འཕུལ་བྱེད་པ་ལ། ལྡོག་པ་གཅིག་པའི་དཔུང་འཕུལ་དུ་གྲགས། ཞེས་དང་།

2. <<སེར་ཤུལ་དྲང་ངེས་>>(༧༥༧)ལས་ཀྱང་། ལྡོག་པ་གཅིག་པའི་དཔུང་འཕུལ་ནི། ཚང་མང་གི་སྙིང་དུ་མི་ལོག་ན་དུ་བ་ལྡོག་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ་ན། དེ་མཐུན་དཔེར་བྱས་ཏེ། ཡུལ་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་མི་ལོག་པ་ན་དུ་བ་ལྡོག་དགོས། ཞེས་རྟོག་གེའི་གཞུང་ལས་ཁྱབ་པ་སྒྲུབ་ཚུལ་དེ་ལྟར་བཤད་པ་ལ། དེ་ལྟར་ན་ས་སྨྱུག་གཞན་དུ་སྒྱུར་ཀྱང་རྒྱུ་འབྲས་སུ་རུང་ན། མི་སྨུན་ལྟ་བུའང་གཞན་དུ་སྒྱུར་ཀྱང་རྒྱུ་འབྲས་སུ་འདོད་དགོས། ཞེས་འཕུལ་མཚམས་བྱེད་པ་ལ་ཟེར་ཞེས་བཞི་འདྲིལ་ན་གསུངས་ལ། མཚན་ཉིད་པས་རིགས་མཚུངས་ཀྱི་སྒྲུབ་བྱེད་འཕེན་པ་ལྟར། སྒྲུབ་བྱེད་ལྡོག་པ་རིགས་གཅིག་པ་དུ་མའི་དཔུང་གིས་ཕ་རོལ་གྱི་ལོག་རྟོག་འཕུལ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནམ་ཞེས་སྐྱ་བར་པས་གསུངས་ལ། ཞེས་སོགས་

གཞན་གྱི་འདོད་པ་བཀོད་འདུག །

3. <<སེར་ཤུལ་དྲང་ངེས་>>(༧༥༨)ལས། དེ་ལྟར་ནའང་ཕྱོག་རིགས་གཅིག་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་དཔྱང་གིས་སམ་སྟོབས་ཀྱིས་ཟེར་བ་མ་གཏོགས། དུ་མའི་དཔྱང་གིས་ཞེས་དུ་མ་ཞེས་པ་གོ་དཀའ་སྟེ། གཞན་སྐྱེ་འདོད་པ་ལ་ཐམས་ཅད་ལས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བར་ཐལ་བ་འཕེན་པ་ལ། དཔྱང་འཕུལ་ཟེར་འདུག་པས། དེ་ལ་སྒྲུབ་བྱེད་མང་པོ་བཀོད་པ་མེད་པས་སོ། །དཔྱང་ཞེས་པ་སྟོབས་ཞེས་པའི་དོན་དུ<<སྒྲོད་འཇུག་>>ཏུ། རྒྱལ་པོའི་མཐུ་སྟོབས་དེ་ཡི་དཔྱང་། །ཞེས་པའི་ཐད་དུ་འགྲེལ་པ་འགས་ཀྱང་བཀྲལ་ལོ། །ཞེས་རང་ལུགས་བཞག་པ་ལྟར་རོ། །

གཉིས་པ་གཞན་དབང་གི་རྒྱུའི་ཁྱད་པར་དགག་པ་ལ་གཉིས།

གཞན་གྱི་ལུགས་བརྗོད་པ་དང་། ལུགས་དེ་དགག་པའོ། །

དང་པོ་གཞན་གྱི་ལུགས་བརྗོད་པ།

མིག་བློ་སྐྱེ་བ་རང་ནུས་གང་ཞིག་ལས། །
དེ་མ་ཐག་ཏུ་ཀུན་ནས་སྐྱེ་འགྱུར་ཞིང་། །
རང་གི་རྣམ་ཤེས་རྟེན་གྱི་ནུས་དེ་ལ། །
དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་མིག་ཅེས་བྱ་བར་རྟོགས། །

འདི་ན་དབང་པོ་ལས་བྱུང་རྣམ་པར་རིག །
ཕྱི་གཟུང་མེད་པར་རང་གི་ས་བོན་ལས། །
སྔོ་སོགས་སྣང་ཉིད་འབྱུང་བར་མ་རྟོགས་ནས། །
སྐྱེ་བོས་ཕྱི་རོལ་གཟུང་བར་སེམས་ཁས་ལེན། །
རྨི་ལམ་ན་ནི་གཟུགས་དོན་གཞན་མེད་པར། །
རང་ནུས་སྨིན་ལས་དེ་ཡི་རྣམ་ཅན་སེམས། །
འབྱུང་བ་ཇི་ལྟར་དེ་བཞིན་སད་ལའང་འདིར། །
ཕྱིར་རོལ་མེད་པར་ཡིད་ནི་ཡོད་ཅེ་ན། །

ཀོ་༡ཉེ་ཤ།།

སླར་ཡང་སེམས་ཙམ་པས་རང་གི་འདོད་དོན་འགྲུབ་ཕྱིར་འདོད་པ་བརྗོད་པ། ཚིགས་བཅད་དང་པོས། མིག་ཤེས་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་བག་ཆགས་ཀུན་གཞིའི་སྟེང་དུ་བཞག་པ་དེ་ཉིད་ཕྱིས་ཡོངས་སུ་སྨིན་པ་ལས་མིག་ཤེས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་འདྲའི་མིག་ཤེས་དེའི་རྟེན་དུ་གྱུར་པ་སྟེ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྐྱེན་དུ་གྱུར་པའི་ནུས་པ་དེ་མིག་དབང་གཟུགས་ཅན་པ་མིན་ཞིང་། མིག་དབང་དེ་རྣམ་ཤེས་ལས་རྫས་ཐ་དད་པ་མིན་ཡང་། གཏི་མུག་གི་དབང་གིས་འཇིག་རྟེན་པ་རྣམས་དེ་འདྲའི་བདག་རྐྱེན་ལ་མིག་དབང་གཟུགས་ཅན་པ་བཞག་ཅིང་། དེ་ཉིད་རྣམ་ཤེས་ལས་རྫས་གཞན་དུ་རྟོག་གོ །དེས་དབང་པོ་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་དབང་པོ་ལྔ་པོ་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་མ་གྲུབ་པར་

བསྟན།

ཚིགས་བཅད་གཉིས་པས་ནི། ཡུལ་གཟུགས་སོགས་ཀྱང་རྣམ་ཤེས་ལས་དོན་གཞན་དུ་མ་གྲུབ་པར་བསྟན་ཏེ། འཇིག་རྟེན་འདི་ན་དབང་པོ་ལྔ་ལས་བྱུང་བའི་རྣམ་པར་རིག་པ་ལྔ་པོ་སྔོན་པོ་སོགས་སུ་སྣང་བ་སྟེ། དེའང་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུང་བ་མེད་པར་རྣམ་ཤེས་རང་གི་ས་བོན་ཀུན་གཞི་ལ་བཞག་པ་སྨིན་པ་ལས་དེ་ལྟར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་དེ་ལྟར་གྲུབ་པར་འཇིག་རྟེན་པས་མ་རྟོགས་པར། སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་སེམས་སྔོ་སོགས་སུ་སྣང་བ་ལ་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུང་བར་མངོན་པར་ཞེན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་རྣམ་ཤེས་ལས་དོན་གཞན་པའི་གཟུགས་སོགས་ཕྱི་དོན་མེད་དོ། །ཞེས་བསྟན།

ཚིགས་བཅད་གསུམ་པས་ནི། བཤད་པའི་རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན། དཔེར་ན། རྨི་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་གཟུགས་དོན་གཞན་མེད་ཀྱང་། རང་གི་བག་ཆགས་ཀྱི་ནུས་པ་སྨིན་པ་ལས་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་དེའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་སྐྱེ་བ་བཞིན་དུ། སད་པའི་སྐབས་འདིར་ཡང་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྲུབ་པ་མེད་ནའང་། རྣམ་ཤེས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ནི་ཡོད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཞེས་བསྟན།

མདོར་ན་དང་པོས་དབང་པོ་ལྔ་སོགས་ནང་གི་གཟུགས་རྣམས་ཕྱི་དོན་དུ་མ་གྲུབ་པ་དང་། གཉིས་པས་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་ཕྱིའི་གཟུགས་རྣམས་ཕྱི་དོན་དུ་མ་གྲུབ་པ་དང་། གསུམ་པས་ཕྱི་དོན་མེད་

ཀྱང་རྣམ་ཤེས་བདེན་པར་གྲུབ་ཅེས་བསྟན་པར་མ་ཟད། དབང་པོ་དང་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་པོ་ནང་གི་བག་ཆགས་ཡོངས་སུ་སྨིན་པ་ལས་འབྱུང་བར་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་གཞན་དབང་གི་རྒྱུའི་ཁྱད་པར་བདེན་གྲུབ་ཏུ་བསྟན་ཏོ། །

།ཀ༡།༡ཞེ་ཞ།།

སྐབས་འདིའི་རྩ་ཚིག་དེ་ཧ་ཅང་གོ་དཀའ་ཞིང་། མཁས་པའི་དབང་པོ་དག་གིས་འགྲེལ་ཚུལ་ཡང་མི་འདྲ་བར་འདུག་པས། འདིར་རྣམ་དཔྱོད་ཀྱི་བློ་སྒོ་འབྱེད་ཕྱིར་ཙུང་ཟད་སྤྲོ་ན། <<ཊཱི་ཀ་ཆེན་>>དུ་གསལ་བ་ནི་མི་ཐོས་ཤིང་། འཇམ་དབྱངས་དགའ་བའི་བློ་གྲོས་མཆོག་གིས་མཛད་པའི་<<དབུ་མ་འཇུག་པའི་བརྒྱལ་ལན་སྐལ་བཟང་རྣ་རྒྱན་>>(༢༨༥)ལས་གསུངས་པའི་སྙིང་དོན་འདི་ལྟར། ཁ་ཅིག་གིས་སེམས་ཙམ་པས་མིག་དབང་རྟོལ་གྲུབ་ཏུ་མི་འདོད་པས། མིག་ཤེས་ཀྱི་བདག་རྐྱེན་བྱེད་པའི་ནུས་པ་ཙམ་ལ་མིག་དབང་དུ་འཇོག་གོ །ཞེས་ཟེར་བ་དེ་འགོག་བྱེད་དུ༑ དེ་ལྟར་ན། སེམས་ཙམ་པས་མིག་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྐྱེན་བྱེད་པའི་ནུས་པ་ཙམ་ལ་གཟུགས་སུ་འདོད་པར་ཐལ། དེས་མིག་ཤེས་ཀྱི་བདག་རྐྱེན་བྱེད་པའི་ནུས་པ་ཙམ་ལ་མིག་དབང་དུ་འདོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན༑ གཟུགས་ཀྱི་སྙིང་གི་དེ་འདྲའི་ནུས་པ་དེ་གཟུགས་ཅན་ཡིན་ན། ཚུར་མཐོང་དབང་ཤེས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ་བ་ལས། རྣམ་འགྲེལ་ལས། དེ་མིན་དབང་དང་ནུས་སོགས་ལ། །དབང་པོའི་བློ་རྣམས

མི་འཇུག་ཕྱིར། །ཞེས་པ་དང་འགལ་བས་མི་འཐད་གསུངས་འདུག །

ཀུན་མཁྱེན་མུས་སྲད་པ་བློ་གྲོས་རིན་སེང་མཆོག་གིས་སྐབས་འདིར་མཐའ་ཆོད་པ་རང་མ་གསུངས་ཀྱང་། <<དབུ་མ་དེ་ཉིད་གསལ་བྱེད་>>(༢༠༡)དུ་ས་བཅད་མཛད་པ་ན། བདག་རྐྱེན་ཁྱད་པར་བ་དོས་བཟུང་ནས་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱི་དོན་མེད་པར་བསྟན་པ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ནག་ཚོའི་འགྱུར་ལས། རང་གི་རྣམ་ཤེས་ནུས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། །ཞེས་དང་། <<རང་འགྲེལ་>>(༡༤༥)དང་། <<དགོངས་པ་རབ་གསལ་>>གཉིས་ཀ་ལས། རྣམ་ཤེས་ལས་ཐ་དད་པའི་མིག་དབང་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འབྱུང་བ་རྣམས་ཀྱང་བསྒྲིགས་ན་འདི་ལྟར་བབ་སྟེ། **མིག་བློའི་སྐྱེ་བ་**ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། མིག་ཤེས་**རང་**ཉིད་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་**ནུས་**པ་**གང་ཞིག་**ཀུན་གཞིའི་སྟེང་དུ་བཞག་པ་དེ་ཡོངས་སུ་སྨིན་པ་**ལས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་**རང་ཉིད་**ཀུན་ནས་སྐྱེ་**བར་**འགྱུར་ཞིང་།** མིག་**རང་གི་རྣམ་ཤེས་**ཀྱི་**རྟེན་གྱི་ནུས་**པ་སྟེ་དེའི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་ནུས་པ་**དེ་ལ་**མིག་ཤེས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྐྱེན་མིག་གི་དབང་པོ་ཞེས་འཇོག་དགོས་པ་ལ། དེ་ལྟར་མ་རྟོགས་པར། འཇིག་རྟེན་པ་རྣམས་གཏི་མུག་གི་དབང་གིས་དེའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྐྱེན་ནི་ཕྱི་དོན་དུ་གྱུར་པའི་**དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་མིག་ཅེས་བྱ་བར་རྟོགས་**པ་སྟེ་འཛིན་ཅིང་ཞེན་པ་ཡིན་གྱི། རྣམ་ཤེས་ལས་རྫས་ཐ་དད་པའི་མིག་དབང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ཡིན་ནམ་སྙམ་སྟེ་བློ་ལྡན་དག་གིས

དཔྱོད་པར་མཛོད།

ཡང་རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན། འོག་ཏུ། ཇི་ལྟར་མིག་མེད་འདི་ཡི་རྒྱུ་མིན་ལྟར། །ཞེས་པའི་ཐད་ཀྱི་<<རང་འགྲེལ་>>ལས། རྣམ་པར་ཤེས་པ་མིག་གི་དབང་པོ་ནུས་པའི་མིང་ཅན་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ། ཞེས་འབྱུང་བས། རང་གི་རྣམ་ཤེས་རྟེན་གྱི་ནུས་དེ་ལ། །དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་མིག་ཅེས་བྱ་བར་རྟོགས། །ཞེས་པའང་མིག་ཤེས་ཀྱི་བདག་རྐྱེན་དུ་གྱུར་པའི་མིག་དབང་གཟུགས་ཅན་པ་ཡོད་ནའང་། མིག་དབང་དེ་སྔར་ཤེས་པ་ལས་རྫས་ཐ་དད་པའི་ཕྱི་དོན་མིན་པ་དང་། དེ་འདྲའི་མིག་དབང་ལ་ནུས་པའི་མིང་གིས་བཏགས་ནས་བསྟན་པའི་དོན་ཡིན་ནམ་དཔྱད་པར་བྱའོ། །

རྒྱ་ཆེར་དཔྱད་པ།

འདིར་དོགས་པ་ཅུང་ཟད་འགོད་ན་འདི་ལྟར། མིག་དབང་ཆོས་ཅན། མིག་ཤེས་ལས་རྫས་ཐ་དད་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་བདག་རྐྱེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། <<ཊཱིཀ་ཆེན་>>ལས། མིག་གི་དབང་པོ་ནི་མིག་ཤེས་ཀྱི་བདག་རྐྱེན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། མིག་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། <<ཊཱིཀ་ཆེན་>>ལས། རྣམ་ཤེས་ལས་ཐ་དད་པའི་མིག་དབང་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལྔག་མ་ལ་ཡང་སྦྱར་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ།   མིག་དབང་དེ་མིག་ཤེས་ཀྱི་བདག་རྐྱེན་མིན་ཟེར་ན། དེའང་དཀའ་སྟེ།   སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་འདིར་མིག་དབང་མེད་པའམ། ཡོད་ཀྱང་དོན་བྱེད་མི་ནུས་པའམ། དགོས་མེད་དུ་ཐལ། རང་འབྲས་མིག་ཤེས་ཀྱི་བདག་རྐྱེན་ནི་མིན་ལ། དེ་ལས་གཞན་པའི་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་སྐྱོན་མེད་དེ།   མིག་དབང་ལ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་རིགས་གཅིག་སྟེ།   མིག་ཤེས་སྐྱེ་ཁ་མའི་མིག་དབང་ནི་དེའི་བདག་རྐྱེན་ཡིན་ཡང་། མིག་ཤེས་དང་དུས་མཉམ་པའི་མིག་དབང་དེ་དེའི་བདག་རྐྱེན་མིན་པར་དེ་དང་བདག་ཉིད་གཅིག་པའི་ཕྱིར།   དེ་ལྟར་ཡང་<<ཊཱིཀ་ཆེན་>>ལས།   འདིར་མིག་དབང་མིག་ཤེས་ཀྱི་དངོས་རྒྱུར་བསྟན་པ་ནི༑ མིག་ཤེས་སྐྱེ་བའི་བག་ཆགས་སྨིན་པའི་སྐབས་ལ་དགོངས་ཀྱི། མིག་དབང་གང་ཡིན་ལ་མིན་ནོ།   །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་སྙམ་ན། དེའང་དཀའ་སྟེ།   མིག་ཤེས་ཀྱི་སྔ་ལོགས་ཀྱི་མིག་དབང་དེ་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྲུབ་ཅེས་པའི་ཤེས་པ་ལ་མིག་ཤེས་དེ་ཉིད་མི་འཇོག་ན། དེ་ལས་གཞན་པའི་ཤེས་པ་ཅི་འཇོག།

གལ་ཏེ་ཤེས་པ་གཞན་ཞིག་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྲུབ་པའི་དབང་དུ་བཏང་ཡང་།   མིག་དབང་གཟུགས་ཅན་པས་མིག་ཤེས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་བདག་རྐྱེན་མི་བྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་མེད་པར་འགྱུར་ལ།   དེ་བཞིན་གཟུགས་ཀྱིས་ཀྱང་མིག་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྐྱེན་མི་བྱེད་པའི་རྒྱུ་

མཚན་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། མིག་ཤེས་དེའི་དམིགས་རྐྱེན་ཡིན་པ་ཙམ་གྱིས་ཕྱི་དོན་དུ་འགྱུར་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཤེས་པ་གཞན་གྱི་བདག་ཉིད་དུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཞན་ཡང་། <<སྡེ་བདུན་ཡིད་ཀྱི་མུན་སེལ་>> (༡༧༥) ལས། བདག་པོའི་རྐྱེན་ལ་མདོ་སྡེ་པ་དང་རྣམ་རིག་པ་དག་གི་འདོད་པ་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། གཉིས་ཀས་ཀྱང་མིག་ཤེས་ཀྱི་བདག་རྐྱེན་དུ་གྱུར་པའི་མིག་གི་དབང་པོའི་ངོ་བོ་མིག་ཤེས་དོན་ལྡོའི་ནང་ནས་གཟུགས་ཁོ་ན་ལ་འཛིན་བྱེད་དུ་འཇུག་ལ། གཞན་ལ་མི་འཇུག་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་པར་གང་ཡིན་པ་དེ་གཙོ་བོར་སྐྱེད་པའི་རྒྱུ་མིག་ཤེས་ཀྱི་རྐྱེན་གཞན་གཉིས་ལས་ཐ་དད་དུ་གྱུར་པ་ཞིག་ལ་འདོད་པར་འདྲ་ཡང་། མདོ་སྡེ་པ་དེ་ཉིད་བེམ་པོར་འདོད་པ་ཡིན་ལ༑ སེམས་ཙམ་པ་དེ་ཉིད་རང་གི་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་དུ་གྱུར་པའི་ཤེས་པ་སྔ་མའི་སྟེང་ན་ཡོད་པའི་ནུས་པའི་ངོ་བོར་འདོད་པ་ནི་ཁྱད་པར་རོ༑ ༑ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། མིག་དབང་གི་ངོ་བོ་ནི་ནུས་པ་ཉིད་ལ་འདོད་དོ་སྙམ་ན། མིག་དབང་ཆོས་ཅན། ཀུན་གཞིའི་དངོས་ཀྱི་དམིགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ནུས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། <<ཀུན་གཞི་རྩ་བ་>>ལས། ས་བོན་གྱི། །དབང་གིས་གནས་དོན་ལུས་སུ་ནི། །སྣང་ཕྱིར་དམིགས་པ་དག་ཏུ་འདོད། །ཅེས་དང་། <<རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་>>(༡༢)ལས། ས་བོན་དེ་སྣང་ནས་ཡུལ་དུ་མི་འགྱུར་ཡང་དེའི་དབང་གིས་ཀུན་གཞི་

རྣམ་སྨིན་དེ་གནས་དབང་རྟེན་དང་། ལུས་དབང་པོ་དང་། དོན་ཡུལ་ལྔའི་སྣོད་བཅུད་དུ་སྣང་བར་འགྱུར་བས་ན། དམིགས་པར་བཞག་སྟེ། དཔེར་ན་ཡུལ་གྱི་དབང་གིས་ཤེས་པ་དེའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་བྱུང་བས། ཡུལ་དེ་མི་སྣང་ཡང་དམིགས་པར་འདོད་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་དེའི་དངོས་ཀྱི་དམིགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། <<ཀུན་གཞི་རྩ་བ་>>ལས། དེ་ལ་རྟེན་གྱུར་ཀུན་གཞི་ནི། །དོན་དང་སེམས་ཅན་བག་ཆགས་ལ། །རྣམ་པར་རིག་པ་མི་རིག་པ། །ཞེས་དང་། <<རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་>>ལས། དམིགས་ཡུལ་གཟུགས་སྒྲ་དྲི་རོ་རེག་བྱ་སྟེ་དོན་ལྔ། མིག་རྣ་བ་སྣ་ལྕེ་ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་ལྔའི་སེམས་ཅན་དང་། བདག་དང་ཆོས་ཀུན་བཏགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་བག་ཆགས་དང་གསུམ་ལ་དམིགས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

མདོར་ན་མིག་ཤེས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་བདག་རྐྱེན་ལ་མིག་དབང་ཞེས་བྱ་བ་ནི། མདོ་སེམས་ཀུན་གྱིས་བཞེད་ཀྱང་། མིག་དབང་གི་ངོ་བོ་ནུས་པ་དང་གཟུགས་ཅན་གང་ལ་འཇོག་མི་མཐུན་པའི་རྩོད་པ་བྱུང་བ་འདྲ་སྟེ། འདི་དག་ནི་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བའི་གནས་སུ་འདུག་པས། བློ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱིས་དཔྱད་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ལུགས་དེ་དགག་པ་ལ་གསུམ།

དགག་པ་དངོས་དང་། རང་ལ་འགལ་བ་མེད་པ་དང་། མཇུག་བསྡུ་

བཏོ། །

དང་པོ་དགག་པ་དངོས།

ཇི་ལྟར་མིག་མེད་པར་ནི་རྨི་ལམ་དུ། །
སྔོ་སོགས་སྣང་བའི་ཡིད་སེམས་འབྱུང་དེ་ལྟར། །
མིག་དབང་མེད་པར་རང་གི་ས་བོན་ནི། །
སྨིན་ལས་ཡོད་བ་ལ་འདིར་ཅེས་མི་སྨྲ། །
གལ་ཏེ་ཇི་ལྟར་རྨི་ལམ་དྲུག་པ་ཡི། །
ནུས་པ་སྨིན་ཡོད་སད་པར་མེད་གྱུར་ན། །
དྲུག་པའི་ནུས་སྨིན་ཇི་ལྟར་འདིར་མེད་པ། །
དེ་ལྟར་རྨི་ཚེ་མེད་ཅེས་ཅེས་མི་རིགས། །
ཇི་ལྟར་མིག་མེད་འདི་ཡི་རྒྱུ་མིན་ལྟར། །
རྨི་ལམ་དུ་ཡང་གཉིད་ནི་རྒྱུ་མ་ཡིན། །
དེ་ཕྱིར་རྨི་ལམ་དུ་ཡང་དེ་དངོས་མིག།
བརྫུན་པའི་ཡུལ་ཅན་རྟོགས་པའི་རྒྱུར་ཁས་བླང་། །
འདི་ཡིས་ལན་ནི་གང་དང་གང་བཏབ་པ། །
དེ་དང་དེ་ནི་དམ་བཅའ་མཚུངས་མཐོང་བས། །
རྩོད་འདི་སེལ་བྱེད།

ས་བོན་ནམ་བག་ཆགས་ཡོངས་སུ་སྨིན་པ་ལས་སྔོ་སོགས་སྣང་བའི་བློ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ན། མིག་མ་ཡོང་བ་ལ་ཇི་ལྟར་འབྱུང་བ་དེ་ལྟར་

སད་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ཡོང་བ་ལའང་སྔོ་སོགས་གསལ་བར་སྣང་བའི་ཤེས་པ་འབྱུང་བར་ཐལ། རྨི་ལམ་དུ་དེ་ལྟར་སྣང་བ་གང་ཞིག །དེ་གཉིས་ཀ་ལའང་མིག་དབང་མེད་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། འདིའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་ཕྱིའི་གཟུགས་སོགས་མེད་པར། དེའི་རྣམ་ཅན་གྱི་རྣམ་ཤེས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་སྐྱེ་ན། སད་རྨི་གཉིས་ཀའང་ཁྱད་མེད་དུ་འགྱུར་དགོས་པའི་གནད་ཀྱིས་ཡིན་ནོ། །

གལ་ཏེ་ཁོ་ན་རེ། སྐྱོན་མེད་དེ། ཡོང་བ་ལ་དེ་ལྟར་མི་འབྱུང་བ་ནི་མིག་དབང་མེད་པས་མ་ཡིན་གྱི། དེ་འདྲའི་ཡིད་ཤེས་འབྱུང་བའི་ནུས་པ་མ་སྨིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གང་ལ་ནུས་པ་སྨིན་པ་དེ་ལ་དེ་འདྲའི་ཡིད་ཤེས་འབྱུང་ཞིང་། གཉིད་ཀྱིས་རྐྱེན་བྱས་ནས་ནུས་པ་སྨིན་པ་རྨི་ལམ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་ཀྱི། སད་པ་ལ་མེད་དོ་ཟེར། དེའང་མི་རིགས་ཏེ༔ གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱིས་དྲུག་པ་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་ནུས་པ་སྨིན་པ་རྨི་ལམ་ན་ཡོད་ཀྱི། སད་པ་ལ་མེད་པར་འདོད་ན། དེ་ལ་ངེད་ཅག་གིས་བཟློག་སྟེ༔ སད་དུས་སུ་ཡོང་བ་ལ་དྲུག་པ་ཡིད་ཤེས་གཟུགས་སོགས་སུ་གསལ་བར་སྣང་བའི་ནུས་པ་སྨིན་པ་མེད་པ་ལྟར། རྨི་ལམ་ནའང་མེད་པར་རིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་སྟེ། འདིའི་གནད་ནི། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་མཐམ་ལ། སད་རྨིའི་སྐབས་ཀྱི་ཡོང་བའི་ཡིད་ལ་གཟུགས་གསལ་བར་སྣང་མི་སྣང་གི་ཁྱད་པར་མེད་པར་བསྟུབས་པ་ཡིན་ནོ། །

སྤྱིར་ཡིད་ལ་གཟུགས་གསལ་བར་སྣང་བ་དང་། ཡིད་གཟུགས་

སུ་གསལ་བར་སྣང་བ་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་ཆེན་པོ་ཡོད་པའང་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་ལ། དོན་གཅིག་མིན་མོད། འདིར་ནི་གཉིས་ཀའང་ཐལ་བ་འཕེན་ཚོག་པར་འདུག་སྙམ་སྟེ། མཁས་པའི་དབང་པོ་དག་གིས་དཔྱད་པ་མཛད་པར་ཞུ།

ཚོགས་བཅད་གསུམ་པའི་སྐབས་སུ་འབྱུང་བའི་མཚམས་སྦྱོར་རྩ་བ་དང་བཅས་པའི་དོན་ནི། སེམས་ཙམ་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་རིགས་པ་དང་མི་ལྡན་པ་དེ་ལྟར་སྨྲ་ན། ཁོ་བོ་ཅག་གིས་ཀྱང་འདི་ལྟར། དཔེར་ན། སད་དུས་ཀྱི་ཡོད་བ་ལ་མིག་དབང་བྱེད་པ་དང་བྲལ་བ་ལྟར། རྨི་ལམ་ནའང་རྟེན་དབང་པོ་བྱེད་པ་དང་བྲལ་བས། ཉུས་པའི་མིང་ཅན་གྱི་མིག་དབང་ལ་བརྟེན་པའི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་དྲངས་པའི་ཡིད་ཤེས་དེ་བག་ཆགས་སྨིན་པ་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྨྲའོ། །དེའི་ཕྱིར། མིག་མེད་པ་དེ་སད་པའི་ཡོད་བ་ལ་དོན་སྣང་གི་བག་ཆགས་སྨིན་པ་འདིའི་རྒྱུ་མིན་པ་ལྟར། རྨི་ལམ་དུའང་གཉིད་ནི་དོན་སྣང་གི་བག་ཆགས་སྨིན་པའི་རྒྱུ་མིན་ཏེ། ཕྱི་རོལ་མེད་པར་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་སྐྱེ་ན༑ བག་ཆགས་སྨིན་པ་ལ་མི་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གང་གི་ཕྱིར་བག་ཆགས་བརྟན་པ་ལས་རྨི་ལམ་གྱི་དོན་སྣང་གི་ཤེས་པ་བརྟན་པ་སྐྱེ་བ་དེའི་ཕྱིར། སད་པའི་སྐབས་ལྟར། རྨི་ལམ་དུའང་རྨི་ལམ་གྱི་ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་བརྟན་པ་གསུམ་ཁས་བླང་བར་བྱའོ། །ཞེས་པ་སྟེ། རྩ་བར། དེ་དངོས་མིག་ཅེས་པའི་དེ་སྒྲ་ནི་རྨི་ལམ་གྱི་

རྟེན་མིག་དབང་དང་། དངོས་ཞེས་པ་རྨི་ལམ་གྱི་ཡུལ་གཟུགས་དང་། མིག་རྟོགས་པ་ཞེས་པ་རྨི་ལམ་གྱི་མིག་ཤེས་ལ་གོ་དགོས་པ་འདྲའོ། །རྨི་ལམ་གྱི་ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་ཡོད་མོད། དེ་དག་ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་མཚན་ཉིད་པར་འདོད་པ་ནི་མིན་ཏེ། རྨི་ལམ་གྱི་མིག་དབང་དེ་མིག་དབང་མཚན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་གཞན་ལའང་རིགས་བསྒྲེ།

དེའི་ཕྱིར་སེམས་ཙམ་པས་དབུ་མ་པ་ལ་ལན་གང་དང་གང་བཏབ་པ་ཐམས་ཅད་ནི། བསྒྲུབ་བྱ་མ་གྲུབ་པ་དང་མཚུངས་པར་མཐོང་བས། རྣམ་རིག་པའི་གྲུབ་མཐའ་འདི་སེལ་བར་བྱེད་ཅེས་པའོ། །

དབུ་སེམས་གཉིས་ཀྱི་རྩོད་ལན་དེ་དག་གི་དཔེར་བརྗོད་ནི། <<ཊཱི་ཀ་ཆེན་>>ལས་འབྱུང་བ་ལྟར།

1. དབུ་མ་པས་སད་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་ཡིན་ཏེ། དམིགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྨི་ལམ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་བཀོད་པ་ན། སེམས་ཙམ་པས། སད་པའི་རྣམ་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་གྱིས་སྟོང་སྟེ། རྣམ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྨི་ལམ་གྱི་རྣམ་ཤེས་བཞིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར།
2. སད་པའི་སྐབས་སུ་དམིགས་པའི་ཡུལ་ཆོས་ཅན། བརྫུན་པ་ཡིན་ཏེ།

ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྨི་ལམ་གྱི་ཡུལ་བཞིན་ནོ། །

3. དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཀུན་བྱང་གི་གཞི་གཞན་དབང་མེད་ན་ཀུན་བྱང་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། རྟེན་མེད་པའི་ཕྱིར། རུས་སྦལ་གྱི་སྤུའི་གོས་བཞིན་ནོ། །ཞེས་སྨྲའོ། །དེ་བཞིན་དུ་རབ་རིབ་ཀྱི་དཔེས་ཀྱང་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་པ་རྣམས་སོ། །

4. དེ་ལ་སྦྱོར་བ་དང་པོ་གཉིས་ནི། དཔེ་མ་གྲུབ་པས་སྒྲུབ་བྱེད་བསྒྲུབ་བྱ་དང་མཚུངས་པ་ཡིན་ཏེ། རྨི་ལམ་ན་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་གཟུགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

5. སྦྱོར་བ་གསུམ་པ་ནི། ཀུན་བྱང་གི་རྟེན་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཞིག་སྒྲུབ་འདོད་པ་ཡིན་པས། དེ་ལ་ནི། རྟེན་ཙམ་མེད་པ་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ལ། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ལ་བསམས་ན་ནི་མ་ངེས་པའོ། །ཞེས་དགག་གཞག་དང་བཅས་པ་གསལ་བར་གསུངས་པ་ལྟར་བཀོད་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་རང་ལ་འགལ་བ་མེད་པ་ལ་གཉིས།

ལུང་དང་འགལ་བ་མེད་པ་དང་། མི་སྟུག་པ་སྒོམ་པ་དང་འགལ་བ་མེད་པ་འཕྲོས་དང་བཅས་པའོ། །

དང་པོ་ལུང་དང་འགལ་བ་མེད་པ།

……………………སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ནི། །

འགར་ཡང་དངོས་པོ་ཡོད་ཅེས་མ་བསྟན་ཏོ། །

ཀ།༧ཉེ་ཞ།།

སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་བཀག་པ་ལ་རིགས་པས་མི་གནོད་པར་མ་ཟད། ལུང་གིས་ཀྱང་གནོད་པ་མེད་དེ། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ནི། རང་ལུགས་ལ་གསུང་རབ་འགར་ཡང་དངོས་པོ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ཡོད་ཅེས་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེའི་ཁུངས་སུ་<<རང་འགྲེལ་>>དུ། <<ལང་གཤེགས་>>ཀྱི་ལུང་། སྲིད་པ་གསུམ་ནི་བཏགས་པ་ཙམ། །ཞེས་སོགས་ཚིགས་བཅད་གཉིས་དང་། བློ་གྲོས་ཆེན་པོ། གཅིག་ལ་གཅིག་མེད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས། ཞེས་སོགས་དང་། <<ཡབ་སྲས་མཇལ་བའི་མདོ་>>ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས། དེ་དག་དབང་པོ་ལ་འཇུག་པས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ། ཞེས་སོགས་དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས། འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་མི་ཞིག་གི་རྨི་ལམ་ན་རྨོད་པ་དང་། ཞེས་སོགས་ལུང་ཚན་པ་བཞི་དྲངས་ཏེ། མིག་གི་དབང་པོ་སོགས་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་བསྒྲུབས་རྗེས། དེ་ལྟར་ན༔ ཕུང་པོ་དང་། ཁམས་དང་། སྐྱེ་མཆེད་དང་། རྟེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་སོགས་ཀྱང་དབང་པོ་ལྟར་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པས།

སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ནི་བསལ་བྱ་ཁོ་ན་ཡིན་པར་གསུངས།

།ཀ༡།༡ཉེ༧།།

<<ལང་གཤེགས་>>ལས།

སྲིད་པ་གསུམ་ནི་བཏགས་པ་ཙམ། །
ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་དངོས་པོ་མེད། །
བཏགས་པ་དངོས་པོའི་ངོ་བོར་ནི། །
རྟོག་གེ་པ་དག་རྟོག་པར་འགྱུར། །
རང་བཞིན་མེད་ཅིང་རྣམ་རིག་མེད། །
ཀུན་གཞི་མེད་ཅིང་དངོས་མེད་ན། །
བྱིས་པ་ངན་པ་རྟོག་གེ་པ། །
རོ་དང་འདྲ་བས་འདི་དག་བརྟགས། །

ཞེས་གསུངས་པའི་ཚིགས་བཅད་ཐ་མའི་འགྲེལ་ཀྱི་སྐོར་<<རྣམ་བཤད་>>ལས། (रूप) རྟྭ་པ་ཞེས་པ་རང་བཞིན་དང་གཟུགས་གཉིས་ཀ་ལ་འཇུག་པ་ལས་འདིར་གཟུགས་ཅན་ལ་བྱ་སྟེ། རྣམ་རིག་ཅེས་པའི་ཟླ་སྦྱོབས་ཀྱིས་སོ། །དངོས་མེད་ཅེས་པའི་དངོས་པོ་ནི་ཤེས་པ་དང་གཟུགས་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་མེད་པར་བསྟན་ཟིན་པས། འདིར་ངོ་བོ་ལ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་དངོས་པོ་བདེན་པ་བཀག་པའི་ངོ་བོ་དང་། དངོས་པོར་མེད་པ་གཞན་རྣམས་ལ་བྱའོ། །རོ་དང་འདྲ་ཚུལ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་

དཔྱོད་པའི་ནུས་པའི་སེམས་མེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པས། <<ཊཱི་ཀ་ཆེན་>>ལྟར་ན། ལང་གཤེགས་ཀྱི་ལུང་དེའི་རྐང་པ་དྲུག་པ་བདུན་པ་གཉིས་ནི་རིམ་བཞིན།

གཟུགས་ཅན་མེད་ཅིང་རྣམ་རིག་མེད། །

ཀུན་གཞི་མེད་ཅིང་དངོས་(ངོ་བོ་)མེད་ན། །

ཞེས་པར་བསྒྱུར་དགོས་པ་དང་གོ་དགོས་པར་གསལ་བས། རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་གོ་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱུལ་པའི་ལེགས་བཤད་འདི་འདྲ་བ་ནི་ཅི་འདྲའི་རྨད་དུ་བྱུང་བ་ཞིག་ལགས་ཏེ། ཨེ་མ་ཧོ་སྐལ་པ་བཟང་།

གཞན་ཡང་། <<རྣམ་བཤད་>>ལས། བ་ལང་ནི་རྟ་ཡིན་པས་སྟོང་པའི་ཕྱིར་ཡོད་པ་མིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ནི་རིགས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ༔ རང་གི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་བརྗོད་པར་བྱའོ་ཞེས་འགྲེལ་པར་གསུངས་སོ། །བདག་ཉིད་ཀྱིས་ཞེས་པ་ལ་ནག་ཚོས་རང་གི་བདག་ཉིད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བསྒྱུར་བ་ལེགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ནག་ཚོའི་འགྱུར་དེ་ལེགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི༔ རང་གི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་ནི་དགག་བྱ་ཡིན་པས་དེ་བ་ལང་གི་སྟེང་དུ་གྲུབ་པ་མི་སྲིད་ལ། རང་གི་བདག་ཉིད་ཡོད་པ་ནི་བ་ལང་གི་སྟེང་དུ་གྲུབ་པས། ཕྱོགས་ཆོས་འགྲུབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་མི་རྟག་པ་སྒོམ་པ་དང་འགལ་བ་མེད་པ་འཕྲོས་དང་བཅས་པ།

རྣལ་འབྱོར་པ་ཡིས་བླ་མའི་མན་ངག་ལས། །
ཀེང་རུས་ཀྱིས་གང་ས་གཞི་མཐོང་བ་གང་། །
དེར་ཡང་གསུམ་ཆར་སྐྱེ་བ་མེད་པར་མཐོང་། །
ལོག་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བསྟན་ཕྱིར་རོ། །
ཁྱོད་ཀྱི་དབང་བློའི་ཡུལ་རྣམས་ཇི་ལྟ་བ། །
དེ་ལྟར་མི་རྟག་ཡིད་ཀྱི་ཡང་འགྱུར་ན། །
དེ་བཞིན་ཡུལ་དེར་བློ་གཏད་ཅིག་ཤོས་ཀྱིས། །
རྟོགས་འགྱུར་དེ་ནི་བརྫུན་པར་ཡང་མི་འགྱུར། །

ཀོ།ཀྲེ་ཨ།།

གལ་ཏེ་ཕྱི་ཡི་ཡུལ་མེད་པར་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་གསལ་བར་སྣང་བའི་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་ན། བླ་མའི་མན་ངག་ལས་མི་རྟག་པ་སྒོམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱིས། ས་གཞི་ཀེང་རུས་ཀྱིས་གང་བར་མཐོང་བ་དེ་ཇི་ལྟར་འཐད་དེ། ཀེང་རུས་ནི་མེད་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་རྣམ་ཤེས་ནི་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ་སྙམ་ན། རྣལ་འབྱོར་པས་ས་གཞི་ཀེང་རུས་ཀྱིས་གང་བར་མཐོང་བ་གང་ཡིན་པ་དེར་ཡང་ཡུལ་

དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་ཆར་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་མཐོང་བ་སྟེ། དེ་འདྲའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཡུལ་དང་བཅས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཏིང་ངེ་འཛིན་དེ་ནི་ལོག་པ་ཡིད་བྱེད་དེ་བརྟེན་པའམ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་ཡིད་བྱེད་ཡིན་པར་མདོ་ལས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། གང་ཟུས་སྣང་བའི་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ན༑ དེའི་སྣང་བ་ཡང་དེ་ལྟར་འགྱུར་བས། ཡིད་བྱེད་དེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ན། བླ་མའི་མན་ངག་དང་བསྒོམས་སྟོབས་ལ་མི་ལྟོས་པར་འགྱུར་བས། རྣལ་འབྱོར་པ་ཡིན་མིན་ཐམས་ཅད་ལའང་གང་ཟུས་ཀྱིས་ས་གཞི་གང་བར་མཐོང་བ་སོགས་མཚུངས་པར་འགྱུར་ཏེ༑ རྣལ་འབྱོར་པས་གང་ཟུས་མཐོང་བའི་ཡུལ་དེར་རྣལ་འབྱོར་པ་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་བློ་གཏད་དེ་གང་ཟུས་མཐོང་འདོད་པ་དེའི་ཚེ་དེ་ལྟར་མཐོང་དགོས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། བློས་གར་གྱི་ལྟད་མོ་སོགས་ལྟ་བ་ན། ཡུལ་དེར་མིག་གཏད་པ་རྣམས་ལས་གཟུགས་སོགས་མཐོང་བའི་མིག་ཤེས་ལྟད་མོ་བ་རྣམས་ལ་ཁྱད་མེད་དུ་སྐྱེ་བ་བཞིན་ནོ། །

རབ་རིབ་དང་ལྡན་དབང་པོ་ཅན་མཚུངས་ལ། །
ཚ་འབབ་ཀླུང་ལ་ཡི་དྭགས་རྣག་བློ་ཡང་། །

དེ་བཞིན་དུ་རབ་རིབ་དང་ལྡན་པའི་དབང་པོ་ཅན་ལ་སྣང་ཚུལ་དང་། དེ་མཚུངས་ཀྱི་སྐྱ་མ་དང་གཟུགས་བརྙན་སོགས་དཔེར་འགོད་པ་དང་།

ཚུ་འབབ་པའི་ཀླུང་ལ་ཡི་དྭགས་རྣམས་ལ་རྣག་ཁྲག་གི་བློ་སྐྱེ་བ་ལའང་སྣ་མ་ལྟར་ལན་གདབ་ཚུལ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་པ་འདི་ནི་འཕྲོས་པ་ཡིན་ཏེ། <<རང་འགྲེལ་>>ལས། རབ་རིབ་མཐུ་ལས་སྐྲ་རྣམས་གང་མཐོང་བ། །ཞེས་གང་བཤད་པ་དེ་དང་མཚུངས་པ་དེ་ལྟ་བུའི་རིགས་ཅན་གཞན་ཡང་རིག་པར་བྱ་སྟེ་སྦྲོས་པས་ཆོག་གོ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

།ཀ།ཀྲེ༧།།

རབ་རིབ་དང་ལྡན་དབང་པོ་ཅན་མཚུངས་པ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ༔ <<རྣམ་བཤད་>>དུ་ཐེག་བསྡུས་སོགས་དྲངས་ཏེ་རྒྱས་ཤིང་གསལ་བར་གསུངས་པ་རྣམས་ནི་མི་རློམ་པར་དེར་གཟིགས་པར་བྱ་སྟེ། གཞུང་དོན་སྙིང་པོ་ནི། ཆུ་ཀླུང་རྣག་ཁྲག་ཏུ་སྣང་བའི་ཡི་དྭགས་ཀྱི་མིག་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཕྱི་རོལ་མེད་པའི་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་ཏུ་མི་རིགས་ཏེ། རབ་རིབ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་དང་རང་བཞིན་མེད་མཚུངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ནི། ལས་སྟོབས་ལྡན་བསགས་པའི་ལྷ་མི་ཡི་དྭགས་གསུམ་གྱིས་བརྣན་གཤེར་ཕོར་པ་གང་ལ་ལྟ་བའི་ཚེ། ཆུའི་ཆ་ཤས་རྣམས་ཀྱིས་ཉེར་ལེན་དང་། ལྷ་མི་ཡི་དྭགས་སོ་སོའི་ལས་ཀྱིས་བདག་རྐྱེན་བྱས་པ་ལས་ཆུའམ་བདུད་རྩི་དང་དྭངས་ཤིང་བསིལ་བ་དང་རྣག

ཁྲག་ཚད་མས་གྲུབ་པ་ཡིན་ཡང་། དེ་ལས་འགྲོ་བ་གང་ཞིག་འགྲོ་བའི་ཚེ་ལས་ཀྱི་བདག་རྐྱེན་མ་ཚང་བས། དེ་གསུམ་གང་ཞིག་མེད་པར་འགྱུར་བ་དང་། གསུམ་ཀས་བལྟ་བའི་ཚེ་ན། ཆ་ཅན་གྱི་ཕོར་པ་གང་པོ་ལ་བདུད་རྩི་སོགས་ཀྱི་ཆ་ཤས་གསུམ་ཀ་ཡོད་ཀྱང་། ཆུ་རྣལ་གྱི་གོ་ས་ན་བདུད་རྩི་མེད་པ་སོགས་དང་། ཆུའི་གོ་ས་ན་རྣག་མེད་པ་སོགས་གོ་ས་ཕན་ཚུན་མ་འདྲེས་པར་གནས་པར་མ་ཟད། དེའི་ཚེ་བདུད་རྩི་སོགས་ཕོར་པ་གང་པོ་གསུམ་ཡོད་པའང་མ་ཡིན་ནོ། འོན་ཀྱང་དེ་གསུམ་ལས་ལྷ་ལྟ་བུས་བརྟན་གཞིར་ཕོར་གང་དེ་ལག་ཏུ་བླངས་ནས་བཏུང་བའི་ཚེ། ལྷའི་ལས་ཀྱིས་བདག་རྐྱེན་དང་ཆུས་ཉེར་ལེན་བྱས་པ་ལས་བདུད་རྩི་ཕོར་གང་གྲུབ་པ་བཞིན། ཡི་དྭགས་དང་མི་ལའང་མཚུངས་ཤིང་། ལྷ་མི་ཡི་དྭགས་གསུམ་མ་ཚོགས་པའི་སྐབས་སུ་ནི། ཆུ་དང་བདུད་རྩི་སོགས་ཐོག་མར་འགྲོ་བ་གང་གི་ལས་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ལྟར་ཆུ་སོགས་སུ་གནས་ཀྱི། ཆུ་ཕོར་གང་པོ་གྲུབ་ཙམ་ནས་བདུད་རྩི་སོགས་ཀྱི་ཆ་ཤས་དང་ལྡན་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཚུལ་འདི་དག་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་<<སྟོང་ཐུན་ཆེན་མོ་>>(༤༧༧)ལས། འོ་ན་ཇི་ལྟར་དུ་ཁས་བླང་བར་བྱ་སྙམ་ན། ལྷ་མི་ཡི་དྭགས་གསུམ་ཀའི་མིག་ཤེས་དེ་དག་ཚད་མར་ཁས་ལེན་ལ། ཞེས་པ་ནས། (༤༧༨) བརྟན་ཞིང་གཤེར་བ་ཕོར་གང་ལ་བལྟས་པ་ན་བདུད་རྩིའི་སྣང་བ་འཆར་བ་དེ་ལྷ་འགའ་ཞིག་ལ་ཡིན་གྱི། ཐམས་ཅད་ལ་སྣང་བ་དེ་འཆར་བས་མ་ཁྱབ་ལ། རྣག་

ཁྲག་ཏུ་སྣང་བ་ཡང་ཡི་དྭགས་ཐམས་ཅད་ལ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་བར་སོགས་གསུངས་ཏེ། ཤིན་ཏུ་གསལ་བས་གསུང་ཚིག་ཐམས་ཅད་དྲངས་པའི་ངལ་བ་མ་བྱས་སོ། །

<<སྤྱི་དོན་>>(༣༠༨)གྱི། ཐལ་འགྱུར་གཉིས་པར་མ་ཁྱབ། ཅེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི། སྤྱིར་མི་སྟོབས་ཆེན་པོས་ཁྱབ་པར་ནོན་པའི་གཞི་ལ་གྲང་རེག་མེད་ཀྱང་། གཞི་དེ་ན་ཡི་དྭགས་སླེབས་ཏེ་དེའི་ལུས་ཤེས་ཀྱིས་གྲང་རེག་མྱོང་བ་ན། གཞི་དེ་མི་སྟོབས་ཆེན་པོས་ཁྱབ་པར་ནོན་པའི་གཞི་མིན་ཞེས་སྨྲ་དགོས་ཤིང་། སྤྱིར་མི་སྟོབས་ཆེན་པོར་གྱུར་པའི་དངོས་པོ་ཡོད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་གྲང་རེག་མེད་པར་སྒྲུབ་མི་ནུས་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀ་ཆ་ཤས་སུ་ལྡན་པའི་ཡུལ་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་དག་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་མཇུག་བསྡུ་བ།

མདོར་ན་ཇི་ལྟར་ཤེས་བྱ་མེད་དེ་བཞིན། །
བློ་ཡང་མེད་ཅེས་དོན་འདི་ཤེས་པར་གྱིས། །

མདོར་ན་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་ཤེས་བྱ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཡུལ་ཅན་བློ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པ་སྟེ༔ དོན་ཤེས་ཡོད་མེད་མཚུངས་པའི་གནད་འདི་ཤེས་པར་གྱིས་

ཤིག །ཅེས་སེམས་ཙམ་པས་དོན་ཤེས་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་འབྱེད་པ་དེ་མི་འགྲིག་ཚུལ་རྒྱུས་པར་བཤད་པའི་མཇུག་བསྡུས་པ་ཡིན་ནོ། །

<<ཊཱི་ཀ་ཆེན་>>ལས། ཤེས་པ་འདི་འདྲ་ཞིག་གིས་ཤེས་ཞེས་འཇོག་རྒྱུ་མེད་ན། ཤེས་བྱ་ཡུལ་དུ་འཇོག་མི་ནུས་སོ། །འདིས་ཡུལ་འདི་འདྲ་ཞིག་ཤེས་ཞེས་འཇོག་རྒྱུ་མེད་ན་ཤེས་པར་ཡང་འཇོག་མི་ནུས་པས། ཤེས་བྱ་དེ་མེད་པར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡང་མེད་དོ། །ཤེས་པ་དང་ཤེས་བྱ་ལྟོས་འཇོག་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ཀ་རང་བཞིན་མེད་པར་ཁྱོད་ཀྱིས་བསྟན་ཞེས་གསུངས་པས། དེ་གཉིས་ལ་བདེན་གཉིས་གང་དུ་ཡང་གཅིག་མེད་ལ་ཅིག་ཤོས་ཡོད་པའི་རྣམ་དབྱེ་མེད་པ་འཕགས་པའི་བཞེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་ནི། ལུགས་འདིའི་ཕན་ཚུན་ལྟོས་གྲུབ་ཡིན་པའི་གནད་དེའང་བསྟན་ཏམ་སྨམ་མོ། །

ཚད་འགོག།

གཉིས་པ་གཞན་དབང་འཇལ་བྱེད་དགག་པ་ལ་གསུམ།

(1) རང་རིག་གི་སྒྲུབ་བྱེད་མེད་པ། (2) རང་རིག་ལ་གནོད་བྱེད་ཡོད་པ། (3) འཇལ་བྱེད་མེད་པའི་གཞལ་བྱ་ཡོད་ན་ཧ་ཅང་ཐལ་བའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། (a) གཞན་དབང་གི་སྒྲུབ་བྱེད་དྲིས་ནས་དགག་པ། (b) དྲན་པའི་རྟགས་དེ་འབྲས་རྟགས་ཡིན་པ་དགག་པ། (c) རང་ལུགས་ལ་རང་རིག་མེད་ཀྱང་དྲན་པ་སྐྱེ་ཚུལ། (d) རང་རིག་བཀག་པའི་རྗོད་སྤྱོང་ངོ་། །

དང་པོ་གཞན་དབང་གི་སྒྲུབ་བྱེད་དྲིས་ནས་དགག་པ།

གལ་ཏེ་གཟུང་མེད་འཛིན་པ་ཉིད་བྲལ་ཞིང་། །
གཉིས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་གཞན་དབང་དངོས་ཡོད་ན། །
འདི་ཡི་ཡོད་པ་གང་གིས་ཤེས་པར་འགྱུར། །
མ་བཟུང་བར་ཡང་ཡོད་ཅེས་བྱར་མི་རུང་། །
དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་མྱོང་བར་འགྲུབ་མ་ཡིན། །

འདི་དག་གི་དོན་གོ་བདེ་བར་བཤད་ན། གཟུང་འཛིན་རྫས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པའི་གཞན་དབང་གི་དངོས་པོ་ཡོད་ན། དེ་ཁྱོད་ཀྱི་ཤེས་པ་གང་

གིས་ཤེས་པར་འགྱུར་ཞེས་དྲིས་ནས། རང་རིག་གིས་ཤེས་པ་དེ་འཛིན་པར་མི་རིགས་ཏེ། རང་ལ་རང་གི་བྱེད་པ་མི་འཇུག་པ་དཔེ་ལྔ་དང་འདྲ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་རང་མྱོང་མེད་པར་བསྒྲུབས་ཤིང་། ཤེས་པ་གཞན་གྱིས་མྱོང་བའང་མི་རིགས་ཏེ། ཁྱོད་རང་གི་གྲུབ་མཐའ་དང་ནང་འགལ་བའི་ཕྱིར། ཇི་ལྟར་འགལ་ན། ཁྱོད་ཀྱིས། གལ་ཏེ་འབྲས་བུའི་གནས་གྱུར་ཏེ་རྣམ་ཤེས་ལྔ་གནས་གྱུར་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་མ་ཐོབ་པའི་གནས་སྐབས་སུ་རྣམ་པར་རིག་པ་དོན་གཞན་ཞིག་མྱོང་བྱེད་རྣམ་ཤེས་གཞན་ཞིག་གི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་སྣང་ཡུལ་ཡིན་ན། རྣམ་ཤེས་དེའི་བདག་ཉིད་དུ་མ་གྲུབ་ཅིང་། གཞན་གྱི་བདག་ཉིད་དུའང་མ་གྲུབ་པས། རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་ཉིད་དུ་སྨྲ་བ་ཉམས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་དབུ་མ་པས་ཁྱོད་ལྟར་ན་རང་མྱོང་གཞན་མྱོང་གཉིས་ཀ་མི་འཐད་པའི་རིགས་པས་ཕུལ་ཏེ་བཀག་པ་ལ། སེམས་ཙམ་པས་གཞན་མྱོང་མེད་ཀྱང་རང་རིག་ཡོད་ཟེར། དེ་ལ་སླར་ཡང་ཤེས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཤེས་པ་དེ་མྱོང་བར་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཀག་གོ །

འདིར་སེམས་ཙམ་པས་རང་རིག་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཁས་བླངས་པའི། ཞེས་སོགས་ཀྱིས། <<རྟོག་གེ་འབར་བ་>>དང་<<བདེན་གཉིས་རང་འགྲེལ་>>གྱི་ཁུངས་བཅས་དྲངས་ཏེ། དེ་དག་གིས་འདོད་པའི་རང་རིག་གི་ངོ་བོ་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་དྲན་པའི་རྟགས་དེ་འབྲས་རྟགས་ཡིན་པ་དགག་པ་ལ་གཉིས།

གཞན་ལུགས་བརྗོད་པ་དང་། དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཐོག་མར་སེམས་ཙམ་པས་མདོ་སྡེ་པའི་རིགས་པ་བླངས་ཏེ། དཔེར་ན་མར་མེས་རང་གཞན་རྣམས་ཅིག་ཅར་དུ་གསལ་བ་དང་། བུམ་པ་བརྗོད་པའི་ཚེ་བུམ་པའི་སྒྲ་དོན་གཉིས་ཀ་ལ་ཅིག་ཅར་དུ་དམིགས་པ་བཞིན་རང་རིག་ཀྱང་ཡོད་དེ། ཡུལ་ཡུལ་ཅན་དྲན་པ་ཕྱིས་སུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། སྔར་མ་མྱོང་བར་དྲན་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྔར་གྱི་སྔོ་འཛིན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་མྱོང་བ་ཡོད་དེ། དུས་ཕྱིས་དྲན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། མྱོང་བ་ལ་རང་མྱོང་གཞན་མྱོང་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་ཆོད། གཞན་མྱོང་རིགས་པས་ཁེགས་པའི་ཕྱིར། དེའང་དབུ་མ་པ་ཁྱོད་ལྟར་ན། སྔོ་འཛིན་ལ་མྱོང་བ་ཙམ་ཡང་མི་རུང་བར་ཐལ། མྱོང་བ་ལ་དེ་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་ཆོད་པ་གང་ཞིག །རང་མྱོང་ཁྱོད་ཀྱིས་ཁས་མི་ལེན། གཞན་མྱོང་ནི་ངའི་རིགས་པས་ཁེགས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་རང་མྱོང་གཞན་མྱོང་གཉིས་ཀ་བཀག་པས་མྱོང་བའི་ཁྱབ་བྱེད་ཁེགས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་<<རྣམ་བཤད་>>ལས། གཉིས་པ་རང་ལུགས་ཀྱིས་བཀག་པ་ན། མྱོང་བའི་ཁྱབ་བྱེད་ཁེགས་པ་ན། མྱོང་བ་ཙམ་ཡང་མི་འཐད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་འགོག་པ་ཡིན་ཏེ། རང་རིག་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་དྲག་ཤོས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

སེམས་ཅན་པའི་རིགས་པས་གཞན་སྟོང་ཁེགས་ཚུལ་ཡང་། སྔོ་འཛིན་ལ་གཞན་སྟོང་ཡོད་ན། སྐད་ཅིག་དང་པོའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་མེད་དོན་གཞན་གྱི་ཤེས་པ་ཞིག་གིས་སྟོང་ངམ། སྔོ་འཛིན་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ལྟ་བུའི་འབྲས་བུ་ཞིག་གིས་སྟོང་། དང་པོ་ལྟར་ན་བྱམས་པའི་ཤེས་པ་ཉེར་སྦྱས་ཀྱི་ཤེས་པས་སྟོང་བར་ཐལ་ལོ༔ ༔གཉིས་པ་ལྟར་ནའང་སྐྱོན་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ཐུག་མེད་དུ་ཐལ། སྟོང་བྱེད་དེའང་སྟོང་བྱེད་དོན་གཞན་ཞིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན། སྔོ་འཛིན་དང་པོ་ལ་སྟོང་བ་མི་འགྲུབ་པར་ཐལ། སྟོང་བྱེད་དེའང་དེའི་འབྲས་བུ་གཞན་ཞིག་གིས་སྟོང་དགོས་པས། སྟོང་བྱེད་མ་གྲུབ་པར་སྟོང་བྱ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

སྐྱོན་གཉིས་པ་ནི། སྔོ་འཛིན་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཡུལ་གཞན་སྔོན་པོ་ལ་མི་འཕོ་བ་སྟེ་སྔོན་པོ་མི་འཛིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་སྔོ་འཛིན་སྐད་ཅིག་དང་པོའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཤེས་པ་སྔ་མས་ཕྱི་མ་གཙོད་ན། དེ་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་སྐྱེ་དགོས་ལ། དེའི་ཚེ་གཟུང་དོན་ཉེ་རིང་གཉིས་ལས་ཉེ་བ་ལ་འཇུག་གི །རིང་བ་ལ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར།

- རང་རིག་མི་འདོད་མཁན་ན་རེ། ཡུལ་གཞན་ལ་མི་འཕོ་བའི་སྐྱོན་མེད་དེ། སྔོ་འཛིན་སྔ་མ་གཙོད་པའི་སྔོ་འཛིན་གྱི་རྣམ་ཤེས་ཕྱི་མ་དང་། སྔོན་པོ་གཙོད་པའི་སྔོ་འཛིན་གྱི་རྣམ་ཤེས་གཉིས་དུས་གཅིག

ཏུ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཟེར།

- སེམས་ཅན་པ་ན་རེ། དེ་ལྟར་ན། གང་ཟག་གཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་རྣམ་ཤེས་རིགས་མཐུན་རྫས་ཐ་དད་པ་དུ་མ་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་བས། མདོ་དང་འགལ་ལོ་ཟེར།
- དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སྐྱོན་མེད་དེ། ཨུཏྤལའི་འདབ་མ་བརྒྱ་འབིགས་པ་ལྟར། དེ་དག་རིམ་གྱིས་སྐྱེ་ཡང་། འཇུག་པ་མྱུར་བས། ཐ་སྙད་རགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་བ་ལྟ་བུར་མངོན་ནོ་ཟེར། (འདིར་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་རྒྱ་དཔེ་མ་དག་པར་གསུངས་པས། དེའི་ཟློག་ཕྱོགས་ཀྱི་བབ་ཚུལ་འདི་འདྲ་ཞིག་ཨེ་ཡིན་སྙམ་དུ་སྔོངས་འཆར་ཙམ་དུ་འབུལ་བ་ལགས་ཏེ། ནོར་འཁྲུལ་གདོན་མི་ཟ་བར་ཡོད་སྲིད་པས། མཁས་པ་དམ་པ་དག་གིས་ལམ་སྟོན་རེ་མཛད་པར་ཞུ།)

འདི་ནི་<<རང་འགྲེལ་>>དུ་དཀྱུས་གཅིག་ཏུ་བཀོད་པའི་དགོངས་ཚོད་བླངས་ཏེ་བཀྲལ་བ་ཡིན་ཡང་། དེ་ལྟར་ན་འཇུག་པ་མྱུར་བ་ཅིག་ཅར་དུ་འཁྲུལ་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པ་རྣམ་འགྲེལ་དུ་བཀག་པ་དང་འགལ་བ་མེད་པས། དེའི་ཆ་ནས་རྒྱ་དཔེ་མ་དག་པའི་སྐྱོན་མེད་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་དཔེ་མ་དག་པའི་སྐྱོན་ཞེས་པའི་དོན་གཞན་ཞིག་བསམ་དགོས་ལ༔ ཡང་ངག་རྒྱུན་དུ་རྣམ་འགྲེལ་དུ་བཀག་པ་ནི་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་པ་དང་། རང་འགྲེལ་དུ་གསུངས་པ་ནི། སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་པས་མི་འདྲ་བར་བཤད་ཀྱང་། དེ་དག་ལྟར་ནའང་རྒྱ་དཔེ་མ་དག་པའི་སྐྱོན་

མེད་པ་གཅིག་མཚུངས་ཡིན་པས། དགོངས་པ་ཅི་ཡིན་ཞིབ་ཏུ་དཔྱད་དགོས་པར་སྣང་ངོ་། །

འདི་ལ་དཔལ་ལྡན་ཆོས་རྗེའི་<<འཇུག་པའི་ཊཱིཀ་འགྲེལ་>>(༣༣༠)ལས། དེས་ན་འཇུག་འགྲེལ་དུ་གཞུང་དེ་སྐབས་འདིའི་རང་རིག་འདོད་མཁན་གྱི་རང་ལུགས་ལྟ་བུར་བཀོད་པ་ནི། རྒྱ་དཔེ་མ་དག་པའི་སྐྱོན་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་ནི་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཀྱང་འབྱུང་བས། དེ་ལྟར་ན་གོང་དུ་ཁོ་བོས་བཀོད་པ་དེ་འཐད་པ་ཡིན་ནམ་སྙམ།

འདི་ལ་<<དབུ་མ་ཆེན་མོ་>>(༥༡༢)ལས། དེས་ན་འདིར་རང་འགྲེལ་ལས་བཤད་ཚུལ་དེ་ལྟར་གསལ་བར་མི་འོངས་པ་དང་། རང་རིག་དང་གཞན་རིག་གང་ལ་ཡིན་དང་། ཨུཏྤལའི་འདབ་མ་འབིགས་པའི་དཔེ་འགོད་མཁན་དང་། གོང་གི་རང་རིག་སྒྲུབ་མཁན་གཅིག་པ་ལྟར་མཛད་པ་ནི། ཞི་འཚོ་ལྟར་ན། རང་འགྲེལ་ཀུན་ལ་དེ་ལྟར་ཡོད་པར་མི་མངོན་ཡང་། ད་ལྟའི་བོད་དཔེ་འདིའི་ཕྱི་མོ་རྒྱ་དཔེ་མ་དག་པ་དང་། འགྱུར་སྐྱོན་གང་རུང་ཡིན་པར་མངོན་ཏེ། ཞི་འཚོས་བླ་བའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་དབུ་མ་རྒྱན་དུ་དངོས་སྨྲ་འགོག་སྐབས་སྟོར་བཤད་པ་ལྟར་བྱུང་བའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། ཕལ་ཆེར་རྒྱ་དཔེ་མ་དག་པའི་སྐྱོན་ནམ། འོན་ཀྱང་བློ་གྲོས་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱིས་དཔྱད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དཔྱད་ཚུལ་ཡང་དེ་ལྟར་སོ་སོའི་

གྲུབ་མཐའ་དང་། ཟླ་བའི་རྗེས་འབྲང་གི་རིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་ལེགས་པར་དཔྱད་དགོས་ཀྱི། རྫོངས་ཞེན་དང་སྤྲོ་བརྩོལ་གྱིས་མི་རུང་ངོ་༔ ༔ཞེས་གསུངས་འདུག་པས། དག་མ་དག་བརྩི་གཞི་ནི་གཞུང་ཚན་དེ་ལུགས་སུའི་ཡིན་མིན་རང་ལ་བྱ་དགོས་སམ་སྙམ།

དེའང་རྒྱུ་དཔེ་དག་མ་དག་བཤད་པའི་གཞི། འཇུག་པ་སྦྱར་བ་ཅིག་ཅར་དུ་འབྲུལ་པའི་རྒྱུ་ཡིན་མིན་ལ་བྱེད་ན་ནི། གཏན་ནས་མི་འགྲིག་ཀྱང་། ཨུཏྤལའི་འདབ་མ་བརྒྱ་འབིགས་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་ཚན་དེ་སེམས་ཙམ་པའི་རང་ལུགས་ཡིན་མིན་ཉིད་རྒྱུ་དཔེ་དག་མ་དག་གི་བརྩི་གཞིར་བྱས་ན། གོ་རྒྱུ་ཆེ་བར་སྣང་སྟེ། <<རང་འགྲེལ་>>དུ་བཀོད་པ་ལྟར་ན་དེ་སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ལྟ་བུར་སྣང་ཡང་། དོན་ལ་དེ་ལྟར་མིན་པས། དེ་རང་རིག་འདོད་མཁན་གྱི་སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ཡིན་པ་ལྟར་བཀོད་པ་ཉིད་མ་དག་གམ་ཞེས་པ་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་བཞེད་པར་བྱ་དགོས་སོ་སྙམ་པ་ནི། ཁོ་བོའི་རྫོངས་འཆར་ཡིན་པས། བློ་ལྡན་དག་ལ་དཔྱད་གཞིར་འབུལ་བ་ཙམ་མོ། །

གཉིས་པ་ལུགས་དེ་དགག་པ།

གལ་ཏེ་ཕྱིས་དུས་དྲན་པ་ལས་འགྲུབ་ན། །
མ་གྲུབ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་ཕྱིར་བརྗོད་པ་ཡི། །

མ་གྲུབ་འདི་ནི་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་མིན། །
རང་རིག་པ་ནི་གྲུབ་ལ་རག་མོད་ཀྱི། །
དེ་ལྟའང་དྲན་པའི་དྲན་པ་རིགས་མིན་ཏེ། །
གཞན་ཕྱིར་མ་ཤེས་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པ་བཞིན། །
གཏན་ཚིགས་འདིས་ནི་ཁྱད་པར་དག་ཀྱང་འཇོམས། །

ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི། སྔོ་འཛིན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྣང་བྱེད་ཡོད་དེ། ཁྱོད་དུས་ཕྱིས་དྲན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དེ་འདྲའི་སྣང་བྱེད་དེ་རང་རིག་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དྲན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་དེ་རྫས་གྲུབ་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་སམ། ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས། དང་པོ་ལྟར་ན། དེ་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་སུ་འགྱུར་ཏེ། རྫས་གྲུབ་ཀྱི་དྲན་པ་ཕྱིར་རྒོལ་ཐལ་འགྱུར་བ་ལ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལྟར་ན། ཁྱབ་པ་མ་གྲུབ་སྟེ། ཆུ་ལས་ཆུ་ཤེལ་དང་། མེ་ལས་མེ་ཤེལ་ཡོད་པར་བསྒྲུབ་པ་ལྟར། དྲན་པའི་རྟགས་ཀྱིས་རང་རིག་ཡོད་པར་བསྒྲུབ་མི་ནུས་སོ། །

ཡང་སྣང་བྱེད་ཡོད་དེ། དུས་ཕྱིས་དྲན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་སྣང་བ་དེ་སྣང་བ་ཙམ་མམ་སྣང་བ་ཁྱད་པར་ཅན་གང་ལ་བྱེད། དང་པོ་ལྟར་ན། གྲུབ་ཟིན་བསྒྲུབ་པར་འགྱུར་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན། རང་རིག་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་སུ་བཟུང་བ་དང་འདྲ་བས། ཁྱབ་པ་མ་གྲུབ་

པའོ། །

འདིར་<<དྲང་ངེས་>>ལས། དཔེ་ལ་རྟགས་ཆོས་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ཙམ་ཞིག་ཡོད་མོད་ཀྱང་། ཁྱབ་པ་བསྒྲུབ་མི་ནུས་པས། ཞེས་པའི་དོན་ནི༑ དཔེ་སྔོན་པོ་ལ་དྲན་པ་དང་མྱོང་བྱེད་གཉིས་ཀ་ཡོད་པས། རྟགས་ཆོས་རྗེས་སུ་འགྲོ་ཡང་། དྲན་པའི་རྟགས་ཀྱིས་རང་མྱོང་ཡོད་པས་ཁྱབ་པ་སྒྲུབ་མི་ནུས། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ལ། སྤྱིར་སྔོན་པོ་དྲན་པ་དང་། སྔོན་པོ་དྲན་པའི་དྲན་ཤེས་གཉིས་ལ་ཁྱད་ཆེ་བའང་ཤེས་པར་བྱའོ། །

རང་རིག་པ་ནི་གྲུབ་ལ་རག་མོད་ཀྱི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི། གཞན་ཡང་། སེམས་ཙམ་པ་ཁྱོད་ལྟར་ན། ཤེས་པས་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གཉིས་ཀ་གྲུབ་ཏུ་ཆུག་ཀྱང་། དྲན་ཤེས་ཀྱིས་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གཉིས་ཀ་དྲན་པར་མི་རིགས་ཏེ། སྔ་ཕྱིའི་མྱོང་དྲན་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་གཞན་མིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཁྱབ་སྟེ། བྱམས་པ་དང་ཉེར་སྦས་ཀྱི་མྱོང་དྲན་ལྟར་འབྲེལ་མེད་དོན་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། མི་མཚུངས་ཏེ། ཤེས་པ་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པ་རྣམས་ལ་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ན། མི་འཐད་དེ། དེའང་རང་མཚན་གྱིས་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་གཏན་ཚིགས་འདིས་འཛོམས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་མ་གཏོགས་ཅིའང་རུང་། རང་མཚན་གྱིས་གཞན་ཡིན་ན་འབྲེལ་མེད་དོན་གཞན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་རང་ལུགས་ལ་རང་རིག་མེད་ཀྱང་དྲན་པ་སྐྱེས་ཚུལ།

འདི་ལ་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་འཇུག་པ་ལས་གསུངས་ཚུལ་ནི།

གང་ཕྱིར་གང་གིས་ཡུལ་མྱོང་གྱུར་དེ་ལས། །
དྲན་པ་འདི་གཞན་ང་ལ་ཡོད་མིན་པ། །
དེ་ཕྱིར་ང་ཡིས་མཐོང་སྙམ་དྲན་འགྱུར་ཏེ། །
འདི་ཡང་འཇིག་རྟེན་ཐ་སྙད་ཚུལ་ལུགས་ཡིན། །

ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། དེའང་སྔྲིར་ས་སྨུག་ལྷ་བུའི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱུ་འབྲས་ལ་རང་མཚན་གྱིས་གཞན་དུ་འཛིན་པའི་བློ་ལྟན་སྐྱེས་མེད་ན། ཕྱི་བྲག་མྱོང་དྲན་གཉིས་ཀྱང་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་དུ་འཛིན་པའི་བློ་ལྟན་སྐྱེས་མེད་པར་མ་ཟད། མྱོང་དྲན་དེ་དག་གི་ཡུལ་སྤྱི་ལྡོག་ཙམ་ནི་གཅིག་པ་ཡིན་པས། སྔར་གྱི་མྱོང་བས་བཅད་པ་དེ། ཕྱིས་ཀྱི་དྲན་པས་ཀྱང་བཅད་པ་ཡིན་ཞིང་། འདི་ནི་འཇིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཚུལ་ལུགས་ཡིན་ཏེ། སྔར་ངས་སྔོན་པོ་འདི་མཐོང་ངོ་སྙམ་དུ་དྲན་པ་ནི་རང་གི་མྱོང་བས་ཀྱང་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སླུབ་བྱེད་མཐར་ཐུག་མངོན་སུམ་ལ་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། <<རྣམ་བཤད་>>ལས། རང་གི་བློ་ལ་བལྟོས་པས་ཤེས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

།ཀ་ཀ།ཀྱེ་ཝ།།

སྐབས་འདིའི་ཕྱོགས་སྔ་དང་།   གལ་ཏེ་ཕྱིས་དུས་དྲན་པ་ལས་འགྲུབ་ན༔   །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་གོང་གི་ཕྱོགས་སྔ་གཉིས་མི་གཅིག་པས། གཞུང་འདིས་སྔར་གྱི་རྒྱུ་མཚན་དེ་མི་སེལ་བར་<<དྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་>>དུ་གསུངས་ཤིང་། དེའང་ཕྱོགས་སྔ་གཉིས་ཀྱི་འདོད་པ་ཐལ་ངག་ཏུ་གོ་བདེ་བར་བསྒྲིལ་ན། དང་པོས། སྔོ་འཛིན་ལ་སྒྲོང་བྱེད་རང་རིག་ཡོད་དེ། དུས་ཕྱིས་དྲན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར། གཉིས་པས་སྔོ་འཛིན་རང་གིས་རང་སྒྲོང་བ་ཡིན་ཏེ། སྔར་མཐོང་བ་དྲན་པ་ན། ངས་སྔར་མཐོང་སྙམ་དུ་མཐོང་བྱེད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་དེ་རང་གིས་དྲན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་སྟེ། ཕྱི་མ་འདི་ནི་དྲན་རྩལ་ཁྱད་པར་བ་ཡིན་ནོ། །

ཁ་ཅིག །སྐབས་འདིའི་<<དྲང་ངེས་>>ཀྱི། སྔ་མ་རང་རིག་ཏུ་འཛིན་པ་ཞིག་གོ །ཞེས་པའི་ཞིག་སྒྲ་དེ་ཞིག་པའམ་བཟློག་པའི་དོན་དུ་བྱས་ནས་བཀྲལ་བའང་འདུག་ཀྱང་། དགོངས་པར་མ་སོན་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་དོན་ནི། གང་ཕྱིར་གང་གིས། ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཕྱོགས་སྔ་སྨྲ་བ་པོ་ནི། དྲན་རྩལ་ཁྱད་པར་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲོང་བ་སྔ་མ་རང་རིག་ཏུ་འཛིན་མཁན་ཞིག་ཡིན། ཞེས་པ་སྟེ། <<རྣམ་བཤད་>>ལས་ཀྱང་། དྲན་རྩལ་ཁྱད་པར་བ་ཡིན་ལ། དྲན་པ་ལ་དེ་བྱུང་ན་སྔར་བྱམས་པ་ལྟ་བུ་མཐོང་བའི་ཡུལ་ཅན་ཤེས་པ་དེ་ཁོ་རང་གིས་ཁོ་རང་སྒྲོང་བར་གསལ་ཏེ། དྲན་པ་ནི་སྒྲོང་བ་ཇི་ལྟ་བའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ་སྙམ་དུ་བསམས་

སོ༔ ༔ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། <<དྲང་ངེས་>>རང་ལས་ཀྱང་། སྔ་མ་རང་རིག་ཏུ་འཛིན་པ་ཞིག་གོ །ཞེས་པ་ཡན་གྱིས་མདོར་བསྟན་ལ། དེ་ཡང་སྔར་སྔོན་པོ་མཐོང་བ། ནས། རང་རིག་གོ་སྙམ་པའོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་དྲན་ཚུལ་ཁྱད་པར་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སྔ་མ་རང་རིག་ཏུ་འདོད་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་ནས། འདི་ནི་རང་རིག་གི་དབང་གིས་མ་བྱུང་ཡང་། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དེ་འགོག་པར་མཛད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ༔ ༔

གཉིས་པ་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷའི་ལུགས།

སྤྱོད་འཇུག་ལས།

གལ་ཏེ་རང་རིག་ཡོད་མིན་ན། །
རྣམ་ཤེས་དྲན་པར་ཇི་ལྟར་འགྱུར། །
གཞན་མྱོང་བ་དང་འབྲེལ་བ་ལས། །
དྲན་འགྱུར་བྱི་བའི་དུག་བཞིན་ནོ། །ཞེས་པས་བསྟན།

ཀི་ཀ་ཆེ་ཡ།།

ཀྲང་པ་དང་པོ་གཉིས་ནི། ཁོ་ན་རེ། ཁྱོད་ལྟར་ན་སྔོ་འཛིན་ལྟ་བུའི་རྣམ་ཤེས་དྲན་པའི་དྲན་ཤེས་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་མྱོང་བའི་རང་རིག་མེད་པའི་ཕྱིར་ཟེར། དེ་བཞིན་ཐལ་འགྱུར་དེའི་བཟློག་པ། དེ་མྱོང་བའི་

རང་རིག་ཡོད་དེ། དེ་དྲན་པའི་དྲན་ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་གཉིས་ཀ་ལའང་དཔལ་ལྡན་ཞི་བ་ལྷས་ཁྱབ་མེད་ཀྱི་ལན་མཛད་ནས། ཁང་པ་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་རང་ལུགས་འདི་ལྟར་མཛད་དེ། སྔོ་འཛིན་ལྟ་བུའི་ཡུལ་ཅན་ནི་གཞན་སྔོན་པོ་ལྟ་བུའི་ཡུལ་སྤྱོད་བ་དང་འབྲེལ་ཏེ་དྲན་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། བྱི་བས་ལུས་ལ་རྨུགས་པ་ཕྱིས་འབྲུག་སྒྲ་ཐོས་པའི་ཚེ་རྨུགས་པ་དྲན་པ་ན་དུག་ཞུགས་པ་དྲན་པ་བཞིན་ནོ། ། ཞེས་པ་སྟེ། དཔེ་དོན་སྦྱོར་ཚུལ་རྣམ་པ་ལྟ་ཙམ་ཡོད་པ་རྣམས་ནི། ཡོངས་སུ་གྲགས་ཤིང་རྣམ་བཤད་དུ་གསལ་བས་མི་བྲིའོ། །

འདིར། བྱི་བའི་ལུས་ལ་རྨུགས་པ། ཞེས་པའམ། བྱི་བས་ལུས་ལ་རྨུགས་པ་ཞེས་བྱེད་འབྲེལ་གྱི་སྒྲད་གང་ཡིན་སྐོར་དོགས་ཏེ། ༡) འབྲེལ་སྒྲ་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བཏང་ན། རྨུག་ས་བྱི་བ་དང་རྨུག་མཁན་སེམས་ཅན་གཞན་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལྟར་ན། དགུན་དུས་སུ་ཟླ་བ་མང་པོའི་རིང་འཕྱི་བ་སོགས་བྱི་བའི་རིགས་མང་པོ་དགུན་ཉལ་རྒྱག་གི་ཡོད་པ་དང་། དེའི་ཚེ་མ་ཤི་ཙམ་སྟེ་གཉིད་ཏ་ཅང་མཐུག་པོ་ལོག་པ་དང་མཚུངས་པས། སེམས་ཅན་གཞན་གྱིས་བྱི་བའི་ལུས་ལ་རྨུགས་པ་ན་རྨུགས་སོང་སྙམ་པ་ཙམ་མ་གཏོགས་གཞན་མི་དྲན་མོད། འབྲུག་སྒྲ་ཐོས་ཚེ་དགུན་ཉལ་ལས་ལངས་ཏེ། ཟུག་རྫུ་ལྡང་ཞིང་ཚོར་བའི་ཚེ། སྔར་རྨུགས་པའི་ཚེ་དུག་ཞུགས་འདུག་སྙམ་དུ་དྲན་པ་ཡིན་ཞེས་པ་ནི། དཔེ་དེའི་གོ་དོན་དེ་ལྟར་ཨེ་ཡིན་སྙམ།

༢) བྱེད་སྒྲ་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བཏང་ན། རྨུག་མཁན་བྱེ་བ་ཡིན་ཞིང་། རྨུག་ས་མི་ལ་སོགས་པ་གང་ཟག་གཞན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་ཕྱིས་འབྲུག་སྒྲ་ཐོས་ཆེ་ཟུག་རྡུ་ལྡང་ལ། དེའི་སྟར་མི་ལྡང་བའི་རྒྱུ་མཚན་མིའི་གནས་སྟངས་དང་སྦྱར་ནས་བཤད་ཏ་ཅང་དཀའ་བས། དེ་ཇི་ལྟར་ཡིན་མིན་དཔྱད་པར་བྱ་དགོས་ཤིང་། ད་དུང་དགུན་ཉལ་(Hibernation) རྒྱག་མཁན་སེམས་ཅན་མང་པོ་ཡོད་འདུག་པ་དེ་དག་གི་གནས་ཚུལ་ཡང་ཅུང་ཙམ་རྒྱུས་ལོན་བྱ་དགོས་པ་འདྲ།

དེ་ལྟར་ནའང་<<དགོངས་པ་རབ་གསལ་>>དཔེ་རིང་སོགས་པར་མ་རྣམས་སུའང་། བྱེ་བས་ལུས་ལ་རྨུགས་པ་ཞེས་རྨུག་མཁན་བྱེ་བ་ཡིན་པར་གསལ་འདུག་པས། འདིར་རང་སོར་བཞག་ཡོད་ལ། ཕྲན་གྱིས་ནི་གོ་མི་ནུས་པས། མཁས་པའི་དབང་པོ་དག་གིས་དེ་བཞིན་འགྲེལ་བཤད་མཐར་ཕྱིན་པ་ཞིག་གནང་བར་ཞུའོ། །

།ཀ༡།༡ཉེཤ།།

འདིར། གཞན་སྒྲོང་བ་དང་འབྲེལ་བ་ལས། །ཞེས་པའི་དོན་འགྲེལ་པ་རྣམས་སུ། ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གཉིས་འབྲེལ་བར་དྲན། ཞེས་གསུངས་པ་ལ། ཚིག་དོན་གཉིས་ཀ་ལ་མཐའ་མི་ཚོད་པའི་མཁས་བླུན་མང་པོས། ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་ཞིག་བཞག་ནས། དེ་དྲན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གཉིས་ཀ་དྲན་ཞེས་སྨྲ་ཡང་། གཞུང་དོན་ལ

ཕྱོགས་ཙམ་ཡང་མ་སོན་པར་མ་ཟད། ཆེས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བཤད་དེ། རང་གཞན་ཀུན་དཀའ་བའི་གནས་སུ་བཟུང་བ་ཡིན་པས། དཀའ་གནད་དེ་བདག་གིས་ལེགས་པར་བཤད་པར་བྱ་བས། གཟུ་བོའི་ཐུགས་ཀྱིས་དཔྱད་པ་མཛོད།

ཁྱོད་རྣམས་ལ་ཐལ་བ་ཆུང་ངུ་ཞིག་འཕེན་ན། འབྲེལ་པ་དྲན་ཞེས་པའི་འབྲེལ་པ་དེ་བདག་གཅིག་དང་དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་པ་གང་ལ་བྱེད། དེ་གཉིས་དང་འབྲེལ་པའི་སྤྱི་ལྡོག་གང་ལ་བྱེད་ཀྱང་། ཁྱོད་ལྟར་ན༔ གང་ཟག་ཡིན་ན་འབྲེལ་པ་དེ་གསུམ་གང་རུང་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། རང་ཡུལ་ཞིག་དྲན་པའི་དྲན་ཤེས་རྒྱུད་ལ་ལྡན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། འདི་ལྟར་འཕེན་ན་མི་སླ་བའི་བརྟུལ་ཞུགས་འཛིན་པ་ལས་ལན་གཞན་མེད་དོ། །

དེས་ན་རང་ལུགས་ནི། ཡུལ་དྲན་སྟོབས་ཀྱིས་ཡུལ་ཅན་དྲན་པ། ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གཉིས་འབྲེལ་བར་དྲན་པ། ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གཉིས་འབྲེལ་ནས་དྲན་པ། ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་དྲན་པ། ཡུལ་ཅན་མ་སྤངས་པར་ཡུལ་དྲན་པ་སོགས་དོན་གཅིག་ཡིན་པས། རྗེ་ཡབ་སྲས་གསུམ་ཀས་ཀྱང་། འབྲེལ་བར་དྲན། ཞེས་ལ་དོན་སྤྱོད་གནང་འདུག་པ་འདི་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་། གཞུང་དོན་རྣལ་མ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་གོ་བ་ལ། བཟ་སྤྲོད་ཀྱི་གཞུང་ནི་མེད་དུ་མི་རུང་བ་ཡིན་པའི་ངེས་པ་ཞིག་ལྷང་གིས་འདྲེན་ནུས་སོ། །

གཞན་ཡང་། འབྲེལ་བར་དྲན་ཞེས་པ་ནི། དཔེར་ན། (The color blue is remembered in connection with the blue perception.) སྔོན་པོ་སྔོ་འཛིན་དང་འབྲེལ་བར་དྲན། ཞེས་པའམ། སྔོན་པོ་སྔོ་འཛིན་དང་འབྲེལ་ནས་དྲན། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། (The connection of the subject and object is remembered when the blue is remembered.) སྔོན་པོ་དྲན་པ་ན། སྔོན་པོ་དང་སྔོ་འཛིན་གྱི་འབྲེལ་པ་དྲན། ཞེས་པའི་དོན་གཏན་མིན་པའི་ཕྱིར། སྒྱུར་བྱེད་ལོ་ཙཱ་བ་དག་གིས་གནད་འདི་དག་ལ་ཤིན་ཏུ་གཟབ་སྟེ་བསྒྱུར་དགོས་ཀྱི། གཞན་དུ་ན། ཚིག་འབྲུ་རེ་ཟུང་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་གཞུང་དོན་ཡོངས་རྫོགས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཉེན་ཁ་ཡང་ཆེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ལྟར་ན། དྲན་ཚུལ་འདི་ནི་རང་རེ་འཇིག་རྟེན་པ་རྣམས་ལ་སྤྱོད་བས་གྲུབ་པ་སྟེ། ངས་སྔོན་པོ་མཐོང་བྱུང་། ཞེས་མཐོང་མཁན་གྱི་ང་དང་། མཐོང་བྱའི་སྔོན་པོ་གཉིས་ཀ་ལྷན་དུ་དྲན་པ་ཡིན་ཏེ། མི་སུ་ལ་དྲིས་ནའང་ལན་གཅིག་པ་ཡོང་བས་ཤེས་སོ། །

དེའང་ཁྱོད་ཀྱིས་མཐོང་ངམ་ཞེས་དྲིས་ཚེ། ཅི་མཐོང་ཞེས་ཚུར་དྲི་བར་འགྱུར་བ་འདིས། མཐོང་བྱ་སྤངས་ནས་མཐོང་མཁན་ཁོ་ན་དྲན་རྒྱུ་མེད་པར་བསྟན། དེ་བཞིན་ཁྱོད་ཀྱིས་སྔོན་པོ་ཇི་ལྟར་མཐོང་ཞེས་དྲིས་ཚེ༏ མིག་གིས་མཐོང་། ཞེས་གདོན་མི་ཟ་བར་ལན་འདེབས་པ་འདིས་ནི༏ ཡུལ་ཅན་སྤངས་ནས་ཡུལ་རྐྱང་པ་དྲན་རྒྱུ་མེད་པར་བསྟན། དེའི་

ཕྱིར་ཟླ་བའི་ཞབས་ཀྱིས། འདི་ཡང་འཇིག་རྟེན་ཐ་སྙད་ཚུལ་ལུགས་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

ཡང་དྲན་ཚུལ་འདི་ནི་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་གཉིས་ཀའི་ལུགས་ལ་གཅིག་པ་ཡིན་མོད། དེ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་མཚན་མི་འདྲ་བ་གཉིས་གསུངས་པ་ནི་མི་འགལ་བར་མ་ཟད། གཉིས་ཀའང་ངེས་པར་གཞི་གཅིག་ལ་འདུ་རུང་བར་ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ། སྔར་ངས་སྔོན་པོ་མཐོང་ངོ་སྙམ་པའི་དྲན་ཤེས་གཅིག་ལ། ཟླ་བའི་ཞབས་ཀྱིས་མྱོང་དྲན་གཉིས་ཡུལ་གཅིག་ལ་འཇུག་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་དྲན་པར་གསུངས་པ་དང༌། སློབ་དཔོན་ཞི་བ་ལྷས་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གཉིས་འབྲེལ་བར་དྲན་པར་གསུངས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གཉིས་ཀ་ཚང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

འདིར་དོགས་པ་ནི། ༡) གལ་ཏེ་ཡུལ་ཅན་དྲན་པའི་དྲན་ཤེས་ཀྱིས་ཡུལ་ཅན་སྔོ་འཛིན་ལྟ་བུ་མྱོང་ན། དེ་དེའི་མྱོང་བྱེད་དུ་ཐལ། འདོད་ན༑ མྱོང་བྱེད་དོན་གཞན་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། གཞན་མྱོང་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །ཞེས་འཕངས་ན་ཅི་ཟེར། ༢) ཡང་སྔོན་པོ་ལ་མྱོང་བྱེད་ཡོད་དེ། དུས་ཕྱིས་དྲན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འོ་ན་སྔོ་འཛིན་ལའང་མི་མཚུངས་སམ། གལ་ཏེ་རྒྱུད་གཅིག་པའི་དབང་དུ་བྱས་སོ་ཟེར་ནའང༌། སྔར་བཞིན་དྲན་ཤེས་ལ་སྦྱར་ན། རྒྱུད་གཅིག་ལ་སྔོ་འཛིན་དྲན་པའི་དྲན་ཤེས་མེད་པར་ཐལ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་ལན་ཇི་ལྟར་གདབ་དཔྱོད་ལྡན་དག་གིས་དཔྱོད་པར་མཛོད།

བཞི་པ་རང་རིག་བཀག་པ་ལ་རྩོད་པ་སྤོང་བ།

འདིའི་སྐབས་སུ་<<ཊཱི་ཀ་ཆེན་>>དུ་དཔལ་ལྡན་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ཀྱི་བློ་རིག་གི་རྣམ་གཞག་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་གསུངས་ཏེ། དེའང་<<འཇུག་པ་རྩ་འགྲེལ་>>རང་དུ་ཡོགས་སུ་མེད་ཀྱང་། རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་<<རྩོད་བཟློག་རྩ་འགྲེལ་>>དང་། <<བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་>>དང་། <<ཚིག་གསལ་>>ལ་སོགས་པའི་དབུ་མའི་རྒྱ་གཞུང་དག་གུང་བསྒྲིགས་ཏེ་བློ་རིག་གི་རྣམ་གཞག་རྩོད་སྤོང་གི་ཚུལ་དུ་མཛད་པ་ལ་ས་བཅད་གཉིས་ཡོད་དོ། །

ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ཀྱི་བློ་རིག་རྣམ་གཞག །

དང་པོ་མངོན་སུམ་གཞན་དང་རྗེས་དཔག་ལ་རྩོད་སྤོང་། སྔོ་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་སོགས་འཛོག་བྱེད་གང་ཡིན་ཞེ་ན། སྔོ་འཛིན་རང་ཉིད་ཀྱིས་རང་ཉིད་འཛོག་པ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་གཞལ་བྱ་གྲུབ་པའི་ཤུགས་ལ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་རྗེས་དཔག་སོགས་ཚད་མ་ཀུན་ཀྱང་རང་གི་གཞལ་བྱ་གྲུབ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་འགྲུབ་བོ། །ཞེས་བསྟན་ཅིང་། དེའི་དཔེར་ཡུལ་དྲན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཡུལ་ཅན་དྲན་གྱི། ཡུལ་ཅན་དྲན་པ་ཟུར་པ་མི་དགོས་པ་བཀོད་དོ། །

གཉིས་པ་ཡིད་ཤེས་གཞན་གྱི་རྩོད་སྤོང་ནི། རྣམ་བཤད་ལས་ལུང་མང་པོ་དྲངས་ཏེ་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་རྣམས་གོ་དཀའ་བར་མ་ཟད། འགྲེལ་པ་རྣམས་སུའང་གཞུང་དོན་བམ་བཤད་ལྟ་བུ་རེ་ལས། རྣམ་བཤད་རང་གི་ཚིག་དང་མཐུན་པར་བཀྲལ་བར་མ་མཐོང་བས་ས་བཅད་དུ་བགོས་ཏེ་བཤད་ན། དབང་ཤེས་འགྲུབ་ཚུལ། ཡིད་ཤེས་འགྲུབ་ཚུལ། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་འགྲུབ་ཚུལ། ཡུལ་དྲན་པས་ཡུལ་ཅན་དྲན་པ་མི་འགལ་བ་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། འོ་ན་ལུགས་འདིས་གཟུགས་བརྙན་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད། གཉིས་པ་ནི། འོན་ཀྱང་རང་རིག་ཁས་མི་ལེན་པ་ལ་གཞི་དུས་ཀྱི། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད། གསུམ་པ་ནི། མཉམ་གཞག་གི་ཤེས་པ་ཟག་པ་མེད་པ་ལ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད། བཞི་པ་ནི། འོ་ན་ངས་སྔོན་པོ་མཐོང་ངོ་ཞེས་དྲན་པའི་ང་ནི། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད་དེ་བཞི་པ་འདི་ནི་སླ་བས་བཤད་པར་མི་བྱའོ། །

1. **དང་པོ་དབང་ཤེས་འགྲུབ་ཚུལ།** དཔལ་ལྡན་ཐལ་འགྱུར་བས་གཟུགས་བརྙན་གཟུགས་ཡིན་པ་དང་། ཐྲ་བ་གཉིས་སྣང་སོགས་ཀྱང་གཟུགས་ཡིན་པར་མ་ཟད། གཞལ་བྱ་མངོན་སུམ་པ་དང་། མངོན་སྒྱུར་ཡིན་པར་བཞེད་ཅིང་། དེ་དག་འཛིན་པའི་དབང་ཤེས་རྣམས་ཀྱང་རང་གི་གཞལ་བྱ་གྲུབ་པས་ཡུལ་ཅན་རང་ཉིད་འགྲུབ་པར་བཞེད། འོན་ཀྱང་རབ་རིབ་ཅན་གྱི་ཟླ་བ་གཉིས་སྣང་གི་ཤེས་

པས་ཟླ་བ་གཉིས་སྣང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས། ཤེས་པ་དེ་ལ་ཟླ་བ་གཉིས་སྣང་དེ་མངོན་སུམ་ཡིན་མོད། རབ་རིབ་ཅན་མིན་པའི་དབང་པོའི་ཤེས་པ་ལ་ཟླ་བ་གཉིས་སྣང་མངོན་སུམ་དུ་མི་སྣང་བས། ཟླ་བ་གཉིས་སྣང་དེ་ཤེས་པ་དེ་ལ་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་ནོ། །མདོར་ན་འཇིག་རྟེན་རང་འགའ་བ་ལ་ལྟོས་པའི་འཁྲུལ་མ་འཁྲུལ་གྱི་དབང་ཤེས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རང་གི་གཞལ་བྱ་གྲུབ་པས་ཡུལ་ཅན་འགྲུབ་པོ་ཞེས་བསྟན།

2. **གཉིས་པ་ཡིད་ཤེས་འགྲུབ་ཚུལ།** རང་རིག་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་བ་ལ། གཞི་དུས་ཀྱི་ཡིད་ཤེས་ཏེ་སེམས་ཅན་སའི་ཡིད་ཤེས་སྣང་བ་ལ་འཁྲུལ་བའི་རིགས་དང་། ཞེན་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་བའི་རིགས་རྣམས་ཡོད་པར་མི་འགྲུབ་སྟེ། དེ་དག་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདིའི་ལན་ལ་རྣམ་བཤད་ལས། སྤྱིར་ཤེས་པ་ལ་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་དྲུག་ལས་མང་བ་མི་བཞེད་པ་དང་། ཚད་མ་ལ་རྟེན་གྱི་སྒོ་ནས་དབང་ཤེས་ཡིད་ཤེས་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་དང་། ཡུལ་རྟོགས་ཚུལ་ལམ་གཞལ་བྱའི་སྒོ་ནས་མངོན་རྗེས་གཉིས་སུ་ཕྱེ་ཡང་། རྟོད་བཟློག་རྩ་འགྲེལ་ལ་བརྟེན་ནས་ཚིག་གསལ་དུ་ཚད་མ་བཞི་བཤད་པ་དང་མི་འགལ་བ་ནི། དེའི་ཕྱི་མ་གཉིས་རྗེས་དཔག་ཏུ་འདུ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་སོགས་རྒྱས་པར་བསྟན་ཏེ། ལྷག་མ་རྣམས་ནི་འོག་ཏུ་དོགས་གཅོད་དང་བཅས་འཆད་པར་འགྱུར།

3. **གསུམ་པ་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་འགྲུབ་ཚུལ།** ཤེས་པ་གཞན་དང་འདྲ་བར་རང་གི་གཞལ་བྱ་གྲུབ་སྟོབས་ཀྱིས་རང་ཉིད་འགྲུབ་པ་དང་། དེའང་གཞལ་བྱའི་ཆོས་ཉིད་ལ་གཉིས་སྣང་ནུབ་པ་དང་། རིག་བྱ་རིག་བྱེད་ཐ་དད་དུ་ཡོད་པ་ནི། བློ་གསུམ་པ་རྟོག་པ་ལྷ་བུས་ཡིད་གཏད་དེ་བལྟས་པ་ན་གཉིས་ཀྱི་སྣང་བ་འཆར་ལ། གཞན་གྱིས་འདོད་པའི་རང་རིག་ནི་རང་ཡུལ་ཤེས་པ་ལ་གཉིས་སྣང་ནུབ་ཅིང་། རིག་བྱ་རིག་བྱེད་ཐ་དད་དུ་ཡོད་པར་འདོད་ཀྱང་། བློ་གསུམ་པ་རྟོག་པ་ལྷ་བུས་ཡིད་གཏད་དེ་ཅི་ཙམ་བལྟས་ཀྱང་། རིག་བྱ་རིག་བྱེད་གཉིས་ཀྱི་སྣང་བ་འཆར་མི་ནུས་པས། རྟོག་བཏགས་འབའ་ཞིག་ཡིན་ཞེས་བསྟན།

།ཀ།ཀ།ཀེ་ཤ།།

འདིར་གཞི་དུས་ཞེས་པས་འབྲས་དུས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་རང་གི་སྣང་ཡུལ་ལ་མ་འཁྲུལ་བས། རང་གི་སྣང་ཡུལ་ལ་ཚད་མར་སོང་བའི་སྒོ་ནས་རང་ཉིད་གྲུབ་ཏུ་ཚུག་ཀྱང་། གཞི་དུས་ཏེ་ལམ་དུ་ཞུགས་མ་ཞུགས་ཀྱི་སེམས་ཅན་སའི་ཡིད་ཤེས་རྣམས་སྣང་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་བས། དེ་ལ་ཚད་མར་སོང་བ་འགལ་སྙམ་པའི་དོགས་པ་གཅོད་ཕྱིར་དམིགས་ཀྱིས་བཀར་ནས་གསུངས་སོ་སྙམ། དེའང་གཞི་དུས་ཀྱི་ཡིད་ཤེས་ཞེས་པ་དེ་ལ་ཁ་ཅིག་གིས་ཀུན་གཞི་དང་། ཁ་ཅིག་གིས་རྒྱུ་དུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཏེ། དྲན་ཤེས་ཀྱིས་དྲན་པའི་གཞི་དུས་ཀྱི་ཤེས་པ་ཟེར་བའི་དོན་ཡིན་ཟེར་བ

སོགས་ཡོད་ཀྱང་། རང་གི་རྟོགས་འཆར་ནི་གོང་ལྟར་རོ། །

དེ་དག་ལས་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ལའང་ལུགས་གཞན་ནས་བཞི་བཤད་མོད། འདིར་རང་རིག་མི་བཞེད་པས་གསུམ་དུ་གྲངས་ངེས་ཤིང་། དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་ཡིད་མངོན་ནི་ལུགས་གཞན་དང་མི་མཐུན་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་བཞེད་དེ། རྟོག་བཅས་ཡིད་མངོན་ཞིག་བཞེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཁུངས་ནི་<<བཞི་བརྒྱ་པའི་ཟླ་འགྲེལ་>>གྱི། རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཉིས་ཀྱིས་དོན་གཅིག་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སོགས་ཡིན་ཞིང་། གཞུང་དེས་སྔོ་འཛིན་ལྟ་བུའི་དབང་མངོན་གྱིས་སྔོན་པོ་དངོས་སུ་གཅོད་ཚུལ་དང་། དེས་དྲངས་པའི་ཡིད་ཤེས་དེས་དབང་ཤེས་བཞིན་དུ་མི་གཅོད་ཀྱང་། སྔོན་པོ་སོགས་གཟུང་བྱའི་ཡུལ་གང་ཡིན་པ་དེ་དྲན་པར་གསུངས་པས་ན། དྲན་ཤེས་སུ་གྲུབ་ཅིང་། ཡིད་མངོན་ཡིན་པ་ནི། རྣམ་བཤད་ལས་འོག་ཏུ་མཐའ་གཞན་འགོག་པའི་རིགས་པས་བསྒྲུབས་འདུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཡང་<<བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་>>ལས། ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་ལྟར། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ནི། དབང་ཤེས་ཀྱིས་དྲངས་པའི་རྟོག་བཅས་ཡིད་མངོན་འཁོར་དང་བཅས་པས་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་སྤྱོད་ཚུལ་གསུམ་པ་ཞིག་བསྟན་ཏེ། དེས་གཟུགས་སོགས་སྤྱོད་ཚུལ་དེ་དབང་ཤེས་ཀྱིས་སྤྱོད་ཚུལ་དང་། ཚོར་བས་ཚོར་བ་སྤྱོད་ཚུལ་གཉིས་གང་ཡང་མིན་པའི་གསུམ་པ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དབང་ཤེས་ལྟར་མིན་ཏེ།

དེས་གཟུགས་སོགས་མངོན་སུམ་དུ་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཚོར་བ་ལྟར་མིན་ཏེ། དེ་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ངོ་བོར་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། ཕུང་གསུམ་པ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་སོགས་དོན་སྤྱི་དང་འདྲེས་ནས་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཡིད་མངོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འདི་ཉིད་གཞུང་འདི་དག་གི་དོན་ཡིན་ཏེ། <<རྣམ་བཤད་>> ལས། འདི་ཡང་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི། དབང་ཤེས་ཀྱི་ཚོར་བ་གསུམ་གྱིས་ནི་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་ཡོངས་སུ་གཅོད་དེ། དེའི་འགྲུབ་ཚུལ་ནི་སྔར་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལྟར་མིན་པར་དེང་གི་བློ་གསལ་བ་ཕལ་མོ་ཆེས་འདིར་བསྟན་ཡིད་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ཚོར་བས་སྒྲོང་བྱའི་ཚོར་བ་སྒྲོང་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ཞིག་གཞུང་འདི་དག་གིས་བསྟན་པར་འདོད་ནས། སྒྲ་བ་སྣ་ཚོགས་པས་ངལ་དུབ་ཀྱི་དོང་དུ་ལྷུང་བའང་སྣང་སྟེ། རྒྱུས་པར་མི་སྨྲོ་སོད། ཅུང་ཟད་མ་བཤད་ན། གཞུང་དོན་མི་གོ་བས་འདི་ལྟར། <<རྣམ་བཤད་>>ཀྱི། འདི་ཡང་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི། ཞེས་པའི་འདི་སྒྲ་གང་ལ་འཇུག་དགོས་པ་ནི། སྒྲོང་བྱའི་གཟུགས་སོགས་གཅོད་ཚུལ་འདི་ཡང་ཞེས་སྦྱར་དགོས་ཏེ། དེའི་མཇུག་ཐོགས་དེ་མ་ཐག་ཏུ། དབང་ཤེས་ཀྱི་ཚོར་བ་གསུམ་གྱིས་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་ཡོངས་སུ་གཅོད་དེ། ཞེས་པའི་ཚིག་གི་ནུས་པ་འདོན་ལུགས་ཤིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མིན་ན། རྗེའི་གསུང་དེ་ཤིན་ཏུ་འབྲེལ་མེད་དུ་འགྱུར་ཏེ་འདི་ལྟར། ཚོར་

བས་ཚོར་བ་སྐྱོང་ཚུལ་འདི་ཡང་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི། དབང་ཤེས་ཀྱི་ཚོར་བ་གསུམ་གྱིས་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་ཡོངས་སུ་གཅོད། ཅེས་པར་འགྱུར་བས་སོ། །

ཡང་<<ཊཱི་ཀ་ཆེན་>>གྱི། འོ་ན་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་ཚོར་བས་བདེ་སྡུག་སོགས་མངོན་སྒྱུར་དུ་གཅོད་ན། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འདི་ལྟར་བསྟན་ཏེ། དེའི་གོང་དུ་འདིར་བསྟན་ཡིད་མངོན་དུ་སྒྱུར་པའི་ཚོར་བས་གཟུགས་སོགས་གཅོད་ཚུལ་དེ་ཚོར་བས་ཚོར་བ་གཅོད་ཚུལ་ལྟར་མིན་པར་དངོས་སུ་བཤད་པའི་ཤུགས་ལ། ཚོར་བས་ཚོར་བ་སྐྱོང་ཚུལ་ཡང་ཐོན་པས་ན། འོ་ན་དེ་འདྲའི་ཡིད་ཤེས་ལ་སོགས་པའི་ཚོར་བས་སྐྱོང་བྱའི་བདེ་སྡུག་མངོན་སྒྱུར་དུ་གཅོད་ན། དེ་དག་རང་རིག་ཏུ་མི་འགྱུར་རམ་ཞེ་ན། མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་འདྲའི་ཚོར་བ་ལ་སྐྱོང་བྱ་སྐྱོང་བྱེད་ཐ་དད་དུ་སྣང་བའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རང་རིག་ཡིན་ན་རིག་བྱ་རིག་བྱེད་ཐ་དད་པར་སྣང་བ་ནུབ་པའི་འཛིན་རྣམ་ཡན་གར་བ་ཞིག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའོ། །

འདིར་བློ་གསལ་བ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཚོར་བས་ཚོར་བ་སྐྱོང་ན་བྱ་བྱེད་གཅིག་ཏུ་ཐལ་བ་རང་ལུགས་ལའང་མཚུངས་པས། སྐྱོང་བྱའི་བདེ་སྡུག་རྣམས་ཚོར་བ་མ་ཡིན་པ་ཞིག་ལ་བྱའོ་ཟེར་ཡང་། དེ་ཙམ་ལ་ཁྱབ་པ་མ་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་རྣམ་མཁྱེན་མི་སྐྱོང་བར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

རང་ལུགས་ནི། རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་རྣམ་མཁྱེན་རྟོགས་ཤིང་། ཚོར་བས་ཚོར་བ་མྱོང་བ་ཡིན་ཡང་། བྱ་བྱེད་གཅིག་ཏུ་ཐལ་བ་རང་རིག་དང་མི་མཚུངས་ཏེ། དེ་དག་གིས་ནི་ཡུལ་སྤངས་ནས་ཡུལ་ཅན་ཡན་གར་བ་ཞིག་རྟོགས་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རང་རིག་གི་མཚན་ཉིད་ཟུར་དུ་ཡན་གར་བ་ཞེས་སྨོས་པ་ལ་གོ་རྒྱུ་ཞིག་ཡོད་པ་དང་ཡོད་དགོས་པའི་ཕྱིར།

དེ་ནས། ཡིད་ཤེས་ཀྱི་ངོར་ཀེང་རུས་གསལ་སྣང་། ཞེས་སོགས་ཀྱིས། ཀེང་རུས་གསལ་སྣང་གི་ཡིད་ཤེས་སོགས་ཀྱང་རང་གི་སྣང་བ་ལ་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་པ་དང་། བདག་འཛིན་གཉིས་ལྟ་བུའི་ལོག་ཤེས་སུ་གྱུར་པའི་རྟོག་པ་ཡིད་ཤེས་རྣམས་ཀྱང་རང་གི་སྣང་བ་ལ་ཡིད་མངོན་ཚད་མ་ཡིན་པ་དང་། རང་གི་གཞལ་བྱ་སྣང་བ་མངོན་གྱུར་དེ་ཡུལ་ཅན་དེས་གྲུབ་པ་ན་ཡུལ་ཅན་རང་ཉིད་ཀྱང་འགྲུབ་ཚུལ་བསྟན་ཏོ། །

འདིར་<<ཚིག་གསལ་>>གྱི། གལ་ཏེ་མཚན་གཞིའམ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་རྣམ་བཤད་རང་དུ་གསལ་བས་རྒྱས་པར་མི་སྤྲོ་ཡང་། དོན་བསྡུས་ན། རང་སྤྱི་གཉིས་གང་ལ་དམིགས་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་རུང་། རང་གི་སྣང་བ་ལ་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་བསྟན་ཏོ། །

མདོར་ན་རང་རིག་བཀག་པའི་རྩོད་སྤྱོང་འདིར་ཐལ་འགྱུར་བའི་བློ་རིག་གི་རྣམ་གཞག་ཐུན་མོང་མིན་པ་རྣམས་བསྟན་ཅིང་། རྗེས་

འབྲང་གི་ཡིག་ཆ་མཛད་པ་པོ་སོ་སོས་ཀྱང་མཚན་ཉིད་དབྱེ་བ་བཅས་རྒྱས་པར་མཛད་པ་རྣམས་ཞིབ་ཏུ་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་པར་མ་ཟད། མཁས་པའི་དབང་པོ་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་དཔལ་ལྡན་ཆོས་རྗེས་<<འཇུག་པའི་ཚིག་འགྲེལ་ལེགས་བཤད་རྗེས་འབྲང་>>དུ། ཚིག་གསལ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་མངོན་ལྐོག་གཉིས་རྟོགས་པའི་ཤེས་པ་ལ་རིམ་བཞིན་མངོན་རྗེས་ཀྱི་ཚད་མར་འཇོག་ཅིང་། གཞི་གྲུབ་ན་ཁྱོད་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཡོད་པས་མ་ཁྱབ་པར་ལུང་རིགས་ཀྱིས་བསྒྲུབས་ལ། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཡང་སྐྱེར་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལ་བདག་རྐྱེན་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་བརྟེན་པས་མ་ཁྱབ་པ་ནི་འདོད་པའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཡོད་པའི་རིགས་པས་བསྒྲུབས་ལ། སྐྱེར་དབང་ཡིད་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བའི་ཕྱེ་མ་གཉིས་ནི་འགལ་བར་བཞེད་པ་དང་། ལོག་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་<<སྟོང་ཐུན་>>སོགས་དང་མི་འདྲ་བར་བཤད་པའི་ཁུངས་<<ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་>>དྲངས་ཏེ་བསྒྲུབས་པ་སོགས་དང་། ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་རང་གི་སྣང་བ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་མ་ཁྱབ་ཀྱང་མི་འདྲ་བར་བཤད་དེ༔ སྣང་བ་དང་སྣང་གཞི་ལ་ཚད་མར་འགྲོ་མི་འགྲོ་མུ་བཞི་བརྩིས་པ་སོགས་ཤིན་ཏུ་ངོ་མཚར་བའི་ལེགས་བཤད་མང་དུ་འདུག་པས། དཔྱོད་ལྡན་དག་གིས་གཟུ་བོའི་བློས་ཅིས་ཀྱང་གཟིགས་པར་འཚལ་ལོ། །

རྒྱ། ཚད་བཤད་པ།

སྐབས་འདིར་ལུགས་འདིའི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་ཚད་མའི་རྣམ་གཞག་འཆད་པ་ལ། མི་བསླུ་བའི་རིག་པ། ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དེ། ཚད་མའི་སྐད་དོད་པྲ་མཱ་ཎ་(प्रमाण)ཞེས་པའི་པྲ་ཞེས་པའི་དོན་ནི་རབ་དང་གཙོ་བོ་དང་དང་པོ་སོགས་ལ་འཇུག་ཅིང་། མཱ་ཎ་འཇལ་བ་ལ་འཇུག་པས། རང་རྒྱུད་པ་མན་གྱིས་པྲ་མཱ་ཎ་དང་པོར་འཇལ་བ་ལ་བྱས་ཏེ། གསར་དུ་མི་བསླུ་བའི་རིག་པ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དུ་བཞག་ལ། ཐལ་འགྱུར་བས་ནི། འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་དང་བསྟུན་ཏེ། པྲ་མཱ་ཎ་ཞེས་པ་གཙོ་བོ་འཇལ་བ་ལ་བྱས་ནས། རང་ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་ལ་མི་བསླུ་བའི་རིག་པ་རང་ཉིད་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དུ་གསུངས་སོ། །

ཚད་མ་ལ་དབྱེ་ན། མངོན་རྗེས་གཉིས་ཏེ། <<ཊཱིཀ་ཆེན་>>(༢༣༠) ལས། ཚད་མ་ཡང་ཚིག་གསལ་ལས། མངོན་རྗེས་གཉིས་དང་ལུང་གི་ཚད་མ་དང་ཉེར་འཇལ་ལམ་དཔེས་འཇལ་བའི་ཚད་མ་བཞི་བཤད་པ་ནི། རྩོད་བཟློག་རྩ་འགྲེལ་ལ་བརྟེན་པའོ། །ཚད་མ་ཕྱི་མ་གཉིས་ནི་རྗེས་དཔག་ཏུ་འདུ་ལ། ཞེས་གསུངས། རྟགས་ལ་དངོས་སུ་མ་བརྟེན་པར་རང་གི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་གཞལ་བྱ་ལ་མི་བསླུ་བའི་རིག་པ་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད། མངོན་སུམ་དང་

མངོན་གྱུར་གཉིས་དོན་གཅིག་ཅིང་། ཡུལ་ཅན་དེ་འཛིན་གྱི་ཤེས་པ་ལ་བཏགས་མིང་དུ་འཇུག་པར་<<ཊཱི་ཀ་ཆེན་>>(༢༣༣)ལས་གསུངས་པའི་དོན་ནི། <<ཚིག་གསལ་>>གྱི། གལ་ཏེ་མཚན་གཞིའམ་རང་གི་མཚན་ཉིད་དམ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་རུང་སྟེ། འཇིག་རྟེན་ན་ཡོད་ན་ནི། ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་དམིགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྐོག་ཏུ་མ་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་དེའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་མངོན་སུམ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་བཞག་གོ །ཞེས་པ་འདིས། གཞི་གྲུབ་ན། རང་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་རང་གི་སྣང་ཡུལ་ལ་མངོན་གྱུར་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དེའི་སྣང་ཡུལ་དང་དེ་འདྲའི་བློ་གཉིས་ཀ་མངོན་སུམ་ཡིན་ཞེས་བསྟན་པ་ལས། ཡུལ་ལ་དངོས་དང་། ཡུལ་ཅན་ལ་བཏགས་མིང་དུ་འཇུག་པར་བཞེད། ཅེས་པའི་དོན་ནོ། །

སྤྱིར་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་ཐམས་ཅད་བདག་རྐྱེན་གྱི་སྒོ་ནས་དབང་མངོན་དང་ཡིད་མངོན་གཉིས་སུ་བསྡུ་སྟེ། རང་གི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་བདག་རྐྱེན་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་སུ་སྐྱེས་པའི་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་རྣམས་ནི་དབང་མངོན་ཚད་མ་དང་། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྐྱེན་ཡིད་དབང་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པའི་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་རྣམས་ནི་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་<<རྣམ་བཤད་>>(༢༣༠)ལས། ལུགས་འདིས་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་དྲུག་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་རྣམ་ཤེས་མི་བཞེད་པས།

དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལ་དངོས་སུ་བརྟེན་པའི་ཚད་མ་དང་། ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་ཙམ་ལ་བརྟེན་པའི་ཚད་མ་གཉིས་ལས་ནི་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས།

སོ་སོར་ཕྱེ་ན། དབང་ཡིད་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི་གོང་ལྟར་ལ། དབྱེ་བ་ལྔ་ཡོད་ཅིང་། གཉིས་པ་ནི༑ རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྐྱེན་ཡིད་དབང་ལས་དངོས་སུ་སྐྱེས་ཤིང་། རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་མི་བསླུ་བའི་རིག་པ། ཡིད་མངོན་གྱི་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་རྟོག་པར་གྱུར་པའི་ཡིད་མངོན་ཚད་མ་དང་། རྟོག་མེད་ཡིད་མངོན་གྱི་ཚད་མ་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ནི། བདག་མེད་ཕྲ་རགས་གང་ཡང་མ་རྟོགས་པའི་རྟོག་པར་གྱུར་པའི་ཡིད་ཤེས་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་ཚོར་བ་བདེ་སྡུག་བཏང་སྙོམས་གསུམ་ལྟ་བུའམ། སྔོ་འཛིན་དབང་མངོན་གྱི་རྗེས་སུ་སྐྱེས་པའི་སྔོན་པོ་དོན་མཐུན་དུ་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་ལྟ་བུ་དང་། གཉིས་པའི་མཚན་གཞི་ནི། གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་ལྟ་བུ་སྟེ་གཉིས་སོ། །

མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་གང་ཞིག །རང་གི་བདག་རྐྱེན་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལས་སྐྱེས་ཤིང་། རང་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་བདེན་པའི་རྣམ་པའམ། བདག་མེད་ཕྲ་རགས་གང་རུང་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་སྒོ་ནས་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བའི་མི་བསླུ་བའི་རིག་པ། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད། རང་གི་རྟེན་རྟགས་ཡང་

དག་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་སུ་སྐྱེས་ཤིང་། རང་ལ་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པའི་གཞལ་བྱ་ལ་མི་བསླུ་བའི་རིག་པ། རྗེས་དཔག་གི་མཚན་ཉིད་དོ། །

གཞན་ཡང་། ཡིད་ཀྱི་སྐད་དོད་མཱཎ་(माण)ཞེས་པ་འཇལ་བ་དང་ཤེས་པ་ལ་འཇུག་པས། ལུགས་འདིས་ཤེས་པ་ཡིན་ན། རང་ཡུལ་གང་ཞིག་ཤེས་པས་ཁྱབ་པར་མཛད་དེ། དེའི་ཕྱིར་སྒྲ་རྟག་འཛིན་རྟོག་པ་ལྟ་བུའི་ལོག་ཤེས་ཀྱང་རང་གི་སྣང་ཡུལ་ལ་ཚད་མར་འདོག་གོ །

གཞན་ཡང་། བུམ་འཛིན་རྗེས་དཔག་ལྟ་བུའང་བུམ་པ་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྣང་བའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་རང་གི་ཞེན་ཡུལ་བུམ་པ་ལ་འཁྲུལ་པའི་ཚད་མ་ཡིན་པ་དང་། སྒྲ་རྟག་འཛིན་རྟོག་པ་ལྟ་བུའང་རང་གི་སྣང་བ་རྟོགས་པས། རང་ཡུལ་རྟོགས་པའི་ལོག་ཤེས་སུ་འདོག་པ་དང་། རང་དང་འཛིན་སྟངས་འགལ་བའི་ཚད་མ་ཡོད་པའི་བློ་ལོག་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་འདོག་པ་སོགས་བློ་རིག་གི་རྣམ་གཞག་ཐུན་མོང་མིན་པའང་མང་དུ་ཡོད་པ་རྣམས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

འདིར་བསྟན་ཐུན་མིན་ཡིད་མངོན་གྱིས་སྤྱོད་ཚུལ།

འདིར་ལུགས་འདིའི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་ཡིད་མངོན་གྱིས་སྤྱོད་ཚུལ་ལ་ཅུང་ཟད་དཔྱད་ན་འདི་ལྟར། ཕྱིར་སྤྱོད་ཅེས་པ་ནི། དམིགས་སྤྱོད་སོ་སོར་མ་ཕྱེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན། དངོས་སུ་དམིགས་ཚུལ་ཏེ། སྟོན་

འཛིན་དབང་མངོན་གྱིས་དྲངས་ནས་སྐྱེས་པའི་སྔོན་པོ་དྲན་པའི་དྲན་ཤེས་ཀྱིས་སྔོན་པོ་མྱོང་བར་གསུངས་པ་ལས་ཤེས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་<<སྤྱོད་འཇུག་>>ལས། གཞན་མྱོང་བ་དང་འབྲེལ་བ་ལས། །དྲན་འགྱུར་བྱི་བའི་དུག་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེའི་དོན་ཡང་སྔོན་འཛིན་དབང་མངོན་གྱིས་དྲངས་པའི་དྲན་ཤེས་དེས་གཞན་ཏེ་ཡུལ་སྔོན་པོ་མྱོང་སྟོབས་ཀྱིས་ཡུལ་ཅན་སྔོན་འཛིན་རང་ཉིད་ཀྱང་དྲན་པར་འགྱུར་ཏེ༏ དཔེར་ན། བྱི་བའི་དུག་བཞིན་ནོ་ཞེས་པའོ། །

དེའང་<<དགོངས་པ་རབ་གསལ་>>(༢༠༠)ལས། དམིགས་མྱོང་སོ་སོར་འབྱེད་པ་ནི། སྐབས་འགའ་ཞིག་མ་གཏོགས་པ་འདི་འདྲ་བ་མང་པོ་ཞིག་ལ་མི་དགོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པས། སྤྱིར་དམིགས་མྱོང་གཉིས་ཕལ་ཆེར་དོན་གཅིག་པ་དང་། སྐབས་འགར་སོ་སོར་འབྱེད་པར་ཡང་གསུངས་ཏེ། བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་ཚོར་བ་ལྟ་བུས་རང་གི་མྱོང་བྱའི་ཚོར་བ་དེ་མྱོང་ཡང་། དེ་ལ་མ་དམིགས་ཏེ༏ དེའི་རྣམ་པ་མ་ཤར་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་མངོན་སུམ་དུ་མྱོང་ཚུལ་ལ་དབང་ཤེས་ཀྱིས་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་མྱོང་ཚུལ་གཅིག་དང་། ཚོར་བས་ཚོར་བ་མྱོང་ཚུལ་བཅས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། དོན་སྤྱི་དང་མ་འདྲེས་པར་གསལ་བར་སྣང་བའི་སྒོ་ནས་འཛིན་པའམ་རྗེན་ཆར་དུ་འཛིན་ཚུལ་ཡིན་ཞིང་། གཉིས་པ་ནི། མྱོང་བྱ་དེའི་ངོ་བོར་སྐྱེས་ཚུལ་ཡིན་སོད། རྟོག་བཅས་ཡིད་མངོན་རྣམས་ཀྱིས་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་མྱོང་ཡང་། དེ་

དག་མངོན་གྱུར་དུ་མི་མྱོང་སྟེ། དེ་དག་དོན་སྤྱི་དང་མ་འདྲེས་པར་གསལ་བར་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར་དང་། ཚོར་བའི་མྱོང་ཚུལ་དེའང་མིན་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་རྟོག་བཅས་ཡིད་མངོན་སོགས་སུ་གྱུར་པའི་ཚོར་བ་རྣམས་ཀྱིས་རང་ཉིད་རང་ཉིད་མྱོང་བར་མ་ཟད། དེ་དག་ནི་རང་རང་གི་མྱོང་བྱའི་ཡུལ་ལ་མངོན་སུམ་ཡང་ཡིན་མོད། དེ་ལྟར་ནའང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་ནི་མ་ཁྱབ་བོ། །

དེའང་<<བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་>>ལས། ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་ལྟར་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རྣམ་པ་ཡང་མ་ཡིན་ལ། གཟུགས་དང་སྒྲ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དབང་པོའི་སྒོ་ནས་ཡོངས་སུ་གཅོད་པར་བྱ་བ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ནི། ཡུལ་མངོན་གྱུར་འཇལ་ཚུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་སྟེ། དེའང་གོང་ལྟར་དབང་ཤེས་ཀྱིས་གཟུགས་སོགས་མངོན་སུམ་དུ་འཇལ་ཚུལ་དང་། ཚོར་བས་མྱོང་བྱའི་ཚོར་བ་མངོན་གྱུར་དུ་འཇལ་ཚུལ་ཏེ། ཚད་མ་ཡིན་མིན་ཙམ་ལས་གོང་དང་འདྲའོ། །

མཁས་པ་མང་པོས་ཚོར་བ་འདུ་མིན་འདིར་བསྟན་ཡིད་མངོན་ཡིན་ཟེར་བ་དང་། དེ་དག་གིས་འཇལ་ཚུལ་ཡང་རང་རང་གིས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་བཤད་པ་རྣམས་ནི་སྤྱི་དོན་དུ་ལེགས་པར་བཀག་སྟེ་སྐབས་མི་སྤྲོའོ། །

<<སྤྱི་དོན་>>དུ། རང་ལུགས་ནི་བདག་མེད་སྨྲ་རབས་གང་ཡང་མ་རྟོགས་པའི་རྟོག་པར་གྱུར་པའི་ཡིད་ཤེས་འཁོར་གྱི་ཚོར་བ་ལ་

དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ནི། གོང་གི་<<བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་>>དེ་དང་། <<ཊཱིཀ་ཆེན་>>གྱི། འདི་ཡང་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི། དབང་ཤེས་ཀྱི་ཚོར་བ་གསུམ་གྱིས་ནི་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་ཡོངས་སུ་གཅོད་དེ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ཡིན་པས། ཡིད་ཤེས་དེ་དག་གི་འཁོར་གྱི་ཚོར་བ་རྣམས་ཀྱིས་རང་གི་སྤྱོད་བྱའི་ཚོར་བ་དེ་དག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་མ་ཁྱབ་ཀྱང་། དེ་དག་ལ་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་དུ་འཇོག་ཅེས་མཁས་པའི་དབང་པོ་འགའ་ཞིག་གིས་གསུངས།

དེ་ལ་དོགས་པ་འདི་ལྟར། བདག་མེད་ཕྲ་རགས་གང་ཡང་མ་རྟོགས་པའི་དུ་ལྡན་ལའི་མི་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཚོར་བ་བདེ་བ་ལྟ་བུ་དེ། རང་རང་ལ་ཡིད་མངོན་དུ་ཇི་ལྟར་འཇོག །དེ་ནི་རྗེས་དཔག་ཡིན་པས། མངོན་སུམ་དང་ཡིད་མངོན་གང་དུའང་མི་འཐད་པས་ན། ཡུལ་དེ་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་ཀྱང་། ཡུལ་དེ་ལ་ཡིད་མངོན་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གཞན་གང་ཡིན། གལ་ཏེ་ཚད་མ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་ཚད་མར་སྨྲ་ན་ནི། <<རྩོད་བཟློག་རྩ་འགྲེལ་>>དང་<<བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་>>དང་། <<དགོངས་པ་རབ་གསལ་>>དང་། <<སྤྱི་དོན་>>སོགས་ལས་མངོན་རྗེས་སོ་སོར་གསུངས་པ་དང་། ཁྱད་པར་དུའང་<<སྤྱི་དོན་>>དུ་དེ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བཞག་པ་རྣམས་དང་འགལ་བས་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ནི་རྟོག་ལྡན་གྱི་དོགས་པ་སྟེ། དེའི་ལན་ནི་འདི་ལྟར། མངོན་རྗེས་གཉིས་འགལ་ཡང་། རྗེས་དཔག་གང་

ཞིག་ཡུལ་གང་རུང་ལ་ཡིད་མངོན་ཡིན་ན། ཡིད་མངོན་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་སྟེ། དཔེར་ན། དུ་ལྡན་ལའི་མེ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཚོར་བ་བདེ་བ་དེ་རང་གི་མྱོང་བྱའི་བདེ་བ་ལ་ཡིད་མངོན་གྱི་ཚད་མ་ཡིན་ཡང་། ཡིད་མངོན་མིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་མྱོང་སྟོབས་ཀྱིས་རྟོགས་པ་གང་ཞིག །ཡིད་ཤེས་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྗེས་དཔག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་<<དགོངས་པ་རབ་གསལ་>>(༢༣༣)ལས། ཡིད་ཤེས་སྣང་ཡུལ་ལ་ཚད་མར་བཤད་པ་དེ་རྣམས་ཀྱང་། ཡུལ་མངོན་གྱུར་དེ་རྣམས་ལ་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཚད་མར་བྱ་སྟེ། མཐའ་གཞན་ཁེགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རང་རིག་མངོན་སུམ་ཚད་མར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཡུལ་དེ་ལ་གཉིས་ཀྱི་སྣང་བ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་ཏེ། ལུང་འདིས་ཡིད་ཤེས་ཡིན་ན། རང་གི་སྣང་ཡུལ་ལ་ཡིད་མངོན་ཚད་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་དང་། རང་རིག་མངོན་སུམ་ཡིན་ན། ཡུལ་དེ་ལ་གཉིས་སྣང་ནུབ་དགོས་པས་ཁྱབ་པ་གཉིས་ཀ་བསྟན་ཏོ། །

དེའི་རིགས་པས་དབང་ཤེས་སུ་གྱུར་པའི་ཚོར་བ་ཡིན་ན། རང་རང་ལ་དབང་མངོན་ཚད་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཀྱང་། རང་ཉིད་ཀྱིས་རང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་མ་ཁྱབ་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་བཞིན་མྱོང་བྱའི་བདེ་སྡུག་གང་རུང་ལ་ཚོར་བས་མ་ཁྱབ་པར་<<ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་>>སོགས་ལས་གསལ་བར་གསུངས་པ་ལྟར་ཁས་བླང་ངོ་། །

རང་ལུགས་ནི། <<བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་>><<ཊཱི་ཀ་ཆེན་>>དུ་དྲངས་པ་གོང་འོག་གཉིས་ཀྱིས་བསྟན་པ་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་ན། དབང་ཤེས་ཀྱིས་དྲངས་པའི་རྟོག་བཅས་ཡིད་མངོན་རྣམས་ཀྱིས་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་དབང་ཤེས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་རིག་ཅིང་དྲན་ལ། དབང་ཤེས་ཀྱིས་གཟུགས་སོགས་གཅོད་ཚུལ་དང་། ཚོར་བས་ཚོར་བ་གཅོད་ཚུལ་གང་ཡང་མིན་ཏེ། རིམ་བཞིན་གཟུགས་སོགས་དོན་སྤྱི་དང་མ་འདྲེས་པར་གསལ་བར་སྣང་བའི་སྒོ་ནས་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་དང་། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ངོ་བོར་སྐྱེས་ནས་འཛལ་བ་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་དོན་ནོ།། །།

གཞན་ཡང་། བར་ཆད་མེད་ལམ་སོགས་ནི། ཆོས་ཉིད་ལ་གཉིས་སྣང་ནུབ་པའི་སློབ་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པས། དངོས་པོ་གང་ཡང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་མི་རུང་བ་ཡིན་པ་བདེན་མོད། ནམ་མཁའ་རྟོགས་པའི་རྟོག་པ་ཡིད་ཤེས་འཁོར་གྱི་ཚོར་བ་བཏང་སྙོམས་དེས་རང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའམ། དེ་ལ་ཡིད་མངོན་གང་རུང་དུ་ཐལ། བདག་མེད་ཕྲ་རགས་གང་ཡང་མ་རྟོགས་པའི་ཡིད་ཤེས་འཁོར་གྱི་ཚོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ནམ་མཁའ་མེད་དགག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་ལན་ཇི་ལྟར་གདབ་དཔྱད་པར་བྱའོ། །

<<དགོངས་པ་རབ་གསལ་>>ལས། འདི་ཡང་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་

དབང་དུ་བྱས་ཀྱི། ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་དོན་ལ་<<ཕྱི་དོན་>>ལས། རང་ལུགས་ནི། བདག་མེད་ཕྲ་རགས་གང་ཡང་མ་རྟོགས་པའི་རྟོག་པར་གྱུར་པའི་ཡིད་ཤེས་འཁོར་གྱི་ཚོར་བ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

འོན་ཀྱང་<<དགོངས་པ་ཡང་གསལ་>>ལས། དེའི་དོན་ཡུལ་དེ་ལ་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་དང་། ཡུལ་དེ་ལ་མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་མི་དགོས་པར་གསུངས་ཀྱང་། དེ་ལྟར་ན་ཚོར་བར་གྱུར་པའི་མངོན་སུམ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རང་ཡུལ་དེ་རྟོགས་ཕྱིན་ཆད། དེ་ལ་མངོན་སུམ་དུ་འགྱུར་ན། བདག་མེད་ཕྲ་རགས་གང་ཡང་མ་རྟོགས་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་སྦྱར་དོན་མེད་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཡང་ཁ་ཅིག །དབང་ཤེས་ཀྱིས་དྲངས་པའི་བདག་མེད་ཕྲ་རགས་གང་ཡང་མ་རྟོགས་པའི་རྟོག་པར་གྱུར་པའི། ཞེས་སོགས་ཟེར་ན། དེའང་མི་འཐད་དེ། སེམས་ཅན་གྱི་སར་དབང་ཤེས་ཀྱིས་དྲངས་ཕྱིན་ཆད་བདག་མེད་ཕྲ་རགས་གང་ཡང་མ་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པས། ལོགས་སུ་སྨོས་དོན་མེད་པ་དང་། དབང་ཤེས་ཀྱིས་དྲངས་པའི་རྟོག་བཅས་ཚོར་བས་རང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ལ། ནམ་མཁའ་སོགས་འཛལ་བའི་རྟོག་བཅས་ཚོར་བས་རང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅིའང་མེད་དོ། །དེས་ན་<<ཕྱི་དོན་>>གྱི་ལུང་ནི། སྔྲ་རང་སོར་བཞག་སྟེ། སེམས་ཅན་གྱི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ལ་དངོས་པོ་གང་ཡང་

སྣང་མི་རུང་བས། བདག་མེད་ཕྲ་རགས་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཡེ་ཤེས་སོགས་ཕུད། དེ་མིན་རྟོག་པར་གྱུར་པའི་ཡིད་ཤེས་ཚོར་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རང་གི་སྤྱོད་བྱའི་ཚོར་བ་རྣམས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཏེ། གཉིས་སྣང་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རང་གི་སྣང་བ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་ན། འཐད་མིན་དཔྱད་པར་ཞུ།

འོ་ན་ནམ་མཁའ་རྟོགས་པའི་རྟོག་བཅས་ཚོར་བས་ཀྱང་རང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ནམ་མཁའ་མ་ཡིན་དགག་ཏུ་ཐལ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། ནམ་མཁའ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ནི་མ་ཡིན་དགག་ཡིན་པས། རང་གིས་རང་རྟོགས་ཀྱང་། ནམ་མཁའ་མ་ཡིན་དགག་ཏུ་ཐལ་བར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ༑ ༑དེས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་སོགས་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། ཁྱད་པར་དུ་དེ་རྣམ་གྲངས་པའི་ཡུལ་ཅན་དོན་དམ་ཡིན་པར་ཡང་དྲན་དགོས་སོ། །

ཡང་<<དགོངས་པ་རབ་གསལ་>>དང་<<བཞི་བརྒྱ་པའི་>>ལུང་རྣམས་ལ་དཔྱད་ན། འདི་ཡང་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི༑ ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི། དབང་ཤེས་ཀྱིས་དྲངས་པའི་ཡིད་ཤེས་རྟོག་བཅས་ཚོར་བས་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་གཙོད་ཚུལ་ནི། དབང་ཤེས་ཀྱིས་གཟུགས་སོགས་གཙོད་ཚུལ་དང་། ཚོར་བས་ཚོར་བ་གཙོད་ཚུལ་གང་ཡང་མིན་པའི་གཙོད་ཚུལ་ཡིན་མོད། འོན་ཀྱང་དབང་ཤེས་ཀྱིས་དྲངས་

པའི་རྟོག་བཅས་ཚོར་བས་བདེ་སྡུག་སོགས་ནི་མངོན་གྱུར་དུ་གཅོད་དོ། །དབང་ཤེས་ཀྱི་ཚོར་བ་གསུམ་གྱིས་ནི་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་ཡོངས་སུ་གཅོད་པ་སྟེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་སོ། །ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། ལེགས་པར་བཤད་ཡོད་དོ། །

དེའང་སྤྱོད་ཚུལ་ལ་<<སྟོང་ཐུན་ཆེན་མོ་>>ལྟར་ན། ཡུལ་དེ་རྟོགས་ཚུལ་ཙམ་ལ་འཇོག་པས། (ཚོར་བ་མི་ཚད་དམ་སྙམ་སྟེ་བརྟག །) ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་རང་རང་གིས་མ་རྟོགས་ཏེ། གཞན་དུ་ན། རང་སྤྱོད་དུ་ཐལ་ཞིང་། རང་རིག་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ། །འོན་ཀྱང་<<དགོངས་པ་རབ་གསལ་>>ལྟར་ན། རྟོགས་པ་ཙམ་གྱིས་སྤྱོད་མི་དགོས་ཤིང་། སྤྱོད་ཚུལ་ནི། ཕྱིར་དམིགས་ཚུལ་ཏེ། དེའང་ཚད་མ་རྣམས་ཀྱིས་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་ནི་དངོས་སུ་རྟོགས་ཚུལ་ཡིན་ལ། བར་ཆད་མེད་ལམ་དུ་གྱུར་པའི་ཚོར་བ་སོགས་དམིགས་སྤྱོད་སོ་སོར་འབྱེད་པའི་སྐབས་ཡོད་པ་ནི་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

དེང་སང་མང་པོས་ཊཱི་ཀ་ཆེན་ལྟར་ནའང་ཚོར་བ་ཐམས་ཅད་རང་རང་གིས་མ་སྤྱོད་བར་སླ་བ་ནི། རྣམ་པར་མ་བརྟགས་པ་སྟེ། <<ཊཱི་ཀ་ཆེན་>> (༢༣༣) ལས། འོ་ན་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་ཚོར་བས་བདེ་སྡུག་སོགས་མངོན་གྱུར་དུ་གཅོད་ན་རང་རིག་ཏུ་མི་འགྱུར་རམ་སྙམ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། བཀག་པའི་རང་རིག་ནི། ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཁ་ནང་ལྟ་ལ་རིག་བྱ་རིག་བྱེད་ཐ་དད་པར་སྣང་བ་ཉུབ་པའི་འཛིན་རྣམ་ཡན་

གར་བ་ཡིན་ཞིང་། ཞེས་དང་། སྤྱོད་བྱ་དང་སྤྱོད་བྱེད་ཐ་དད་པ་ཉིད་དུ་སྣང་བའི་ཕྱིར་ན། ཕྱོགས་སྔ་མའི་རང་རིག་དང་མི་གཅིག་གོ ། ཞེས་ཕྱོགས་སྔའི་རྩོད་པའི་ལན་དུ། སྤྱོད་བྱ་སྤྱོད་བྱེད་ཐ་དད་དུ་སྣང་བའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་རང་རིག་མིན་པར་གསུངས་ཀྱི། མ་སྤྱོད་བའི་ཕྱིར། ཞེས་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་མ་གསུངས་སོ། །དེ་བཞིན་<<ཊཱི་ཀ་ཆེན་>> (༢༣༣) ལས། རང་རིག་མངོན་སུམ་ཚད་མར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཡུལ་དེ་ལ་གཉིས་ཀྱི་སྣང་བ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་རང་རིག་ཡིན་མིན་གྱི་རྒྱུ་མཚན་གཙོ་བོ་རང་ཡུལ་ཀུན་རྫོབ་པ་ལ་གཉིས་སྣང་ནུབ་མ་ནུབ་ཁོ་ན་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེའང་གཉིས་སྣང་ཞེས་པ་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་སྣང་བ་དང་། བྱས་མི་རྟག་ལ་སོགས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་གཉིས་ཆོས་དུ་མ་སྣང་བ་དང་། ཡུལ་ཡུལ་ཅན་ཐ་དད་པའམ་རྒྱང་ཆད་དུ་སྣང་བའི་གཉིས་སྣང་གསུམ་ལས། བར་ཆད་མེད་ལམ་ལྟ་བུ་ལ་གཉིས་སྣང་གསུམ་ཀ་མེད་པས། གཉིས་སྣང་ནུབ་པའི་བློ་དང་། ཇི་ལྟ་བ་མཁྱེན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་ལྟ་བུ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྣང་བ་དང་བཅས་པས་གཉིས་སྣང་མ་ནུབ་ཀྱང་ཇི་ལྟ་བ་གཟིགས་ངོར་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྣང་བ་སོགས་མེད་པས། ཇི་ལྟ་བ་ལ་གཉིས་སྣང་ནུབ་པ་དང་། གྲུབ་མཐའ་འོག་མ་རྣམས་ཀྱིས་རང་རིག་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྣང་བ་ཡོད་ཀྱང་སྤྱོད་བྱའི་ཤེས་པ་ལ་གཉིས་སྣང་ནུབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི༑ ཡུལ་ཡུལ་ཅན་ཐ་དད་ཀྱི་སྣང་བ་ནུབ་པ་བཀོད་པས། རང་རིག་གི་

ཤེས་པ་ཞིག་འདོད་ཕྱིན། དེ་ལྟ་བུའི་ཁྱད་ཆོས་ཚང་དགོས་སོ། །དེས་ན་ <<ཊཱི་ཀ་ཆེན་>>དུ་འང་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར། ཡིད་ཤེས་ཀྱི་ཚོར་བས་བདེ་སྡུག་སོགས་མངོན་གྱུར་དུ་གཅོད་ཀྱང་། སྐྱོང་བྱ་སྐྱོང་བྱེད་ཐ་དད་དུ་སྣང་བ་སྟེ་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་རྒྱང་ཆད་དུ་སྣང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རང་ཡུལ་གྱི་ཤེས་པ་ལ་གཉིས་སྣང་མ་ནུབ་པས། རང་རིག་ཏུ་ཐལ་བ་མེད་པར་གསུངས་སོ། །

དེའང་ཁ་ཅིག་གིས། དེ་འདྲའི་ཡིད་ཤེས་དེའི་སྐྱོང་བྱའི་ཚོར་བ་དེ་སྣང་ངོར་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་ཐ་དད་དུ་མི་སྣང་བས་གཉིས་སྣང་ནུབ་ཟེར་ཡང་། ཤེས་པ་དེ་རང་ཡུལ་ཀུན་རྫོབ་པའི་ཆོས་ལ་གཉིས་སྣང་ནུབ་ཚུལ་ནི། ཕྱིར་ཤེས་པ་རང་ལ་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་ཐ་དད་དུ་སྣང་བ་ནུབ་ཚུལ་ཡིན་པ་སྟེ། ཚུལ་འདི་ཤེས་ན་ལུགས་འདིའི་དཀའ་གནད་ཀྱི་མདུད་པ་མང་པོ་ཞིག་ཀྱང་རང་གྲོལ་དུ་འགྲོ་སྟེ། བློ་ལྡན་རྣམས་དཔྱིས་པའི་མཆོད་སྤྲིན་དུ་སྤྲོའོ། །

གཞན་ཡང་། རང་རེའི་བློ་གསལ་བ་འགའ་ཞིག་ན་རེ། དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལྟར་ན་འང་། ཚོར་བ་བདེ་བ་རང་ཉིད་ཀྱིས་རང་ཉིད་རྟོགས་ཀྱང་རྟོགས་བྱ་རྟོགས་བྱེད་མིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་དེ་གཉིས་སྐྱོང་བྱ་སྐྱོང་བྱེད་དུ་འགྱུར་ཞིང་། གཅིག་ཡིན་པས་རང་རིག་ཏུ་འགྱུར་རོ། །འོན་ཀྱང་ཚོར་བ་བདེ་བ་ལྟ་བུ་དེ་རང་གི་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་དང་རྟོགས་བྱ་རྟོགས་བྱེད་ཡིན་པས། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་འབྱེད་ཆོས་ཤིན་ཏུ་

དཀའ་ཞེས་འགལ་བའི་ཁུར་གྱིས་ནོན་པ་མི་ཐེག་པའི་སྐད་ངན་འཚོར་བར་བྱེད་ཀྱང་། དེ་ནི་<<ཡིག་ཆ་>>ཏུ། ཕྱི་སྣང་དབང་ཤེས་རྟོགས་བྱེད་ཀྱི་བློ་དང་། དེ་སྒྲོང་བྱེད་ཀྱི་བློ་དོན་མི་གཅིག་སྟེ། ཕྱིར་སྣང་དབང་ཤེས་དེ་རང་ཉིད་རྟོགས་བྱེད་ཀྱི་བློ་ཡིན་ཡང་། རང་སྒྲོང་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་པའང་མ་མཐོང་བ་ཙམ་དུ་ཟད་དེ། མང་དུ་སྨྲ་མི་དགོས་སོ། །

ཡང་<<ཊཱི་ཀ་ཆེན་>>(༢༣༣)ལས། མཉམ་གཞག་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་རང་གི་གཞལ་བྱ་ཆོས་ཉིད་གྲུབ་པ་ན། དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཡེ་ཤེས་འགྲུབ་པ་ལ། རིག་བྱ་རིག་བྱེད་སོ་སོར་སྣང་བའི་གཉིས་སྣང་ལོག་པ་དང་། གཞན་ལུགས་ཀྱིས་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཁ་ནང་ལྟ་ལ་གཉིས་སྣང་ལོག་པའི་འཛིན་རྣམ་ཡན་གར་བར་འདོད་པ་དང་མི་མཚུངས་པའི་ཁྱད་པར་ནི། འབྲས་བུའི་སའི་སྐབས་སུ་འཆར་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། འཆད་པར་འགྱུར་ས་ཡང་དེ་ཉིད་(༣༥༨)ལས། གང་གི་ཚེ་ཆོས་ཅན་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཇི་སྙེད་པ་མཁྱེན་པར་སོང་བ་དེའི་ཚེ། ཡུལ་ཡུལ་ཅན་སོ་སོར་སྣང་བའི་གཉིས་སྣང་ཡོད་ཀྱང་། གཉིས་སྣང་འཁྲུལ་པའི་བག་ཆགས་དྲུང་ཕྱུང་བས། སྣང་ཡུལ་ལ་མ་འཁྲུལ་པའི་གཉིས་སྣང་ཡིན་གྱི། འཁྲུལ་པའི་གཉིས་སྣང་མིན་ཏེ། འདི་མ་འཁྲུལ་པའི་ཚུལ་གཞན་དུ་ལེགས་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །ཞེས་པ་

འདི་ཡིན་ནམ་བློ་གྲོས་ཅན་གྱིས་བརྟག་ལ། ལུང་གོང་མས་ནི་མཉམ་གཞག་ཟག་མེད་ཀྱིས་རང་ཉིད་མ་རྟོགས་ཀྱང་། དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་རང་ཉིད་འགྲུབ་པའམ་རྟོགས་པར་གསུངས་པ་ལ། ཀུན་མཁྱེན་གྱི་<<དབུ་མའི་མཐའ་དཔྱོད་>>(༥༠༨)དུ། བློ་དེའི་ཤུགས་རྟོགས་དང་། བློ་དེའི་སྟོབས་ཤུགས་ཀྱིས་རྟོགས་པ་གཉིས་དོན་མི་གཅིག་པར་རིམ་བཞིན་བློ་དེའི་རང་དུས་སུ་རྣམ་པ་མ་ཤར་བར་སྒྲོ་འདོགས་བཅད་པ་དང་། རང་དུས་སུ་སྒྲོ་འདོགས་མ་བཅད་ཀྱང་། ཚད་མ་གཞན་ལ་མ་བལྟོས་པར་རང་ཉིད་ཀྱི་རྗེས་དེར་དེ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་བཅད་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི་དོན་དུ་གསུངས་སོ། །

གཞན་ཡང་། མཉམ་གཞག་གི་གཉིས་སྣང་ནུབ་ཚུལ་དང་། གཞན་ལུགས་ཀྱི་རང་རིག་གི་གཉིས་སྣང་ནུབ་ཚུལ་གཉིས་ནི་ཁྱད་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ། འབྲས་བུའི་སའི་སྐབས་སུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པའོ། །

ལུང་ཕྱི་མའི་དོན་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཁྱེན་པ་གཅིག་གིས་ཡུལ་མཁྱེན་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་སྟེ། དེས་ཇི་ལྟ་བ་གཟིགས་ངོར་གཉིས་སྣང་ཐམས་ཅད་ལོག་པ་དང་། ཇི་སྙེད་པ་གཟིགས་ངོར་ནི་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་སོ་སོར་སྣང་བའི་གཉིས་སྣང་ཡོད་ཀྱང་། དེ་ནི་སྣང་ཡུལ་ལ་མ་འཁྲུལ་པའི་གཉིས་སྣང་ཡིན། ཞེས་པའོ། །

<<བཞི་བརྒྱ་པ>>འི། གཟུགས་དང་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་ལྟར། ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་དོན་ནི། གཙོ་བོར་དུས་གསུམ་གྱི་སྐོར་ཡིན་ཡང་།

རྣམ་བཤད་དུ་དྲངས་པ་ནི། ཚོར་བས་ཡུལ་མྱོང་ཚུལ་གྱི་ཤེས་བྱེད་ཡིན་པས། མཁས་པའི་དབང་པོ་འགས། བཞི་བརྒྱ་པའི་བཤད་ཚུལ་དེ་ཉིད་འདིར་སྦྱོར་བ་ནི་ཅུང་ཟད་མ་འབྲེལ་ལོ་སྙམ།

གཉིས་པ་རང་རིག་ལ་གནོད་བྱེད་ཡོད་པ།

དེ་ཕྱིར་རང་རིག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན། །
ཁྱོད་ཀྱི་གཞན་དབང་གང་གིས་འཛིན་པར་འགྱུར། །
བྱེད་པོ་ལས་དང་བྱ་བ་གཅིག་མིན་པས། །
དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་འཛིན་པར་རིགས་མ་ཡིན། །

ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། ཐལ་ངག་ཏུ་བསྒྲིལ་ན། སེམས་ཙམ་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་བཤད་པའི་རང་རིག་ཡོད་པ་མིན་པར་ཐལ། བྱ་བྱེད་ལས་གསུམ་གཅིག་ཡིན་པར་མི་རིགས་པ་གང་ཞིག །ཁྱོད་ཀྱི་རང་རིག་ནི་རིག་བྱ་རིག་བྱེད་སོ་སོར་མེད་པའི་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ལྟར་ཉན་ཐོས་སྡེ་པས་རྫུལ་ཆ་མེད་ཡོད་པར་སྒྲོ་བཏགས་པ་བཞིན་རིག་བྱ་རིག་བྱེད་སོ་སོར་སྣང་བའི་འཛིན་རྣམ་ཡན་གར་བའང་སྒྲོ་བཏགས་འབའ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་འཇལ་བྱེད་མེད་པའི་གཞལ་བྱ་ཡོད་ན་ཧ་ཅང་ཐལ་བ།

གལ་ཏེ་སྐྱེ་བ་མེད་ཅིང་མ་ཤེས་པའི། །
བདག་ཅན་གཞན་དབང་ངོ་བོའི་དངོས་ཡོད་ན། །
གང་གིས་ན་འདི་ཡོད་པ་མི་རིགས་པ། །
གཞན་ལ་མོ་གཤམ་བུས་གནོད་ཅི་ཞིག་བསྐྱལ། །

སེམས་ཙམ་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་གཞན་དབང་གི་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འདོད་ཀྱང་མི་འཐད་དེ། དེ་སྒྲུབ་བྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་བདག་སྐྱེ་གཞན་སྐྱེ་བཅས་ནི་སྔར་བཀག་ཟིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱིས་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་ཅིང་། རང་རིག་གི་ཚད་མས་མ་ཤེས་ཀྱང་། དེའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་གཞན་དབང་གི་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། འོ་ན་ཁྱོད་ཀྱིས་མོ་གཤམ་གྱི་བུའང་ཅིའི་ཕྱིར་ཡོད་པར་མི་འདོད་ཅེས་བསྟན།

གཉིས་པ་གཞན་དབང་ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་གདགས་གཞི་ཡིན་པ་དགག་པ།

གང་ཚེ་གཞན་དབང་ཅུང་ཟད་ཡོད་མིན་ན། །
ཀུན་རྫོབ་པ་ཡི་རྒྱུར་ནི་གང་ཞིག་འགྱུར། །

ཀི། དྲེ་ཡ།།

དེ་འང་སྔར་སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་བརྗོད་པའི་སྐབས་སུ་<<འཇུག་པ་རྩ་འགྲེལ་>>ལས། དངོས་པོ་བཏགས་པར་ཡོད་པའི་རྒྱུར་འགྱུར་ཞིང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གཞན་དབང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ། ཀུན་བརྟགས་འདོགས་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པའི་ལུགས་དེ་གཞན་དབང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ན་ནི་རིགས་པ་ཞིག་ཡིན་ནའང་། དེ་ཤིན་ཏུ་མི་འཐད་དེ། ཀུན་རྫོབ་འབྲུལ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུའམ་གཞིར་གྱུར་པའི་དངོས་པོ་རྫས་སུ་གྲུབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཞན་དབང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཙུང་ཟད་ཀྱང་ཡོད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་སྟེ། ཕང་པ་འདི་གཉིས་ཀྱིས་དངོས་སུ་སེམས་ཙམ་པའི་གཞན་དབང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་བཀག་སྟེ་ཤུགས་ལ་དོན་དམ་ལས་ཉམས་པར་བསྟན་ཏོ། །

།ཀཀ། དྲེ་ཡ།།

<<རྣམ་བཤད་>>ལས་སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་བདེན་པ་གཉིས་ཆར་ལས་ཉམས་པར་བསྟན་པ་ཞེས་པའི་ས་བཅད་མཛད་ཅིང་། རྩ་བའི་སྐབས་འདིར་ཀུན་རྫོབ་ཅེས་འབྱུང་བ་ལ་འབྲུ་སྣོན་ལུགས་ལ་བལྟས་ན། ཀུན་རྫོབ་ནི་ཐ་སྙད་པའི་བློ་སྟེ། བློ་འཁྲུལ་པ་ཞིག་ལ་བཞེད་དམ་སྙམ་ཡང་བརྟག་དགོས།

ཀུན་མཁྱེན་མུས་སྲད་པས་<<དེ་ཉིད་གསལ་བྱེད་>>(༢༣༧) ལས། གཉིས་པ་གཞན་དབང་ཀུན་རྫོག་གི་འཁྲུལ་རྒྱུ་ཡིན་པ་དགག་པ་ནི༏ དོན་སྣང་གི་ཤེས་པ་བདེན་གྲུབ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་འཁྲུལ་རྒྱུ་མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་མེད་པའི་ཕྱིར། ཀུན་རྫོབ་ཅེས་པ་ཡོག་པ་ལ་ཟེར་རོ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར། ས་བཅད་འགྲེམས་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ཞིག་བྱུས་མོད། དོན་གྱི་དགོངས་པ་མི་འགལ་སྙམ་སྟེ། འདིའང་བློ་གསལ་རྣམས་ལ་བློ་སྒོ་འབྱེད་ཕྱིར་ཙམ་ལགས་སོ། །

དེའང་གཞན་དབང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དེ་ཀུན་བརྟགས་འདོགས་པའི་གདགས་གཞིར་མི་རུང་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཡིན་སྙམ་ན༏ ཀུན་བརྟགས་བདེན་པར་མེད་པར་སེམས་ཙམ་པས་ཀྱང་འདོད་ཅིང་། རྫུན་པའི་རྟེན་བདེན་པས་བྱས་པ་འགལ་བས། གཞན་དབང་བདེན་པར་གྲུབ་པ་མི་རུང་ཞེས་དབུ་མ་པས་བཀག་པའོ་སྙམ།

གཉིས་པ་ལོག་པའི་ལམ་དུ་འཇུག་པས་འབྲས་བུ་མི་ཐོབ་པ་ལ་གཉིས།

མངོན་མཐོ་མི་ཐོབ་པ་དང་། ངེས་ལེགས་མི་ཐོབ་པའོ། །

དང་པོ་མངོན་མཐོ་མི་ཐོབ་པ།

གཞན་གྱི་ལྟར་ན་རྫས་ལ་ཆགས་པ་ཡིས། །
འཇིག་རྟེན་གྲགས་པའི་རྣམ་བཞག་ཀུན་ཀྱང་བརླག །

ཀོ། ཀ་ཉེ་ཤུ།

ཡང་སེམས་ཙམ་པས་གཟུང་འཛིན་རྫས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པའི་དོན་དམ་ཁས་བླངས་ཤིང་། ཕྱི་རོལ་མེད་པར་ཆོས་ཐམས་ཅད་སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཙམ་དུ་བདེན་པར་ཞེན་པས་ན། ཕྱིའི་གཟུགས་སོགས་དང་། དེ་ལས་སྐྱེས་པའི་ནང་གི་ཚོར་བ་སོགས་འཇིག་རྟེན་པའི་རྣམ་གཞག་ཀུན་ཀྱང་བརྟག་པ་སྟེ་འཇིག་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ལས་ཉམས་པར་བསྟན་ཏོ། །

།ཀ་ཀ། ཀ་ཉེ་ཤུ།

བདེན་པ་གཉིས་ལས་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ལས་ཉམས་ཚུལ་བསྟན་པ་ལ་སྨྲར་བའམ། ཡང་ན་གོང་མ་རྣམས་དང་སྦྲེལ་བའི་ཚུལ་གྱིས། སེམས་ཙམ་པས་གཞན་དབང་བདེན་གྲུབ་སོགས་གཞིའི་རྣམ་གཞག་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཁས་བླངས་པས། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ལམ་ལོག་པ་ལ་ཞུགས་ཏེ། འབྲས་བུ་བཟང་པོ་མངོན་མཐོ་ངེས་ལེགས་རྣམས་ཀྱང་འགྲུབ་དཀའ་བ་སྟེ། འཇིག་རྟེན་པའི་རྣམ་གཞག་ཀུན་བརྟགས་པ་ན། ལས་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཀྱང་འཇོག་ཏུ་མི་རུང་བས། ཕྱི་མ་མངོན་མཐོ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱང་ཉམས་ཞེས་སྨྲར་རུང་བ་ཡིན་ཏེ། <<རང་འགྲེལ་>>ལས། དེའི་ཕྱིར་འདི་ལ་རྒྱུད་པ་ཉིད་འབབ་ཞིག་སྲིད་པར་འགྱུར་གྱི། མངོན་པར་མཐོ་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ངེས་ལེགས་མི་ཐོབ་པ།

སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཞབས་ཀྱི་ལམ་ལས་ནི། །
ཕྱི་རོལ་གྱུར་ལ་ཞི་བའི་ཐབས་མེད་དོ། །
དེ་དག་ཀུན་རྫོབ་དེ་ཉིད་བདེན་ལས་ཉམས། །
དེ་ལས་ཉམས་པས་ཐར་པ་འགྲུབ་ཡོད་མིན། །
ཐ་སྙད་བདེན་པ་ཐབས་སུ་གྱུར་པ་དང་། །
དོན་དམ་བདེན་པ་ཐབས་བྱུང་གྱུར་པ་སྟེ། །
དེ་གཉིས་རྣམ་དབྱེ་གང་གིས་མི་ཤེས་པ། །
དེ་ནི་རྣམ་རྟོག་ལོག་པས་ལམ་ངན་ཞུགས། །

སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་ལམ་ལས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་པ་རྣམས་ལ་ཐར་པ་ཐོབ་པའི་ཐབས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། དེ་དག་བདེན་གཉིས་ལས་ཉམས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། བདེན་པ་གཉིས་ནི་ཐབས་དང་ཐབས་བྱུང་ཡིན་ཞིང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་མི་ཤེས་པ་ནི་ལོག་པའི་ལམ་ངན་པར་ཞུགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་སྟེ། དོན་དེ་<<མདོ་>>ལས་གསུངས་ཚུལ་གྱི་དོན་བསྡུ་ནི། རྒྱལ་བས་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གསུངས་ཚུལ་དང་། དེ་བཞིན་ཀུན་རྫོབ་བསྟན་པའི་དགོས་པ་ནི་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་པའི་ཕྱིར་ཡིན་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་ན་འགྲོ་བ་རིགས་དྲུག་དང་རིགས་མཐོ་དམན་སོགས་གྲགས་པ་ལྟར་རྒྱལ་བས་

ཀྱང་དེ་བཞིན་གསུངས་ཚུལ་དང་། འགྲོ་བ་རྣམས་ནི་ཀུན་རྫོབ་པ་འདི་ལ་བདེན་པར་ཞེན་ནས་དགའ་བ་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཆོས་བརྒྱད་ལ་འཇུག་ཅིང་། དེས་མཐར་ནས་འཁོར་བར་འཁོར་ཚུལ་དང་། ཀུན་རྫོབ་པ་འགྲོ་བ་རིགས་དྲུག་སོགས་ལ་བདེན་པར་ཞེན་པའམ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འདོད་པ་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞུགས་པ་དང་། གཙང་བདེ་རྟག་བདག་ཏུ་ལྟ་བའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞིས་ཕྱི་རོལ་པ་རྣམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་སྤྱོད་སྐྱེ་དམྱལ་བར་སྐྱེ་ཚུལ་དང་། གསུང་རབ་ཟབ་མོའི་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྟོགས་ན་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་ཚུལ་དང་། དེའང་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་དབེན་པར་རྟོགས་ན་བྱང་ཆུབ་འཐོབ་པར་བསྟན་ཅིང་། མདོར་ན་མདོ་ཚན་གོང་འོག་བརྒྱད་ཀྱིས་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ལ་གནས་ཏེ་དོན་དམ་པ་སྟོན་པ་དང་། དེ་ལས་ཀྱང་དོན་དམ་པ་འཆད་ཉན་སོགས་ཀྱིས་ཁོང་དུ་ཆུད་ནས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པར་བསྟན་ཏེ་ཞིབ་པར་མ་བྲིས་སོ། །

གཉིས་པ་དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤོང་བ་ལ་གཉིས།

རིགས་པ་དང་འགལ་བའི་རྩོད་པ་སྤོང་བ་དང་། ལུང་དང་འགལ་བའི་རྩོད་པ་སྤོང་བའོ། །

དང་པོ་རིགས་པ་དང་འགལ་བའི་རྩོད་སྤོང་།

ཇི་ལྟར་ཁྱོད་ཀྱིས་གཞན་དབང་དངོས་འདོད་ལྟར། །
ཀུན་རྫོབ་ཀྱང་ནི་བདག་གིས་ཁས་མ་བླངས། །
འབྲས་ཕྱིར་འདི་དག་མེད་ཀྱང་ཡོད་དོ་ཞེས། །
འཇིག་རྟེན་ངོར་བྱས་བདག་ནི་སྨྲ་བར་བྱེད། །
ཇི་ལྟར་ཕུང་པོ་སྤངས་ནས་ཞིར་ཞུགས་པ། །
དགྲ་བཅོམ་རྣམས་ལ་ཡོད་པ་མིན་དེ་ལྟར། །
འཇིག་རྟེན་ལ་ཡང་མེད་ན་དེ་བཞིན་འདི། །
འཇིག་རྟེན་ལས་ཀྱང་ཡོད་ཅེས་བདག་མི་སྨྲ། །
གལ་ཏེ་ཁྱོད་ལ་འཇིག་རྟེན་མི་གནོད་ན། །
འཇིག་རྟེན་ཉིད་ལྟོས་འདི་ནི་དགག་པར་གྱིས། །
ཁྱོད་དང་འཇིག་རྟེན་འདིར་ནི་རྩོད་གྱིས་དང་། །
ཕྱི་ནས་སྟོབས་ལྡན་བདག་གིས་བརྟེན་པར་བྱ། །

ཁོང་ཇེས།

སྐབས་འདིར་<<རང་འགྲེལ་>>གྱི་མཚམས་སྦྱོར་དུ་འབྱུང་བ་འདི་ལྟར། སེམས་ཙམ་པ་ན་རེ། དབུ་མ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཕོ་བོ་ལ་ཤིན་ཏུ་ལྟོས་པ་མེད་པར་སྨྲ་ན། ད་ནི་ཕོ་བོས་ཀྱང་བཟོད་པ་མི་བྱེད་དེ། ཁྱོད་ནི་གཞན་ཕྱོགས་འགོག་པ་ལ་མཁས་ཙམ་སྟོན་པ་མ་གཏོགས། སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་དེ་དག་ནི་མི་འགྲིག་ལ། མི་འགྲིག་བཞིན་དུ་གཞན་དབང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་ན། འོ་ན་བདག་སྐྱེ་གཞན་སྐྱེ་སོགས་

འགོག་པའི་འཐད་པ་ཕོ་ནས་གཞན་དབང་འགོག་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་ལ་གྲགས་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱིས་གནོད་དོ་ཞེས་ཟེར།

དེ་འགོག་པ་ལ་དབུ་མ་པས། ཁྱོད་ལ་ཕར་ཕན་པ་བྱས་པའི་ལན་དུ་ཚུར་ང་ལ་གནོད་པ་བྱས་པས་ཁྱོད་ཡི་རངས་ན་ནི་འཁྲིག་མོད། ཕོ་བོ་ནི་མངོན་པར་མཐོ་ཞིང་དགེ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་འདི་ལྟར། སེམས་ཙམ་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་གཞན་དབང་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཁས་ལེན་པ་ལྟར་དབུ་མ་པ་བདག་གིས་ཀུན་རྫོབ་གཞན་རྣམས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་ཁས་མ་བླངས་མོད། འོན་ཀྱང་ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་འཇིག་རྟེན་པའི་ངོ་ལ་ལྟོས་ནས་ནི་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་ནོ། །འཇིག་རྟེན་ཐ་སྙད་ཀྱི་ངོར་འཇོག་པ་ལ་ཚུལ་གཉིས་ཏེ། ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མའི་ངོར་འཇོག་ཚུལ་དང་། དགོས་པའི་དབང་གིས་གཞན་ངོ་ཕོ་ནར་ཁས་ལེན་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་སྔ་ཞིང་། གཉིས་པ་ནི། གདུལ་བྱ་གང་ཞིག་གྲུབ་མཐའ་ངན་པ་ལས་ལྡོག་པའི་ཕྱིར། རེ་ཞིག་དེའི་ངོ་ལ་གཞན་དབང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པ་ལྟ་བུ་ལ་བྱའོ། །

ཇི་ལྟར་ལྷག་མེད་དགྲ་བཅོམ་པ་རྣམས་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཐམས་ཅད་ཡོད་པ་མིན་པ་དེ་ལྟར། གལ་ཏེ་འཇིག་རྟེན་ལའང་ཀུན་རྫོབ་འདི་མེད་ན༑ བདག་གིས་འཇིག་རྟེན་ལ་ལྟོས་ནས་ཀྱང་ཡོད་པར་མི་སྨྲའོ། །འོན་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་པས་ནི་ཡོད་པར་འདོད་དོ། །

གལ་ཏེ་ཁྱོད་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱིས་མི་གནོད་ན་ཁྱོད་ཀྱིས་འཇིག་

རྟེན་ཉིད་ལ་ལྟོས་ནས་ཀུན་རྫོབ་འདི་ནི་དགག་པར་གྱིས་ཤིག །ཕྱོད་དང་འཇིག་རྟེན་པ་རྩོད་པ་གྱིས་ཤིག་དང་། བརྩད་པའི་རྗེས་སུ་གང་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་དེ་ལ་བདག་གིས་བརྟེན་པར་བྱའོ། །ཞེས་བསྟན་ཏེ། མདོར་ན་གཞན་དབང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་པ་དང་། ཕྱི་དོན་སོགས་ཀུན་རྫོབ་པའི་ཆོས་འགོག་པ་གཉིས་གཏན་ནས་མི་མཚུངས་པར་བསྟན་པའོ། །

གཞུང་ཚན་འདིའི་དོན་ནི་འདི་ལྟར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྣང་བ་ལ་མ་འཁྲུལ་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་དབང་ཤེས་ཁེགས་པར་ཐལ། ཕྱི་རོལ་ཆ་མེད་ཁེགས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཕྱི་རོལ་ཆ་མེད་མེད་བཞིན་དུ་དབང་ཤེས་ལ་སྣང་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཕྱི་དོན་ཁེགས་པར་ཐལ། དབང་ཤེས་འཁྲུལ་པས་ཕྱི་དོན་འཇོག་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སེམས་ཙམ་པས་བསམས་སོ། །ཞེས་པའོ། །

།ཀ་ཀ་ཀེ་ཡ།།

འདིར་<<རྣམ་བཤད་>>ལས། གཞན་གྱི་ལུགས་ཀྱིས་ནི་ཕྱི་རོལ་ཆ་མེད་ཁེགས་ན་སྣང་བ་ལ་མ་འཁྲུལ་བའི་དབང་ཤེས་ཁེགས། དབང་ཤེས་འཁྲུལ་པས་དོན་འཇོག་མི་ནུས་པས་ཕྱི་དོན་ཁེགས་སོ་སྙམ་དུ་བསམས་སོ༔ ༔འདིར་ནི་དབང་ཤེས་འཁྲུལ་པས་གཞལ་བྱ་བདེན་པ་འཇོག་མི་ནུས་ཀྱང་། གཞལ་བྱ་བརྫུན་པ་འཇོག་པ་ལ་དེ་གྲོགས་སུ་སོང་ངོ་སྙམ་

དུ་དགོངས་སོ། །ཞེས་པའི་དོན་ཅུང་ཟད་བཤད་ན། འདི་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བའི་གནས་སུ་འདུག་པར་མ་ཟད། འགྲེལ་པ་རྣམས་སུའང་འདི་དག་ཚིག་རིས་ཇི་བཞིན་བཤུས་པ་ཙམ་ལས་དོགས་གཅོད་གནང་མི་འདུག་པས། ཕྲན་ལྷ་བུས་རྫོངས་བཤད་བྱ་ཐབས་བྲལ། འོན་ཀྱང་དོགས་པ་ནི་འདི་ལྟར། སེམས་ཙམ་པས། རྡུལ་ཆ་མེད་ཁེགས་ན་རྡུལ་ཆ་བཅས་སུ་གྲུབ་ཅིང་། དེ་གྲུབ་ན་དབང་ཤེས་མ་འཁྲུལ་པ་ཁེགས་ཞེས་སྨྲ་བ་ཨེ་ཡིན། མིན་ན་ནི། <<ཊཱིཀ་ཆེན་>>ལས་བཤད་པ་ལ་དགག་སྒྲ་ཆད་པའི་སྐྱོན་འདུག་སྙམ། ཡིན་ན་ནི། རྡུལ་ཆ་མེད་ཁེགས་པས་དབང་ཤེས་འཁྲུལ་པ་ཁེགས་པ་ཡིན་པས། མ་འཁྲུལ་པ་ཞེས་པའི་དགག་སྒྲ་ལྷག་གམ་སྙམ་ཞིང་། དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བཏང་ཡང་། འོག་མ་དང་སྦྲེལ་མི་ནུས་པས། ཁོ་བོའི་རྫོངས་འཆར་ལྟར་ན་འདི་ལྟར། སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ཀྱིས་ནི་ཕྱི་རོལ་ཆ་མེད་མ་ཁེགས་ན། སྣང་བ་ལ་མ་འཁྲུལ་པའི་དབང་ཤེས་ཁེགས། ཞེས་དགག་སྒྲ་ཞིག་སྦྱར་དགོས་སམ་སྙམ་ཡང་། གཟུར་གནས་བློ་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་དཔྱད་པ་མཛོད།

གཉིས་པ་ལུང་དང་འགལ་བའི་རྩོད་པ་སྤོང་བ་ལ་གསུམ།

ས་བཅུ་པ་ལས་སེམས་ཙམ་དུ་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་བཤད་པ། ཕྱི་རོལ་དང་ནང་གི་སེམས་གཉིས་ཡོད་མེད་མཚུངས་པར་བསྟན་པ། ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས་སེམས་ཙམ་དུ་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་བཤད་

པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཙམ་གྱི་སྒྲས་ཕྱི་རོལ་མི་འགོག་པ་ས་བཅུ་པའི་ལུང་གིས་བསྒྲུབ་པ། དོན་དེ་ཉིད་མདོ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་བསྒྲུབ་པ། ཙམ་གྱི་སྒྲས་སེམས་གཙོ་བོ་ཉིད་དུ་བསྒྲུབ་པའོ། །

དང་པོ་ཙམ་གྱི་སྒྲས་ཕྱི་རོལ་མི་འགོག་པ་ས་བཅུ་པས་བསྒྲུབ་པ།

ཕྱི་དོན་མི་འགོག་པ་ས་བཅུ་པའི་མདོ་རང་གིས་བསྒྲུབས་པ་ནི། མངོན་ཕྱུར་མངོན་ཕྱོགས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིས། །ཞེས་སོགས་གསུངས་ཤིང་། དེའི་མཚམས་སྦྱོར་དུ་དབུ་སེམས་ཀྱི་རྩོད་པ་འབྱུང་བ་འདི་ལྟར།

- སེམས་ཙམ་པ་ན་རེ། དབུ་མ་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཀུན་རྫོབ་པའི་ཆོས་རྣམས་དོན་དམ་དཔྱོད་པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་མ་གྲུབ་ཀྱང་། འཇིག་རྟེན་པའི་གནོད་པས་འཇིགས་ནས་ཁས་བླངས་འདུག་པས། འོ་ན། ཆོས་ཐམས་ཅད་སེམས་ཙམ་དུ་ཡང་ཁས་བླང་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟར་མིན་ན་ས་བཅུ་པའི་ལུང་གིས་གནོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར།
- དབུ་མ་པས་བརྗོད་པ། དཔེར་ན། ནོར་བུ་ཨིནྡྲ་ནཱི་ལ་ལས་གྲུབ་པའི་ས་གཞི་ཡངས་པ་ནི་སྔོ་ཞིང་དྭངས་པས། གང་ཟག་འགའ་ཞིག་དེ་ཆུར་འཁྲུལ་ཏེ་སོ་མ་བཏང་བའི་རྫ་བུམ་གྱིས་ཆུ་བཅུ་བ་ན། ནོར་བུ་ཨིནྡྲ་ནཱི་ལ་ལ་བརྡབས་ཏེ་བུམ་པ་དུམ་བུ་བརྒྱར་ཆག་པ་ན། མཁས་པས་བཞད་གད་བྱེད་པ་དེ་བཞིན། རྒྱལ་བའི་གསུང་ལ་སེམས་ཙམ་པ་འཁྲུལ་ཏེ་གཉིས་སྟོང་ཙམ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ

རློམ་ཞིང་རང་གི་བློ་གྲོས་ཆུད་ཟོས་པར་གྱུར་པ་ན། མཁས་པ་ཐལ་འགྱུར་བས་བཞད་གད་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་མདོའི་དོན་ནི་སེམས་ཙམ་པས་བཤད་པ་ལྟར་མ་ཡིན་ཞེས་བསྟན།

འདིར་<<རྣམ་བཤད་>>ལས། རང་གི་བློ་གྲོས་ཀྱི་བུམ་པ་སོ་མ་བཏང་བ་བཤལ་ཞིང་བསྒྲུགས་ནས་དུམ་བུ་རྣམ་པ་བརྒྱར་གློག་པ་ན། ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། བསྒྲུགས་པ་ནི་<<བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོ་>>ལས་དོན་གསུམ་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་འདིར་མི་འགྲིག་ཅིང་། <<ཚིག་གི་གཏེར་མཛོད་>>ལས། ཐིམ་པའམ་ནུབ་པའི་དོན་དུ་གསུངས་པ་ལྟར། འདིར་ཆུའི་ནང་དུ་ནུབ་པ་ལ་གོ་དགོས་སམ་སྙམ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན། ཨིནྡྲ་ནཱིལ་ཆུར་འབྲུལ་པ་དང་། སྤྱིར་སེམས་ཙམ་པས་དངོས་པོར་སྨྲ་བའི་ཆུ་ཙམ་བཙུ་བར་འདོད་པ་སོགས་དཔེ་སོ་སོར་སྦྱར་དགོས་པར་སྣང་ངོ་། །

ཡང་འདིར་<<རང་འགྲེལ་>>དང་བཅས་པ་ལས། གློག་ཅེས་འབྱུང་ཡང་། དེ་ནི་དུམ་བུ་བརྒྱར་ཆག་པའམ་འཇིག་པའི་དོན་ཡིན་པས་རློག་ཅེས་པ་དག་གམ་སྙམ་ཞིང་། བླུན་པོ་དག་ནི། དུམ་བུ་རྣམ་པ་བརྒྱར་གློག་ཅེས་པ་མདོ་དེ་ཚར་བརྒྱར་གློག་པའི་དོན་དུ་བཟུང་སྟེ་བཞད་གད་ཆེ་བའི་གནས་སོ། །

མངོན་གྱུར་མངོན་ཕྱོགས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིས། །
སྲིད་གསུམ་རྣམ་ཤེས་ཙམ་དུ་གང་རྟོགས་པ། །

 རྟག་བདག་བྱེད་པོ་བཀག་པ་རྟོགས་ཕྱིར་དེས། །
བྱེད་པ་པོ་ནི་སེམས་ཙམ་ཡིན་པར་རྟོགས། །

ཀཱ།༡༢༤།།

དོན་ནི། བྱང་སེམས་ས་དྲུག་པ་པས་བདག་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་འཇིག་རྟེན་གྱི་བྱེད་པ་པོ་མིན་པར་སེམས་ཙམ་ཞིག་འཇིག་རྟེན་གྱི་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་པར་རྟོགས་ཞེས་པའོ། །དེའང་བྱང་སེམས་ས་དྲུག་པ་པ་ལ་སྨྲར་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཞེ་ན། ཡོད་དེ། ལུགས་སུ་འབྱུང་བའི་རྣམ་པར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ལ་རབ་ཏུ་རྟོག་གོ །ཞེས་སོགས་ཀྱི་<<ས་བཅུ་པའི་མདོ་>>དེ་ནི། བྱང་སེམས་ས་དྲུག་པ་པའི་ཡོན་ཏན་འཆད་པའི་སྐབས་ཡིན་ཞིང་། ས་དྲུག་པའི་སྐབས་སུ་ཤེས་རབ་གསུམ་རྫོགས་པའི་ནང་གསེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ལ་མཁས་པའི་ཤེས་རབ་རྫོགས་པའི་ཕྱིར། རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ལ་ལུགས་འབྱུང་ལུགས་ལྡོག་ཏུ་བསྒོམས་པའི་སྒོ་མའི་ཚེ། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཕྱི་རོལ་པས་བདག་རྟག་པ་སོགས་བྱེད་པ་པོའམ་འཇིག་རྟེན་[3]བཀོད་པ་པོས་བྱས་པར་བཤད་པ་ལྟར་མིན་པར་ནང་གི་སེམས་ཉོན་མོངས་

3 སྤྱིར་འཇིག་རྟེན་འགོད་པ་པོ་ཟེར་དགོས་པ་ལྷ་བུར་སྣང་ནའང་། སྟོན་ཆད་བཀོད་པ་པོ་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་ཟིན་པས། རང་སོར་བཞག་ཡོད་ལ། གཅིག་བྱས་ན། སྔར་བཀོད་ཅེས་པ་འདི་དུས་གསུམ་གཟུགས་མི་འགྱུར་བའི་དབང་དུ་བྱས་པའང་ཡིན་སྲིད་ལ། གཅིག་བྱས་ན་ནི། མཁས་པ་གྲགས་ཅན་འགའ་ནོར་ནས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མས་ཀྱང་བཅོས་མ་ནུས་པར་རང་སོར་ལུས་ཏེ། མ་དག་རྒྱུན་འབྱམས་སུ་སོང་བའང་ཡིན་སྲིད་དོ། །

པ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་ལས་བྱུང་བར་རྟོགས་སོ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན། ཁམས་གསུམ་འདི་ནི་སེམས་ཙམ་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཙམ་སྒྲས་ཕྱི་དོན་མི་འགོག་པར། བྱེད་པ་པོ་གཞན་བཀག་པ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

།ཀ།།ཀེུཙ།།

འདིར་བློ་གསལ་བ་ཁ་ཅིག །འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གཞུང་ལས་ཕྱི་དོན་ཡོད་མེད་ཀྱི་གསལ་ཁ་ཡོད་དམ་མེད། དང་པོ་ལྟར་ན། <<དྲང་ངེས་>>ལས། འདི་ལ་འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་ནི་ཐ་སྙད་དུ་ཕྱི་རོལ་ཡོད་མེད་ཕྱེ་ནས་གསལ་པོར་བཤད་པ་མེད་ལ། ཞེས་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་དང་། སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྷ་གཉིས་ཀྱིས་ཕྱི་དོན་ཡོད་མེད་གསལ་ཁ་མ་མཛད་པར་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །

གཉིས་པ་ལྟར་ནའང་། <<བྱང་ཆུབ་སེམས་འགྲེལ་>>ལས།

འདི་དག་ཐམས་ཅད་སེམས་ཙམ་ཞེས། །
ཐུབ་པ་ཡིས་ནི་གང་གསུངས་པ། །
བྱིས་རྣམས་སྐྲག་པ་སྤངས་དོན་དུ། །
དེ་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་མ་ཡིན། །

ཞེས་དང་། དེའི་དོན་<<དྲང་ངེས་>>ལས། ཕྱི་རོལ་བཀག་ནས་སེམས་

ཅམ་ཞིག་ལ་རང་བཞིན་སྒྲུབ་པ་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པ་མིན་པར་གསུངས་ལ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་བས་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ནི་རྟོག་ལྡན་གྱི་དྲི་བ་ཡིན་པས། ལན་ལེགས་པར་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དཔལ་མགོན་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཞབས་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་འགྲེལ་དུ་གསུངས་པའི་དོན་ནི། ཐུབ་པ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཕྱི་རོལ་མེད་པའི་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སྟོང་གི་ལྟ་བ་སྟོན་པའི་མདོ་ནི་སེམས་ཙམ་པ་སོགས་གདུལ་བྱ་རིགས་ཅན་འགའ་ཞིག་ལ་གསུངས་པའི་དྲང་དོན་ཡིན་གྱི། དབུ་མ་པ་ཚད་པའི་གདུལ་བྱ་ལ་ངེས་དོན་མཐར་ཐུག་ཏུ་བསྟན་པའི་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་མིན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པས། བྱང་ཆུབ་སེམས་འགྲེལ་གྱིས། ཕྱི་དོན་མེད་པའི་གསལ་ཁ་མ་མཛད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་<<དྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་>>ལས་གསུངས་པ་ལྟར་སློབ་དཔོན་འཕགས་པས་ཕྱི་དོན་ཡོད་མེད་གསལ་བར་མ་མཛད་པའོ། །

གཉིས་པ་དོན་དེ་ཉིད་མདོ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་བསྒྲུབ་པ།

དེའི་ཕྱིར་བློ་ལྡན་བློ་ནི་འཕེལ་བྱའི་ཕྱིར། །
ལང་ཀར་གཤེགས་མདོ་དེ་ལས་ཀུན་མཁྱེན་གྱིས། །
ལྟུ་སྟེགས་སྨྲ་མཐོན་རི་འཛོམས་ངག་རང་བཞིན། །
རྡོ་རྗེ་འདི་ནི་དགོངས་པ་བཅད་ཕྱིར་གསུངས། །
ཇི་བཞིན་རང་གི་བསྟན་བཅོས་དེ་དེ་ལས། །

ཤུ་སྡིགས་རྣམས་ཀྱིས་གང་ཟག་སོགས་དེ་དག། །
སྨྲས་པ་དེ་དག་བྱེད་པོར་མ་གཟིགས་ནས། །
རྒྱལ་བས་སེམས་ཙམ་འཇིག་རྟེན་བྱེད་པོར་གསུངས། །

དོན་ནི། ཤུ་སྡིགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བདག་དང་གཙོ་བོ་སོགས་བྱེད་པ་པོར་ལྟ་བའི་ལྟ་ངན་རི་བོ་དང་མཚུངས་པ་དེ་དག་འཇོམས་པར་བྱེད་པ་རྡོ་རྗེ་དང་འདྲ་བའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་<<ལང་གཤེགས་ཀྱི་མདོ་>>

༡གང་ཟག་༢རྒྱུན་དང་༣ཕུང་པོ་དང་། །
དེ་བཞིན་༤རྐྱེན་དང་༥རྡུལ་དག་དང་། །
༦གཙོ་བོ་༧དབང་ཕྱུག་བྱེད་པོ་རྣམས། །
སེམས་ཙམ་དུ་ནི་ངས་བཤད་དོ། །

ཞེས་པ་འདི་མདོ་གཞན་ས་བཅུ་པ་ལས་སེམས་ཙམ་དུ་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་གཅད་ཕྱིར་དུ་གསུངས་སོ། །མདོ་འདིས་གང་ཟག་བྱེད་པ་པོར་འདོད་པ་སོགས་བྱེད་པ་པོར་སྨྲ་བ་མི་འདྲ་བ་བདུན་ཡོད་པ་རྣམས་མི་འཐད་པར། འཇིག་རྟེན་བྱེད་པ་པོ་ནི་སེམས་ཙམ་ཡིན་ཞེས་བསྟན་པ་སྟེ། ཇི་བཞིན་རང་གི་བསྟན་བཅོས་དེ་དེ་ལས། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ནི་མདོའི་དོན་དེ་ལྟར་བཀྲལ་བ་ཡིན་ནོ། །

འདིར་རྩ་བ་ལས། ཤུ་སྡིགས་རྣམས་ཀྱིས་གང་ཟག་སོགས་དེ་དག །ཅེས་པའི་ཤུ་སྡིགས་ཞེས་པ་ལ་རང་འགྲེལ་དང་རྣམ་བཤད་ལས

གོ་ལུགས་མི་འདྲ་བ་གཉིས་གསུངས་ཏེ། རྒྱུག་ཚུའི་སྣུའམ་མཐའ་ལ་སྙིགས་འཆའ་ཞིང་ཚོས་བྱེད་པའི་ཕྱི་རོལ་པ་རྐྱང་པ་ལ་འཇུག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ནི། བྱེད་པ་པོ་སྨྲ་བ་བདུན་པོ་ཐམས་ཅད་སྣུ་སྙིགས་པ་མིན་ཡང་། ཕལ་ཆེ་བ་ཕྱི་རོལ་པ་ཡིན་པས་གཙོ་ཆེ་བ་ལ་དགོངས་པའོ། །

གཉིས་པ་སྣུ་སྙིགས་པ་དངོས་སམ་དེ་དང་བྱེད་པ་པོ་འདོད་པར་མཚུངས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ནི། སྣུ་སྙིགས་པ་ཞེས་པ་འདི་ཕྱི་རོལ་པ་ཁོ་ན་ལ་མི་འཇུག་པར། དེ་དང་མཚུངས་པའི་རང་སྡེ་ལའང་འཇུག་པའི་ཁྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའོ། །

གསུམ་པ་ཙམ་གྱི་སྒྲས་སེམས་གཙོ་བོ་ཉིད་དུ་བསྟན་པ།

དེ་ཉིད་རྒྱས་ལ་སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་ཇི་བཞིན། །
དེ་བཞིན་སེམས་ཙམ་གཙོར་གྱུར་འཇིག་རྟེན་ལ། །
མདོ་ལས་སེམས་ཙམ་ཞེས་གསུངས་གཟུགས་ནི་འདིར། །
འགོག་པ་དེ་ལྟར་མདོ་ཡི་དོན་མ་ཡིན། །
གལ་ཏེ་འདི་དག་སེམས་ཙམ་ཞེས་མཁྱེན་ནས། །
དེ་ལས་གཟུགས་ཉིད་དགག་པར་མཛད་ན་ནི། །

སླར་ཡང་དེ་ལས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་སེམས། །
གཏི་མུག་ལས་ལས་སྐྱེས་པར་ཅི་ཕྱིར་གསུངས། །

དཔེར་ན། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་བློ་རྒྱས་པ་ལ་སངས་རྒྱས་ཞེས་བརྗོད་པ་ན། སངས་ཞེས་པའི་སྒྲ་མི་མངོན་ཡང་། སངས་རྒྱས་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་དུ། གཟུགས་དང་སེམས་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་འཇིག་རྟེན་གྱི་བྱེད་པ་པོ་སེམས་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་ན། <<མདོ་>>ལས་འཇིག་རྟེན་ལ་སེམས་ཙམ་མོ་ཞེས་གསུངས་ཀྱི། ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་འགོག་པ་མདོའི་དོན་མིན་ནོ། །

<<ས་བཅུ་པའི་མདོ་>>ལས། གཏི་མུག་དང་ལས་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྣམ་གཞག་གསུངས་པ་དགོས་མེད་དུ་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཁམས་གསུམ་པོ་འདི་དག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་སེམས་ཙམ་དུ་མཁྱེན་ནས་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་དགག་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཞེས་དཔལ་ལྡན་ཟླ་བས་ཐལ་བ་འཕངས་པའོ། །

སེམས་ཉིད་ཀྱིས་ནི་སེམས་ཅན་འཇིག་རྟེན་དང་། །
སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ཤིན་ཏུ་སྣ་ཚོགས་འགོད། །
འགྲོ་བ་མ་ལུས་ལས་ལས་སྐྱེས་པར་གསུངས། །
སེམས་སྤངས་ནས་ནི་ལས་ཀྱང་ཡོད་མ་ཡིན། །
གལ་ཏེ་གཟུགས་ཡོད་མོད་ཀྱི་དེ་ལ་ནི། །
སེམས་བཞིན་བྱེད་པ་པོ་ཉིད་ཡོད་མ་ཡིན། །

དེས་ན་སེམས་ལས་གཞན་པའི་བྱེད་པ་པོ། །
བཟློག་གི་གཟུགས་ནི་བཀག་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

སེམས་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་སེམས་ཉིད་ཀྱིས་བསགས་པའི་ལས་ལ་བརྟེན་ནས་སྣོད་བཅུད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་སྣ་ཚོགས་པ་འདི་དག་འགོད་པ་སྐྱེ་སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ། །ཐུན་མོང་བ་དང་ཐུན་མོང་མིན་པའི་ལས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ་ལས་ལས་སྐྱེས་པར་གསུངས་ཤིང་། སེམས་དང་བཅས་པ་པོ་ནས་ལས་གསོག་པའི་ཕྱིར། སེམས་སྤངས་ནས་ཏེ་སེམས་དང་བྲལ་བའི་ལས་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ༔ ༔ཞེས་བསྟན།

གལ་ཏེ་གཟུགས་ཡོད་པར་འདོད་ཀྱང་། གཟུགས་དེ་ལ་སྡེ་གཟུགས་སུ་གྱུར་པའི་བྱེད་པ་པོ་མེད་པས། སེམས་ལས་གཞན་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་བྱེད་པ་པོ་བཟློག་གི །ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་ནི་བཀག་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བསྟན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་ས་བཅད་སྔ་མ་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སུ་འཇིག་རྟེན་བྱེད་པ་པོ་གཞན་བཀག་ནས་བསྟན་པས། དགག་ཕྱོགས་ནས་སེམས་ཙམ་དུ་བསྟན་པ་དང་། འདིར་སེམས་གཙོ་བོར་གྱུར་པར་བསྟན་པས། སྒྲུབ་ཕྱོགས་ནས་སེམས་ཙམ་དུ་བསྟན་ཚུལ་<<ཊཱི་ཀ་ཆེན་>>ལས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ཕྱི་རོལ་དང་ནང་གི་སེམས་གཉིས་ཡོད་མེད་མཚུངས་པར་བསྟན་པ།

འཇིག་རྟེན་པ་ཡི་དེ་ཉིད་ལ་གནས་ན། །
ཕུང་པོ་འཇིག་རྟེན་གྲགས་ཏེ་ལྔ་ཆར་ཡོད། །
དེ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་འཆར་བར་འདོད་པ་ན། །
རྣལ་འབྱོར་པ་ལ་དེ་ལྔ་འབྱུང་མི་འགྱུར། །
གཟུགས་མེད་ན་ནི་སེམས་ཡོད་མ་འཛིན་ཅིག །
སེམས་ཡོད་འདི་ནའང་གཟུགས་མེད་མ་འཛིན་ཅིག །
དེ་དག་ཤེས་རབ་ཚུལ་མདོར་སངས་རྒྱས་ཀྱིས། །
མཚུངས་པར་སྤངས་ཤིང་མངོན་པའི་ཆོས་ལས་གསུངས། །
བདེན་གཉིས་རིམ་པ་འདི་དག་བཤིག་ནས་ཀྱང་། །
ཁྱོད་ཀྱི་རྫས་ནི་བཀག་པས་འགྲུབ་མི་འགྱུར། །
དེ་ཕྱིར་དེ་ལྟའི་རིམ་པས་དངོས་གདོད་ནས། །
དེ་ཉིད་མ་སྐྱེས་འཇིག་རྟེན་སྐྱེས་རིག་བྱ། །

ཞེས་ཚིགས་བཅད་གསུམ་གསུངས། ཕུང་པོ་ལྔ་ཆ་ཡང་འཇིག་རྟེན་གྲགས་པའི་ངོར་ཡོད་མཉམ་དང་། འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གིས་ཆོས་ཉིད་གཟིགས་པའི་གཟིགས་ངོར་མེད་མཉམ་ཡིན་པ་དང་། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོར་ཕུང་པོ་ལྔ་ཆ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་མཚུངས་པ་

དང་། མངོན་པའི་ཆོས་ལས་ནི། ལྷ་ཆ་ཡང་རང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཡོད་མཚུངས་སུ་བསྟན་ཏོ་ཞེས་པའོ། །

དེ་ལྟར་ན་རིམ་བཞིན་ཟླ་བའི་ཞབས་ཀྱིས་རིགས་པ་དང་ལུང་གིས་བསྒྲུབས་པའི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རིམ་པ་འདི་དག་སེམས་ཙམ་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་བཤིག་པར་འགྱུར་རོ། །བཤིག་ནས་ཀྱང་ཁྱོད་ཀྱིས་གཞན་དབང་རྫས་གྲུབ་མི་འགྲུབ་སྟེ། གཞན་དབང་རྫས་སུ་གྲུབ་པ་ལན་དུ་མར་བཀག་པས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་རྣམས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་མ་སྐྱེས་ཤིང་ཐ་སྙད་དུ་སྐྱེས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་བསྟན།

གསུམ་པ་ལང་གཤེགས་ལས་སེམས་ཙམ་དུ་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་བཤད་པ་ལ་གཉིས།

ཕྱི་རོལ་མེད་པའི་སེམས་ཙམ་དུ་གསུངས་པ་དྲང་དོན་དུ་བསྟན་པ། མདོའི་དྲང་ངེས་ཀྱི་དོན་རྟོགས་པའི་ཐབས་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དྲང་དོན་དུ་ལུང་གིས་བསྟན་པ། རིགས་པས་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། དེ་འདྲ་བའི་མདོ་གཞན་ཡང་དྲང་དོན་དུ་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་དངོས་ཀྱི་དོན།

མདོ་སྡེ་གང་ལས་ཕྱི་རོལ་སྣང་ཡོད་མིན། །

སེམས་ནི་སྣ་ཚོགས་སྣང་ངོ་ཞེས་གསུངས་པ། །
གཟུགས་ལ་ཤིན་ཏུ་ཆགས་གང་དེ་དག་ལ། །
གཟུགས་བཟློག་པ་སྟེ་དེ་ཡང་དྲང་དོན་ཉིད། །
འདི་ནི་སྟོན་པས་དྲང་དོན་ཉིད་གསུངས་ཤིང་། །
འདི་ནི་དྲང་དོན་ཉིད་དུ་རིགས་པས་འཐད། །

ཀང་པ་དྲུག་པོ་འདིས་སེམས་ཙམ་དུ་གསུངས་པ་དྲང་དོན་དུ་ལུང་གིས་སྒྲུབ་ཚུལ་དངོས་བསྟན་ཏེ། དེའང་གཟུགས་ལ་ཆགས་པ་ཅན་དེ་དག་ཆགས་པ་ལས་བཟློག་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་ཡོད་པ་མིན་ཞེས་མདོ་སྡེ་ལས་གསུངས་ལ། དེའང་དྲང་དོན་ཡིན་པར་སྟོན་པ་རང་གིས་གསུངས་པར་མ་ཟད། རིགས་པས་ཀྱང་འགྲུབ་བོ། །ཞེས་བསྟན། འདིར་<<འགྲེལ་པ་>>ལས། བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་བསགས་པ་ལས་ཉམས་པར་འགྱུར་བ། ཞེས་པའི་དོན་ཡང་ཕྱི་དོན་ནམ་གཟུགས་སོགས་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པས་ཚོགས་གཉིས་ལས་ཉམས་ཞེས་པ་མིན་གྱི༑ གཟུགས་སོགས་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པས་ཚོགས་གཉིས་བསགས་པ་ལས་ཉམས་པ་སྟེ། ཚོགས་གཉིས་བསགས་པ་ལ་མི་སློ་བར་འགྱུར་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །

ཡང་སྐབས་འདིར། ཕྱི་རོལ་སྣང་བ་ཡོད་མིན་ཏེ། །ཞེས་པའམ། ཕྱི་རོལ་སྣང་བ་ཡོད་མེད་དེ། །ཞེས་མི་འདྲ་བ་གཉིས་འབྱུང་བ་གང་དག་པ་ཡིན་ཞེ་ན། ལན་ནི་རེའུ་མིག་ཏུ་བཀོད་པ་འདིས་གསལ་བར་

འགྱུར།

	གཞུང་ཚན། ཤོག་གྲངས་སོགས།	མདོ་ཚིག།
༡	འཇང་བཀའ་འགྱུར། མདོ་སྡེ་ཙ། པོད་(༤༤) ༡༢༦་བ།	ཕྱི་རོལ་སྣང་བ་ཡོད་མེད་དེ། །
༢	ལྷ་ས་བཀའ་འགྱུར། མདོ་སྡེ་ཙ། པོད་(༥༡) ༡༢༥་བ།	ཕྱི་རོལ་སྣང་བ་ཡོད་མེད་དེ། །
༣	སྡེ་དགེ་བཀའ་འགྱུར། མདོ་སྡེ་ཙ། པོད་(༤༩) ༡༡༦་ན།	ཕྱི་རོལ་སྣང་བ་ཡོད་མེད་དེ། །
བཀའ་འགྱུར་གྱི་མདོ་དེ་ཉིད་ལས་གོང་འོག་ཏུ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་འབྱུང་།		
༤	འཇང་བཀའ་འགྱུར། མདོ་སྡེ་ཙ། པོད་(༤༤) ༢༦༦་བ།	ཕྱི་རོལ་སྣང་བ་ཡོད་མིན་ཏེ། །
༥	ལྷ་ས་བཀའ་འགྱུར། མདོ་སྡེ་ཙ། པོད་(༥༡) ༣༩༧་བ།	ཕྱི་རོལ་སྣང་བ་ཡོད་མིན་ཏེ། །
༦	སྡེ་དགེ་བཀའ་འགྱུར། མདོ་སྡེ་ཙ། པོད་(༤༩) ༢༤༦་བ།	ཕྱི་རོལ་སྣང་བ་ཡོད་མིན་ཏེ། །

༧	རང་འགྲེལ། ཤར་རྡ་པར་མ། ༡༨༡་༡༨	ཕྱི་རོལ་སྣང་བ་ཡང་མེད་དེ། །
༧	རྗེའི་གསུང་འབུམ། ཕ། ལེགས་སྙིང་། ༥༢་བ་༢། ༧༨་ན་༤། ༩༢་ན་༢། བཅས་གོང་འོག་ཐེངས་གསུམ།	ཕྱི་རོལ་སྣང་བ་ཡོད་མིན་ཏེ། །
༨	རྗེའི་གསུང་འབུམ། མ། དགོངས་པ་རབ་གསལ། ༡༧༦་བ་༤། ༡༧༧་ན་༧། ༡༧༧་བ་༢། བཅས་ཐེངས་གསུམ།	ཕྱི་རོལ་སྣང་བ་ཡོད་མེད་དེ། །

གཉིས་པ་དེ་འདྲ་བའི་མདོ་སྡེ་གཞན་ཡང་དྲང་དོན་དུ་བསྟན་པ།

རྣམ་པ་དེ་ལྟའི་མདོ་སྡེ་གཞན་ཡང་ནི། །
དྲང་དོན་ཉིད་དུ་ལུང་འདིས་གསལ་བར་བྱེད། །

ཁོ། ཀྲེ་ཨ།།

ཅེས་པའི་རྐང་པ་གཉིས་ཀྱིས་འཆད་དེ། འདི་ལ་དྲང་དོན་དུ་འགྲེལ་རྒྱུ་དང་། འགྲེལ་བྱེད་ཀྱི་མདོ་ཚན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་རྩ་བ་ལས་དཔེ་དོན་གཉིས་གསུངས་པ་ནི། རྣམ་པ་དེ་ལྟའི་ཞེས་པའི་དེ་སྒྲ་འཇུག་ཡུལ། ཕྱི་རོལ་སྣང་བ་ཡོད་མེད་དེ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་སྡེ། དྲང་དོན་

དུ་འགྲེལ་རྒྱུའི་དཔེའི་མདོ་དང་། མདོ་སྡེ་གཞན་ཡང་ནི། ཞེས་པ་རྩ་འགྲེལ་གྱིས་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་མདོ་ཚན་བཞི་སྟེ། སྐབས་འདིར་དྲང་དོན་དུ་འགྲེལ་རྒྱུའི་དཔེ་ཅན་གྱི་མདོ་བཞི་བསྟན་ཏོ། །

དྲང་དོན་དུ་འགྲེལ་བྱེད་ཀྱི་མདོ་ཡང་། དྲང་དོན་ཉིད་དུ་ལུང་འདིས་གསལ་བར་བྱེད། །ཅེས་པའི་རང་འགྲེལ་ལས་དཔེ་དོན་གཉིས་གསུངས་པའི་དཔེའི་མདོ་ནི། ཇི་ལྟར་ནད་པ་ནད་པ་ལ། །ཞེས་སོགས་ཚིགས་བཅད་གཅིག་ཡིན་ལ། དོན་གྱི་མདོ་གཉིས་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་གསུངས་པ་དེ། ཞེས་སོགས་དང་། བློ་གྲོས་ཆེན་པོ༏ སྟོང་པ་ཉིད་དང་། མི་སྐྱེ་བ་དང་། མི་གཉིས་པ་དང་། ཞེས་སོགས་ལང་གཤེགས་ཀྱི་མདོ་ཚན་དག་ཡིན་ནོ། །གང་གིས་གང་དྲང་དོན་དུ་འགྲེལ་བ་ནི། <<རྣམ་བཤད་>>ལས། དེས་ན་རྩ་བར་དྲང་དོན་ཉིད་དུ་ལུང་འདིས་གསལ་བར་བྱེད། །ཅེས་པའི་ལུང་ལ་གསུམ་ལས། ཞེས་པ་ནས། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཕྱེ་བ་དྲང་དོན་དུ་སྟོན་པའི་ལུང་ངོ་། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་གསལ་བར་བསྟན་པས་སླར་མི་སྤྲོའོ། །

འོན་ཀྱང་ཕྱི་མ་འདིས་མཚན་ཉིད་གསུམ་ལ་བདེན་པར་ཡོད་མེད་ཁྱད་པར་ཕྱེ་བའི་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་མདོ་དྲང་དོན་དུ་འགྲེལ་ཚུལ་ནི་འདི་ལྟར། སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་ནི་དྲང་དོན་དང་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་གང་དུའང་རུང་སྟེ། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་ཡིན་

པར་གསུངས་པས། སྟོང་ཉིད་དང་མི་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་མདོ་དགོངས་འགྲེལ་གྱིའང་དགོངས་པ་ཡིན་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེ་དྲང་དོན་དུ་འགྲེལ་བའོ། །

།ཀ་ཀ།ཀྲེ་ཡ།།

སྐབས་འདིར་<<འཇུག་པའི་རྣམ་བཤད་>>(༢༥༧)ལས། ཕྱི་རོལ་སྣང་བ་ཡོད་མེད་དེ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཕྱི་རོལ་མེད་པར་སེམས་ཙམ་ཞིག་ཡོད་པར་བསྟན་པ་དྲང་དོན་ཡིན་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་ཀྱི། སྔར་བཤད་པ་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་མདོ་སྡེ་སེམས་ཙམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ངེས་དོན་དུ་ཁས་བླངས་པ་ལས་གཞན་ཡང་ནི་དྲང་དོན་ཉིད་དུ་འཆད་འགྱུར་གྱི་ལུང་འདིས་གསལ་བར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་མདོ་སྡེའང་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་མདོ་ཚན་བཞི་སྟེ། འདིར་དྲང་དོན་དུ་འགྲེལ་རྒྱུའི་མདོ་ཡིན་ན། སེམས་ཙམ་པས་ངེས་དོན་དུ་ཁས་ལེན་པས་ཁྱབ་པར་ཡིག་ཆ་ལས་གསུངས་པ་རང་འགྲེལ་དང་རྣམ་བཤད་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། <<རང་འགྲེལ་>>ལས། དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ན་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་མདོ་སྡེ་རྣམ་པར་ཤེས་པར་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ངེས་པའི་དོན་ཉིད་དུ་ཁས་བླངས་པ་ཐམས་ཅད། ཅེས་སོགས་དང་། <<རྣམ་བཤད་>>(༢༥༨)ལས། རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་མདོ་སྡེ་ནི། དྲངས་མ་ཐག་པའི་ལང་གཤེགས་ཀྱི་ལུང་ཚན་པ་གཉིས་མིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀ་རྣམ་རིག་པས་ངེས་དོན་དུ་ཁས་མ་བླངས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྔར་འགྲེལ་པར་

དགོངས་འགྲེལ་ལ་གསལ་པོར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། <<དྲང་ངེས་>>ལས་ཀྱང་། རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་མདོ་ནི། སྔར་དགོངས་འགྲེལ་ལ་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་གྱི། ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་སོ། །

དེས་ན་<<རྣམ་བཤད་>>(༢༥༢)ལས། འདིར་དྲང་དོན་དུ་འགྲེལ་དགོས་པ་བཞི་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྣམ་པ་དེ་ལྟའི། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་འདིར་དྲང་དོན་དུ་འགྲེལ་དགོས་སམ་འགྲེལ་རྒྱུའི་མདོ་ལ་བཞི་ལས་མེད་ཀྱང་། སྟོང་ཐུན་ལས་གསུངས་པ་དང་མི་འགལ་ཏེ༔ <<སྟོང་ཐུན་>>(༩༠༨)ལས། སྤྱིར་སྐབས་འདིར་འཇུག་པ་རྩ་འགྲེལ་དུ་དྲང་དོན་དུ་སྒྲུབ་དགོས་པ་ལྔ་ཡོད་ཅིང་། སྒྲུབ་པའི་ལུང་བཞི་ཡོད་དོ༔ ༔ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། སྤྱིར་ཞེས་གསུངས་པའི་ཚིག་ལ་གོ་རྒྱུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྒྲུབ་པའི་ལུང་བཞི་ཡོད་དོ། །ཞེས་འཇུག་པ་རྩ་འགྲེལ་དུ་མེད་ཀྱང་། མདོ་བཏུས་སུ་གསུངས་པའང་བསྟན་ནས་དྲང་དོན་དུ་སྒྲུབ་པའི་ལུང་བཞི་ཡོད་པར་གསུངས་པའང་སྤྱིར་བཏང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིའི་སྐོར་ལ་འགྲེལ་བྱེད་རྣམས་ཀྱིས་མང་དུ་གསུངས་ཀྱང་རང་ལུགས་འདི་ལྟར་འཐད་དམ་སྙམ་སྟེ། བློ་གྲོས་ཅན་གྱིས་བརྟག་པར་བྱའོ། །

གཞན་ཡང་། ལུང་འདིས་གསལ་བར་བྱེད། །ཅེས་པའི་ལུང་ལ་རྣམ་བཤད་ལས་ལུང་གསུམ་དང་། <<དྲང་ངེས་>>ལས་གཉིས་གསུངས་པ་དག་མི་མཐུན་པར་སྣང་མཁན་ཡང་བྱུང་སྲིད། དེ་གཉིས་

མི་འགལ་བའི་ཚུལ་ནི་འདི་ལྟར། དྲང་ངེས་སུ་ལུང་འདིས་ཞེས་པ་ལ་གཉིས་གསུངས་པའི། ཞེས་པ་ནི། འགྲེལ་པར། དཔེ་དོན་གཉིས་མཛད་པའི་ཕྱི་མ་དཔེ་ཅན་གྱི་ལུང་ལའང་ནང་གསེས་གཉིས་ཏེ་བསྡོམས་པས་གསུམ་ཡོད་པ་དགོངས་མཐིལ་ཡིན་པར་འཇུག་ངོགས་སུ་བསྒྲུབས་པ་དེ་ཤིན་ཏུ་ལེགས་སོ། །

	གཞུང་ཚན་ཤོག་གྲངས་སོགས།	མདོ་ཚིག །
༡	འཇང་བཀའ་འགྱུར། མདོ་སྡེ། ཙ། ལང་གཤེགས། ༡༨༨་ན།	ཇི་ལྟར་ནད་པ་ནད་པ་ལ། །
༢	ལྷ་ས་བཀའ་འགྱུར། མདོ་སྡེ། ཙ། ལང་གཤེགས། ༢༧༨་བ།	ཇི་ལྟར་ནད་པ་ནད་པ་ལ། །
༣	སྡེ་དགེ་བཀའ་འགྱུར། མདོ་སྡེ། ཙ། ལང་གཤེགས། ༡༧༤་ན།	ཇི་ལྟར་ནད་པ་ནད་པ་ལ། །
༤	རྗེའི་གསུང་འབུམ། ཕ། ལེགས་སྙིང་། ༦༡་བ་༥།	ཇི་ལྟར་ནད་པ་ནད་པ་ལ། །
༥	ལེགས་སྙིང་བློ་གླིང་པར་མ། ཨ་དར་ཤ་གཉིས་སུ།	ཇི་ལྟར་ནད་པ་ན་བ་ལ། །

<<ལང་གཤེགས་>>ཀྱི། ཇི་ལྟར་ནད་པ་ནད་པ་ལ། །ཞེས་པ་

དང་། ཇི་ལྟར་ནད་པ་ན་བ་ལ། །ཞེས་ཚིག་མི་འདྲ་བ་གཉིས་བྱུང་བ་ལས་གང་དག་ཅེ་ན། གོང་དུ་བཀོད་པའི་རེའུ་མིག་ཏུ་གསལ་བ་ལྟར། མདོ་དང་རྗེའི་གསུང་དཔེ་རིང་རྣམས་ལས་ནི། ཇི་ལྟར་ནད་པ་ནད་པ་ལ༑ ༑ཞེས་འབྱུང་ཡང་། དེང་སང་པར་སྐྲུན་བྱས་པའི་པར་མ་ཁག་ལས། ཇི་ལྟར་ནད་པ་ན་བ་ལ། །ཞེས་འབྱུང་ངོ་། །

དེའང་། ཇི་ལྟར་ནད་པ་ནད་པ་ལ། །ཞེས་པ་གོ་དཀའ་བས། ཡི་གེ་མ་དག་སྙམ་དུ་ཞུ་དག་པས་བཅོས་སམ་སྙམ་མོད། ནད་པ་ནད་པ་ཞེས་ཉིས་ལྡབ་ཏུ་གསུངས་པའི་གོ་དོན་ནི། ནད་པ་འདི་འམ་ནད་པ་དེ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ནད་པ་ཇི་སྙེད་ཡོད་པའམ། ནད་པ་རེ་རེ་བཞིན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ཞེས་མཁས་པའི་དབང་པོ་སྐྱབས་རྗེ་རྗེ་བུམ་རིན་པོ་ཆེས་བཀའ་མོལ་ཞོར་འཕྲོས་སུ་གསུངས་བྱུང་བ་དེ་ལེགས་པར་བཤད་པའོ་སྙམ་ནས་གུས་པའི་སེམས་སུ་བཟུང་བའོ། །དེའང་དཔེར་ན་སྐད་ཅིག་སྐད་ཅིག་ཟེར་བའང་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་བཞིན་ཞེས་པའི་དོན་དུ་གོ་བ་དང་མཚུངས་སོ། །

རྩ་ཚིག་ཉེར་ལྔ།

སྒྲིར་དྲང་དོན་དུ་བསྟན་དགོས་ཀྱི་མདོ་ལྟ་ལས་སྙིང་པོ་ཡོད་པར་སྟོན་པའི་མདོ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའི་མདོ་མིན་ཏེ། དེ་ལུགས་འདིར་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། <<རྒྱུད་བླ་དར་ཊཱིཀ་>>(༡༧)

ལས། དེས་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའི་མདོ་ཡང་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་དང་འདྲ་བར་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་མཐར་ཐུག་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་དང་། <<སྟོང་ཐུན་>>(༦༡༡)ལས། དེ་ཡང་དེ་འདྲ་བའི་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་བསྟན་པ་ལང་གཤེགས་དང་རང་འགྲེལ་ལས་དྲང་དོན་དུ་གསུངས་པ་འདི་ནི། ད་ལྟ་བོད་ཕྱི་མ་དག་ལ་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་སྙིང་པོའི་མདོ་བཅུ་ཞེས་བྱ་བའི་ནང་ཚན་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའི་མདོ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མས་དེའི་དོན་རྒྱ་ཆེར་གཏན་ལ་ཕབ་པ་དེ་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དེ་ནི་<<སྙི་དོན་>>ལས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་མཚན་དཔེ་གསལ་རྫོགས་ཀྱི་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་ཡོད་པར་སྟོན་པའི་མདོ་ནི། <<སོར་ཕྲེང་ཅན་གྱི་མདོ་>>ལས་དེ་ལྟར་བཤད་ཀྱང་། གཙོ་བོ་ནི་<<སྟོང་གསུམ་དར་ཡུག་གི་མདོ་>>ཡིན་ནོ༔ ༔ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །

<<སྟོང་གསུམ་དར་ཡུག་གི་མདོ་>>ཞེས་པ་འདི་ནི། འཇང་བཀའ་འགྱུར། ཕལ་ཆེན། ང་པ། ཤོག་གྲངས་ ༡༢༥་ན་༢། ལྷ་ས་བཀའ་འགྱུར། སྡེ་དགེ་བཀའ་འགྱུར་བཅས་ལས། རི་མོའི་གཞི་ཞེས་གསལ་བ་མ་གཏོགས། དར་ཡུག་གི་མིང་དངོས་སུ་མེད་ཀྱང་། སྡེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར། ཕི། པོད་(༡༢༣) རྒྱུད་བླ་ཐོགས་འགྲེལ། ༧༥་ན་༥ ལས། ཀྱེ་རྒྱལ་བའི་སྲས་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཇིག་

རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་ཚད་དང་མཉམ་པའི་དར་ཡུག་ཆེན་པོ་གཅིག་ཡོད་པར་གྱུར་ལ། ཞེས་སོགས་གསལ་བས་ན། བླ་མ་རྗེ་བཙུན་པས་ཀྱང་མིང་དེ་ལྟར་བཏགས་པའོ། །

སྙིང་པོ་ཡོད་པར་བསྟན་པའི་མདོ་དྲང་དོན་དུ་འགྲེལ་ཚུལ་ནི། <<ཊཱི་ཀ་ཆེན་>>དང་། <<དྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་>> <<རྒྱུད་བླ་དར་ཊཱི་ཀ་>><<སྟོང་ཐུན་ཆེན་མོ་>>སོགས་ལས་རྒྱས་པར་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་འཇུག་ངོགས་སུ་བཀའ་སྩལ་པ། དྲི་བ་ཞུས་པ། ལན་མཛད་པའི་ས་བཅད་གསུམ་དུ་བསྡུས་ནས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་ཤིང་གསལ་བར་གསུངས་ཏེ་དེ་རྣམས་སུ་གཟིགས་པར་བྱའོ། །དེའང་སྙིང་པོ་དྲང་དོན་དུ་བསྟན་པས། ལེན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཟབ་ཅིང་ཕྲ། །ཞེས་སོགས་དགོངས་འགྲེལ་ལས་ཀུན་གཞི་གསུངས་པའང་དྲང་དོན་དུ་འགྱུར་ཏེ། དེ་གཉིས་དགོངས་གཞི་གཅིག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ། <<རྒྱན་སྟུག་པོ་བཀོད་པ་>>ལས།

ས་རྣམས་སྣ་ཚོགས་ཀུན་གཞི་སྟེ། །
བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་དགེ་བའང་དེ། །
སྙིང་པོ་དེ་ལ་ཀུན་གཞིའི་སྒྲས། །
དེ་བཞིན་གཤེགས་རྣམས་བསྟན་པར་མཛད། །
སྙིང་པོ་ཀུན་གཞིར་བསྒྲགས་པ་ཡང་། །
བློ་ཞན་རྣམས་ཀྱིས་མི་ཤེས་སོ། །

ཞེས་དང་། ལང་གཤེགས་ལས་ཀྱང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པར་བསྒྲགས་པ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་བདུན་དང་བཅས་པ། ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །

འདི་ལ་<<རྒྱུད་བླ་དར་ཊཱིཀ་>>(༡༤)ལས། སྒྲས་ཟིན་ལ་སྙིང་པོ་ཀུན་གཞིའི་དགོངས་གཞིར་སྟོན་པ་ལྟར་སྣང་ཡང་། བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་རྟག་དངོས་དང་། ཚོགས་དྲུག་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་ཀུན་གཞི་ཕན་ཚུན་གཅིག་གཅིག་གི་དགོངས་གཞིར་སྟོན་པ་ཡང་མ་ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སུ་སྟོན་པ་ཡང་མ་ཡིན་གྱི། ཞེས་དང་། དེ་འདྲའི་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་དོན་གང་ལ་དགོངས་ཏེ་གསུངས་པའི་དགོངས་གཞི་སྟོང་པ་ཉིད་དེ་ལ་དགོངས་ནས་ཚོགས་དྲུག་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་ཀུན་གཞི་ཡང་ཡོད་དེ། ཞེས་དགོངས་ཏེ་གསུངས་པ་ལ། བློ་ཞན་པ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་མི་ཤེས་པར། དེ་འདྲའི་ཀུན་གཞི་དང་སྙིང་པོ་ཡོད་པར་སྟོན་པའི་མདོ་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པར་འཛིན་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དེ་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་གཞི་རྣམ་གྲངས་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དགོངས་གཞི་གཅིག་ཚུལ་གསུངས་པའི་སྒོ་ནས་མདོ་དེའི་དོན་འགྲེལ་གསུངས་སོ། །

མདོ་དེའི་ཚིག་འགྲེལ་ལ་འགྲེལ་བྱེད་རྣམས་ཀྱིས་མི་མཐུན་པ་དུ་མ་གསུངས་པ་མང་པོ་ཞིག་ནི་འཇུག་ངོགས་སུ་བཀོད་ཀྱང་། གཙོ་བོ་ནི་<<ཟབ་གསལ་སྒྲོན་མེའམ་སེར་ཤུལ་དྲང་ངེས་>>སུ། **ས**་ཆེན་

པོ་འདི་**རྣམས**་ནི་སྣོད་བཅུད་**སྣ་ཚོགས**་པ་**ཀུན**་གྱི་གནས་དང་**གཞི་སྟེ།** རྟག་དངོས་ཀྱི་**བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ**་གང་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པའི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ནི་དགེ་སེམས་ཀྱི་དམིགས་པ་ཡིན་པས། **དགེ་བ**་ཞེས་བཏགས་པ་དེ**འང**་གོང་གི་དཔེ་**དེ**་བཞིན་དུ་འཁོར་འདས་ཀུན་གྱི་གཞི་སྟེ། རྟག་དངོས་ཀྱི་**སྙིང་པོ**་གང་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པའི་སྟོང་ཉིད་སོགས་ཀྱི་དོན་**དེ་ལ**་དགོངས་ནས་**ཀུན་གཞིའི**་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་**སྒྲས་དེ་བཞིན་གཤེགས**་པ་**རྣམས་སྟོན་པར་མཛད**་ལ། **སྙིང་པོ**་གང་ལ་དགོངས་པའི་གཞིའི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ལ་དགོངས་ནས་**ཀུན་གཞིར་བསྒྲགས་པ**་**བློ**་གྲོས་**ཞན**་པ་**རྣམས་ཀྱིས་མི་ཤེས།** ཞེས་བཀྲལ་བ་འདིར་རང་ལུགས་སུ་བཟུང་ངོ་། །

དེ་འདྲའི་སྙིང་པོ་དང་ཀུན་གཞི་སྟོན་པའི་མདོ་གཉིས་དགོངས་གཞི་གཅིག་ཀྱང་། གདུལ་བྱ་ནི་མི་གཅིག་སྟེ། སྔ་མ་ནི་བདག་མེད་རགས་པ་ཙམ་ཡང་སྟོན་པའི་སྣོད་དུ་མི་རུང་བའི་རང་སྡེ་དང་གཞན་སྡེའི་རིགས་ཅན་ཡིན་ཞིང་། ཕྱི་མ་ནི་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རགས་པ་སྟོན་པའི་སྣོད་རུང་གི་སེམས་ཙམ་པའི་རིགས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རིམ་བཞིན་རྟགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། <<ལང་གཤེགས་>>ལས། བློ་གྲོས་ཆེན་པོ། དེ་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མུ་སྟེགས་བྱེད་བདག་ཏུ་སྨྲ་བ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་རྣམས་དྲང་བའི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་བསྟན་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་སྟོན་

ཏོ༔ ཞེས་དང་། <<ལེགས་སྙིང་>>ལས། དེའི་ལན་དུ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ནི་བྱིས་པ་བདག་མེད་ལ་སྐྲག་པ་སྤང་བ་དང་། མུ་སྟེགས་བྱེད་བདག་ཏུ་སྨྲ་བ་ལ་ཞེན་པ་རྣམས་དྲང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། <<འཇུག་པ་>>ལས། ཀུན་གཞི་ཡོད་ཅིང་གང་ཟག་ཉིད་ཡོད་ལ། །ཕུང་པོ་འདི་དག་འབའ་ཞིག་ཉིད་ཡོད་ཅེས། །བསྟན་པ་འདི་ནི་དེ་ལྟར་ཆེས་ཟབ་དོན། །རིག་པར་མི་འགྱུར་གང་ཡིན་དེ་ལའོ། །ཞེས་དང་། <<ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་>>རུ། དེ་ལྟར་དགོངས་གཞིའི་དོན་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་། གདུལ་བྱ་ནི་མི་གཅིག་སྟེ། ཀུན་གཞི་གང་གི་ཆེད་དུ་གསུངས་པ་ནི། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཐུན་མོང་བ་དང་། གཟུང་འཛིན་གཉིས་སྟོང་གི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རགས་པ་སྟོན་པའི་སྣོད་དུ་རུང་ལ། གང་ཟག་དང་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་མི་ནུས་པའི་གདུལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེས་ན་མདོའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ལ་ཕྱི་རོལ་པ་དང་། རང་སྡེ་བདག་སྨྲ་ལ་ཞེན་པ་གཉིས་ཀ་ཡོད་པ་འདྲ་སྟེ། <<དྲང་ངེས་>>ལས། དེའི་ཕྱིར་དྲང་དོན་ལ་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་དེ། རེ་ཞིག་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཐུན་མོང་བ་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རགས་པ་བཤད་པའི་སྣོད་དུ་རུང་བའི་རང་སྡེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་རིམ་གྱིས་དྲང་

བའི་ཕྱིར་དུ་གསུངས་པའི་དྲང་དོན་གྱི་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པ་ལ་ནི་གནོད་བྱེད་སྟོན་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བོ། ཕྱིར་བཤད་པ་ལྟར་གཞན་སྡེ་བདག་ཏུ་སྨྲ་བ་དངོས་སམ། དེའི་ལྟ་བ་ལ་ཚེ་རབས་སྔ་མར་གོམས་པ་ཆེས་པས། རེ་ཞིག་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཐུན་མོང་བ་ཡང་རྫོགས་པར་བཤད་དུ་མི་རུང་བའི་གཞན་སྡེའི་རིགས་ཅན་དྲང་བའི་ཕྱིར་གསུངས་པའི་དྲང་དོན་གྱི་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པ་ལ་གནོད་བྱེད་སྟོན་པར་སླ་བ་ཡིན་ནོ༔ ༔ཞེས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འོན་ཀྱང་དེ་འདྲའི་རང་སྡེ་དེ་བྱེ་སྨྲ་བདག་ཏུ་གྲུབ་པ་ཁས་ལེན་པ་ཞིག་ཡིན་ཡང་། གནས་མ་བུ་པ་ཡིན་མིན་དང་། དེ་བཞིན་བདག་ཏུ་གྲུབ་པ་ཁས་ལེན་པའི་རང་སྡེ་ཞིག་ཡོད་ན་གནོད་བྱེད་ཡོད་མེད་ལེགས་པར་བརྟག་དགོས་སོ། །

གཉིས་པ་དྲང་དོན་དུ་རིགས་པས་བསྟན་པ།

ཤེས་བྱ་མེད་ན་ཤེས་པ་བསལ་བ་ནི། །
བདེ་བླག་ཉིད་ཅེས་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས། །
ཤེས་བྱ་མེད་ན་ཤེས་པ་བཀག་འགྲུབ་པས། །
དང་པོར་ཤེས་བྱ་དགག་པ་མཛད་པ་ཡིན། །

བདག་མེད་རྫོགས་པར་བསྟན་པའི་སྣོད་དུ་མི་རུང་བའི་གདུལ་བྱ་

རྣམས་རིམ་གྱིས་བདག་མེད་ལ་དྲང་བའི་ཕྱིར་དུ། ཐོག་མར་ཕྱི་རོལ་བཀག་ཅིང་། དེ་ནས་ཤེས་པའང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པར་མཛད་དེ། རྒྱུ་མཚན་ནི། དེ་ལྟར་བསྟན་ན། ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་བསལ་བ་བདེ་བླག་ཏུ་རྙེད་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའོ། །

གཉིས་པ་མདོའི་དྲང་ངེས་ཀྱི་དོན་རྟོགས་པའི་ཐབས་བསྟན་པ།

དེ་ལྟར་ལུང་གི་ལོ་རྒྱུས་ཤེས་བྱས་ཏེ། །
མདོ་གང་དེ་ཉིད་མ་ཡིན་བཤད་དོན་ཅན། །
དྲང་དོན་གསུངས་པའང་རྟོགས་ནས་དྲང་བྱ་ཞིང་། །
སྟོང་ཉིད་དོན་ཅན་ངེས་དོན་ཤེས་པར་གྱིས། །

མདོ་སྡེ་གང་ལས་སྟོང་ཉིད་དངོས་སུ་མ་བསྟན་པར། གཟུགས་དང་འབྱུང་བ་ལ་སོགས་པ་བསྟན་པ་དེ་དག་ཀུང་དྲང་དོན་དུ་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། གང་ལས་སྟོང་ཉིད་དངོས་སུ་རྗོད་པར་བྱེད་པ་དེ་དག་ནི་ངེས་དོན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་བསྟན་ཅིང་། འདི་ནི་<<ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་>>ལས། དྲང་དོན་དུ་འགྲེལ་དགོས་པ་འདི་ལ་གཉིས་ལས། ཕ་དང་མ་ནི་གསད་བྱ་ཞིང་། །ཞེས་ཕ་མ་བསད་པར་གསུངས་པ་ཡང་། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་དང་དགོངས་པ་གཅིག་ཏུ་འདུག་གོ།

སྐབས་འདིར་རང་འགྲེལ་ལས་མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་བྱམས་ཞུས་ཀྱི་ལེའུ་ལས་གསུངས་པའི་དོན་ཕྱོགས་ཙམ་ཞིག་གསུངས་པ་ལ། རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་<<དྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་>>དུ་དེ་དང་བྱམས་ཞུས་ཀྱི་ལེའུ་གཉིས་མི་མཚུངས་པར་བསྟན་པ་ཞེས་པའི་ས་བཅད་ནང་དུ་རྒྱས་ཤིང་གསལ་བར་བཀའ་སྩལ་པས་འདིར་ཟློས་པའི་ངལ་བ་མི་བྱའོ། །

གསུམ་པ་གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་བ་དགག་པ།

གཉིས་ལས་སྐྱེ་བའང་རིགས་པའི་ངོ་བོ་མ་ཡིན་གང་གི་ཕྱིར། །
བཤད་ཟིན་ཉེས་པ་དེ་དག་ཕོག་ཏུ་འབབ་པ་ཡིན་ཕྱིར་རོ། །
འདི་ནི་འཇིག་རྟེན་ལས་མིན་དེ་ཉིད་དུ་ཡང་འདོད་མིན་ཏེ། །
གང་ཕྱིར་རེ་རེ་ལས་ནི་སྐྱེ་བ་འགྲུབ་པ་ཡོད་མ་ཡིན། །

ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། གཅེར་བུ་པ་ན་རེ། རྫ་བུམ་དེ་འཛིམ་པའི་གོང་བུ་སོགས་ལས་སྐྱེས་པས་བདག་སྐྱེ་དང་། རྫ་མཁན་གྱི་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ལས་སྐྱེས་པས་གཞན་སྐྱེ་ཡིན་ཟེར། དེ་ལ་དཔལ་ལྡན་ཟླ་བའི་ཞབས་ཀྱིས། གོང་དུ་བདག་སྐྱེ་གཞན་སྐྱེ་རེ་རེ་བ་ལ་སྐྱོན་བརྗོད་པ་རྣམས་གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེས་པ་ལའང་འཇུག་པས་མི་རིགས་ཤིང་། དེ་གཉིས་རེ་རེ་ལས་སྐྱེ་བ་མི་འགྲུབ་པས། གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་བ་ནི་འཇིག་རྟེན་དང་

དོན་དམ་གང་དུའང་མི་འཐད་དོ་ཞེས་བསྟན།

བཞི་པ་རྒྱུ་མེད་ལས་སྐྱེ་བ་དགག་པ།

རྒྱུད་འཕེན་པ་ན་རེ། དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ལས་ཡིན་གྱི། རྒྱུ་ལས་མ་སྐྱེས་སོ་ཟེར། དེའང་ངོ་བོ་ཉིད་ལས་སྐྱེས་ཞེས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དམ་དེ་ཉིད་ནི་ས་ཆུ་མེ་རླུང་གི་འབྱུང་བ་བཞི་ལ་བྱེད་ཅིང་། འབྱུང་བཞི་ཡོངས་སུ་སྨིན་པའི་ཁྱད་པར་ལས་ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བར་འདོད་པས། ཚེ་འདིའི་ཤེས་པ་དང་ལུས་སོགས་ཀྱང་ཚེ་འདིའི་འབྱུང་བཞི་ཡོངས་སུ་སྨིན་པ་ལས་བྱུང་བས་ན༑ སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་ཞེས་བྱ་བ་མེད་དོ། །ཞེས་སྨྲ་སྟེ། ཁོ་རང་གི་གཞུང་ལས། མཛེས་མ་ལེགས་པར་སྤྱོད་ཅིང་བཟའ་བར་གྱིས། །ཞེས་སོགས་འབྱུང་ཞིང་། དེ་ལ་འཇིགས་མ་ཞེས་པ་ནི་བུད་མེད་ཀྱི་མིང་སྟེ། འཇིགས་མ་ཞེས་འབོད་པ་ཡིན་པར་འགྲེལ་བཤད་དུ་གསུངས་སོ། །

འདི་འགོག་པ་ལ་ཟླ་བའི་ཞབས་ཀྱིས་ཚིགས་བཅད་ལྔ་གསུངས།

གལ་ཏེ་རྒྱུ་མེད་ཁོ་ན་སྐྱེ་བ་ལྟ་ཞིག་འགྱུར་ན་ནི། །
དེ་ཚེ་མཐའ་དག་རྟག་ཏུ་ཐམས་ཅད་ལས་ཀྱང་སྐྱེ་འགྱུར་ཞིང་། །
འབྲས་འབྱུང་ཆེད་དུ་འཇིག་རྟེན་འདི་ཡི་ས་བོན་ལ་སོགས་ནི། །

བརྒྱ་ཕྲག་དག་གི་སྒོ་ནས་སྟུད་པར་བྱེད་པར་ཡང་མི་འགྱུར། །
གལ་ཏེ་འགྲོ་བ་རྒྱུ་ཡིས་སྟོང་པར་གྱུར་ན་ནམ་མཁའ་ཡི། །
ཨུཏྤལ་ཡི་དྲི་མདོག་ཇི་བཞིན་གཟུང་དུ་མེད་ཉིད་ན། །
ཤིན་ཏུ་ཆེས་བཀྲའི་འཇིག་རྟེན་འཛིན་པའང་ཡིན་པ་དེ་ཡི་ཕྱིར།།
རང་གི་བློ་བཞིན་འཇིག་རྟེན་རྒྱུ་ལས་ཡིན་པར་ཤེས་པར་གྱིས། །
འབྱུང་བ་དེ་དག་བདག་ཉིད་གང་ཞིག་གིས་ནི་ཁྱོད་ཀྱི་བློའི། །
ཡུལ་དུ་འགྱུར་བ་དེ་ཡི་བདག་ཉིད་ཅན་ནི་མ་ཡིན་ན། །
གང་ལ་ཡིད་ཀྱི་མུན་པ་འཐུག་པོ་འདི་ཉིད་དུ་ཡོད་པ། །
དེས་ནི་ཇི་ལྟར་འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་ཡང་དག་རྟོགས་པར་འགྱུར།།
འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་འགོག་པར་བྱེད་པའི་དུས་སུ་བདག་ཉིད་ནི།།
ཤེས་བྱའི་རང་བཞིན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ལྟ་བར་རྟོགས་བྱ་སྟེ། །
དེ་ཡི་ལྟ་བའི་རྣམ་པའི་རྟེན་མཚུངས་ལུས་དང་ལྡན་ཉིད་ཕྱིར། །
གང་ཚེ་འབྱུང་བའི་བདག་ཉིད་ཡོད་ཉིད་ཁས་ལེན་དེ་ཚེ་བཞིན།།
འབྱུང་བ་དེ་དག་ཇི་ལྟར་ཡོད་མིན་དེ་ལྟར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །
གང་གི་ཕྱིར་ན་གོང་དུ་རང་གཞན་ལས་དང་གཉིས་ཀ་ལས། །
སྐྱེ་དང་རྒྱུ་མེད་ཐུན་མོང་དུ་ནི་བཀག་ཟིན་དེ་ཡི་ཕྱིར། །
མ་བཤད་འབྱུང་བ་འདི་དག་ལྟ་ཞིག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

ཁ་ཏོན།།

1. ཀང་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་ལས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བར་ཐལ་བའི་རིགས་པ་དང་འགལ་བར་བསྟན།

2. འབྲས་འབྱུང་ཆེད་དུ་འཇིག་རྟེན་ཞེས་སོགས་ཀང་པ་གཉིས་ཀྱིས་ནི། འབྲས་བུའི་ཆེད་དུ་ངལ་བ་བརྒྱ་ཕྲག་བྱེད་པ་དོན་མེད་དུ་ཐལ་བའི་མཐོང་བ་དང་འགལ་བ་བརྗོད།

3. གལ་ཏེ་འགྲོ་བ་རྒྱུ་ཡིས། ཞེས་སོགས་ཚིགས་བཅད་གཅིག་གིས་ནི། འགྲོ་བ་རྣམས་རྒྱུ་མེད་ལས་སྐྱེ་ན། ནམ་མཁའི་ཨུཏྤལའི་དྲི་མདོག་བཞིན་གཟུང་དུ་མེད་པར་འགྱུར་ནའང་། ཤིན་ཏུ་ཆེས་བཀྲའི་འཇིག་རྟེན་སྣ་ཚོགས་བློས་འཛིན་པའམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འགྲོ་བ་རྣམས་རྒྱུ་ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག །ཅེས་བསྟན།

4. དེ་ནས། འབྱུང་བ་དེ་དག་བདག་ཉིད་གང་ཞིག་གིས་ནི་ཁྱོད་ཀྱི་བློའི། །ཞེས་སོགས་ཚིགས་བཅད་གཅིག་གིས་ནི། རྒྱུད་འཕེན་པས་འབྱུང་བཞི་ནི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅན་དུ་ལྟ་བ་དེ་ལྟར་དངོས་པོའི་གནས་ཚོད་ལ་ཡོད་པ་མིན་པས། རྒྱུད་འཕེན་པ་ཁྱོད་ཤིན་ཏུ་རགས་པའི་གནས་འདི་ཙམ་ལའང་རྨོངས་ན། ཁྱོད་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་ཕྱི་མ་ཕན་ཆད་ཀྱི་ཕྲ་བའི་དོན་རྟོགས་མི་ནུས་པ་སྨོས་ཅི་དགོས་ཞེས་བསྟན།

5. སྐྱོན་གཞན་ཡང་། འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་འགོག་པར་བྱེད་པའི་དུས་སུ་

བདག་ཉིད་ནི། །སོགས་ཚིགས་བཅད་གཅིག་གིས་རྟགས་ཆོས་དོན་གསུམ་དཔེ་དང་བཅས་པ་བསྟན་ཏེ། རྒྱང་འཕེན་པ་ཆོས་ཅན། ཤེས་བྱའི་རང་བཞིན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ལྟ་བ་ཡིན་ཏེ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ལྟ་བ་དེའི་ལྟ་བའི་རྣམ་པའི་རྗེས་སུ་མཐུངས་པའི་ལུས་ཀྱི་ཁོག་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། གང་གི་ཚེ་འབྱུང་བའི་བདག་ཉིད་བདེན་པར་ཡོད་པ་ཁས་ལེན་པ་དེའི་ཚེ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་པའོ། །

6. འབྱུང་བ་དེ་དག་ཇི་ལྟར་ཡོད་མིན། ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་གཅིག་གིས་ནི༑ རྒྱང་འཕེན་པས་དཔེ་མ་གྲུབ་པར་བརྗོད་པའི་ལན་དུ། དཔལ་ལྡན་ཟླ་བའི་ཞབས་ཀྱིས་གོང་དུ་མཐའ་བཞི་ལས་སྐྱེ་བ་བཀག་པའི་སྐབས་སུ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཇི་ལྟར་མེད་ཚུལ་བཤད་ཟིན་པས། དཔེ་མ་གྲུབ་པའི་སྐྱོན་མེད་ཅེས་བསྟན།

།ཀ།ཀ་ཆེ་ཝ།།

འདིར་<<རང་འགྲེལ་>>དང་<<རྣམ་བཤད་>>ལས། རྒྱང་འཕེན་པའི་འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་མེད་པར་ལྟ་བའི་ལྟ་བ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་འདི་ལྟར་གསུངས་ཏེ། སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་མེད་པར་ཁྱོད་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་ཤེས། འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་ད་ལྟ་མངོན་སུམ་དུ་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དེ་མངོན་སུམ་དུ་མ་མཐོང་བ་ཉིད་མངོན་སུམ་ཡིན་ནམ་མིན། ཡིན་ན། དངོས་པོ་མེད་པའང་མངོན་སུམ་དང་མི་འགལ་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དངོས་པོ་མེད་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མངོན་སུམ་ཡིན་

པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དངོས་པོ་མེད་པར་ཐལ། དངོས་མེད་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་གཉིས་ཕན་ཚུན་ཟླ་བོ་ཡིན་པས་སོ། །འདོད་ན། འབྱུང་བཞི་ཡང་མེད་པར་ཐལ་བས། འཇིག་རྟེན་འདི་ངོ་བོ་ཉིད་ལས་སྐྱེས་པ་མིན་པར་ཐལ་ལོ༎ ༎འདོད་ན། འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་མེད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་འཇིག་རྟེན་འདི་ངོ་བོ་ཉིད་ལས་སྐྱེ་བ་བཀོད་པ་ཉམས་སོ། །

དེ་ལ་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་ན་ནི། དེ་མངོན་སུམ་ཚད་མས་མ་བཟུང་བར་ཐལ། དེ་མངོན་གྱུར་མིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་མེད་པར་དཔོག་བྱེད་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །

ཅི་སྟེ་དེ་རྗེས་དཔག་གིས་བཟུང་ངོ་ཞེ་ན། ཁྱོད་ཀྱི་རང་གཞུང་དང་འགལ་ཏེ། ཇི་ཙམ་དབང་པོའི་སྤྱོད་ཡུལ་བ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས། སྐྱེས་བུའི་དོན་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་ནི་མངོན་སུམ་ཁོ་ནར་ངེས་པར་སྨྲས་འདུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའོ། །

དེ་ནི་སྤྱང་ཀིའི་རྗེས་དང་འདྲ། །ཞེས་པའི་དོན་འགྲེལ་བཤད་(༥༩༩)ལས། རྫིས་མཁན་ཞིག་གིས་ཡུལ་མི་འགར་བསླུ་བྲིད་བྱས་ཏེ། སྤྱང་ཀིས་ཡུལ་མི་རྣམས་ཟ་བར་འདུག་བྱས་པས། མི་རྣམས་རི་མགོ་ལ་ཐོས་པའི་ཤུལ་དུ་ཅ་དངོས་ཁྱེར་ཏེ་སྤྱང་ཀིའི་རྗེས་བཏོད་པའི་དོན་དུ་གསུངས་སོ། །

དེའང་རྒྱང་འཕེན་པ་ཆོས་ཅན། ཤེས་བྱའི་རང་བཞིན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ལྟ་བ་ཡིན་ཏེ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ལྟ་བ་དེའི་ལྟ་བའི་རྣམ་པའི་རྟེན་དུ་མཚུངས་པའི་ལུས་ཀྱི་ཁོག་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་འདི་ནི་ཤིན་ཏུ་གོ་དཀའ་བས། བཤད་པ་སྣ་ཚོགས་བྱེད་པ་ཡོད་ཀྱང་། <<རང་འགྲེལ་>>ལས། དེའི་ལྟ་བའི་རྣམ་པ་ནི། འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་ལ་སྐུར་པ་འདེབས་པ་དེའི་ལྟ་བའི་རྣམ་པའོ། །རྟེན་ཡང་དེ་ཡིན་ལ། མཚུངས་པ་ཡང་དེ་ཡིན་པས། ཞེས་ཁྱད་པར་གྱི་ཚིག་བསྡུའོ། །རྟེན་དུ་མཚུངས་པ་ཉིད་ལུས་ཡིན་པས་ན། དེའི་ལྟ་བའི་རྣམ་པའི་རྟེན་དུ་མཚུངས་པའི་ལུས་ཞེས་རྣམ་པར་སྦྱར་རོ། །ཞེས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་གསུངས་པས། སྐབས་འདིར་རྒྱང་འཕེན་པའི་ལུས་ཀྱི་ཁོག་པ་ནི། སྐུར་འདེབས་ཀྱི་ལྟ་བའི་རྟེན་ཡང་ཡིན་ལ། སྐུར་འདེབས་ཀྱི་ལྟ་བ་དང་། འབྱུང་བཞིའི་བདག་ཉིད་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ལྟ་བའི་ལྟ་བའི་རྟེན་ཡིན་པར་མཚུངས་པའང་ཡིན་པས་ན། དེའི་ལྟ་བའི་རྣམ་པའི་རྟེན་དུ་མཚུངས་པ༏ ཞེས་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་སྦྱད་འདུག་གོ།

འོ་ན་ལུས་དེ་ལྟ་བ་དེ་གཉིས་ཀའི་རྟེན་དུ་མཚུངས་ན། སྐུར་འདེབས་ཀྱི་ལྟ་བའི་རྟེན་དང་ལྡན་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ཅི་ཞེ་ན། འབྱུང་བཞི་ལས་འཇིག་རྟེན་གྲུབ་པར་འདོད་པའི་ལྟ་བ་དེ་དོར་ནས་འཇིག་རྟེན་ཕྱི་མ་ཡོད་པར་ལྟ་བའམ། ཡོད་པར་ཐེ་ཚོམ་མ་སྐྱེས་ཀྱི་བར་དུ། རྒྱང་འཕེན་པ་ལ། སྐུར་འདེབས་ཀྱི་ལྟ་བའི་རྣམ་པའི་རྟེན་དུ་

མཚུངས་པའི་ལུས་དང་ལྡན་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། རྒྱུད་འཕྲེན་པས་འབྱུང་བའི་རང་བཞིན་བདེན་པར་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་གནས་སྐབས་དང་། འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་ཏེ་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་མེད་པར་འཛིན་པའི་གནས་སྐབས་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། དེའི་ལུས་ནི་གནས་སྐབས་དེ་གཉིས་གང་དུའང་སྐྱུར་འདེབས་ཀྱི་ལྟ་བའི་རྟེན་ཡིན་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གཅིག་རྟགས་དང་། ཅིག་ཤོས་དཔེར་བཀོད་ཚུལ་<<རང་འགྲེལ་>>ལས་གསུངས་སོ། །

གཏན་ཚིགས་དེ་ལྟར་བཀོད་པ་ལ་རྒྱུད་འཕྲེན་པ་ན་རེ། དཔེ་བསྒྲུབ་བྱས་སྟོང་པ་ཡིན་ཏེ། བདག་གིས་འབྱུང་བཞིའི་བདག་ཉིད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཞེར། དེ་ལ་བླ་བའི་ཞབས་ཀྱིས། འབྱུང་བ་དེ་དག་ཇི་ལྟར་ཡོད་མིན་དེ་ལྟར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །ཞེས་སོགས་ཚིགས་བཅད་གཅིག་གསུངས། དོན་ནི། འབྱུང་བཞི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ནི། གོང་དུ་མཐའ་བཞི་ལས་སྐྱེ་བ་སྐྱོར་བཀག་པས་ཁེགས་པའི་ཕྱིར། འབྱུང་བཞི་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་མ་བཤད་པ་མེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་དཔེ་གྲུབ་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་བསྟན།

འདིར་<<ཊཱི་ཀ་ཆེན་>>ལས། དཔལ་ལྡན་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལའང་དམ་བཅའ་རྟགས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་པའི་རྣམ་གཞག་བྱས་ཚེ། རྟགས་ཡང་དག་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བ་ཞིག་ཡིན་དགོས་པ་ནི། འཇུག་པ་རྩ་འགྲེལ་གྱི་གཞུང་གོང་འོག་བསྒྲིགས་པས་ཤེས་ནུས་ཞེས་རྗེ་བདག་ཉིད་

ཆེན་པོས་གསལ་བར་མཛད་པ་སྟེ། དེའང་འགའ་ཞིག་གིས་ཐལ་འགྱུར་བ་ཞེས་པའི་སྒྲ་བཤད་ཙམ་ལ་འབྲུལ་ཏེ། ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་རྟགས་དང་རྗེས་དཔག་མེད་ཟེར་བ་ཞར་ལ་བཀག་པ་ཡིན་ནོ། །

ཇི་ལྟར་རྒྱུད་འཕེན་པའི་སྐུར་འདེབས་ཀྱི་ལྟ་བ་ནི། ཤེས་བྱའི་རང་བཞིན་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ལྟ་བ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལ་སྐུར་བ་འདེབས་པ་དང་། དེ་ལས་གཞན་པའི་རང་སྡེ་དང་གཞན་སྡེ་དངོས་པོར་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་རང་འགྲེལ་དུ་སྨོས་པ་རྣམས་ཀྱང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞུགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་བསྒྲུབ་དགོས་ཤིང་། རྟགས་དང་དཔེ་ནི་རྩ་བའི་རྐང་པ་གསུམ་པ་དང་བཞི་པས་བསྟན་པ་དེ་ཉིད་སྦྱར་རོ། །

འདིར་<<དགོངས་པ་རབ་གསལ་>>ལས། དེ་ལས་གཞན་པའི་རང་བཞིན་གྱི་དངོས་པོར་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱི་གྲུབ་པའི་མཐའ། ཞེས་འབྱུང་ཡང་། ཡིག་ནོར་ཡིན་ནམ་སྙམ་སྟེ། འདི་ནི་<<རང་འགྲེལ་>>གྱི། དངོས་པོ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་སྨྲ་བ་དང་། དངོས་པོ་མེད་པ་ཉིད་དུ་སྨྲ་བ་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལྟར་སྨྲ་བའི་རང་གཞན་གྱི་སྡེ་པ་ཅི་རིགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་གཞན་དང་རང་བཞིན་ཞེས་པའི་ཚིག་གཉིས་ཀྱང་ཕན་ཚུན་ནོར་ཉེན་ཆེ་བའི་ཕྱིར། རང་གཞན་གྱི་དངོས་པོར་སྨྲ་བ་རྣམས། ཞེས་པ་ཡིན་ནམ་སྙམ་ཡང་། རྣམ་དཔྱོད་ཅན་དག་གིས་དཔྱད་པར་འཚལ་ལོ། །

དེ་བཞིན། <<རང་འགྲེལ་>>ལས། འཇིག་རྟེན་གཞན་རྟོགས། ཞེས་འབྱུང་ཡང་། འཇིག་རྟེན་གཞན་གཏོགས་ཡོད་པ་ཉིད་དུ། ཞེས་པ་དག་པའོ། །

དེ་ལྟར་གཞན་རྣམས་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞུགས་པར་བསྟུབས་ཟིན་ནས། རང་ལུགས་ནི་དེ་ལས་ཟློག་སྟེ། དངོས་པོའི་རང་བཞིན་དམ་པའི་དོན་ལ་ཞུགས་པར་བསྟུབ་པ་སྟེ། རྟགས་ཆོས་དོན་གསུམ་སོགས་ཀུན་ཀྱང་རང་འགྲེལ་དང་གཞུང་དག་ལས་གསལ་ལོ༔ ༔

རྒྱུ་མེད་ལས་སྐྱེ་བ་འགོག་པའི་སྐབས་འདིར་<<དབུ་མའི་སྙིང་པོ་>>དུ་རྟགས་ཆོས་གཉིས་བཟློག་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་མཚུངས་པར་གསུངས་ཀྱང་། ཚད་མས་གནོད་པ་འབབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་མི་མཚུངས་པས། མཚུངས་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་བརྟག་ལ། འགའ་ཞིག་གིས་དེ་ནི་གོང་གི་བདག་སྐྱེ་འགོག་སྐབས་བཟློག་དགོས་ཚུལ་དང་མཚུངས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ཞེས་ཀྱང་སྨྲ་སྟེ། བརྟག་པར་བྱ་དགོས་སོ། །

ཡང་ན་<<རྩ་ཤེའི་ཊཱི་ཀ་ཆེན་>>(༥༢)ལས། འདི་ལ་ཡང་ལེགས་ལྡན་གྱིས་དངོས་ཟིན་གྱི་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་བྱེད་མི་ཟློག་པར། ཞེས་པ་ནས། གཞན་སྐྱེ་རྣམ་པར་བཅད་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱོགས་གོང་མ་དང་འགལ་ལོ༔ ༔ཞེས་པ་ལྟར་ཏེ། <<སྙིང་དོན་>>(༢༥༨)ལས། ཡང་ན་དངོས་ཟིན་གྱི་རྟགས་བཟློག་ཚུལ་གོང་དང་འདྲ་ལ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་རྣམས་

དགོངས་པ་གཅིག་གོ །འོན་ཀྱང་ཅུང་ཟད་དཀའ་བར་ཡོད་དོ། །

གསུམ་པ་གྲུབ་དོན།

གང་གི་ཕྱིར་ན་བདག་དང་གཞན་དང་གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་དང་། །

རྒྱུ་ལ་མ་ལྟོས་ཡོད་པ་མིན་པས་དངོས་རྣམས་རང་བཞིན་བྲལ། །

ཞེས་རྐང་པ་གཉིས་གསུངས་ཤིང་། དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ནི། རྟགས་འདི་འདྲ་བ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་དགོས་པའི་དོན་བསྡུའང་བསྟན་པ་སྟེ། <<ཊཱི་ཀ་ཆེན་>>ལས། འདིས་ནི་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་བཀག་ཀྱང་། མཐར་རྟགས་གང་ལ་བརྟེན་ནས་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་ཚུལ་སྟོན་ཏེ། དེ་ཡང་མཐའ་བཞི་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ནི་གཏན་ཚིགས་སོ། །དངོས་པོ་རྣམས་ཞེས་པ་ནི་ཆོས་ཅན་ནོ། །རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་བྲལ་བ་ནི་དམ་བཅའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་བཀག་པ་ལ་རྩོད་སྤོང་ལ་གཉིས།

དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། དོན་བསྡུའོ། །དང་པོ་ནི།

གང་གིས་སྤྲིན་ཚོགས་དང་མཚུངས་གཏི་མུག་སྟུག་པོ་འཛིག་རྟེན་ལ། །

ཡོད་པ་དེས་ན་ཡུལ་རྣམས་ལོག་པ་དག་ཏུ་སྣང་བར་འགྱུར། །
ཇི་ལྟར་རབ་རིབ་མཐུ་ཡིས་འགའ་ཞིག་སྐྲ་ཤད་ཟླ་གཉིས་དང་། །
རྨ་བྱའི་མདོངས་དང་སྦྲང་མ་ལ་སོགས་ལོག་པར་འཛིན་བྱེད་པ༔ ༔
དེ་བཞིན་དུ་ནི་གཏི་མུག་སྐྱོན་གྱི་དབང་གིས་མི་མཁས་པས། །
འདུས་བྱས་ལྟ་ཞིག་སྣ་ཚོགས་བློ་གྲོས་ཀྱིས་ནི་རྟོགས་པར་འགྱུར།།
གལ་ཏེ་གཏི་མུག་བརྟེན་ནས་ལས་འབྱུང་གཏི་མུག་མེད་པར་དེ༔ ༔
མི་འབྱུང་ཞེས་བྱར་མི་མཁས་ཁོ་ནས་རྟོགས་པར་གོར་མ་ཆག། །
བློ་བཟང་ཉི་མས་མུན་པ་སྟུག་པོ་རྣམ་པར་བསལ་བ་ཡི། །
མཁས་པ་དག་ནི་སྟོང་ཉིད་ཁོང་དུ་ཆུད་ཅིང་གྲོལ་བར་འགྱུར། །
གལ་ཏེ་དངོས་རྣམས་དེ་ཉིད་དུ་མེད་ན། །
ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མོ་གཤམ་བུ་ཇི་བཞིན། །
དེ་དག་མེད་པ་ཉིད་འགྱུར་དེ་ཡི་ཕྱིར། །
དེ་དག་རང་བཞིན་གྱིས་ནི་ཡོད་པ་ཉིད། །
གང་དག་རབ་རིབ་ཅན་སོགས་ཡུལ་འགྱུར་བ། །
སྐྲ་ཤད་ལ་སོགས་དེ་དག་མ་སྐྱེས་པས། །
རེ་ཞིག་དེ་དག་ཉིད་ལ་བརྩད་བྱ་སྟེ། །
ཕྱི་ནས་མ་རིག་རབ་རིབ་རྗེས་འབྲེལ་ལའོ། །

གལ་ཏེ་རྨི་ལམ་དྲི་ཟའི་གྲོང་ཁྱེར་བཅས། །
སྒྱིག་རྒྱུའི་ཆུ་དང་མིག་འཕྲུལ་གཟུགས་བརྙན་སོགས། །
སྐྱེ་མེད་མཐོང་ན་ཡོད་ཉིད་མིན་མཚུངས་ཀྱང་། །
ཁྱོད་ལ་ཇི་ལྟར་དེར་འགྱུར་དེ་མི་རིགས། །
དེ་ཉིད་དུ་འདི་ཇི་ལྟར་སྐྱེ་མེད་ཀྱང་། །
མོ་གཤམ་བུ་ལྟར་གང་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་གྱི། །
མཐོང་བའི་ཡུལ་དུ་མི་འགྱུར་མ་ཡིན་པ། །
དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་སྨྲ་འདི་མ་ངེས་པའོ། །

ཞེས་ཚིགས་བཅད་དྲུག་དང་ཀང་པ་གཉིས་གསུངས། དེའང་སྒྲིན་ཚོགས་མཐུག་པོས་བསྒྲིབས་པ་ལྟར། གཏི་མུག་མཐུག་པོས་བསྒྲིབས་ཏེ་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པར་འགྱུར་ཞིང་། རབ་རིབ་ཀྱིས་བསླད་པའི་དབང་གིས་སྐྲ་ཤད་འཛག་སྣང་དང་ཟླ་བ་གཉིས་སྣང་། དེ་བཞིན་རྨ་བྱའི་མདོངས་དང་སྦྲང་མ་ལ་སོགས་པ་མེད་བཞིན་ཡོད་པར་མཐོང་བ་ལྟར་གཏི་མུག་སྐྱོན་གྱི་དབང་གིས་སོ་སྐྱེ་རྣམས་ལ་འདུས་བྱས་དག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྣང་བའོ། །

གལ་ཏེ་གཏི་མུག་བརྟེན་ནས། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་མཁས་མི་མཁས་བཤད་པ་ནི། དབང་པོ་རྣོ་རྟུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་འདྲ་སྟེ། རྟེན་འབྲེལ་ལུགས་འབྱུང་བཟློག་གཉིས་ཀའི་སྒོ་ནས་འདུས་བྱས་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་དགོས་པ་ནི་མི་མཁས་པ་དབང་

རྟུལ་དང་། ལུགས་འབྱུང་ཙམ་གསུངས་པ་མཐོང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོང་ཉིད་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ནི་མཁས་པ་དབང་རྣོན་ཏེ། དེ་ཙམ་དུ་མ་ཟད། རྟེན་འབྱུང་གི་དེ་ཉིད་རྟོགས་པའི་བློ་གྲོས་ཀྱིས་མ་རིག་པ་རྣམ་པར་བསལ་ཞིང་། འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བར་འགྱུར་ཞེས་བསྟན་པ་སྟེ། འདི་དག་གཞུང་རང་དུ་གསལ་བས་དེ་ཙམ་ལས་མི་སྤྲོའོ། །

གལ་ཏེ་དངོས་རྣམས། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི། ཁོ་ན་རེ། དངོས་པོ་རྣམས་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་མིན་ན། དངོས་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཐ་སྙད་དུའང་མེད་པར་ཐལ། དོན་དམ་པར་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། མོ་གཤམ་གྱི་བུ་བཞིན་ཟེར་རོ། །

དེ་ལ་དཔལ་ལྡན་ཟླ་བའི་ཞབས་ཀྱིས་འདི་ལྟར་བཀག་སྟེ། ཐོག་མར་ཁྱོད་ཀྱིས་གང་ཟག་མི་འདྲ་བ་གསུམ་ལ་བརྒལ་ཞིང་བརྟག་པར་བྱ་ལ༑ ཕྱི་ནས་ཁོ་བོ་ཅག་ལ་བརྒལ་བརྟག་གྱིས་ཞེས་བསྟན་པ་འདི་ལྟར།

1. དེའང་མུ་སྟེགས་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་རབ་རིབ་ཀྱིས་མིག་བསྣད་པའི་གང་ཟག་ལ་སྐྲ་ཤད་འཛག་པར་སྣང་ཞིང་མོ་གཤམ་གྱི་བུ་མི་སྣང་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེས་དྲིས་ཤིག།

2. དེ་ནས་གཟུགས་སོགས་དང་མོ་གཤམ་གྱི་བུ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པར་མཚུངས་པ་ལ། མ་རིག་པས་བློ་བསྣད་པ་རྣམས་ལ་གཟུགས་སོགས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་མཐོང་ཞིང་། མོ་གཤམ་

ཀྱི་བུ་མི་མཐོང་བ་ཅི་ཡིན་ཞེས་བརྟག་པར་བྱའོ། །

3. དེ་ནས་རང་གིས་རང་ལ། རྨི་ལམ་གྱི་ཁང་ཁྱིམ་དང་དྲི་ཟའི་གྲོང་ཁྱེར་ལ་སོགས་པ་མཐོང་ཞིང་། མོ་གཤམ་གྱི་བུ་མི་མཐོང་བའི་ཁྱད་པར་ཅི། དེ་དག་ཀུན་སྐྱེ་བ་མེད་པའམ་མེད་པར་མཚུངས་པས། མཐོང་མི་མཐོང་གི་ཁྱད་པར་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བརྟག་པར་བྱ་ལ། ཕྱིས་ཕོ་བོ་ལ་བརྟག་པར་བྱའོ། །

དེའི་ཕྱིར་གཟུགས་སོགས་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་སྐྱེ་བ་མེད་ཀྱང་། མོ་གཤམ་བུ་ལྟར་འཇིག་རྟེན་གྱི་མཐོང་བའི་ཡུལ་དུ་མི་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། ཁྱོད་ཀྱི་རྩ་བའི་རྟགས་ཀྱི་ཁྱབ་པ་མ་གྲུབ་པས། མ་ངེས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ནོ། །

འདིར་<<རང་འགྲེལ་>>དང་<<དགོངས་པ་རབ་གསལ་>>བཅས་ལས། རང་ལུགས་ཀྱི་དོན་དམ་པའི་རྣམ་གཞག་ལུང་ལ་བརྟེན་ནས་འཇོག་ཚུལ་གསུངས་ཤིང་། དེའང་རང་རེ་སོ་སྐྱེའི་ཤེས་པ་འཁྲུལ་པ་ལ་ལྟོས་ནས་ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པར་བཞག་པ་མིན་པར། རྣལ་འབྱོར་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཆོས་ཉིད་དམ་རང་བཞིན་མེད་པར་ཇི་ལྟར་གཟིགས་པ་ལྟར་རྣམ་པར་བཞག་པར་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་དོན་བསྡུ་བ།

མོ་གཤམ་བུ་ལ་རང་གི་བདག་ཉིད་ཀྱིས། །
སྐྱེ་བ་དེ་ཉིད་དུ་མེད་འཇིག་རྟེན་དུའང་། །
ཡོད་མིན་དེ་བཞིན་དངོས་འདི་ཀུན་ངོ་བོ། །
ཉིད་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་དེ་ཉིད་དུ་མ་སྐྱེས། །
དེ་ཕྱིར་འདི་ལྟར་སྟོན་པས་ཆོས་རྣམས་ཀུན། །
གདོད་ནས་ཞི་ཞིང་སྐྱེ་བྲལ་རང་བཞིན་གྱིས། །
ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་འདས་པ་གསུངས་གྱུར་པ། །
དེ་ཕྱིར་རྟག་ཏུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་མ་ཡིན། །
བུམ་སོགས་འདི་དག་དེ་ཉིད་དུ་མེད་ཅིང་། །
འཇིག་རྟེན་རབ་ཏུ་གྲགས་པར་ཡོད་ཅི་བཞིན། །
དེ་བཞིན་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་འགྱུར་བས་ན། །
མོ་གཤམ་བུ་དང་མཚུངས་པར་ཐལ་མི་འགྱུར། །

ཞེས་པའི་ཚིགས་བཅད་གསུམ་གྱིས་བསྟན་ཏེ། མོ་གཤམ་གྱི་བུ་ལ་རང་གི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་བདེན་པ་གཉིས་ཆར་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་ཀུན་བདེན་པ་གཉིས་ཆར་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མ་སྐྱེས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་སྟོན་པས་ཀྱང་ཆོས་རྣམས་གདོད་མ་ནས་ཞི་བ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་མྱ་

ངན་ལས་འདས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟག་ཏུ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་མིན་ནོ། །

དེས་ན་རང་སྡེ་སེམས་ཙམ་པ་སོགས་ཀྱིས་དོན་དམ་དུ་མེད་ན་ཀུན་རྫོབ་ཏུའང་མེད་པར་འགྱུར་ཞེས་བརྒལ་བར་བྱ་མི་རིགས་ཏེ། དཔེར་ན། ཅི་བྲག་སྒྲ་བས་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་དོན་དམ་དུ་མེད་ཅིང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པར་འདོད་པ་བཞིན། རང་ལུགས་ལའང་དངོས་པོ་ཀུན་དོན་དམ་དུ་མེད་ཀྱང་། ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པས་ན། མོ་གཤམ་གྱི་བུ་དང་མཚུངས་པར་ཐལ་བར་མི་འགྱུར། ཞེས་བསྟན།

དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དབུ་མ་པ་ཁྱོད་ལྟར་ན། ཆོས་ཐམས་ཅད་མོ་གཤམ་བུ་དང་མཚུངས་པར་ཐལ་བ་བཟློག་ཏུ་མེད་དེ། ཁྱོད་ཀྱིས་བཏགས་ཆོས་རྫས་སུ་མེད་པར་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། བཏགས་ཆོས་རྣམས་གདགས་གཞི་དང་བཅས་ཤིང་། གདགས་གཞི་རྫས་སུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དེའང་མི་རིགས་ཏེ། གདགས་གཞི་རྫས་སུ་གྲུབ་པར་སྒྲུབ་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོགས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བ་ཁུངས་དང་བཅས་ཏེ་རང་འགྲེལ་དང་རྣམ་བཤད་དུ་གསལ་བས་དེ་ཙམ་ལས་མ་སྤྲོས་སོ། །

གསུམ་པ་རྟེན་འབྱུང་གི་སྐྱེ་བ་ཉིད་ཀྱིས་མཐར་འཛིན་གྱི་ལོག་རྟོག་འགོག་པ།

གང་ཕྱིར་རྒྱུ་མེད་པ་དང་དབང་ཕྱུག་གི །
རྒྱུ་ལ་སོགས་དང་བདག་གཞན་གཉིས་ཀ་ལས། །
དངོས་རྣམས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པ། །
དེ་ཕྱིར་བརྟེན་ནས་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར། །
གང་ཕྱིར་དངོས་པོ་བརྟེན་ནས་རབ་འབྱུང་བས། །
རྟོག་པ་འདི་དག་བརྟག་པར་མི་ནུས་པ། །
དེ་ཕྱིར་རྟེན་འབྱུང་རིགས་པ་འདི་ཡིས་ནི། །
ལྟ་ངན་དྲ་བ་མཐའ་དག་གཅོད་པར་བྱེད། །
རྟོག་རྣམས་དངོས་པོ་ཡོད་ན་འགྱུར་བ་སྟེ། །
དངོས་པོ་ཇི་ལྟར་མེད་པར་ཡོངས་དཔྱད་ཟིན། །
དངོས་པོ་མེད་པར་འདི་རྣམས་མི་འབྱུང་དཔེར། །
བུད་ཤིང་མེད་པར་མེ་ཡོད་མིན་དེ་བཞིན། །

ཞེས་པའི་ཚིགས་བཅད་གསུམ་གྱིས་བསྟན། དངོས་པོ་རྣམས་རྒྱུ་མེད་ལས་སྐྱེ་བ་དང་། དབང་ཕྱུག་གི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་ལ་སོགས་པ་བཅུ་ཐམ་པ་རྩ་འགྲེལ་ལས་དངོས་སུ་གསུངས་པ་དེ་དག་ལས་མི་སྐྱེ་བ་དེའི་ཕྱིར། རྒྱུ་དང་རྐྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ལ། དངོས་པོ་རྣམས་རྒྱུ་རྐྱེན་

ལ་བརྟེན་ནས་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། རྒྱུ་མེད་དང་བདག་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་སོགས་ཀྱི་ལོག་རྟོག་ངན་པ་རྣམས་བརྟག་པར་མི་ནུས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་རྟེན་འབྱུང་གི་རིགས་པ་འདིས་ནི། ལྟ་བ་ངན་པའི་དྲ་བ་མཐའ་དག་གཅོད་པར་བྱེད་དོ། །

དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་ཡོད་ན་མཐར་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་རྣམས་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཡང་། རིགས་པས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པར་དཔྱད་ཟིན་ཅིང་། དེ་ལྟར་འཛིན་པ་མེད་ན། མཐར་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་འདི་རྣམས་མི་འབྱུང་སྟེ། དཔེར་ན། རྒྱུ་བུད་ཤིང་མེད་པར། འབྲས་བུ་མེ་ཡོད་པ་མིན་པ་དེ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་བསྟན།

བཞི་པ་རིགས་པས་དཔྱད་པ་བྱས་པའི་འབྲས་བུ་ངོས་བཟུང་བ།

སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ནི་རྟོག་པས་བཅིངས། །
མི་རྟོག་རྣལ་འབྱོར་པ་ནི་གྲོལ་འགྱུར་བས། །
རྟོག་རྣམས་ལོག་པར་གྱུར་པ་གང་ཡིན་དེ། །
རྣམ་པར་དཔྱོད་པའི་འབྲས་བུར་མཁས་རྣམས་གསུང་། །
བསྟན་བཅོས་ལས་དཔྱད་ཚོད་ལ་ཆགས་པའི་ཕྱིར། །
མ་མཛད་རྣམ་གྲོལ་ཕྱིར་ནི་དེ་ཉིད་བསྟན། །

གལ་ཏེ་དེ་ཉིད་རྣམ་པར་བཤད་པ་ན། །
གཞན་གཞུང་འཛིག་པར་འགྱུར་ན་ཉེས་པ་མེད། །
རང་གི་ལྟ་ལ་ཆགས་དང་དེ་བཞིན་དུ། །
གཞན་གྱི་ལྟ་ལ་འཁྲུག་གང་རྟོག་པ་ཉིད། །
དེ་ཕྱིར་འདོད་ཆགས་ཁོང་ཁྲོ་རྣམ་བསལ་ཏེ། །
རྣམ་དཔྱོད་པ་ནི་མྱུར་དུ་གྲོལ་བར་འགྱུར། །

ཀྱེ་ཧོ། །

ཞེས་ཚིགས་བཅད་གསུམ་གསུངས་ཏེ། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་སོགས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་རྟོག་པས་འཁོར་བར་བཅིངས་ཤིང་། ཆོས་ཉིད་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་དང་། དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་སྒོམ་པས་རྣལ་འབྱོར་པ་རིམ་གྱིས་གྲོལ་བར་འགྱུར་ལ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྣམ་རྟོག་རྣམས་ཀྱང་ལོག་པའམ་སྤོང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ནི་རྣམ་པར་དཔྱོད་པའི་འབྲས་བུར་མཁས་པ་རྣམས་གསུང་ངོ་། །

བསྟན་བཅོས་ལས་དཔྱད། ཅེས་སོགས་ཀྱིས་ནི། དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་ལས་རིགས་པས་དཔྱད་པ་མང་དུ་བྱས་པ་དག་ནི། རྩོད་པ་ལ་ཆགས་པའི་ཕྱིར་མ་མཛད་ཀྱི། སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་རིགས་པས་རྣམ་པར་དཔྱད་དེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་བློ་བསྐྱེད་ཅིང་། ཐར་པ་ཐོབ་

ན་ཅི་མ་ཙུང་སྙམ་དུ་རྣམ་གྲོལ་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་མཛད་པ་ཡིན་ཞེས་པའོ། །

འོན་ཀྱང་དེ་ལྟར་དཔྱད་པའི་ཚེ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་རིགས་པ་ལྟར་སྣང་སྟོན་པའི་གཞན་གཞུང་མང་པོ་འཇིག་པར་འགྱུར་ཡང་རང་ལ་ཉེས་པ་མེད་དེ། དཔེར་ན། མེ་བུས་པ་སོལ་བ་སོགས་བསྐྱུན་ཕྱིར་དུ་མིན་ཡང་། དེ་དག་ཞར་ལ་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ་ཞེས་བསྟན།

དེ་ལྟར་མིན་པར། རང་གི་ལྟ་བ་ལ་ཆགས་པ་དང་། གཞན་གྱི་ལྟ་བ་ལ་སྡང་ཞིང་རང་རྒྱུད་འཁྲུག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། འཆིང་བྱེད་ཀྱི་རྟོག་པ་ཉིད་ཡིན་པས། འཁོར་བར་འཆིང་བར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་འདོད་ཆགས་དང་ཁོང་ཁྲོ་རྣམ་པར་བསལ་ཏེ། རིགས་པས་རྣམ་པར་དཔྱོད་པ་ནི། མྱུར་དུ་གྲོལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བསྟན་པ་སྟེ། <<རྣམ་བཤད་>>ལས། བདག་གཞན་གྱི་ཕྱོགས་ལ་ཆགས་པ་དང་ཁྲོ་བའི་ཕྱོགས་ལྷུང་དོར་ནས་གཟུ་བོའི་བློས་མ་དཔྱད་ན། གྲུབ་མཐའ་ལ་དཔྱོད་པར་སྨྲོམ་པ་དེ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་འཁོར་བར་དམ་དུ་འཆིང་བར་གསུངས་པ་འདི་ཉིད། བདག་ཅག་རྣམས་ལ་ཐུགས་བརྩེ་བས་མན་ངག་ཁྱད་པར་ཅན་བྱིན་པར་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག །ཅེས་གསུངས་སོ། །

།ཀ།ཀ།ཉེ་ཤ།།

འདིར་ཡང་མཐར་འཛིན་གྱི་ལྟ་བ་ལ་ཡོད་པའི་མཐར་འཛིན་དང་། མེད་པའི་མཐར་འཛིན། དེ་བཞིན་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་མེད་མཐའ་

དང་། སྐུར་འདེབས་ཀྱི་མེད་མཐའ། ཞེས་པའི་དོན་ལ་དཔྱད་དགོས་པར་སྣང་སྟེ། ཐར་ཟབ་མོ་སྟོན་པའི་སྟོད་ངོས་བཟུང་བའི་སྐབས་སུའང་དེ་ལྟར་གསུངས་ཤིང་། <<རྩ་ཤེ་ཊཱིཀ་ཆེན་>>ལས་ཀྱང་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་རྟོགས་དཀའ་བས་ཅུང་ཟད་དཔྱད་ན་འདི་ལྟར། ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པ་ལ་མེད་པར་འཛིན་པ་ནི། སྐུར་འདེབས་ཀྱི་མེད་པའི་མཐར་འཛིན་དང་། དེའི་ཡུལ་ནི་སྐུར་འདེབས་ཀྱི་མེད་མཐའ་ཡིན་ཞིང་། དོན་དམ་པར་མེད་པ་ནི་དགག་བྱའི་དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་བྱ་བ་ཡིན་པས། སྟོང་ཉིད་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འཛིན་པ་ནི། སྟོང་ཉིད་ཀྱི་མཐར་ལྷུང་བའམ་དངོས་པོ་མེད་པའི་མཐར་ལྷུང་བ་ཡིན་པས། དེ་འགོག་པའང་དངོས་པོ་མེད་པའི་མཐའ་འགོག་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་འཛིན་པ་ནི་དངོས་པོ་མེད་པའི་མཐར་འཛིན་ཏེ། དེ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་མེད་པའི་མཐར་འཛིན་ཞེས་བྱ་ཞིང་། དེའི་ཡུལ་ནི་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་མེད་མཐའ་འོ། །དེ་ལྟར་ཡང་<<ཊཱིཀ་ཆེན་>>ལས། འདི་ནི་སྐུར་འདེབས་ཀྱི་མེད་མཐའ་ཡིན་ལ། སྔ་མ་ནི་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་མེད་མཐའ་འོ། །ཞེས་གསུངས། འདི་དག་གི་སྐོར་སྔར་རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

འདིར་སྨྲས་པ།

དུས་ཐོག་མ་མེད་ནས་ད་ཐུག་བར། །
རང་བདེ་བ་འདོད་ཀྱང་རྨོངས་པའི་རྒྱུས། །
སྡུག་ཁམས་གསུམ་འཁོར་བར་འཁྱམ་བཞིན་དུ། །
དགྲ་བདག་འཛིན་གཉིས་ལ་གཉེན་དུ་བལྟས། །
བྲན་ཆགས་སྡང་གཉིས་ལ་གྲོགས་སུ་བསྟེན། །
འདིར་མ་སྐྱེས་བྱ་བའི་གནས་ཤིག་དང་། །
འདི་མ་མྱངས་ཟེར་བའི་སྡུག་ཅིག་མེད། །
དེ་རང་རེ་འཁོར་བ་པ་ཡི་གཤིས། །
ད་ཞ་པོ་རྐང་བཙོན་ཇི་བཞིན་དུ། །
རྟེན་དལ་འབྱོར་ཐེངས་གཅིག་སྐྱེས་དབང་གིས། །
ཁོང་བླ་མའི་དྲིན་གྱིས་རྙེད་པའི་ཚེ། །
ཆོས་རྣམ་པར་དག་པ་འདི་འདྲ་ལ། །
གཏམ་དོན་མེད་སྨྲ་བ་ཅོལ་ཆུང་ཕྱིར། །
རང་བག་ཆགས་འཛོག་ཕྱིར་ཐོས་བསམ་གྱིས། །
ལུང་རིགས་པས་དཔྱད་བརྡར་བྱེད་ཁུལ་འདི། །
ཁྱེད་བློ་ལྡན་ཚོགས་ལ་མི་མཁོ་ཡང་། །
དགྲ་དྭངས་མའི་གཉེན་པོའི་མིང་ཙམ་ཞིག།

ད་ཐེངས་གཅིག་སྒྲོག་པའི་སྐལ་བཟང་ཡང་། །

ཕྱིས་འཁོར་བའི་ཕྱི་ཐག་རིང་མོ་ན། །

ཐོབ་ཨེ་སྲིད་སྙམ་དུ་འཕྱུང་མོ་ཅུག །

དོན་དེ་ཕྱིར་ངལ་བ་བསྟེན་དང་ལྡན། །

བདག་བརྗིད་ངན་ཆོམ་ཀུན་འཇོམས་ཕྱིར་བྱས། །

གཏམ་ལེགས་བཤད་ཆ་ཞིག་མཆིས་སྲིད་ན། །

ཁྱེད་མཁས་རྒྱ་དགྱེས་པའི་མཆོད་པར་འབུལ། །

ཞེས་བྱ་བ་ནི་བར་སྐབས་ཀྱི་ངལ་གསོ་བའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །

དབུ་མ་བདག་འགོག །

གཉིས་པ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རིགས་པས་བསྒྲུབ་པ་ལ་གསུམ།

ཐར་འདོད་རྣམས་ཀྱིས་ཐོག་མར་བདག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་དགོས་པར་བསྟན་པ། བདག་དང་བདག་གི་བ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་པའི་ཚུལ། བདག་དང་ཤིང་རྟའི་དཔྱད་པ་དངོས་པོ་གཞན་ལ་ཡང་བསྒྲེ་བར་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ཐར་འདོད་རྣམས་ཀྱིས་ཐོག་མར་བདག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་དགོས་པར་བསྟན་པ།

ཉོན་མོངས་སྐྱོན་རྣམས་མ་ལུས་འཇིག་ཚོགས་ལ། །
ལྟ་ལས་བྱུང་བར་བློ་ཡིས་མཐོང་གྱུར་ཅིང་། །
བདག་ནི་འདི་ཡི་ཡུལ་དུ་རྟོགས་བྱས་ནས། །
རྣལ་འབྱོར་པ་ཡིས་བདག་ནི་འགོག་པར་བྱེད། །

ཅེས་པའི་ཚིགས་བཅད་གཅིག་གིས་བསྟན་ཏེ། དེའང་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་། སྐྱེ་རྒ་ན་འཆི་ལ་སོགས་པའི་སྐྱོན་མ་

ལུས་པར་སྤོང་འདོད་པའི་ཐར་འདོད་ཀྱི་སྐྱེས་བུ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་དག་གི་རྩ་བ་ཅི་ཞིག་སྙམ་དུ་དཔྱད་པ་ན། དེ་དག་མ་ལུས་པ་འཇིག་ལྟ་ལས་བྱུང་བར་ཤེས་ཤིང་། ཇི་ལྟར་ཤིང་གི་རྩ་བ་བཅད་པས་ཡལ་ག་དང་། ལོ་མ་ཐམས་ཅད་སྐམ་པར་འགྱུར་བ་ལྟར། རྩ་བ་འཇིག་ལྟ་སྤོང་ན་ཉོན་མོངས་པ་དང་སྐྱོན་ཐམས་ཅད་ལྡོག་པར་མཐོང་ནས་འཇིག་ལྟ་སྤོང་བ་ལ་བརྩོན་པར་འགྱུར་ལ། དེའང་ཐོག་མར་འཇིག་ལྟའི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པར་རྟོགས་དགོས་པས། འཇིག་ལྟའི་དམིགས་རྣམ་ལ་བརྟགས་ཏེ། བདག་གམ་ང་ནི་འདིའི་དམིགས་པ་དང་། བདག་གི་བདག་ནི་རྣམ་པའམ་ཞེན་ཡུལ་དུ་རྟོགས་ཏེ་འགོག་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་སོ། །

།༡༡།ཉེ༧།།

ཉོན་མོངས་སྐྱོན་རྣམས་མ་ལུས་འཇིག་ཚོགས་ལ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། བདག་འཛིན་གཉིས་ལས་གང་ཟག་གི་བདག་འགོག་པའི་སྐབས་ཏེ། དེའང་རྩ་བའི་ཚིག་འགྲེལ་ནི་<<ཊཱི་ཀ་ཆེན་>> (༢༧༥)དུ་ཤིན་ཏུ་གསལ་ཞིང་། རྩ་ཚིག་གི་བདག་སྔ་ཕྱི་གཉིས་ལས་སྔ་མ་ནི་དམིགས་ཡུལ་གྱི་བདག་སྟེ་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པའི་ང་ཡིན་ལ། ཕྱི་མ་ནི་དགག་བྱའི་བདག་གམ་འཛིན་སྟངས་ཡུལ་གྱི་བདག་ཡིན་པས་ཐ་སྙད་དུའང་མེད་དོ། །

འདིར་འཇིག་ལྟ་ནི་འཁོར་བའི་ཉེས་སྐྱོན་མ་ལུས་པའི་འབྱུང་

གནས་སུ་བསྟན་པས། འཁོར་བའི་རྩ་བར་བསྟན་ལ། དེའི་ཤེས་བྱེད་དུ་བསླབ་བཏུས་སུ་<<དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསང་བའི་མདོ་>>དྲངས་པ་ལས། ཞི་བའི་བློ་གྲོས་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན། ཤིང་རྩ་བ་ནས་བཅད་ན་ཡལ་ག་དང་ལོ་མ་དང་ཡལ་ག་ཕྲ་མོ་ཐམས་ཅད་སྐམ་པར་འགྱུར་རོ༔ ༔ཞི་བའི་བློ་གྲོས། དེ་བཞིན་དུ་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་ཉེ་བར་ཞི་ན༔ ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཞི་བར་འགྱུར་རོ༔ ༔ཞེས་གསུངས་པ་སྟེ་བདག་འཛིན་ནི་ཤིང་གི་རྩ་བ་ལྟ་བུར་གསུངས་པས། འོ་ན་བདག་འཛིན་ཀུན་བརྟགས་ཀྱང་འཁོར་བའི་རྩ་བར་ཐུང་ངམ་སྙམ་ན། <<ཊཱི་ཀ་ཆེན་>>ལས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཁོར་བར་འཆིང་བ་ནི། ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་མ་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་མ་རིག་པ་ནི། གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་དེ་དག་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པས། འཁོར་བའི་རྩ་བར་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། རྒྱུ་མཚན་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཀུན་བརྟགས་འཁོར་བའི་རྩ་བ་ཡིན་པ་བཀག་གོ༔

འོ་ན་འཁོར་བའི་རྩ་བ་ལ་འཛིན་སྟངས་མི་མཐུན་པ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། <<ཊཱི་ཀ་ཆེན་>>(༢༧༡)ལས། སྐྱོན་མེད་དེ། འདི་པའི་ལུགས་ཀྱིས་བདག་འཛིན་གཉིས་དམིགས་པས་སོ་སོར་འབྱེད་ཀྱི། འཛིན་སྟངས་ཀྱི་རྣམ་པ་མི་འདྲ་བ་མེད་དེ། གཉིས་ཀ་ཡང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། འཁོར་བའི་རྩ་

བ་གཉིས་འགལ་བ་ནི། ཡུལ་ལ་འཇུག་པའི་འཛིན་སྟངས་མི་མཐུན་པ་གཉིས་འཁོར་བའི་རྩ་བར་འཛོག་པ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བདག་འཛིན་གཉིས་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་རྣམ་པ་གཅིག་པས། འཁོར་བའི་རྩ་བ་འཛིན་སྟངས་མི་མཐུན་པ་གཉིས་མེད་པར་གསུངས་སོ། །

རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ལ། འཁོར་བའི་རྩ་བ་ལ་འཛིན་སྟངས་མི་མཐུན་པ་གཉིས་མེད་པ་དང་། ལུང་འདིའི་དོན་འཛིན་སྟངས་འགལ་བའི་བདག་འཛིན་གཉིས་མེད་པ་ལ་འཆད་ཀྱང་། གཞུང་གི་ཚིག་ཟིན་ལྟར་ན་ནི། རང་རྒྱུད་པ་སོགས་གྲུབ་མཐའ་འོག་མའི་ལུགས་ལ་འཛིན་སྟངས་མི་མཐུན་པའི་བདག་འཛིན་གཉིས་སམ་འཁོར་བའི་རྩ་བ་གཉིས་འཛོག་དགོས་པ་འདྲ་སྟེ། བདག་འཛིན་གཉིས་དམིགས་པས་མི་འབྱེད་པར་རྣམ་པས་འབྱེད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འདིར་རྩོད་ལན་མཛད་པའི་ཚེ་དམིགས་རྣམ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་རྣམ་པའི་འཛིན་སྟངས་ལ་གཅིག་མི་གཅིག་བརྩད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འདི་ནི་ཐལ་འགྱུར་བའི་ཐུན་མིན་གྱི་ཁྱད་ཆོས་ཏེ། རང་རྒྱུད་པ་མན་གྱིས་འཁོར་བའི་རྩ་བ་ལ་འཛིན་སྟངས་མི་མཐུན་པ་གཉིས་འཛོག་ཀྱང་། <<ཊཱིཀ་ཆེན་>>གྱི་ལུང་འདི་དང་འགལ་བར་སྨྲ་མི་ནུས་ཏེ། དེ་ནི་ཐལ་འགྱུར་བའི་འདོད་པ་བརྗོད་པའི་གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྙམ་ཡང་དགོངས་པར་སོན་མིན་བརྟག་དགོས་སོ། །

དེའང་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བར་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་དང་། འདིར་

གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་འཁོར་བའི་རྩ་བར་བཤད་པ་གཉིས་འགལ་སྙམ་ན། དེ་ནི་མིན་ཏེ། འཁོར་བའི་རྩ་བ་འགལ་བ་གཉིས་ཞེས་པའམ། མི་མཐུན་པ་གཉིས་ཞེས་པ་ནི། འཛིན་སྟངས་མི་མཐུན་པ་གཉིས་ལ་འཇོག་དགོས་ཤིང་། བདག་འཛིན་གཉིས་དམིགས་པས་འབྱེད་ཀྱི། འཛིན་སྟངས་སམ་རྣམ་པ་མི་འདྲ་བས་མི་འབྱེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལན་དང་པོ་དང་། གཞན་ཡང་། <<རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་>>ལས། ཇི་སྲིད་ཕུང་པོ་འཛིན་ཡོད་པ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་འཇིག་ལྟའི་རྒྱུར་སྟོན་པའི་ཚེ། ཆོས་དང་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་གྱི་མ་རིག་པའི་ནང་ཚན་གཉིས་རྒྱུ་འབྲས་སུ་སྟོན་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་གཉིས་ཀ་རང་རང་དང་འཛིན་སྟངས་མི་མཐུན་པའི་ཉོན་མོངས་པ་གཞན་གྱི་རྩ་བ་ཡིན་པར་མི་འགལ་ཏེ། དཔེར་ན། མ་རིག་པའི་རིགས་འདྲ་སྔ་ཕྱི་གཉིས་འཁོར་བའི་རྩ་བར་མི་འགལ་བ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་རིགས་པ་གཉིས་ཀྱིས་བསྒྲུབས་སོ། །

ཇི་སྲིད་ཕུང་པོ་འཛིན་ཡོད་པ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་འགྲེལ་ཚུལ་གཞན་ཡང་<<དབུ་མའི་སྤྱི་དོན་>>དང་<<ལྟག་མཐོང་ཆེན་མོར་>>(༥༧༧)གསལ་བ་སྐབས་བདེ་ཕྱིར་གཅིག་འགོད་ན། དེའང་<<དབུ་མའི་སྤྱི་དོན་>>(༡༤༣)ལས། དེས་ན་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བའི་ལུང་དེའི་དོན་ནི། གང་ཟག་གི་གདགས་གཞི་ཕུང་སོགས་ཀྱི་ཆོས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཁས་ལེན་པ་དེ་སྲིད་དུ། ངར་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་སུན

མ་ཕྱུང་བར་ཡོད་དོ། །ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་སྤུན་མ་ཕྱུང་བར་ཡོད་པ་དེ་སྲིད་དུ། ངར་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་སྤུན་མ་ཕྱུང་བར་ཡོད་ཅེས་པའི་དོན་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཚད་མས་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཚད་མས་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་བདག་དང་བདག་གི་བ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་པའི་ཚུལ་ལ།

བདག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ་དང་། བདག་གི་བ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལའང་གསུམ།[4] གང་ཟག་རྣམ་པ་བདུན་དུ་དཔྱད་ན་མི་རྙེད་པ་དང་། མི་རྙེད་ཀྱང་བརྟེན་ནས་བཏགས་ཙམ་དུ་གྲུབ་པ་དང་། དེ་ལྟར་གྲུབ་པས་མཐར་འཛིན་སྤོང་སླ་བའི་ཡོན་ཏན་ནོ། །དང་པོ་ལ་ལྔ། བདག་ཕུང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཐ་དད་དགག་པ། བདག་ཕུང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་

4 འདིར་ས་བཅད་བགོ་སྟངས་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་བ་བྱུས་ཡོད་པ་ནི། གཞུང་ཆེན་མོ་ལུགས་བརྒྱ་ཡིན་པས། དཔྱད་གཞི་མི་འདྲ་བ་རེའང་རག་སྲིད་སྙམ་པ་ཙམ་ལས་གཞན་ཅིའང་མིན་པ་དེ་དགོངས་པར་འཇགས་པར་འཚལ།

གཅིག་དགག་པ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་སོགས་གསུམ་དགག་པ། རྣམ་ལྔའི་དོན་བསྡུ་དཔེ་དང་བཅས་པ། ཕྱོགས་ལྷག་མ་གཉིས་རིགས་པས་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཕྱོགས་སྔ་མ་བརྗོད་པ་དང་། ལུགས་དེ་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ཕྱོགས་སྔ་མ་བརྗོད་པ།

ཟ་པོ་རྟག་དངོས་བྱེད་པོ་མིན་པའི་བདག །
ཡོན་ཏན་བྱ་མེད་མུ་སྟེགས་རྣམས་ཀྱིས་བརྟགས། །
དེའི་དབྱེ་ཅུང་ཟད་ཅུང་ཟད་ལ་བརྟེན་ནས། །
མུ་སྟེགས་ཅན་རྣམས་ལུགས་ནི་ཐ་དད་འགྱུར། །

ཀོ་ཀ་ཀེ་ཡ༎

གཞན་སྡེས་བརྟགས་པའི་ཕུང་པོ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་བདག་དགག་པ་ལ། ཕྱོགས་སྔ་མ་གཉིས་ཀྱི་གྲངས་ཅན་པའི་ལུགས་ནི། ཟ་པོ་རྟག་དངོས་བྱེད་པོ་མིན་པའི་བདག །ཅེས་སོགས་ཀྱིས་བདག་ཁྱད་ཆོས་ལྔ་ལྡན་དུ་འདོད་པར་བསྟན།

བྱེ་བྲག་པའི་ལུགས་ནི། དེའི་དབྱེ་ཅུང་ཟད་ཅུང་ཟད་ལ་བརྟེན་ནས། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་ཏེ། དེས་ཀྱང་བདག་ཡོན་ཏན་དགུ་ལྡན་དུ་སྨྲ་བར་བྱེད་མོད། གྲངས་ཅན་པ་ལས་གྱེས་པ་ནི་མིན་ནོ། །དེའི་དབྱེ་ཅུང་ཟད་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི་གྲངས་ཅན་པའི་འདོད་པ་དེ་ལས་ཅུང་ཟད་

ཟ་དད་པའི་ཁྱད་པར་རམ་དབྱེ་བ་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་མུ་སྟེགས་ཅན་དག་གི་ལུགས་ཀྱང་སོ་སོར་འགྱུར་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །

།ཀ༡།༡ཇེ༧།།

དེའང་གྲངས་ཅན་པས་བདག་ཁྱད་ཆོས་ལྔ་ལྡན་དུ་འདོད་པ་ནི། ༡ཟ་པོ་༢རྟག་དངོས་༣བྱེད་པོ་མིན་པའི་བདག །༤ཡོན་ཏན་༥བྱ་མེད་མུ་སྟེགས་རྣམས་ཀྱིས་བརྟགས། །ཞེས་རྩ་བར་གསལ་བ་ལྟར་ཡིན་ཞིང་། བྱེ་བྲག་པས་ཀྱང་ཁྱད་ཆོས་ལྔ་ལྡན་དུ་འདོད་པ་འདྲའང་བརྗི་ཚུལ་མི་འདྲ་བས། སྟོམ་དུ་བསྡུས་ན་འདི་ལྟར། ༡ཟ་པོ་༢རྟག་དངོས་༣བྱེད་པོ་ཡིན་པའི་བདག །༤ཡོན་ཏན་དང་བཅས་༥བྱ་མེད་བྱེ་བྲག་འདོད། །ཅེས་པའོ། །ཡང་བྱེ་བྲག་པས་ཁྱད་ཆོས་ལྔའི་ནང་གི་ཡོན་ཏན་ལ་དགུ་ཡོད་པས། བདག་ཡོན་ཏན་དགུ་ལྡན་དུའང་འདོད་དོ། །

གཉིས་པ་དེ་དགག་པ།

མོ་གཤམ་བུ་ལྟར་སྐྱེ་བ་དང་བྲལ་ཕྱིར། །
དེ་ལྟར་གྱུར་པའི་བདག་ནི་ཡོད་མིན་ཞིང་། །
འདི་ནི་ངར་འཛིན་རྟེན་དུའང་མི་རིགས་ལ། །
འདི་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་ཡོད་མི་འདོད། །

གང་ཕྱིར་བསྟན་བཅོས་བསྟན་བཅོས་ལས་དེའི་ཁྱད། །
མུ་སྟེགས་རྣམས་ཀྱིས་གང་བསྟན་དེ་ཀུན་ལ། །
རང་གྲགས་མ་སྐྱེས་གཏན་ཚིགས་ཀྱིས་གནོད་པ། །
དེ་ཕྱིར་དེ་ཁྱད་ཀུན་ཀྱང་ཡོད་མ་ཡིན། །
དེ་ཕྱིར་ཕུང་པོ་ལས་གཞན་བདག་མེད་དེ། །
ཕུང་པོ་མ་གཏོགས་དེ་འཛིན་མ་གྲུབ་ཕྱིར། །
འཇིག་རྟེན་ངར་འཛིན་བློ་ཡི་རྟེན་དུ་ཡང་། །
མི་འདོད་དེ་རིག་མིན་པའང་བདག་ལྟའི་ཕྱིར། །
གང་དག་དུད་འགྲོ་བསྐལ་མང་བརྒྱལ་གྱུར་པ། །
དེས་ཀྱང་མ་སྐྱེས་རྟག་འདི་མ་མཐོང་ལ། །
ངར་འཛིན་དེ་དག་ལ་ཡང་འཇུག་མཐོང་སྟེ། །
དེས་ན་ཕུང་པོ་ལས་གཞན་བདག་འགའ་མེད། །

ཁོ། ༡༢ཅ།།

ཞེས་པའི་ཚིགས་བཅད་བཞིས་རིགས་པ་བདུན་བསྟན་ཏེ། མུ་སྟེགས་པ་སོ་སོས་བརྟགས་པའི་བདག་ཆོས་ཅན། ཇི་ལྟར་བརྟགས་པ་དེ་ལྟར་གྱུར་པའམ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། སྐྱེ་བ་དང་བྲལ་ཞིང་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། མོ་གཤམ་གྱི་བུ་ལྟར་རོ། །རྟགས་ཁས། ཞེས་པ་ནི་རིགས་པ་དང་པོའོ། །

རིགས་པ་གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་གཞན་གྱིས་བརྟགས་པའི་བདག་འདི་ནི་ཆོས་ཅན་ངར་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་རྟེན་དུའང་མི་རིགས་ཏེ། མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་སྔར་བཞིན་ཡིན་ནོ། །འདིར་མ་སྐྱེས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱིས་ཡོད་པ་མིན་པ་སོགས་བསྒྲུབས་པའི་ཁྱབ་པ་ནི། མུ་སྟེགས་པ་པོ་རང་གིས་ཁས་བླངས་སམ་སྙམ་སྟེ། རང་ལུགས་ལ་ནི་ཁྱབ་པ་མེད་དོ། །

རིགས་པ་གསུམ་པ་ནི། དེ་པོ་ནར་མ་ཟད། མུ་སྟེགས་པས་བརྟགས་པའི་བདག་དེ་དང་ངར་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་རྣམ་པ་དེ་གཉིས་ནི་ཆོས་ཅན་ཀུན་རྫོབ་ཏུའང་ཡོད་པར་མི་འདོད་དེ། མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། འདིར་མི་འདོད་ཅེས་པ་ཐ་སྙད་པའི་བདག་མིན་པར། བདག་རྫས་སུ་ཡོད་པ་ལ་བྱ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

རིགས་པ་བཞི་པ་ནི། མུ་སྟེགས་པའི་བསྟན་བཅོས་དག་ལས་བཤད་པའི་བདག་དེའི་ཁྱད་ཆོས་ཀུན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། ཁྱོད་ལ་མུ་སྟེགས་པ་རང་ལ་གྲགས་པའི་མ་སྐྱེས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱིས་གནོད་པའི་ཕྱིར།

རིགས་པ་ལྔ་པ་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཕུང་པོ་ལས་ངོ་བོ་གཞན་པའི་བདག་མེད་དེ། ཕུང་པོ་མ་བཟུང་བར་བདག་ཡན་གར་དུ་འཛིན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་<<རྩ་ཤེ>>ལས། བདག་ནི་ཉེ་བར་ལེན་པ་ལས། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དོན་ནི་བདག་དེ་ཕུང་པོ་ལས་ངོ་བོ་

གཞན་དུ་འཐད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་གཞན་ཡིན་ན་ཉེར་ལེན་ཕུང་པོ་བཟུང་བ་མེད་པར་བདག་གཟུང་དུ་ཡོད་པར་རིགས་ནའང་། དེ་ལྟར་གཟུང་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའོ། །

རིགས་པ་དྲུག་པ་ནི། ཕུང་པོ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་བདག་ཆོས་ཅན། འཇིག་རྟེན་པའི་ངར་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་དམིགས་རྟེན་དུ་མི་འདོད་དེ། དེ་ཡུལ་དུ་མ་བྱས་ནའང་། བདག་ཏུ་ལྟ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

རིགས་པ་བདུན་པ་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཕུང་པོ་ལས་ངོ་བོ་གཞན་པའི་བདག་འགའ་ཡང་མེད་དེ། བསྐལ་པ་མང་པོར་དུད་འགྲོར་སྐྱེས་པ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་མུ་སྟེགས་པས་བརྟགས་པའི་མ་སྐྱེས་པའི་བདག་འདི་མ་མཐོང་མོད། འོན་ཀྱང་དེ་དག་ལའང་ངར་འཛིན་གྱི་བློ་འཇུག་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པའོ། །

།ཀཀ།ཀྲེཝ།།

དེའང་རིགས་པ་དང་པོའི་སྐབས་འདིར་<<རྣམ་བཤད་>>ལས། རྟགས་དེས་སྒྲུབ་པའི་ཆོས་ཅན་བཀག་ཀྱང་སྐྱོན་མེད་པ་ནི། རྟགས་དང་ཆོས་གཉིས་ཀ་རྣམ་བཅད་ཙམ་ཡིན་པའི་གནད་ཀྱིས་སོ། །ཞེས་ཆོས་ཅན་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་དགག་རྟགས་ཡོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གསུངས་སོ། །

གཞན་ཡང་། རིགས་པ་དང་པོའི་སྐབས་སུ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་

ཡོད་པ་མིན་ཏེ། ཞེས་པ་དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་ཁྱད་པར་སྦྱར་མ་སྦྱར་གྱི་ལུགས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལྟར་ན། གྲངས་ཅན་པ་ལ་དེ་ལྟར་ཁྱད་པར་སྦྱོར་མི་དགོས་པར་ཐལ། ཕོ་བདེན་པ་གཉིས་ཆ་ལས་ཉམས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། ཆོས་ཅན་མཐུན་སྣང་བའི་སྐབས་ཀྱི་རིགས་པ་དང་འགལ་ལོ། །

དེས་ན་རང་ལུགས་ནི། འདིའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་ཞེས་པ་དགག་བྱའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཅེས་པ་མིན་པར། དེ་བཞིན་དུ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ༑ ༑འོ་ན་<<རྣམ་བཤད་>>ལས། དེ་ལྟར་བདག་ཡོད་པ་དང་། ངར་འཛིན་གྱི་ཡུལ་ཡིན་པ་བཀག་པ་ནི། དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་ཁྱད་པར་སྦྱར་བའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་སྙམ་ན༑ དེའང་མི་འགལ་ཏེ། <<སྒོམ་སྡེ་དབུ་མ་>>(༧༤༣)ལས། མུ་སྟེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བདག་གི་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་ཆོས་བརྟགས་དོན་བཙལ་ནས་ཁས་བླངས་པ་ཡིན་པས། བཏགས་དོན་བཙལ་ནས་རྙེད་པ་ཞིག་བདག་ཏུ་འཛོག་ན། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་བདག་ཏུ་སོང་བས། དེ་ལྟ་བུའི་བདག་བཀག་པ་ལ། བདག་དོན་དམ་དུ་བཀག་པའི་ཐ་སྙད་མཛད་པ་ཡིན། ཞེས་རྗེ་བཙུན་དམ་པ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་གསུངས་སོ། །ཞེས་པ་ལྟར་དོན་དམ་གྱི་ཁྱད་པར་སྦྱར་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཡང་། དོན་དམ་གྱི་ཁྱད་པར་མ་སྦྱར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཞན་ཡང་། རིགས་པ་གཉིས་པ་དང་དྲུག་པ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་

པར་ནི། <<དགོངས་པ་རབ་གསལ་>>(༤༥༤)ལས། འདི་ནི་ངར་འཛིན་བློའི་རྟེན་དུའང་མི་རིགས། ཞེས་སྟར་བཀག་པ་དང་མི་སློས་ཏེ། སྟར་ནི་བདག་རྫས་སུ་ཡོད་པ་ཙམ་བདག་ལྟའི་དམིགས་པ་ཡིན་པ་བཀག་ལ༔ འདིར་ནི་ཕུང་པོ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་དམིགས་པ་ཡིན་པ་བཀག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས།

ཀུན་མཁྱེན་བློ་གྲོས་རིན་ཆེན་སེངྒེའི་<<དབུ་མ་>>(༣༣༧)ལས། འདིར་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུར་མི་འཛིན་པ། ཞེས་འབྱུང་ཞིང་། འོག་ཏུའང་དེའི་དོན་དུ་སྣང་བས་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་པ་འགོག་པ་ལ་སྦྱོར་བར་མངོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་འདུག།

གང་དག་དུད་འགྲོ་བསྐལ་མང་བརྒྱལ་གྱུར་པ། །ཞེས་པ་ལ་སྡེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར། དབུ་མ། འ། དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ། ༡༧༠་ན་༦། བརྒྱལ་གྱུར་པ། ཞེས་གསལ། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། པོད་དེ་གའི་ཤོག་གྲངས་ ༢༤༥་བ་༧། གང་དག་དུད་འགྲོར་བསྐལ་མང་སྐྱེས་གྱུར་པ། །ཞེས་གསལ། རང་འགྲེལ་ཕྱར་ཀྲ་པར་མ། ༢༢༦། བསྐྱལ་གྱུར་པ། ཞེས་གསལ། རྗེའི་གསུང་འབུམ། མ། དགོངས་པ་རབ་གསལ། ༢༠༧་བ་༧། ཚེ་བརྒྱལ་བར་གྱུར་པ། ཞེས་གསལ་བས། རེ་ཞིག་བཅོས་དཀའ་ཙམ་འདུག་ཀྱང་། དོན་དུ་བསྐྱལ་གྱུར་པ་ཞེས་པ་ཉིད་དག་གམ་སྙམ།

གཉིས་པ་རང་སྡེས་བཏགས་པའི་ཕུང་པོ་ཉིད་བདག་ཏུ་འདོད་པ་དགག་པ་ལ་གསུམ།

ཕུང་པོ་བདག་ཏུ་འདོད་པ་དགག་པ། ཕུང་པོ་བདག་ཏུ་གསུངས་པ་སོགས་ཀྱི་དགོངས་པ་བཤད་པ། གཞན་གྱི་ལུགས་འབྲེལ་མེད་དུ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་ཕྱོགས་སྔ་མ་བརྗོད་པ་དང་། དེ་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ཕྱོགས་སྔ་མ་བརྗོད་པ།

ཕུང་པོ་ལས་གཞན་བདག་གྲུབ་མེད་པའི་ཕྱིར། །
བདག་ལྟའི་དམིགས་པ་ཕུང་པོ་ཁོ་ནའོ། །
ཁ་ཅིག་བདག་ལྟའི་རྟེན་དུ་ཕུང་པོ་ནི། །
ལྔ་ཆར་ཡང་འདོད་ཁ་ཅིག་སེམས་གཅིག་འདོད། །

འཕགས་པ་མང་བཀུར་སྡེ་པས། ཕུང་པོ་བདག་ཡིན་ཏེ། ཕུང་པོ་ལས་ངོ་བོ་གཞན་པའི་བདག་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བདག་ལྟའི་དམིགས་རྣམ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་དམིགས་པའི་བདག་ལ་ཕུང་པོ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་མི་དད་གཉིས་ལས་སྤྲ་མི་ཙུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ཟེར།

དེ་ལས་ཀྱང་མང་བཀུར་བ་ཁ་ཅིག་ནི། ཕུང་པོ་ལྔ་ཆ་བདག་ཡིན་པར་འདོད་དེ། དེའི་ཁུངས། དགེ་སློང་དག །དགེ་སྦྱོང་ངམ་བྲམ་ཟེ་སུ་གང་དག་ཅིག་བདག་གོ་སྙམ་དུ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་ལྟ་བ་དེ་

དག་ནི། ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་འདི་ཁོ་ན་ལ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་ལྟའོ། །ཞེས་པའི་མདོ་ལ་བྱས་པའོ། །

ཡང་མང་བཀུར་བ་ཁ་ཅིག་ནི། སེམས་གཅིག་པུ་ལ་བདག་གོ་ཞེས་འདོད་དེ། བདག་ཉིད་བདག་གི་མགོན་ཡིན་གྱི། །ཞེས་སོགས་ཁུངས་སུ་བྱས་པའོ། །

དེའང་<<གཉལ་སྟོན་དཀའ་འགྲེལ་>>(༡༧༥)ལས། གང་ཟག་གི་ཐ་སྙད་བཏགས་པ་ཙམ་གྱིས་མ་ཚིམས་པར། ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་བཏགས་(གདགས་)གཞིའི་གང་ཟག་དེ་གང་ཡིན། རང་གི་ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་རེ་རེ་བ་གང་ཟག་ཡིན་ནམ། དེ་ཚོགས་པ་གང་ཟག་ཡིན་ནམ། དེ་ལས་དོན་གཞན་ན་གང་ཟག་ཡོད་དམ་སྙམ་དུ་དཔྱོད་ཅིང་བཙལ་བའི་ཚེ། མང་བཀུར་བ་ལ་གསུམ་ཡོད་པའི་ནང་ནས། ས་སྒྲོག་རི་པས་ཕུང་པོ་ལྔ་ཆར་གང་ཟག་ཏུ་འདོད། གསུང་བ་[5]པོས་སེམས་གཅིག་པོ་གང་ཟག་ཏུ་འདོད། གནས་མ་བུ་པས་གང་ཟག་དེ་ཕུང་པོ་དང་དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་རྫས་ཡོད་དུ་འདོད། ཅེས་གསུངས་འདུག།

གཉིས་པ་དེ་དགག་པ།

གལ་ཏེ་ཕུང་པོ་བདག་ན་དེ་ཕྱིར་དེ། །

5 སྨྲུང་བ་པས། ཞེས་བརྗོད་དགོས་རྒྱུ་ལ། ཡིག་ནོར་ཡིན་ནམ། ཞུ་དག་པ་སོགས་ཀྱིས་བཅོས་པ་གང་ཡིན་བརྟག་སྟེ། དཔེ་གཞན་རྙེད་ན་བསྡུར་དགོས་པར་འདུག།

མང་བས་བདག་དེ་དག་ཀྱང་མང་པོར་འགྱུར། །
བདག་ནི་རྫས་སུ་འགྱུར་ཞིང་དེར་ལྟ་བ། །
རྫས་ལ་འཇུག་པས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་མི་འགྱུར། །
མྱ་ངན་འདས་ཚེ་ངེས་པར་བདག་ཆད་འགྱུར། །
མྱ་ངན་འདས་སྔོན་སྐད་ཅིག་དག་ལ་ནི། །
སྐྱེ་འཇིག་བྱེད་པོ་མེད་པས་དེ་འབྲས་མེད། །
གཞན་གྱིས་བསགས་ལ་གཞན་གྱིས་ཟ་བར་འགྱུར། །
དེ་ཉིད་དུ་རྒྱུད་ཡོད་ན་སྐྱོན་མེད་ན། །
སྔར་རྣམ་དཔྱད་ཚེ་རྒྱུད་ལ་ཉེས་བཤད་ཟིན། །
དེ་ཕྱིར་ཕུང་པོ་དང་སེམས་བདག་མི་རིགས། །
འཇིག་རྟེན་མཐའ་ལྡན་ལ་སོགས་མེད་ཕྱིར་རོ། །
ཁྱོད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་བདག་མེད་མཐོང་བ་ལ། །
དེ་ཚེ་ངེས་པར་དངོས་རྣམས་མེད་པར་འགྱུར། །
རྟག་བདག་སྤངས་ན་དེ་ཚེ་དེ་ཡི་ཕྱིར། །
ཁྱོད་ཀྱི་སེམས་སམ་ཕུང་པོ་བདག་མི་འགྱུར། །
ཁྱོད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་བདག་མེད་མཐོང་བ་ཡིས། །
གཟུགས་སོགས་དེ་ཉིད་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་། །
གཟུགས་ལ་དམིགས་ནས་འཇུག་ཕྱིར་འདོད་ཆགས་སོགས། །
སྐྱེ་འགྱུར་དེ་ཡི་ངོ་བོ་རྟོགས་མེད་ཕྱིར། །

ཀ། ཀེ་ས་ཡ།།

ཞེས་ཚིགས་བཅད་ལྔས་ཁྱོན་བསྡོམས་ན་རིགས་པ་བཅུ་གཅིག་གམ་བཅུ་གཉིས་བསྟན་ལ། དེའང་ནང་གསེས་ས་བཅད་མང་དུ་དབྱེར་ཡོད་ཀྱང་། རེ་ཞིག་སྐབས་བདེ་བར་བསྡུས་པ་འདི་ལྟར།

1. <u>རིགས་པ་དང་པོ།</u> ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གང་ཟག་གཅིག་ལའང་བདག་མང་པོར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཕུང་པོ་བདག་ཡིན་པ་གང་ཞིག །ཕུང་པོ་ལྔ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའམ། སེམས་བདག་ཡིན་པ་གང་ཞིག །རྣམ་ཤེས་དྲུག་གམ། རྣམ་ཤེས་སྐད་ཅིག་སྣ་ཕྱི་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའོ། །

2. <u>རིགས་པ་གཉིས་པ་ནི།</u> བདག་ནི་རྫས་སུ་འགྱུར་ཞིང་། ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བདག་རྫས་སུ་ཡོད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཕུང་པོ་རྫས་ཡོད་གང་ཞིག །བདག་ཕུང་གཉིས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བདག་བཏགས་ཡོད་དུ་གསུངས་པའི་མདོ་དང་འགལ་ལོ། །

3. <u>རིགས་པ་གསུམ་པ་ནི།</u> ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བདག་རྫས་ཡོད་དུ་ལྟ་བའི་ལྟ་བའམ་འཇིག་ལྟ་དེ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་མིན་པར་ཐལ། བདག་རྫས་སུ་གྲུབ་པ་གང་ཞིག །དེ་འདྲའི་ལྟ་བས་བདག་རྫས་ཡོད་འཛིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཞེས་པ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་འདིར་རྣམ་བཤད་ལས། ཕུང་པོ་དེར་ལྟ་བའི་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་ཞེས་གསུངས་པས

དཔྱད་དགོས་སོ། །

4. རིགས་པ་བཞི་པ་ནི། ལྷག་བཅས་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ཚེ་བདག་རྒྱུན་ཆད་པར་ཐལ། ཕུང་པོ་ལྔ་བདག་གང་ཞིག །དེའི་ཚེ་ཕུང་པོ་ལྔའི་རྒྱུན་ཆད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱོད་རང་མཐར་འཛིན་གྱི་ཆད་མཐར་ལྟུང་བར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་གང་བདག་ཏུ་བཟུང་བ་དེ་ཉིད་ལ་ལྟག་ཆད་དུ་འཛིན་པ་མཐར་འཛིན་གྱི་ལྟ་བར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའོ། །

5. རིགས་པ་ལྔ་པ་ནི། མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་སྔ་རོལ་ཏུ་ཕུང་པོ་སྐྱེ་འཇིག་བྱེད་པ་ལྟར་བདག་ཀྱང་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་བཞིན་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་འཇིག་བྱེད་པར་ཐལ། བདག་ཕུང་གཉིས་དབྱེར་མེད་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྐད་ཅིག་ཕྱི་མའི་དུས་སུ་བདག་ཀྱང་ལུས་ལྟར་ཞིག་པས་མེད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ང་དེའི་ཚེ་དེའི་དུས་ན། ཞེས་སོགས་སྐྱེ་བ་དྲན་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །ཁྱབ་སྟེ། སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱིའི་བདག་ལ་སོགས་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།

6. རིགས་པ་དྲུག་པ་ནི། ལྔ་པ་ལས་འཕྲོས་པ་སྟེ། སྐད་ཅིག་ཕྱི་མའི་ཚེ་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་རྣམ་སྨིན་མྱོང་བ་མེད་པར་ཐལ། དེའི་ཚེ་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་དང་ལས་གཉིས་འབྲེལ་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ཚེ་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་ཚེ་ལས་གནས་པའི་རྟེན་བྱེད་

པ་པོའི་བདག་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདག་སྔ་ཕྱི་རྣམས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་འཇིག་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའོ། །

7. རིགས་པ་བདུན་པ་ནི། འདིའང་ལྷ་པའི་འཕྲོས་ཡིན་པ་སྟེ། ཕོ་ན་རེ། སྐྱོན་མེད་དེ། བདག་སྔ་མས་བྱས་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཕྱི་མས་སྤྱོད་དོ་ཞེ་ན། ལྷས་བྱིན་ལྷ་བུའི་གང་ཟག་གཞན་གྱིས་བསགས་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་མཆོད་སྦྱིན་ལྷ་བུ་གཞན་གྱིས་སྤྱོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། བདག་སྔ་ཕྱི་གཉིས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལས་བྱས་པ་ཆུད་ཟོས་པ་དང་། མ་བྱས་པ་དང་འཕྲད་པར་འགྱུར་རོ། །འདི་དག་ནི་རྩ་ཤེ་ལས་གསུངས་པའི་རིགས་པ་སྟེ། རྣམ་བཤད་དུ་ལུང་དྲངས་པ་ལྟར་རོ། །

དེ་ཉིད་དུ་རྒྱུན་ཡོད་ན། སོགས་ཚིག་རྐང་གསུམ་གྱིས་སྐྱོན་སྤོང་དགག་པ་སྟེ། ཕོ་ན་རེ། སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱི་དག་གཞན་ཡིན་ཡང་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་སྐྱོན་མེད་དེ། དེ་དག་རྒྱུད་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན༑ མི་འཐད་དེ། རང་བཞིན་གྱིས་ཐ་དད་པ་ལ་རྒྱུད་གཅིག་པ་མི་རུང་ཚུལ་སྔར་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རང་གི་ཕུང་པོ་དང་སེམས་བདག་ཉིད་དུ་འདོགས་པ་མི་རིགས་སོ། །ཞེས་བསྟན།

འདིར་<<རྩ་ཤེ>>ལས། གལ་ཏེ་ལྷ་ལས་མི་གཞན་ན། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ཡང་། གལ་ཏེ་ལྷ་མི་གཉིས་རང་མཚན་གྱིས་གཞན་ཡིན་ན། འབྲེལ་པ་མི་རུང་བས། སྔ་མའི་རྒྱུན་ཆད་པའམ་མི་རྟག

པར་འགྱུར་ལ། གཞན་ཡང་དེ་གཉིས་རྒྱུད་གཅིག་པར་མི་རུང་བར་འགྱུར། ཞེས་མི་ལས་ལྷའམ་ལྷ་ལས་མིར་སྐྱེས་པའི་འགྲོ་བ་སྔ་ཕྱི་གཉིས་གཞིར་བཞག་གིས་སྐྱོན་གཉིས་གསུངས་སོ། །

8. རིགས་པ་བརྒྱད་པ་ནི། འཇིག་རྟེན་མཐའ་ལྡན་ལ་སོགས་མེད་ཕྱིར་རོ༑ ༑ཞེས་པས་ཕུང་པོ་བདག་ཏུ་འདོད་མི་རིགས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་བསྟན་ཏེ། འཇིག་རྟེན་མཐའ་དང་ལྡན་པར་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལྟ་བ་བཅུ་བཞི་ནི། རང་སྡེ་ཀུན་གྱིས་འདོད་པ་ལ། ཁྱོད་ལྟར་ན། དེའི་ནང་གི་འཇིག་རྟེན་མི་རྟག་པར་ལྟ་བའི་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལྟ་བ་ཆོས་ཅན། ལུང་མ་བསྟན་མིན་པར། དེ་ལྟར་དུས་དེར་ལུང་བསྟན་དུ་ཡོད་པར་ཐལ། འཇིག་རྟེན་མི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་སྒྲས་ཕུང་པོ་རྣམས་འཛིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཕུང་པོ་སྐྱེ་འཇིག་བྱེད་པ་ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་འོག་རོལ་ཏུ་ཕུང་པོ་རྣམས་མེད་པས། འཇིག་རྟེན་མཐའ་དང་ལྡན་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གྲོངས་ཕན་ཆད་ཡོད་པ་མིན་པར་འགྱུར་རོ། །

9. རིགས་པ་དགུ་པ་ནི། ཁྱོད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་བདག་མེད་མཐོང་བ་ལ༑ ༑ཞེས་སོགས་རྐང་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཕུང་པོ་བདག་ཏུ་སྨྲ་བ་ལ་གནོད་བྱེད་གཞན་སྟོན་པ་སྟེ། ཁྱོད་ལྟར་ན། རྣལ་འབྱོར་པས་བདག་མེད་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་དུས་སུ། ཆོས་ཐམས་ཅད་

ནི་བདག་མེད་པའོ། །ཞེས་སྡུག་བདེན་གྱི་བདག་མེད་པའི་རྣམ་པར་མཐོང་བའི་ཚེ། བདག་མེད་མཐོང་བའི་དོན་ཕུང་པོ་མེད་པར་མཐོང་བ་ལ་བྱེད་རིགས་པར་ཐལ། ཕུང་པོ་དང་སེམས་བདག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་ན། དེའི་ཚེ་ངེས་པར་ཕུང་པོའི་དངོས་པོ་རྣམས་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །

འདིར་རྣམ་བཤད་ལས་རྩོད་ལན་འདི་ལྟར་མཛད་དེ། འོ་ན་ཕུང་པོ་བདག་ཏུ་མི་འདོད་པའི་ལུགས་ལའང་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་ཚེ། བདག་གི་མཚན་གཞིར་འཛིན་པ་ཀུན་མེད་པར་མཐོང་དགོས་པར་ཐལ། མཚུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རྟགས་མ་གྲུབ་སྟེ། ལུགས་དེ་གཉིས་ལ་གང་ཟག་གི་བཏགས་དོན་བཙལ་ནས་བཞག་མ་བཞག་གི་ཁྱད་པར་ཆེན་པོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའོ། །

10. རིགས་པ་བཅུ་པ་ནི། རྟག་བདག་སྤོང་ན་དེ་ཚེ་དེ་ཡི་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་ཏེ། ཡང་ཁོ་ན་རེ། སྐྱོན་མེད་དེ། བདག་གི་སྒྲ་འཇུག་པའི་གཞི་གཉིས་ལས། ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་པའི་སྐབས་སུ་བདག་གི་སྒྲ་ཕུང་པོ་རྣམས་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་ཅིང་། རྣལ་འབྱོར་པས་བདག་མེད་མཐོང་བའི་ཚེ། བདག་གི་སྒྲ་ནི། མུ་སྟེགས་པས་བརྟགས་པའི་ནང་གི་བྱེད་པའི་སྐྱེས་བུ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེའང་མི་རིགས་ཏེ། བདག་གི་སྒྲ་འཇུག་པའི་གཞི་གཅིག་ཉིད་ལས་གཞན་

དང་གཞན་དུ་བྱེད་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱིས་ནི་བདག་གི་བཏགས་དོན་བཙལ་ནས་ཕུང་པོ་སོགས་དེའི་མཚན་གཞིར་བཞག་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱུ་མཚན་དེའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་བདག་མེད་མཐོང་ཞེས་པའི་དོན། རྟག་པའི་བདག་མེད་པར་མཐོང་བ་ལ་བྱེད་ན་ནི། དེའི་ཚེ་ཁྱོད་ཀྱིས་སེམས་སམ་ཕུང་པོ་བདག་གི་མཚན་གཞིར་འདོད་པར་མི་རུང་ངོ། །ཞེས་སོ། །

11. རིགས་པ་བཅུ་གཅིག་པ་ནི། ཁྱོད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་བདག་མེད་མཐོང་བ་ཡིས། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་པ་འདི་ལྟར། སྐྱོན་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། མང་བཀུར་བ་ཁྱོད་ལྟར་ན། རྣལ་འབྱོར་པས་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་ཚེ། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་དེ་ཉིད་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། དེའི་བདག་མེད་ནི་ནང་གི་བྱེད་པའི་སྐྱེས་བུ་མེད་པ་ཙམ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཟུགས་སོགས་ལ་དམིགས་པའི་འདོད་ཆགས་སོགས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་དག་ལ་བདེན་པར་དམིགས་ནས་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དག་གི་གནས་ལུགས་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའམ། ཚིགས་བཅད་འདིས་རིགས་པ་གཉིས་བསྟན་པའི་དབང་དུ་བཏང་ན། བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ཆོས་ཅན། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་རྟོགས་པར་ཐལ། དེས་མུ་སྟེགས་པས་བརྟགས་པའི་བདག་ཙམ་ཞིག་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་དང་།

12. རིགས་པ་བཅུ་གཉིས་པ། དགྲ་བཅོམ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་གཟུགས་སོགས་ལ་དམིགས་པའི་ཆགས་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། དེས་རྟག་བདག་ཙམ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཀྱང་བྱ་ཆོག་གམ་བློ་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་བརྟག་པར་བྱའོ། །

།ཀ་ཀ་ཉེ་ཙ།།

རིགས་པ་དང་པོའི་སྐབས་སུ་<<རང་འགྲེལ་>>ལས། ཡང་ན་ཇི་ལྟར་རིགས་པ་བཞིན་དུ་སྐྱོན་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་དོན་<<དགོངས་པ་རབ་གསལ་>>ལས། བདག་མང་པོར་ཐལ་བ་ཕྱོགས་སྔ་མ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ལ་འཕེན་པ་དང་། ཡང་ན་སྐྱོན་གཞན་ཡང་གཉིས་ཀ་ལ་འཕེན་པར་གསུངས་སོ། །ཞེས་པའི་དོན་ནི། གོང་ལྟར་བདག་མང་པོར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་དེ་སེམས་བདག་ཏུ་འདོད་པ་ལའང་འཕེན་ཆོག་པ་དང་། དེའི་རིགས་པ་ཕུང་པོ་ལའང་ཡར་སྦྱར་ཆོག་པའི་དོན་ནོ། །རིགས་པ་འདིའི་གནད་ནི་<<རྣམ་བཤད་>>ལས། དེ་ཡང་དང་པོ་ནས་གཞན་གྱིས་དེ་ལྟར་ཁས་མ་བླངས་པས། ངོ་བོ་གཅིག་པ་དང་ཐ་དད་པ་ཙམ་ཡིན་པ་བརྫུན་པ་ལ་སྐྱོན་མེད་ཀྱང་། བདག་ཕུང་གཉིས་བདེན་པར་ཁས་ལེན་པ་ལ་ངོ་བོ་གཅིག་ན། དབྱེར་མེད་ཀྱི་གཅིག་ཏུ་ཞུགས་ནས། དེའི་འོག་ཏུ་བདག་མང་པོ་དང་ཕུང་པོ་ལྔ་གཅིག་ཏུ་ཐལ་བ་འཕང་

ངོ་༔ ༔ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

རིགས་པ་གཉིས་པའི་སྐབས་སུ་<<རྣམ་བཤད་>>དུ་དྲངས་པའི་ལུང་ཚན་དང་པོ་མདོ་གང་གི་ཡིན་དཔྱད་པར་བྱ་ལ། ཕྱི་མ་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མདོ་ཡིན་པར་<<དྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་>>དུ་གསལ་ཞིང་། དེ་གཉིས་ཀའང་ཉན་ཐོས་སྡེ་པས་སྨྲ་ཇི་བཞིན་པར་ཁས་བླངས་པ་འདྲ་སྙོད། འོན་ཀྱང་འོག་ནས་རང་སྡེ་གནས་མ་བུ་པས་གང་ཟག་རྫས་ཡོད་དུ་འདོད་པར་གསུངས་པས། དོགས་གཞི་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བར་འདུག་ཀྱང་། བདག་ལྟ་བུའི་རྫོངས་རྟུལ་གྱིས་མཐའ་མི་ཆོད་དོ། །

རྟག་བདག་སྟོང་ན་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བློ་གསལ་བ་ཁ་ཅིག །འོ་ན་རང་ལུགས་ལའང་སྐྱོན་དེ་འཇུག་པར་ཐལ། བདག་མེད་མཐོང་ཞེས་པའི་སྐབས་དང་། ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་པའི་སྐབས་སོ་སོར་བདག་གི་སྒྲ་སོ་སོར་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རྟགས་མ་གྲུབ་སྟེ། རང་ལུགས་ལ་བདག་གི་སྒྲ་ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་པའི་སྐབས་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཡང་<<རང་འགྲེལ་>>དང་<<རྣམ་བཤད་>>གཉིས་ཀ་ལས། ལས་འབྲས་ཀྱི་སྐབས་དང་། བདག་མེད་མཐོང་བའི་སྐབས་གཉིས་ཀར་བདག་གི་སྒྲའི་འཇུག་གཞིར་ཕུང་པོ་རྣམས་དང་སྨྲ་སྐྱེགས་པས་བརྟགས་པའི་ནང་གི་བྱེད་པའི་སྐྱེས་བུ་གཉིས་འཇུག་ན་འཇུག་མཉམ་དང་། མི་འཇུག་ན་མི་འཇུག་པ་མཉམ་པར་གསུངས་པའི་དོན་ཀྱི་

གནད་ནི། མང་བཀུར་བས་བདག་གི་བཏགས་དོན་བཅལ་ནས་ཕུང་པོ་སོགས་བཞག་པ་འདི་ལ་སྦྱག་གོ །

ཁྱོད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་བདག་མེད་མཐོང་ཞེས་སོགས་ཀྱི་<<རང་འགྲེལ་>>ལས། ཟེའུ་འབྲུ་དང་ལུ་གུག་གི་དཔེ་གསུངས་པ་རྟོགས་དཀའ་བར་འདུག་ཀྱང་། <<འགྲེལ་བཤད་>>ལས། གོང་འོག་གི་ལུ་གུག་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀའང་བདག་མེད་པ་ལ་སྦྱར་ཞིང་། ཟེའུ་འབྲུའི་མདངར་བ་མི་དམིགས་ཞེས་པ་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་མི་དམིགས་པའམ་མི་རྟོགས་པ་དང་། ཕྱི་མའི་ཟེའུ་འབྲུ་དམིགས་ཞེས་པ་ནི་གཟུགས་སོགས་ལ་བདེན་པར་དམིགས་པ་ལ་མཛད་པས། དོན་བསྡུས་ན། རགས་པའི་བདག་མེད་པ་ཙམ་རྟོགས་ཀྱང་། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་རྟོགས་མི་དགོས་པ་དང་། རགས་པའི་བདག་མེད་པ་ཙམ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་གིས་གཟུགས་སོགས་ལ་བདེན་པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་མི་ལྡོག་པར། འདོད་ཆགས་སོགས་བསྐྱེད་པ་མཐོང་ཞེས་པའོ། །

དེ་ལྟར་ཡང་<<འགྲེལ་བཤད་>>(༥༧༨)ལས། འདིར་ལུ་གུག་དང་མཚུངས་པ་ནི་བདག་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཅི་ལྟར་ལུ་གུག་ཡོད་པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་ཀྱང་། ཟེ་འབྲུའི་མདངར་བ་ཉིད་མི་རྟོགས་པ་དེ་བཞིན་དུ། བདག་མེད་པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་ཀྱང་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའོ། །ཞེས་དང་། འདིར་ཡང་ལུ་གུག་མེད་ཅེས་

པ་ནི་བདག་མེད་པ་དང་མཚུངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཅི་ལྟར་ཁུ་བྱུག་མེད་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་ཀྱང་། ཟེ་འབྲུའི་མངར་བ་ཉིད་དམིགས་པ་དང་མངར་བའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་མངོན་པར་ཞེན་པ་ལྡོག་པར་མི་འགྱུར་ལ། དེ་བཞིན་དུ་འདིར་ཡང་བདག་མེད་པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་ཀྱང་། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་མངོན་པར་ཞེན་པ་མི་ལྡོག་པས། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

<<རྣམ་བཤད་>>པར་མ་ཁག་ལས། གང་ཟག་སུ་ཡང་ནང་གི་བྱེད་པའི་སྐྱེས་བུ་བདེན་སྙམ་ནས། ཞེས་དང་། ནང་རྟག་བདེ་སྡུག་བསྔལ་བར་དོགས་ནས། ཞེས་འབྱུང་བ་ནི། ཡིག་ནོར་ཡིན་ནམ་སྙམ་སྟེ༑ རིམ་བཞིན་<<རང་འགྲེལ་>>ལས། འགའ་ཡང་ནང་གི་བྱེད་པའི་སྐྱེས་བུ་བདེ་བར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་བདེ་བ་སྒྲུབ་པར་འགྱུར་བའི་ཡུལ་སྟེན་པར་མི་བྱེད་ལ། ཞེས་དང་། དེའི་མཇུག་ཐོགས་དེ་མ་ཐག་ཏུ། དེ་སྡུག་བསྔལ་བར་དོགས་པས་མི་འདོད་པའི་ཡུལ་དང་ཕྲད་པ་སྤོང་བར་ཡང་མི་བྱེད་དོ། །ཞེས་དེ་སྐྲ་འཇུག་ཡུལ་ནང་གི་བྱེད་པའི་སྐྱེས་བུ་ལ་བྱས་པས། རྟག་པའི་བདག་ལ་བྱ་དགོས་སོ། །དེས་ན་འདི་ལྟར། བྱེད་པའི་སྐྱེས་བུ་བདེ་ན་སྙམ་ནས། ཞེས་པ་དང་། ནང་གི་རྟག་བདག་སྡུག་བསྔལ་བར་དོགས་ནས། ཞེས་གདོན་པར་བྱ་དགོས་སམ་སྙམ་མོ། །

གཉིས་པ་ཕུང་པོ་བདག་ཏུ་གསུངས་པ་སོགས་ཀྱི་དགོངས་པ་བཤད་པ་ལ་གསུམ།

མདོའི་དོན་བཤད་པ། ཚོགས་ཙམ་དཔེར་བྱས་ཙམ་བདག་ཡིན་པ་དགག་པ༑ བདག་བརྟེན་ནས་བཏགས་ཙམ་དུ་གསུངས་པའོ། །

དང་པོ་མདོའི་དོན་བཤད་པ།

གང་ཕྱིར་སྟོན་པ་སྟོན་པས་ཕུང་པོ་བདག་གོ་ཞེས། །
གསུངས་པ་དེ་ཕྱིར་ཕུང་པོ་བདག་འདོད་ན། །
དེ་ནི་ཕུང་ལས་གཞན་བདག་འགོག་པ་སྟེ། །
གཟུགས་བདག་མིན་སོགས་མདོ་གཞན་གསུངས་ཕྱིར་རོ། །
གང་ཕྱིར་གཟུགས་ཚོར་བདག་མིན་འདུ་ཤེས་ཀྱང་། །
མ་ཡིན་འདུ་བྱེད་རྣམས་མིན་རྣམ་ཤེས་ཀྱང་། །
མིན་པར་མདོ་གཞན་ལས་གསུངས་དེ་ཡི་ཕྱིར། །
མདོར་བསྟན་ཕུང་པོ་བདག་ཅེས་བཞེད་མ་ཡིན། །
ཕུང་པོ་བདག་ཅེས་བརྗོད་ཚེ་ཕུང་རྣམས་ཀྱི། །
ཚོགས་པ་ཡིན་གྱི་ཕུང་པོའི་ངོ་བོ་མིན། །
མགོན་མིན་འདུལ་བའམ་དཔང་པོ་ཉིད་ཀྱང་མིན། །
དེ་མེད་ཕྱིར་དེ་ཚོགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ཚེ་དེ་ཡི་ཡན་ལག་ཚོགས་གནས་རྣམས། །
ཤིང་རྟ་ཉིད་འགྱུར་ཤིང་རྟ་དང་བདག་མཚུངས། །

ཇི་སྐད་དུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས། དགེ་སློང་དག །དགེ་སྦྱོང་དམ་བྲམ་ཟེ་གང་སུ་དག་ཅིག །བདག་གོ་སྙམ་དུ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་ལྟ་བ་དེ་དག་ནི། ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་འདི་ཁོ་ན་ལ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་ལྟའོ། །ཞེས་གསུངས་པས། ཕུང་པོ་ལྔ་བདག་ཡིན་སྙམ་ན། དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ལུང་དེའི་དོན་ཕུང་པོ་ལས་དོན་གཞན་པའི་བདག་འཛིན་ལྟའི་དམིགས་པ་ཡིན་པ་བཀག་པ་ཡིན་གྱི། ཕུང་པོ་བདག་ཡིན་པར་བསྟན་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་གཞན་ལས་ཕུང་པོ་རེ་རེ་ནས་བདག་ཡིན་པ་བཀག་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཇི་ལྟར་བཀག་ན། <<མངོན་པར་འབྱུང་བའི་མདོ་>>དང་། <<འདུལ་བ་ལུང་>>ལ་སོགས་པ་ལས། གཟུགས་དང་ཚོར་བ་བདག་མིན་པ་དང་། འདུ་ཤེས་ཀྱང་བདག་མ་ཡིན་པ་དང་། འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱང་བདག་མིན་པ་དང་། རྣམ་ཤེས་ཀྱང་བདག་མིན། ཞེས་ལན་མང་དུ་གསུངས་པས། མདོ་གཞན་ལས་གཟུགས་སོགས་རེ་རེ་ནས་བདག་མ་ཡིན་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། མདོ་སྔ་མའི་དོན་ཕུང་པོ་བདག་ཡིན་ཞེས་བཞེད་པ་མ་ཡིན་གྱི། ཕུང་པོ་ལས་དོན་གཞན་པའི་བདག་བདག་ལྟའི་དམིགས་པ་མིན་ཞེས་བསྟན་པར་གྲུབ་བོ། །ཞེས་ལུང་གི་དགོངས་པ་དགག་ཕྱོགས་ནས་བསྟན་ཏོ། །

སྐབས་ཕྱོགས་ནས་ཡིན་དུ་ཟིན་ཀྱང་ཕུང་པོ་བདག་ཏུ་སྟོན་པ་མིན་པ་ནི། ཕུང་པོ་བདག་ཅེས་བརྗོད་ཚེ་ཕུང་རྣམས་ཀྱི། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་པ་འདི་ལྟར། ཁོ་ན་རེ། ཕུང་པོ་རེ་རེ་ནས་བདག་མིན་ཡང་། ཕུང་པོ་ཚོགས་པ་བདག་ཡིན་པས། མདོའི་དགོངས་པ་སྐབས་ཕྱོགས་ནས་བླང་དགོས་སོ་ཞེ་ན། ཕུང་པོའི་ཚོགས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བདག་མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་མགོན་དང་འདུལ་བ་དང་དཔང་པོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ༏ ཁྱོད་རྫས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར། གོང་མ་ལ་ཁྱབ་སྟེ། <<མདོ་>>ལས། བདག་ཉིད་བདག་གི་མགོན་ཡིན་གྱི། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཕྱི་མ་ནི། ཁྱོད་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་འོ། །

དེ་དག་ལ་གཞན་གྱི་རྩོད་པ་སྤོང་བ། དེ་ཚེ་དེ་ཡི་ཡན་ལག་ཚོགས་གནས་རྣམས། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་ཏེ། གལ་ཏེ་ཚོགས་པ་དང་ཚོགས་པ་ཅན་ངོ་བོ་ཐ་མི་དད་པའི་ཕྱིར། བདག་དང་མགོན་ལ་སོགས་པའི་སྒྲ་ཚོགས་པ་ཅན་ལའང་འཇུག་སྟེ། ཚོགས་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བདག་གི་སྒྲ་ཚོགས་པ་དང་ཚོགས་པ་ཅན་ལ་གང་དགར་སྦྱར་བ་ལ། སྨྲས། རྟག་བདག་སྤོང་ན་དེ་ཚེ་དེ་ཡི་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཉེས་པ་བཤད་ཟིན་པས་མི་རིགས་སོ། །

སྐྱོན་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། ཤིང་རྟའི་ཡན་ལག་ཚོགས་པ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་གནས་པ་ཤིང་རྟ་ཡིན་པར་ཐལ། ཕུང་པོ་ཚོགས་པ་བདག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། བདག་དང་ཤིང་རྟ་གཉིས་རང་

གི་ཡན་ལག་ཚོགས་པ་ལ་འཇོག་མི་འཇོག་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། <<མདོ་>>ལས། བདག་ཅེས་བྱ་བ་བདུད་ཀྱི་སེམས། །ཁྱོད་ནི་ལྟ་བར་གྱུར་པ་ཡིས། །འདུ་བྱེད་ཕུང་པོ་འདི་སྟོང་སྟེ། །འདི་ལ་སེམས་ཅན་ཡོད་མ་ཡིན། །ཇི་ལྟར་ཡན་ལག་ཚོགས་རྣམས་ལ། །བརྟེན་ནས་ཤིང་རྟ་བརྗོད་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་ཕུང་པོ་རྣམས་བརྟེན་ནས། །ཀུན་རྫོབ་སེམས་ཅན་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ལུང་དེའི་དོན་ནི། བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་བདུད་ཀྱི་སེམས་ཁྱོད་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ལྟ་བར་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱིས་འཛིན་པ་ལྟར་ཡོད་པ་མིན་པར་འདུ་བྱེད་ཕུང་པོ་འདི་བདག་གིས་སྟོང་ཞིང་། འདི་ལ་སེམས་ཅན་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཕུང་པོ་ཚོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཅན་ཞེས་བཏགས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ཤིང་རྟའི་ཡན་ལག་ཚོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤིང་རྟར་བཏགས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་<<རྣམ་བཤད་>>ལས། དེའི་ཕྱིར་ཤིང་རྟ་དང་དཔེ་དོན་དུ་སྦྲིག་པ་ན། དེ་བཞིན་ཕུང་པོ་རྣམས་བརྟེན་ནས། །ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་ཚོགས་པ་དངོས་སུ་མ་བརྗོད་ཀྱང་། དེ་འདོན་དགོས་པར་ཤིན་ཏུ་གསལ་བས། མཁས་པའི་དབང་པོས་མདོའི་ཚིག་ཟུར་རེའི་ནུས་པ་འདོན་ལུགས་ཡིན་པས། ཞིབ་པར་གོ་ན་བློ་ལ་དགའ་བ་བསྐྱེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ཚོགས་ཙམ་དབྱིབས་ཙམ་བདག་ཡིན་པ་དགག་པ།

མདོ་ལས་ཕུང་པོ་བརྟེན་ནས་ཡིན་གསུངས་པ། །
དེ་ཕྱིར་ཕུང་པོ་འདུས་ཙམ་བདག་མ་ཡིན། །
དབྱིབས་ཤེ་ན་དེ་གཟུགས་ཅན་ལ་ཡོད་ཕྱིར། །
ཁྱོད་ལ་དེ་དག་ཉིད་བདག་ཅེས་འགྱུར་གྱི། །
སེམས་སོགས་ཚོགས་ནི་བདག་ཉིད་འགྱུར་མིན་ཏེ། །
གང་ཕྱིར་དེ་དག་ལ་དབྱིབས་ཡོད་མ་ཡིན། །
ལེན་པོ་རང་ཉེར་ལེན་གཅིག་རིགས་དངོས་མིན། །
དེ་ལྟ་ན་ལས་བྱེད་པོ་གཅིག་ཉིད་འགྱུར། །
བྱེད་པོ་མེད་ལས་ཡོད་སྙམ་བློ་ཡིན་ན། །
མ་ཡིན་གང་ཕྱིར་བྱེད་པོ་མེད་ལས་མེད། །

ཀོ། ཀྲེ་ཤ།།

གོང་དུ་དྲངས་མ་ཐག་པའི་<<ཉན་ཐོས་ཀྱི་མདོ་>>ལས། ཕུང་པོ་ཚོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཅན་དུ་བཏགས་པར་གསུངས་པས། ཚོགས་པ་ཉིད་སེམས་ཅན་ནམ་བདག་ཏུ་མི་རུང་ཞེས་པའོ། །དེ་སྒྲུབ་ངག་ཏུ་བཀོད་དེ་དཔེ་དང་བཅས་པ་<<ལེགས་སྙིང་>>དང་<<རྣམ་བཤད་>>གཉིས་ཀར་གསལ་བར་གསུངས་པས་མ་བཟློས་སོ། །

གལ་ཏེ་འཕང་ལོ་ལ་སོགས་པ་ཚོགས་པ་ཙམ་ཤིང་རྟ་མ་ཡིན་སོད། དེ་དག་ཚོགས་ཏེ་དབྱིབས་ཁྱད་པར་ཅན་དང་ལྡན་པ་ན་ཤིང་རྟ་ཞེས་འཇོག་པ་ལྟར། ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་རྣམས་ཀྱི་དབྱིབས་ཀྱི་བཀོད་པ་ཙམ་བདག་ཡིན་ཞེ་ན། ཕུང་པོ་ལྔ་ལས་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཁོ་ན་བདག་ཡིན་པར་ཐལ། ཕུང་པོ་ལྷག་མ་བཞི་སྟེ་སེམས་སེམས་བྱུང་གི་ཚོགས་རྣམས་བདག་མིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དག་ལ་དབྱིབས་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དབྱིབས་དེ་ནི་གཟུགས་ཅན་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གལ་ཏེ་ཕུང་པོ་ཚོགས་ཙམ་བདག་ཏུ་འདོད་ན། ཉེ་བར་ལེན་པ་པོ་བདག་དང་། ཉེ་བར་ལེན་པ་ཕུང་པོ་རྣམས་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ན་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་ལས་དང་བྱེད་པ་པོ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་སྐད་དུའང་<<རྩ་ཤེ>>ལས། གལ་ཏེ་ཤིང་དེ་མེ་ཡིན་ན། །ཞེས་སོགས་དང་། མེ་དང་ཤིང་གིས་བདག་དང་ནི། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཅི་སྟེ་<<དོན་དམ་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་མདོ>>ལས། བྱེད་པ་པོ་ནི་མི་དམིགས་ཀྱི། ལས་ཀྱང་ཡོད་ལ་རྣམ་པར་སྨིན་པའང་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པས། བདག་ནི་ཉེ་བར་ལེན་པ་པོ་མིན་གྱི། ཉེ་བར་ལེན་པ་ཕུང་པོ་ཚོགས་པ་ཙམ་ཞིག་ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་སེམས་ན། དེའང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱེད་པ་པོ་མེད་པར་ལས་ཡོད་པར་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལས་དང་བྱེད་པ་པོ་གཉིས་ཕན་ཚུན་ལྟོས་ནས་གྲུབ་པའི་

ཕྱིར་དང་། ཚུལ་དེས་བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ལའང་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་<<རྩ་ཤེ་>>ལས། དེ་བཞིན་ཉེར་ལེན་ཤེས་པར་བྱ། །ལས་དང་བྱེད་པོ་བསལ་ཕྱིར་རོ། །བྱེད་པ་པོ་དང་ལས་དག་གིས། །དངོས་པོ་ལྷག་མ་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །

།༨༡།༡༦༧།།

འདིར་ཅུང་ཟད་དཔྱད་ན། སྐབས་འདིའི་ཕྱོགས་སྔ་ནི་གནས་མ་བུ་པའི་སྡེ་པ་ལ་སོགས་པ་མང་བཀུར་སྡེ་ལྔ་གང་རུང་དུ་ངེས་པ་ནི། <<རྣམ་བཤད་>>ལས། ཕྱོགས་འདི་ནི་གནས་མ་བུའི་སྡེ་པའོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གྲུབ་བོ། །

དེ་ལའང་ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་རེ་རེ་ནས་བདག་ཏུ་འདོད་པ་དང་། སེམས་ཁོ་ན་བདག་ཏུ་འདོད་པའི་ཕྱོགས་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། རིམ་གྱིས་འཇུག་པ་རྩ་འགྲེལ་དུ་རྗོད་ལན་མཛད་པའི་ཚེ། ཕུང་པོའི་ཚོགས་པ་བདག་ཏུ་འདོད་པ་ཞིག་ཀྱང་གསལ་མོད། དེ་ནི་ཐད་ཀར་འགོག་ཚུལ་ལ་བསམས་ན། དེ་མེད་ཕྱིར་དེ་ཚོགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པས། གནས་མ་བུའི་སྡེ་པ་ཡིན་པ་ལྟ་བུར་མངོན་ཡང་། གཞུང་གོང་འོག་བསྒྲིགས་ན། མདོའི་དོན་དགག་ཕྱོགས་ནས་མིན་པར། སྒྲུབ་ཕྱོགས་ནས་ཕུང་པོའི་ཚོགས་པ་བདག་ཏུ་སྟོན་པ་ལ་བྱ་རུང་བའི་དབང་དུ་

བཏང་ན། དེའང་མི་འཐད་ཅེས་བརྟག་པ་མཐའ་བཟུང་གི་ཚུལ་དུ་འགོག་པར་ཡང་སྣང་བས་ཅུང་ཟད་དཀའ་འོ། །

མདོར་ན་འཇུག་པ་རྩ་འགྲེལ་གྱིས་འགོག་ཚུལ་ལྟར་ན། མང་བཀུར་སྡེ་ལྔ་ཀས་ཀྱང་། ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་ཁོ་ན་ལ་བལྟའོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་དང་། ཇི་ལྟར་ཡན་ལག་ཚོགས་རྣམས་ལ། །ཞེས་སོགས་དང་། བདག་ཉིད་བདག་གི་མགོན་ཡིན་གྱི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་རྣམས་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པར་ཁས་ལེན་པར་སྣང་མོད། དགོངས་པ་འགྲེལ་ཚུལ་དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་ལྟར་ཞིབ་པར་མ་ཤེས་པས་ནོར་བར་སྣང་ངོ་། །

དེ་དག་ཁས་ལེན་པར་མཚུངས་ཀྱང་། གནས་མ་བུ་པས་བདག་རྫས་ཡོད་དུ་འདོད་པ་ནི། རྩ་བ་ལས། ལ་སོགས་བརྗོད་མེད་གང་ཟག་རྫས་ཡོད་འདོད། །ཅེས་གསལ་བར་གསུངས་ཤིང་། མང་བཀུར་བ་གཞན་ཁ་ཅིག་གིས་ནི་གང་ཟག་བཏགས་ཡོད་དུ་འདོད་པར་སྣང་སྟེ༑ བདག་ནི་རྫས་སུ་འགྱུར་ཞིང་དེར་ལྟ་བ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཐལ་བ་འཕངས་ཚུལ་དང་། དེ་བཞིན། དགེ་སློང་དག །ལྔ་པོ་འདི་དག་ནི་མིང་ཙམ་ཐ་སྙད་ཙམ་བཏགས་པ་ཙམ་སྟེ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་རྫས་སུ་ཡོད་པར་མི་འདོད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ཙམ་དུ་མ་ཟད། མང་བཀུར་བ་དེ་དག་རང་གི་ལུགས་ལའང་གྲུབ་མཐའ་བརྟན་པོ་ཞིག་མེད་པར་སྣང་སྟེ། བདག་གི་སྒྲ་འཇུག་གཞི་རིས་འགའ་འདི་དང་རིས་འགའ་གཞན་དུ་བྱེད་པ་སོགས་འདོད་དགུར་

སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། <<རང་འགྲེལ་>>(༢༣༨)ལས། འདིར་ནི་ནང་གི་བྱེད་པའི་སྐྱེས་བུ་བདག་ཡིན་ལ། གཞན་དུ་ནི་ཕུང་པོ་རྣམས་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་དཔྱད་སྤྱོད་པ་རིགས་པ་མེད་པར་འདི་ཀོ་ག་ལས་རྟེད་པ་ཡིན། ཞེས་དང་། <<རྣམ་བཤད་>>(༢༩༢)དང་། (༢༩༨)ལས་ཀྱང་། སྔར་དེ་ལྟར་འདོད་དཔྱད་བདག་གི་སྒྲ་སོ་སོ་ལ་སྦྱོར་བ་མི་འཐོབ་བོ་ཞེས་ཉེས་པ་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །

དེ་ལྟར་མང་བཀུར་བ་རང་གི་ལུགས་ལའང་འདི་ཡིན་ཐག་ཆོད་པ་ཞིག་མེད་ཆོད་ཀྱང་། ཡོད་པའི་དབང་དུ་བཏང་ན། གནས་མ་བུ་པས་བདག་རྫས་ཡོད་དང་། ཕུང་པོ་ལྔ་ཆ་བདག་ཏུ་འདོད་པའི་མང་བཀུར་བ་ཁ་ཅིག་གིས་བདག་བཏགས་ཡོད་དུ་འདོད་དོ། །ཞེས་པ་ནི་བདག་གི་རྫོངས་འཆར་ཙམ་སྟེ། རྣམ་དཔྱོད་ཅན་གྱིས་བརྟག་པར་བྱའོ། །

བྱེད་པོ་མེད་ལས་ཡོད་སྙམ་བློ་ཡིན་ན། །ཞེས་པའི་<<རང་འགྲེལ་>>དང་<<རྣམ་བཤད་>>བཅས་ལས། ཉེར་ལེན་གྱི་སྒྲ་སྦྱོར་གསུངས་པའི་གནད་ནི། <<རྩ་ཤེ་>>ལས། དེ་བཞིན་ཉེར་ལེན་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་ཉེར་ལེན་གྱི་ཚིག་ཙམ་ལས་ཉེ་བར་བླང་བྱའི་ཚིག་མ་བྱུང་བས། ཚིག་དེས་ལས་མ་བསྟན་སྙམ་པ་ལ། ཟླ་བའི་ཞབས་ཀྱིས་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཞེས་པའི་སྐད་དོད་ལ་སྒྲ་སྦྱོར་མཛད་དེ། བླང་བྱ་དང་ལེན་པ་པོ་གཉིས་ཀ་ལ་འཇུག་པའི་སྐབས་ཡོད་པར་བསྒྲུབས་སོ། །

རྩ་ཤེའི། དེ་ལྟར་ལེན་ལས་གཞན་མ་ཡིན། །ཞེས་སོགས་དྲངས་པའི་དོན་ནི། བདག་དེ་ཕུང་པོ་དང་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་ཡང་ཕུང་པོ་ལྔ་ཚོགས་སོགས་མིན་པ་དང་། ཕུང་པོ་ལྔ་ཚོགས་སོགས་བཟུང་བ་ལ་མ་ལྟོས་པར་གཟུང་དུ་མེད་ཀྱང་། མེད་པ་མ་ཡིན་ཞེས་པའོ། །

དེས་ན་རང་ལུགས་ལ། <<དོན་དམ་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་མདོ་>>ལས། བྱེད་པ་པོ་མི་དམིགས་ཞེས་པ་བྱེད་པ་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའམ། ཕུང་པོ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་བྱེད་པ་པོ་མི་དམིགས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པས། <<རྣམ་བཤད་རིགས་པ་>>ལས་གསུངས་ཚུལ་སོགས་དང་ཆེས་མི་མཐུན་པར། བཏགས་ཙམ་གྱི་བདག་འཛོག་ཚུལ་ནི་ཤིན་ཏུ་ལེགས་པར་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་བདག་བརྟེན་ནས་བཏགས་ཙམ་དུ་གསུངས་པ།

གང་ཕྱིར་ཐུབ་པས་བདག་དེ་ས་ཆུ་མེ། །
རླུང་དང་རྣམ་ཤེས་ནམ་མཁའ་ཞེས་བྱ་བ། །
ཁམས་དྲུག་དང་ནི་མིག་སོགས་རེག་པ་ཡི། །
རྟེན་དྲུག་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ཉེར་བསྟན་ཞིང་། །
སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ཆོས་རྣམས་ཉེར་བཟུང་ནས། །
དེས་(ངེས་)གསུངས་དེ་ཕྱིར་དེ་ནི་དེ་རྣམས་དང་། །

དེ་ཉིད་མ་ཡིན་ཚོགས་ཙམ་ཉིད་མིན་ཏེ། །
དེ་ཕྱིར་ངར་འཛིན་བློ་དེ་རྣམས་ལ་མིན། །

ཞེས་བྱ་སྟེ། དེའི་དོན་ནི། ཐུབ་པ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བདག་དེ་ནི་ཁམས་དྲུག་དང་། སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་དང་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་རེ་རེ་བ་དང་ཚོགས་པ་གང་ཡང་བདག་ཏུ་མི་རུང་ལ། དེའི་ཕྱིར། ངར་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་དག་ལ་དམིགས་པ་མིན་ནོ། །ཞེས་པའོ། །དེའི་ཁུངས་སུ་མདོ་དྲངས་པའི་འགྱུར་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ལས་ནག་ཚོའི་འགྱུར་ལེགས་པར་གསུངས་པའི་དོན་ཡང་གང་ཟག་དེ་རིག་པའི་གཞི་དྲུག་པ་ཞེས་པ། གང་ཟག་རིག་པ་དྲུག་དང་ལྡན་པར་བསྟན་པའི་བདག་སྒྲ་ཡིན་པས། ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་དང་ཡིད་ཀྱི་ཉེར་རྒྱུ་དེ་རྣམས་ནི་ལྡན་ཆོས་དང་། གང་ཟག་ནི་དེ་དག་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཚུལ་རྣམ་བཤད་དུ་གསལ་བར་གསུངས་སོ། །

འདིར་<<འཇུག་པའི་>>པར་མ་འགའ་ལས། དེས་གསུངས་དེ་ཕྱིར་དེ་ནི། ཞེས་འབྱུང་ཡང་<<རྣམ་བཤད་>>ལས། ངེས་པར་ཏེ་གསར་བར་གསུངས་པ་དེའི་ཕྱིར། ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར། ངེས་གསུངས་དེ་ཕྱིར་དེ་ནི་དེ་རྣམས་དང་། །ཞེས་གདོན་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་གཞན་གྱི་ལུགས་འབྲེལ་མེད་དུ་བསྟན་པ།

བདག་མེད་རྟོགས་ཚེ་རྟག་པའི་བདག་སྤོང་ཞིང་། །
འདི་ནི་ངར་འཛིན་རྟེན་དུའང་མི་འདོད་པ། །
དེ་ཕྱིར་བདག་མེད་ཤེས་པས་བདག་ལྟ་བ། །
དཔྱིས་ཀྱང་འབྱིན་ཞེས་སྨྲ་བ་ཤིན་ཏུ་མཚར། །
རང་ཁྱིམ་རྩིག་ཕུག་སྦྲུལ་གནས་མཐོང་བཞིན་དུ། །
འདི་ན་གླང་ཆེན་མེད་ཅེས་དོགས་བསལ་ཏེ། །
སྦྲུལ་གྱི་འཇིགས་པའང་སྤོང་བར་བྱེད་པ་ནི། །
ཀྱེ་མ་གཞན་གྱི་གནམ་པོར་འགྱུར་ཉིད་དོ། །

རང་སྡེ་དག་གིས་ནི། བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་འདོད་པ་ན། རྟག་པའི་བདག་ཙམ་ཞིག་མེད་པར་མཐོང་མོད། འོན་ཀྱང་དེ་ནི་ངར་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་དམིགས་རྣམ་གང་དུའང་མི་འཐད་པས་ན༑ རྟག་པའི་བདག་མེད་ཙམ་ཤེས་ཤིང་གོམས་པས། བདག་ལྟ་དཔྱིས་འབྱིན་པ་སྙི་དྲུང་ནས་འབྱིན་པར་སྨྲ་བ་ནི་བཞད་གད་ཀྱི་གནས་ཡིན་ཞིང་། འབྲེལ་མེད་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། བླུན་པོ་འགའ་ཞིག་རང་ཁྱིམ་དུ་སྦྲུལ་གནས་པ་མཐོང་ཡང་། གཞན་གྱིས་གླང་ཆེན་མེད་པར་བསྟན་པའི་ཚིག་གི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ་སྦྲུལ་གྱི་འཇིགས་པའང་སྤོང་བར་བྱེད་པ་ནི། བཞད་གད་ཀྱི་གནས་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །

གསུམ་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་སོགས་གསུམ་དགག་པ་ལ་གཉིས།

དངོས་དང་། ཞར་བྱུང་མང་བཀུར་བ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་གཉིས། རྟེན་དང་བརྟེན་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱོགས་དགག་པ། བཀག་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་བསྡོམས་ཏེ་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱོགས་དགག་པ།

ཕུང་པོར་བདག་ཡོད་མ་ཡིན་བདག་ལ་ཡང་། །
ཕུང་པོ་དེ་རྣམས་ཡོད་མིན་གང་ཕྱིར་འདིར། །
གཞན་ཉིད་ཡོད་ན་རྟོག་པ་འདིར་འགྱུར་ན། །
གཞན་ཉིད་དེ་མེད་དེ་ཕྱིར་འདི་རྟོག་པའོ། །
བདག་ནི་གཟུགས་ལྡན་མི་འདོད་གང་ཕྱིར་བདག། །
ཡོད་མིན་དེ་ཕྱིར་ལྡན་དོན་སྦྱོར་བ་མེད། །
གཞན་ན་གནག་ལྡན་གཞན་མིན་གཟུགས་ལྡན་ན། །
བདག་ནི་གཟུགས་ལས་དེ་ཉིད་གཞན་ཉིད་མེད། །

བདག་ཕུང་གཉིས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གཅིག་དང་ཐ་དད་དུ་འདོད་པ་སྔར་རྒྱས་པར་བཀག་ཟིན་ནས། འདིར་བདག་ཕུང་གཉིས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་བཀག་སྟེ། བདག་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཕུང་པོ་

ལ་བརྟེན་པའི་བརྟེན་པ་མིན་ཞིང་། བདག་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཕུང་པོའི་རྟེན་དུའང་མ་གྲུབ་སྟེ། གལ་ཏེ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་ཉིད་ཡོད་ན། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་གང་ཡིན་ཞེས་པའི་བརྟག་ཚུལ་གཉིས་པོ་འདིར་འགྱུར་ན་ཡང་། རང་བཞིན་གྱིས་གཞན་དུ་མ་གྲུབ་པས། དེ་ལྟར་འཛིན་པ་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྟོག་པའོ། །

བདག་ཕུང་པོ་དང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མི་ལྡན་པ་ནི། ཤོ་ལོ་ཀ་གཉིས་པས་བསྟན་ཏེ། སྤྱིར་ལྷས་བྱིན་གནག་དང་ལྡན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ངོ་བོ་གཞན་གྱི་ལྡན་ཚུལ་དང་། ལྷས་བྱིན་གཟུགས་དང་ལྡན་པ་ལྟ་བུ་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་ལྡན་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། བདག་ནི་ཕུང་པོ་དང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡིན་ན་ལྡན་ཚུལ་གཉིས་པོ་གང་རུང་དང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ལྡན་དགོས་ནའང་། བདག་ཕུང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གཅིག་དང་ཐ་དད་དུ་གྲུབ་པ་སྔར་བཀག་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་བཀག་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་བསྡོམས་ཏེ་བསྟན་པ།

དེ་ལ་མཚམས་སྦྱོར་བ་ནི། སྔར་བཀག་ཟིན་པའི་ཕྱོགས་རྣམས་བསྡོམས་ཏེ་བསྟན་པས། དམིགས་རྣམ་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པའི་འཇིག་ལྟའི་གྲངས་བསྟན་པ་ནི་རྩ་བ་ལས།

གཟུགས་བདག་མ་ཡིན་བདག་ནི་གཟུགས་ལྡན་མིན། །
གཟུགས་ལ་བདག་མེད་བདག་ལའང་གཟུགས་ཡོད་མིན། །
དེ་ལྟར་རྣམ་བཞིར་ཕུང་ཀུན་ཤེས་བྱ་སྟེ། །
དེ་དག་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་ཉི་ཤུར་འདོད། །
ལྟ་རི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྡོ་རྗེ་ཡིས། །
བཅོམ་བདག་གང་དང་ལྷན་ཅིག་འཇིག་འགྱུར་པ། །
འཇིག་ཚོགས་ལྟ་རི་ལྷུན་སྟུག་ལ་གནས་པ། །
རྩེ་མོ་མཐོ་བར་གྱུར་པ་འདི་དག་གོ།

།ཊཱི་ཀཱ།།

འཇིག་ལྟ་ཉི་ཤུའི་གྲངས་འདི་ནི་<<མདོ་>>ལས་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལྟར་ཏེ། སྔོན་དུ་ཕུང་པོ་རྣམས་མ་བཟུང་བར་འཇིག་ལྟའི་བདག་ཏུ་མངོན་པར་ཞེན་པར་མི་ནུས་པས། རྣམ་པ་བཞི་བཞིའི་སྒོ་ནས་ཕུང་པོ་རྣམས་ལ་དམིགས་ཤིང་བདག་ལ་འཇུག་པར་རྣམ་བཤད་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

འདིའི་འཇིག་ལྟ་ཉི་ཤུ་རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱིས་སྤངས་ཚུལ་ཚིགས་བཅད་གཉིས་པས་བསྟན་ཏེ། བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྡོ་རྗེས་རིའི་རྩ་བ་དང་མཚུངས་པའི་རྩ་བའི་འཇིག་ལྟ་ཀུན་བརྟགས་སྤངས་པ་ན། དེ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་རིའི་རྩེ་མོ་ཉི་ཤུ་དང་ཆོས་མཚུངས་

པའི་འཇིག་ལྟ་ཉི་ཤུའང་འཇིག་པ་སྡེ་སྤྱོད་བར་འགྱུར་ཞེས་བསྟན།

།།༡༡།༢༩༩།།

འདིར་འཇིག་ལྟ་ཉི་ཤུ་གསུངས་པ་ནི། མདོ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ཞིང་། རྩ་ཤེ་ལས་མུ་སྟེགས་པ་དགག་པའི་ཕྱིར། བདག་ཕུང་པོ་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་གཞན་དུ་ལྟ་བའི་འཇིག་ལྟ་བསྟན་ཏེ་ཚ་ཉེར་ལྔར་མཛད་དོ། །

འདིར་ཁ་ཅིག་ན་རེ། གཟུགས་བདག་མ་ཡིན་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། དང་པོ་ལ་དགག་བྱའི་ཁྱད་པར་མ་སྦྱར་བས། གཟུགས་བདག་མ་ཡིན་པ་ལ་བདག་ཏུ་ལྟ་བའི་འཇིག་ལྟ་བསྟན་ཟེར་ཡང་། དེ་ཆོས་ཅན། འཇིག་ལྟ་མིན་པར་ཐལ། དམིགས་རྣམ་གཉིས་སུ་མི་བའི་དམིགས་པ་གཟུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་<<དབུ་མའི་སྤྱི་དོན་>>ལས། འདོད་ན། གཟུགས་བདག་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས།

ཁོ་ན་རེ། དེ་འདྲ་བ་དེ་འཇིག་ལྟ་མིན་ཡང་སྐབས་འདིའི་འཇིག་ལྟའོ་ཟེར་ན། དེའང་མི་འཐད་དེ། གཟུགས་བདག་མ་ཡིན་ཞེས་པས་གཟུགས་བདག་ཏུ་ལྟ་བའི་བློ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཙམ་མ་བསྟན་གྱི། དེས་གཟུགས་བདག་གཉིས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གཅིག་ཏུ་ལྟ་བའི་འཇིག་ལྟ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མིན་ན། སྔར་བཀག་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་

བསྒོམས་ཚུལ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྣང་རང་སྟེས་བཏགས་པའི་ཕུང་པོ་ཉིད་བདག་ཏུ་འདོད་པ་བཀག་པའི་དོན་བསྒྲུ་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། འཇིག་ལྟ་ཉི་ཤུ<<མདོ་>>དང་<<རྩ་ཤེ་>>ལས་གསུངས་པའི་ནང་ནས། བདག་ཕུང་རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་ཏུ་ལྟ་བའི་འཇིག་ལྟ་འདིར་མི་ཚང་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། <<འཇུག་པ་རྩ་འགྲེལ་>>དུ་དེ་དག་གིས་གསུངས་ཚུལ་ལས་གཞན་དུ་བྱེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ༔ ༔དེས་ན་གཟུགས་བདག་མ་ཡིན་ཞེས་པས་བདག་གི་བཏགས་དོན་འཚོལ་བའི་ཚེ་གཟུགས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བདག་དང་གཅིག་མིན་པ་ལ་དེ་ལྟར་འཛིན་པའི་འཇིག་ལྟ་ཀུན་བརྟགས་ཤིག་བསྟན་ཏོ། །

འདིར་དོགས་པ་ལ། རྒྱུ་འབྲས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་དུ་འཛིན་པའི་རང་སྟེ་ཡོད་པ་ལྟར། བདག་ཕུང་གཉིས་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་རང་སྟེའང་ཡོད་ལ། དེ་ལྟར་ན་དེ་གཉིས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་དུ་འཛིན་པ་ཡིན་ནམ་མིན། ཡིན་ན༔ <<རྣམ་བཤད་>>ལས། དེའི་ཕྱིར་ཕུང་པོ་རྣམས་མ་གཏོགས་པར་གཞན་དུ་བདག་ཏུ་ཞེན་པའི་གཞི་ལྟ་པ་མུ་སྟེགས་མ་གཏོགས་པ་ལ་མི་འབྱུང་བས། ཞེས་པ་དང་འགལ་ལོ། །མིན་ན། རྒྱུ་འབྲས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་དུ་འཛིན་པའི་ཀུན་བརྟགས་དེ། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གཅིག་ཐ་དད་གང་རུང་དུ་འཛིན་པའི་འཛིན་པར་ཇི་ལྟར་བསྡུས། ཞེས་སོགས་དཔྱད་བྱ་ཟུང་ཟད་མཆིས་སྐམ།

ཁ་ཅིག །འདིར་བསྟན་འཇིག་ལྟ་ལ་འཇིག་ལྟ་མིན་པས་ཁྱབ་གསུངས་ཀྱང་། མི་འཐད་དེ། འདིར་བསྟན་རྩ་བའི་འཇིག་ལྟས་ང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཐད་ལྡན་དུ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། <<རྣམ་བཤད་>>ལས། གང་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཉི་ཤུ་རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱིས་སྤངས་པའི་རྩ་བའི་འཇིག་ལྟ་ཡང་ཀུན་བརྟགས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་ཙམ་ལ་མི་བྱེད་ཀྱི། དེའི་འཛིན་སྟངས་འཐད་ལྡན་དུ་གྲུབ་མཐའ་ངན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འཛིན་པའི་ས་བོན་རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱིས་སྤངས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དེས་ང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཐད་ལྡན་དུ་འཛིན་གྱི༑ དེ་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པར་མི་འཛིན་སྙམ་ན། དེའང་མི་འཐད་དེ༑ དེ་ལྟར་ན་འཛིན་པ་ཀུན་བརྟགས་ལ་བདེན་འཛིན་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེའང་འདོད་ན། <<རྣམ་བཤད་>>(༢༩)ལས། སྦྱོར་ཉོན་མོངས་ལ་གཉིས་སུ་འབྱེད་པ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་འཇིག་ལྟ་ལ་གཉིས་སུ་དབྱེ་དགོས་པར་ཤིན་ཏུ་གསལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །

རང་ལུགས་ནི། འདིའི་རྩ་བའི་འཇིག་ལྟ་ཀུན་བརྟགས་དེ་འཇིག་ལྟ་ཡིན་པར་མ་ཟད། རྩེ་མོའི་འཇིག་ལྟ་ཉི་ཤུའང་འཇིག་ལྟ་ཡིན་པར་སེམས་སོ། །

གལ་ཏེ་ཁོ་ན་རེ། དེ་མི་འཐད་དེ། གཟུགས་ལ་བདག་མེད་

བདག་ལ་གཟུགས་ཡོད་མིན། །ཞེས་པས་བདག་གཟུགས་གཉིས་ཕན་ཚུན་བརྟེན་པའི་ཚུལ་གཉིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཕུང་པོ་ལ་བདག་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བརྟེན་པར་འཛིན་པའི་དམིགས་པ་ལ་ཕུང་པོ་ཉིད་བཟུང་གི །བདག་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། གཟུགས་ལ་བདག་མེད་ཅེས་པས་གཟུགས་ལ་བདག་རང་བཞིན་གྱིས་བརྟེན་པར་འཛིན་པའི་ལྟ་བ་ཞིག་དང་། བདག་དེ་གཟུགས་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་བརྟེན་པའི་བརྟེན་པར་འཛིན་པའི་ལྟ་བ་གཉིས་བསྟན་པའི་ཕྱིམ་འཇིག་ལྟ་དངོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྟགས་ཟུར་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འདིའི་མཚམས་སྦྱོར་དུ་<<རང་འགྲེལ་>>ལས། འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་ལོག་པ་འཇུག་པར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འཇིག་ལྟ་དངོས་ཡིན་ན། དམིགས་པ་ལོག་པ་ལ་མི་འཇུག་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། གོང་གི་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྩེ་མོའི་འཇིག་ལྟ་ཉི་ཤུ་པོ་རྩ་བའི་འཇིག་ལྟ་ལ་གནས་པར་གསུངས་པའི་དོན་ཞིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སླམ་ཡང་རྣམ་དཔྱོད་ཅན་གྱིས་བརྟག་པར་བྱའོ། །

དེའང་། འཇིག་ཚོགས་ལྟ་རི་ལྷུན་སྟུག་ལ་གནས་པ། །ཞེས་པའི་དོན་ནི། ཇི་ལྟར་རིའི་རྩེ་མོ་རྣམས་རིའི་རྩ་བ་ལ་བརྟེན་པ་ལྟར། གང་ཟག་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་འཐད་པར་འཛིན་པའི་རྩ་བའི་འཇིག་ལྟ་ཀུན་བརྟགས་ཀྱིས་རྩ་བའམ་རྒྱུར་བྱས་ཏེ། བདག་གི་བཏགས་དོན་བཙལ་བའི་ཚེ་གཟུགས་བདག་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་

ང་བོ་གཅིག་ཏུ་ལྟ་བའི་འཇིག་ལྟ་སོགས་ཉི་ཤུ་པོ་འདྲེན་པའི་ཕྱིར། རྩེ་མོའི་འཇིག་ལྟ་ཉི་ཤུ་པོ་རྩ་བའི་འཇིག་ལྟ་ལ་བརྟེན་པའམ་གནས་པར་གསུངས་སོ་སྙམ།

<<རྣམ་བཤད་>>དུ། རྩ་འགྲེལ་གྱི་འགྱུར་གཉིས་ལས། རྩ་བའི་འགྱུར་ལེགས་པར་གསུངས་པའང་འདི་ལྟར་ཏེ། འགྲེལ་པ་ལྟར་ན། རྩེ་མོའི་འཇིག་ལྟ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འཇིག་པར་འགྱུར་བའི་རྩེ་མོའི་འཇིག་ལྟ་ཞེས་པར་འགྱུར་བས་ཤིན་ཏུ་མི་བདེ་ཞིང་། འཇུག་པ་རྩ་བ་ལྟར་ན༑ རྩ་བའི་འཇིག་ལྟ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འཇིག་པར་འགྱུར་བའི་རྩེ་མོའི་འཇིག་ལྟ་ཞེས་པ་ཡིན་པས། བདེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ཞར་བྱུང་མང་བཀུར་བ་དགག་པ་ལ་གཉིས།

ཕྱོགས་སྔ་མ་བརྗོད་པ་དང་། དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཁ་ཅིག་དེ་ཉིད་གཞན་ཉིད་རྟག་མི་རྟག།
ལ་སོགས་བརྗོད་མེད་གང་ཟག་རྫས་ཡོད་འདོད། །
རྣམ་ཤེས་དྲུག་གི་ཤེས་བྱར་དེ་འདོད་ཅིང་། །
དེ་ནི་ངར་འཛིན་གཞིར་ཡང་འདོད་པ་ཡིན། །

རང་སྡེ་མང་པོས་བཀུར་བ་ལ་སོགས་པ་ཁ་ཅིག་གིས། དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་གང་ཟག་རྫས་ཡོད་འདོད་དེ། ཕུང་

པོ་མ་བཟུང་བར་བདག་ཡན་གར་བ་གཟུང་དུ་མེད་པས། བདག་ཕུང་པོ་ལས་ངོ་བོ་གཞན་མིན་པ་དང་། ཕུང་པོའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡང་མིན་པ་ནི། དེ་ལྟར་ན་ཕུང་པོ་ལྟར་བདག་ཀྱང་སྐྱེ་འཇིག་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཡང་ཕྱི་རོལ་པས་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་བལྟས་པ་ན། བདག་སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་དུ་མར་ཁྱབ་པར་མཐོང་ནས་རྟག་པར་སྨྲ་བ་དེ་ལྟར་ཡང་སྨྲ་མ་ནུས་པ་ནི་བདག་ལ་ཕན་གནོད་འབྲེལ་བར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཡིན་པ་དང་། སྔ་ཕྱི་ཀུན་ལ་ཁྱབ་པས་མི་རྟག་པར་ཡང་སྨྲ་མ་ནུས་པའོ་སྙམ། བདག་རྫས་ཡོད་དུ་འདོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་དུ་<<རྣམ་བཤད་>>ལས། ལས་བྱེད་པ་པོ་དང་འབྲས་བུ་སྤྱོད་པ་པོ། འཆིང་གྲོལ་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་པ་བཀོད་པས། དེའི་ཁྱབ་འབྲེལ་ལ་གནས་མ་བུ་པས་འགྲེལ་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་བརྟག་དགོས་ཤིང་། དེ་བཞིན་བདག་དེ་རྣམ་ཤེས་དྲུག་གི་ཤེས་བྱར་འདོད་ཚུལ་ཡང་ཁ་གསལ་བ་ཞིག་ལོ་མང་རིང་སྔོན་གྱིས་མ་རྙེད་ཀྱང་། ཕྱིས་སུ་ཀུན་མཁྱེན་བློ་གྲོས་རིན་སེང་གི་དབུ་མའི་ཕྱག་དཔེ་ལག་ཏུ་སོན་པའི་ནང་འདི་ལྟར། མེད་པའང་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་ཤེས་དྲུག་གི་རྟགས་ལས་མཐོང་བ་པོ་སོགས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བར་འདོད་ཅིང་། ཞེས་གསུངས་པ་ནི་ལེགས་བཤད་ཀྱི་གཏེར་ཆེན་པོར་མཐོང་ལོ། །དེ་ལྟ་བུའི་བརྗོད་མེད་ཀྱི་བདག་དེ་ངར་འཛིན་གྱི་གཞིར་ཡང་འདོད་དོ། །

གཉིས་པ་ལུགས་དེ་དགག་པ།

གང་ཕྱིར་གཟུགས་ལས་སེམས་བརྗོད་མེད་མི་རྟོགས། །
དངོས་ཡོད་བརྗོད་མེད་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་ཉིད། །
གལ་ཏེ་བདག་འགའ་དངོས་པོར་གྲུབ་འགྱུར་ན། །
སེམས་ལྟར་གྲུབ་དངོས་བརྗོད་དུ་མེད་མི་འགྱུར། །

ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི། ཁྱོད་ཀྱིས་གཟུགས་སེམས་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་དུའང་བརྗོད་དུ་མེད་པར་མི་འདོད་པ་ལྟར། རྫས་ཡོད་རྣམས་ལ་བརྗོད་མེད་དུ་མི་འདོད་པས་ན། ཅེ་བྲག་ཏུ་བདག་ཀྱང་རྫས་སུ་ཡོད་ཕྱིན་ཆད། བརྗོད་མེད་དུ་འདོད་མི་རིགས་སོ། །ཞེས་བརྗོད་མེད་དང་རྫས་ཡོད་ཀྱི་གཞི་མཐུན་བཀག་པའོ། །

གང་ཕྱིར་ཁྱོད་བུམ་དངོས་པོར་མ་གྲུབ་པའི། །
ངོ་བོ་གཟུགས་སོགས་ལས་བརྗོད་མེད་འགྱུར་བས། །
བདག་གང་ཕུང་པོ་ལས་བརྗོད་མེད་འགྱུར་ཏེ། །
རང་གིས་ཡོད་པར་གྲུབ་པར་རྟོགས་མི་བྱ། །

ཞེས་པ་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བདག་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་གཟུང་བར་མི་བྱ་སྟེ། བདག་ཕུང་པོ་ལས་རང་རྒྱ་བའི་གཅིག་ཐ་དད་གང་དུའང་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་བཏགས་ཡོད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱིས་བུམ་པ་དེ་རང་གི་ཡན་ལག་གཟུགས་སོགས་ལས་རང་

རྒྱུ་བའི་གཅིག་ཐ་དད་གང་དུའང་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་བཏགས་ཡོད་དུ་འདོད་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་སྟེ། <<རང་འགྲེལ་>>ལས། བུམ་པ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དག་ལས་དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་ཅིང་བཏགས་པར་ཡོད་པར་འདོད་པ་དེ་བཞིན་དུ། བདག་ཀྱང་བུམ་པ་ལྟར་བཏགས་པར་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ་སྙམ་དུ་བསམས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལྟར་ཚོགས་བཅད་དང་པོས་བརྗོད་མེད་ལ་རྫས་ཡོད་སྲིད་པ་བཀག་ཅིང་། གཉིས་པས་གང་ཟག་བཏགས་ཡོད་དུ་བསྒྲུབས་ནས། གསུམ་པས་རང་རྒྱུ་བའི་གཅིག་ཐ་དད་གང་དུའང་མ་གྲུབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་གང་ཟག་རྫས་ཡོད་དགག་པ་ལ།

ཁྱོད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་རང་བདག་ལས་གཞན་ནི། །
མི་འདོད་གཟུགས་སོགས་ལས་གཞན་དངོས་འདོད་ཅིང་། །
དངོས་ལ་རྣམ་པ་དེ་གཉིས་མཐོང་འགྱུར་བ། །
དེ་ཕྱིར་བདག་མེད་དངོས་ཆོས་དང་བྲལ་ཕྱིར། །

ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། བདག་ཆོས་ཅན། རྫས་སུ་མེད་དེ། དངོས་པོའི་ཆོས་ཏེ་རང་རྒྱུ་བའི་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་ཟུང་དུ་གྲུབ་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དངོས་པོ་ལ་གཅིག་དང་ཐ་དད་ཀྱི་རྣམ་པ་དེ་གཉིས་སུ་ངེས་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བདག་དེ་རང་ལས་ངོ་བོ་གཞན་དུ་བརྗོད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱིས་རྣམ་ཤེས་ནི་རང་གི་

བདག་ཉིད་ལས་གཞན་མིན་པ་དང་། གཟུགས་སོགས་ལས་གཞན་པའི་དངོས་པོར་འདོད་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་སྟེ། འདིར་གཅིག་ཐ་དད་ནི་རང་རྒྱུ་བའི་དེ་ལ་བྱེད་པ་ཤུགས་ཀྱིས་ཤེས་པར་འགྱུར་ཏེ། <<རང་འགྲེལ་>>ལས། གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱི་ལྟར་བདག་རྫས་སུ་ཡོད་པར་གྱུར་ན་ནི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཚིག་གི་ནུས་པ་འདོན་ལུགས་ཤིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

བཞི་པ་རྣམ་ལྔའི་དོན་བསྡུ་དཔེ་དང་བཅས་པ།

དེ་ཕྱིར་ངར་འཛིན་རྟེན་ནི་དངོས་པོ་མིན། །
ཕུང་ལས་གཞན་མིན་ཕུང་པོའི་ངོ་བོ་མིན། །
ཕུང་པོ་རྟེན་མིན་འདི་ནི་དེ་ལྡན་མིན། །
འདི་ནི་ཕུང་པོ་རྣམས་བརྟེན་འགྲུབ་པར་འགྱུར། །

ཞེས་སོ། །དེའང་ངར་འཛིན་གྱི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་བདག་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དེ། སྔར་ལྟར་དཔྱད་པ་ན་གང་ཟག་རྫས་ཡོད་མི་རྙེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ནི་གོང་མ་དང་སྦྲེལ་བའི་མཚམས་སྦྱོར་ཡང་ཡིན་ལ། མདོར་བསྟན་ཡང་ཡིན། དེ་ནས་རྐང་པ་གཉིས་ཀྱིས་བདག་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་དུ་རྣམ་པར་དཔྱད་པ་ལྔའི་སྒོ་ནས་རྒྱས་པར་བསྟན་ཏེ། བདག་དེ་རྣམ་པར་དཔྱད་པ་ན་ཕུང་

པོ་དང་གཅིག་ཐ་དད། ཕན་ཚུན་བརྟེན་པའི་ཚུལ་གཉིས། ལྡན་པ་བཅས་མིན་ཞེས་བསྟན་ཅིང་། དེའང་<<དགོངས་པ་རབ་གསལ་>>དུ་སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་བདག་ཉིད་བཟུང་བའི་བཤད་པ་ཤིན་ཏུ་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཞིག་མཛད་འདུག་གོ།

དེ་ནས་ཀང་པ་ཐ་མས་དེ་ལྟ་བུའི་བདག་དེ་མེད་ཀྱང་བདག་ནི་ཕུང་པོ་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་ཤིང་གྲུབ་པར་བསྟན་ཏེ། དེ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་དཔེ་ནི།

ཤིང་རྟ་རང་ཡན་ལག་ལས་གཞན་འདོད་མིན། །
གཞན་མིན་མ་ཡིན་དེ་ལྡན་ཡང་མིན་ཞིང་། །
ཡན་ལག་ལ་མིན་ཡན་ལག་དག་དེར་མིན། །
འདུས་པ་ཙམ་མིན་དབྱིབས་མིན་ཇི་བཞིན་ནོ། །

ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། ཇི་ལྟར་ཤིང་རྟ་ནི་རྣམ་པ་བདུན་དུ་བཙལ་ན་མི་རྙེད་ཀྱང་ཡོད་པ་བཞིན་བདག་ཀྱང་དེ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

ལྔ་པ་ཕྱོགས་ལྷག་མ་གཉིས་རིགས་པས་དགག་པ་ལ་གཉིས།

དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། རིགས་པ་དེ་གཞན་ལ་ཁ་སྦྱོ་བའོ། །དང་པོ་ལ་

གཉིས། ཚོགས་པ་ཤིང་རྟར་འདོད་པ་དགག །དབྱིབས་ཙམ་ཤིང་རྟར་འདོད་པ་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ཚོགས་པ་ཤིང་རྟར་འདོད་པ་དགག་པ།

གལ་ཏེ་ཚོགས་ཙམ་ཤིང་རྟར་འགྱུར་ན་ནི། །
སིལ་བུར་གནས་ལ་ཤིང་རྟ་ཉིད་ཡོད་འགྱུར། །
གང་ཕྱིར་ཡན་ལག་ཅན་མེད་ཡན་ལག་དག །
མེད་པས་དབྱིབས་ཙམ་ཤིང་རྟར་རིགས་པའང་མིན། །

ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། གལ་ཏེ་ཡན་ལག་ཚོགས་ཙམ་ཤིང་རྟ་ཡིན་ན། ཤིང་རྟ་བཤིག་པའི་ཡན་ལག་སིལ་བུར་གནས་པ་ཚོགས་པ་ལའང་ཤིང་རྟ་ཡོད་པར་འགྱུར། ཞེས་སྐྱབ་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱོན་དང་། གཞན་ཡང་དགག་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱོན་ནི། སིལ་བུར་གནས་པའི་ཚེ་ཡན་ལག་དག་ཀྱང་མེད་པར་ཐལ། ཡན་ལག་ཅན་ཚོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའམ། ཡང་ན། <<རྣམ་བཤད་>>ཀྱི་ཚིག་ཟིན་ལྟར། ཤིང་རྟའི་ཡན་ལག་ཚོགས་པ་མེད་པར་ཐལ། དེ་ལ་ཡན་ལག་ཅན་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཤིང་རྟ་ལ་ཡན་ལག་ཅན་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཡན་ལག་ཅན་མེད་ན་ཡན་ལག་མེད་པས་ཁྱབ་པ་ནི་སླའོ། །རྟགས་ཕྱི་མ་ལ་ཁྱབ་པ་ཡོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས་ཚོགས་པ་ཡན་ལག་ཅན་དུ་འདོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཤིང་རྟ་ལྟ་བུའི་ཡན་ལག་ཅན་ལ་ཡན་ལག་ཅན་མེད་པར་ཡང་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རང་ལུགས་ཀྱིས་ཚོགས་པ་ཡན་ལག་ཡིན་པར་ཚད་གྲུབ་

མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །

གལ་ཏེ་ཐལ་བ་དེ་མི་འཇུག་སྟེ། ཕ་རོལ་པོས་ཚོགས་པ་ཡན་ལག་ཅན་དུ་འདོད་པས། ཡན་ལག་ཅན་མེད་པར་ཁས་མ་བླངས་སོ་སྙམ་ནའང་སྐྱོན་མེད་དེ། སྔ་པ་དེ་དག་ལྟར་ན་ཡན་ལག་ཅན་མེད་པར་ཐལ། ཚོགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡན་ལག་ཅན་མེད་པར་འདོད་པ་གང་ཞིག །དེ་མི་འཐད་པར་བསྒྲུབས་ཟིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་སྟེ། <<རྣམ་བཤད>>ལས། དེ་དག་གིས་ཀྱང་ཡན་ལག་ཚོགས་པ་ཆ་ཤས་དང་། ཞེས་པ་ནས། དེ་ཡང་འགོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས། དེའི་ཕྱིར་དབྱིབས་ཙམ་ཤིང་རྟར་མི་རིགས་པར་མ་ཟད། ཡན་ལག་ཚོགས་པ་ཙམ་ཡང་ཤིང་རྟར་མི་རིགས། ཞེས་པ་ནི། རིགས་པའང་མིན། ཞེས་པའི་འང་སྒྲས་བསྡུས་ཚུལ་ལོ། །

གཉིས་པ་དབྱིབས་ཙམ་ཤིང་རྟར་འདོད་པ་དགག་པ།

ཁྱོད་དབྱིབས་ཡན་ལག་རེ་རེ་སྔར་ཡོད་གྱུར། །
ཇི་བཞིན་ཤིང་རྟར་གཏོགས་ལའང་དེ་བཞིན་ནོ། །
བྱེ་བར་གྱུར་པ་དེ་དག་ལ་ཇི་ལྟར། །
དེ་ལྟར་ཡང་ནི་ཤིང་རྟ་ཡོད་མ་ཡིན། །
ད་ལྟ་གལ་ཏེ་ཤིང་རྟ་ཉིད་དུས་འདིར། །

འཕང་ལོ་སོགས་ལ་དབྱིབས་ཁྱད་ཡོད་ན། །
འདི་གཟུང་འགྱུར་ན་དེ་ཡང་ཡོད་མིན་ཏེ། །
དེ་ཕྱིར་དབྱིབས་ཙམ་ཤིང་རྟར་ཡོད་མ་ཡིན། །
གང་ཕྱིར་ཁྱོད་ཀྱི་ཚོགས་པ་ཅང་མེད་པས། །
དབྱིབས་དེ་ཡན་ལག་ཚོགས་ཀྱི་མ་ཡིན་ན། །
གང་ཞིག་ཅི་ཡང་མ་ཡིན་དེ་བརྟེན་ནས། །
འདིར་ནི་དབྱིབས་སུ་ལྟ་ཞིག་ཇི་ལྟར་འགྱུར། །

ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཤིང་རྟའི་དབྱིབས་ཙམ་ཤིང་རྟ་ཡིན་ཞེ་ན། ཤིང་རྟའི་ཡན་ལག་རེ་རེའི་དབྱིབས་ཤིང་རྟ་ཡིན་ནམ། ཚོགས་པའི་དབྱིབས་དེ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ནའང་། སྔར་མ་བསྒྲིགས་པའི་ཡན་ལག་རེ་རེའི་དབྱིབས་དེ་ཡིན་ནམ། དེ་ལས་གཞན་ཞིག་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། མི་འཐད་དེ། བསྒྲིགས་མ་བསྒྲིགས་ཀྱི་ཡན་ལག་རེ་རེ་བའི་དབྱིབས་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པས། མ་བསྒྲིགས་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཡན་ལག་རེ་རེ་བའི་དབྱིབས་ཤིང་རྟར་མི་རུང་བ་ལྟར། བསྒྲིགས་པའི་ཡན་ལག་རེ་རེ་བའི་དབྱིབས་ཀྱང་ཤིང་རྟར་མི་རུང་། ཞེས་པ་ནི་ཚིགས་བཅད་དང་པོས་བསྟན།

གཉིས་པ་ལྟར་ནའང་མི་འཐད་དེ། འཕང་ལོ་ལ་སོགས་པའི་ཡན་ལག་རེ་རེ་བ་ལ་བསྒྲིགས་མ་བསྒྲིགས་ཀྱི་སྐབས་གཉིས་ཀར་དབྱིབས་ཁྱད་པ་གལ་ཏེ་ཡོད་ན་མིག་ཤེས་ཀྱིས་གཟུང་དུ་ཡོད་དགོས་པ་ལས།

དེའང་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ནི་ཚོགས་བཅད་གཉིས་པས་བསྟན།

གཉིས་པ་བསྒྲིགས་པའི་ཚོགས་པའི་དབྱིབས་དེ་ཡིན་སྙམ་ན། དེའང་མི་རིགས་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱིས་ཚོགས་པ་དང་དབྱིབས་གཉིས་རྫས་ཡོད་མ་ཡིན་པར་འདོད་པས། ཚོགས་པ་ལ་བརྟེན་པའི་དབྱིབས་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱིས་བཏགས་ཡོད་ཐམས་ཅད་རྫས་ཡོད་རེ་གདགས་གཞིར་ཡོད་པར་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་སྟེ། <<རྣམ་བཤད་>>ལས། འདིར་ཕ་རོལ་པོས་བཏགས་ཡོད་ཀྱི་དངོས་པོ་རྣམས་རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་རེ་གདགས་གཞིར་ཡོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འདོགས་པར་ཁས་ལེན་ཞིང་། ཚོགས་པ་དང་དབྱིབས་གཉིས་ཀ་ཡང་བཏགས་ཡོད་དུ་འདོད་པས། ཚོགས་པ་དབྱིབས་ཀྱི་གདགས་གཞིར་འདོད་ན་འགལ་བ་ཙམ་ལས་མ་མཛད་ཀྱང་། སྐྱེས་བུའི་ཁ་དོག་སྐྱེས་བུར་འཇོག་ཏུ་མི་རུང་བ་བཞིན་དུ། ཤིང་རྟ་ལ་ཡང་དེའི་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་གང་ཡང་ཤིང་རྟར་གཞག་ཏུ་མི་རུང་སྟེ། དེ་གཉིས་ནི་ཤིང་རྟའི་ཉེ་བར་བླང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལ་གོ་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་རིགས་པ་དེ་གཞན་ལ་ཁ་སྦྱོ་བ།

ཁྱོད་ཀྱི་འདི་ནི་ཇི་ལྟར་འདོད་དེ་ལྟར། །

མི་བདེན་པ་ཡི་རྒྱུ་ལ་བརྟེན་བྱུས་ནས། །
འབྲས་བུའི་རྣམ་པ་མི་བདེན་རང་བཞིན་ཅན། །
ཐམས་ཅད་ཀྱང་ནི་སྐྱེ་བར་ཤེས་པར་གྱིས། །
འདིས་ནི་གཟུགས་སོགས་དེ་ལྟར་གནས་རྣམས་ལ། །
བུམ་སྣོ་ཞེས་བྱའང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཉིད། །
སྐྱེ་བ་མེད་པས་གཟུགས་སོགས་ཀྱང་ཡོད་མིན། །
དེ་ཡི་ཕྱིར་ཡང་དེ་དག་དཔྱིབས་མི་རིགས། །

ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། ཅི་སྟེའམ་གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཚོགས་པ་བཏགས་ཡོད་ལ་བརྟེན་པའི་དཔྱིབས་བཏགས་ཡོད་འདོད་ན་ནི། དེ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མ་རིག་པ་ལ་སོགས་པའི་མི་བདེན་པའི་རྒྱུ་ལས་མི་བདེན་པའི་འབྲས་བུ་འབྱུང་བ་དང་། དེ་ལྟར་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག།

ཤིང་རྟའི་དཔེ་འདིས་ནི། རང་སྡེ་མང་པོས་བུམ་པའི་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་རྫུལ་བརྒྱད་འདབ་འབྱར་དུ་གནས་པའི་ཚོགས་པ་རྣམས་བུམ་པ་ཡིན་པས། དེ་ལ་བུམ་པའི་བློར་འགྱུར་བར་འདོད་པའང་རིགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཞན་ཡང་ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་སྔར་བཤད་ཟིན་པས། ཅེ་བྲག་ཏུ་གཟུགས་སོགས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་མིན་ནོ། །

བུམ་པའི་ཡན་ལག་ཚོགས་པ་བུམ་པར་མི་རུང་བར་མ་ཟད། གདགས་གཞི་གཟུགས་སོགས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མིན་པ་དེའི་ཕྱིར་ཡང་། གདགས་གཞི་རྫས་ཡོད་ལ་བརྟེན་པའི་བུམ་པ་མི་རུང་བས། བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་རང་གི་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་དབྱིབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དུ་མི་རིགས་སོ། །

གཉིས་པ་མི་རྟེན་ཀུན་བརྟེན་ནས་བཏགས་ཙམ་དུ་གྲུབ་པ།

དེ་ནི་དེ་ཉིད་དུ་འམ་འཇིག་རྟེན་དུ། །
རྣམ་པ་བདུན་གྱིས་འགྲུབ་འགྱུར་མིན་མོད་ཀྱི། །
རྣམ་དཔྱད་མེད་པར་འཇིག་རྟེན་ཉིད་ལས་འདིར། །
རང་གི་ཡན་ལག་བརྟེན་ནས་འདོགས་པ་ཡིན། །
དེ་ཉིད་ཡན་ལག་ཅན་དེ་ཆ་ཤས་ཅན། །
ཤིང་རྟ་དེ་ཉིད་བྱེད་པོ་ཞེས་འགྲོར་བསྙད། །
སྐྱེ་བོ་རྣམས་ལ་ལེན་པོ་ཉིད་དུ་འགྲུབ། །
འཇིག་རྟེན་གྲགས་པའི་ཀུན་རྫོབ་མ་བརླག་ཅིག། །

ཅེས་གསུངས། དོན་ནི། ཕོ་ན་རེ། གལ་ཏེ་ཤིང་རྟའི་བཏགས་དོན་རྣམ་པ་བདུན་དུ་བཙལ་བ་ན་མི་རྙེད་པས། དེའི་ཚེ་ཤིང་རྟ་མེད་པར་འགྱུར་བས། འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། ཉེས་པ་འདི་ནི་

ཁྱོད་ཕོ་ན་ལ་འཇུག་སྟེ།   ཁྱོད་ཀྱིས་བཏགས་དོན་བཙལ་ནས་འཇོག་ཅིང་། མ་བཙལ་བར་འཇོག་པའི་ཐབས་གཞན་ཁས་མ་བླངས་པའི་ཕྱིར་དང་། བཏགས་དོན་བཙལ་བ་ན། ཤིང་རྟ་འཇོག་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཕོ་བོ་ཅག་ལ་ནི་ཉེས་པ་མེད་དེ།   བདེན་གཉིས་གང་དུའང་བཏགས་དོན་རྣམ་པ་བདུན་གྱིས་བཙལ་ན་མི་རྙེད་མོད།   འོན་ཀྱང་བཏགས་དོན་འཚོལ་བའི་རྣམ་དཔྱད་མེད་པར་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཉིད་ལས་སྐབས་འདིར་རང་གི་ཡན་ལག་ལ་བརྟེན་ནས་ཤིང་རྟ་འཇོག་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཞན་ཡང་། འཇིག་རྟེན་གྲགས་པ་དང་བསྟུན་ནས་ཤིང་རྟའི་ཐ་སྙད་འཇོག་ནུས་པར་མ་ཟད། ཤིང་རྟའི་མིང་གི་ཁྱད་པར་ཤིང་རྟ་ཡན་ལག་ཅན་དང་།   ཆ་ཤས་ཅན་དང་།   བྱེད་པ་པོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་གཞན་རྣམས་ཀྱང་ལེགས་པར་འཇོག་ནུས་ཏེ། ཡན་ལག་ལ་བལྟོས་ནས་ཡན་ལག་ཅན་དུ་འཇོག་པ་སོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་མིང་གི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དོན་གཞན་ཡང་གྲུབ་པར་བསྟན་ཏོ། །

དེས་ན་དབུ་མ་པ་ཕོ་བོའི་ལུགས་ལ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་འཐད་ཅིང་། ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས་ལ་མི་འཐད་པས། འཇིག་རྟེན་གྲགས་པའི་ཀུན་རྫོབ་མ་བརླག་ཅིག །ཅེས་ཕར་བཟློག་པར་བྱ་སྟེ། ཁྱོད་ལྟར་ན། ཡན་ལག་ཅན་དང་། ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་ནི་ཡན་ལག་ཚོགས་པ་ཙམ་ཞིག་ཡོད་ཀྱི། དེ་མིན་པའི་

ཡན་ལག་ཅན་མེད་པ་སོགས་འདོད་པ་གང་ཞིག ། ཡན་ལག་ཅན་མེད་པའི་གཏན་ཚིགས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཡན་ལག་མེད་པར་བསྒྲུབ་ནུས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའོ། །

གསུམ་པ་དེ་ལྟར་གྲུབ་པས་མཐར་འཛིན་སྤོང་སླ་བའི་ཡོན་ཏན་ལ་གསུམ།

དེ་ལྟར་གྲུབ་པའི་དཔེ་དོན་སྦྱར་བ། དེ་ལྟར་གྲུབ་པའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པ༑ འཆིང་གྲོལ་གྱི་གཞིའི་བདག་ངོས་བཟུང་བའོ། །

དང་པོ་དེ་ལྟར་གྲུབ་པའི་དཔེ་དོན་སྦྱར་བ།

རྣམ་བདུན་གྱིས་མེད་གང་དེ་ཇི་ལྟ་བུར། །
ཡོད་ཅེས་རྣལ་འབྱོར་པས་འདིའི་ཡོད་མི་རྙེད། །
དེས་དེ་ཉིད་ལའང་བདེ་བླག་འཇུག་འགྱུར་བས། །
འདིར་དེའི་གྲུབ་པ་དེ་བཞིན་འདོད་པར་བྱ། །
ཤིང་རྟ་ཡོད་ཉིད་མིན་ན་དེ་ཡི་ཚེ། །
ཡན་ལག་ཅན་མེད་དེའི་ཡན་ལག་ཀྱང་མེད། །
ཤིང་རྟ་ཚིག་ན་ཡན་ལག་མེད་དཔེ་བཞིན། །
བློ་མེས་ཡན་ལག་ཅན་བསྲེགས་ཡན་ལག་གོ། །
དེ་བཞིན་འཇིག་རྟེན་གྲགས་པས་ཕུང་པོ་དང་། །

ཁམས་དང་དེ་བཞིན་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་བརྟེན་ནས། །
བདག་ཀུང་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཉིད་དུ་འདོད། །
ཉེར་ལེན་ལས་ཡིན་འདི་ནི་བྱེད་པོའང་ཡིན། །

༄༅།།ཁ་ཉེ།།

དོན་ནི། རྣམ་དཔྱད་རྣམ་པ་བདུན་གྱིས་བཙལ་ནས་མ་རྙེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཇི་ལྟར་ན་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ཅེས་པ་སྟེ། རྣམ་བདུན་གྱི་རིགས་པས་མ་རྙེད་ཕྱིན་ཆད་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ཅེས་རྣལ་འབྱོར་པས་རྟོགས་ཤིང་། ཤིང་རྟ་ལ་དཔྱད་པའི་ཚུལ་དེས་དེ་ཕོ་ན་ཉིད་ལའང་བདེ་བླག་ཏུ་འཇུག་པར་འགྱུར་བས། སྐབས་འདིར་ཤིང་རྟའི་གྲུབ་ཚུལ་ནི་མ་བརྟགས་པར་གྲུབ་པ་དེ་བཞིན་འདོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་བསྟན།

ཕོ་ན་རེ། རྣལ་འབྱོར་པས་སྔར་ལྟར་དཔྱད་པ་ན་ཤིང་རྟ་མི་དམིགས་ཀུང་། དེའི་ཡན་ལག་ཚོགས་པ་ཙམ་ཞིག་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། དེའང་མི་འཐད་དེ། ཤིང་རྟའི་ཡན་ལག་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་ཐལ། ཡན་ལག་ཅན་ཤིང་རྟ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ཡན་ལག་ཅན་ཤིང་རྟ་མེས་ཚིག་ན། དེའི་ཡན་ལག་དག་ཀུང་ཚིག་ནས་མེད་པར་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་བཞིན་རང་བཞིན་མེད་རྟོགས་ཀྱི་བློ་མེས་ཡན་ལག་ཅན་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མ་ལུས་པར་བསྲེགས་པ་ན། ཤེས་རབ་ཀྱི་མེས་བུད་ཤིང་དུ་གྱུར་པའི་ཡན་ལག

རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའང་ངེས་པར་བསྒྲིག་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གལ་ཏེ་དེ་ལ་ཁྱབ་པ་མེད་དེ། ཤིང་རྟ་ཞིག་ཟིན་པ་ནའང་དེའི་འཕང་ལོ་སོགས་མཐོང་བའི་ཚེ། འདི་ཤིང་རྟའི་ཡན་ལག་གོ་སྙམ་པའི་བློ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ནི་འཛིན་མཁན་གྱི་གང་ཟག་དེས་འཕང་ལོ་སོགས་ཤིང་རྟའི་ཡན་ལག་ཡིན་པ་སྔར་མཐོང་བ་དང་འབྲེལ་ནས་འཛིན་པ་ཡིན་གྱི། འཕང་ལོ་མཐོང་བའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དེ་ལྟར་མི་འཛིན་ཏེ། ཕྱིས་སླེབས་པའི་མི་གཞན་གྱིས་ནི་འཕང་ལོ་ཉིད་རང་གི་ཡན་ལག་ཚོགས་པའི་ཡན་ལག་ཅན་ཙམ་ཞིག་ཏུ་འཛིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཡན་ལག་ཅན་བཀག་པས་ཡན་ལག་ཁེགས་པ་ལེགས་པར་གྲུབ་བོ། །

དེའང་དཔེར་ན། ཤིང་རྟ་རང་གི་ཡན་ལག་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་དེ་བཞིན་དུ། བདག་ཀྱང་ཉེར་ལེན་ཕུང་པོ་ལྔ་དང་ཁམས་དྲུག་དང་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་ལ་བརྟེན་ནས་ཉེ་བར་ལེན་པ་པོ་ཉིད་དུ་བཏགས་པ་ཡིན་ཞིང་། ཤིང་རྟ་ལ་བྱ་བྱེད་ཇི་ལྟར་འཇོག་པ་དེ་བཞིན། ཕུང་པོ་ནི་ལས་དང་། བདག་ནི་ཉེ་བར་ལེན་པར་བྱེད་པ་པོའང་ཡིན་པར་རྣམ་པར་བཞག་གོ །དེ་ལྟར་བཞག་པ་ལ་དགོས་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་མི་གཅད་པར་བྱ་བ་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་བདེ་བླག་ཏུ་འཇུག་པར་བྱ་བའི་དགོས་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ཤིང་རྟ་དང་བདག་གི་ཐ་སྙད་རྣམས་དཔེ་དོན་དུ་སྦྱར་བ་ཡིན་ནོ། །

།ཀཀ།ཀྲེཙ།།

ཡང་སྐབས་འདིར་ཅུང་ཟད་དཔྱད་ན། རྣམ་དཔྱོད་རྣམ་པ་བདུན་གྱིས་དཔྱད་མཐར་མ་རྙེད་པ་དེ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་དོན་ཡིན་ནམ་མིན། དང་པོ་ལྟར་ན། མི་འཐད་དེ། རྣམ་པ་བདུན་གྱི་དཔྱད་མཐར་མ་རྙེད་པ་རྟོགས་ན་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་ཟག་རྣམ་དཔྱོད་རྣམ་པ་བདུན་དུ་མ་རྙེད་པ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྙེད་པའི་ཐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་ཟག་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དེ། རྣམ་དཔྱོད་རྣམ་པ་བདུན་གྱིས་དཔྱད་མཐར་མ་རྙེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གང་ཟག་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དེ། རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་དུའང་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག །མཚུངས་པའི་ཕྱིར། ལུང་གིས་ཀྱང་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་བདུན་གྱིས་མེད་གང་དེ་ཇི་ལྟ་བུ། །ཞེས་སོགས་དང་། <<དྲང་ངེས>>ལས། ཤིང་རྟ་རང་གི་ཡན་ལག་དང་གཅིག་དང་ཐ་དད་དང་། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལྟར་ན། <<དྲང་ངེས>>ལས། འདི་ཡང་ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་བདུན་པོ་དེར་གང་ཟག་མ་རྙེད་པ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པའི་དོན་ཡིན་པས། རྟེན་འབྱུང་གི་རིགས་པ་ལ་ཐུག་གོ །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། སྤྱི་དོན་དུའང་གང་ཟག་ཐ་སྙད་

བཏགས་པའི་བཏགས་དོན་བཙལ་བའི་ཚེ་ན་གང་ཟག་མ་རྙེད་པ་གང་ཟག་བདེན་མེད་དུ་རྟེན་པའི་དོན་ཡིན་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་ལུང་འདི་དྲངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདིའི་ལན་ཡང་རང་གི་རྫོངས་འཆར་རེ་ཡོད་ནའང་རེ་ཞིག་མི་སྨྲ་བར། བློ་གསལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཞིབ་ཏུ་བརྟག་པའི་བགོ་སྐལ་དུ་བཞག་གོ །

ཁ་ཅིག །རྣམ་བདུན་གྱི་རིགས་པ་དེ་གང་ཟག་བདག་མེད་རྟེན་པའི་ཐབས་མ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་གཞན་དག །དེ་དེ་ལྟར་རྟེན་པའི་དོན་ཡིན་ཞེ་ན༑ མི་འཐད་དེ། དེ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན༑ སྒྲ་བྱས་པར་རྟོགས་པ་དེ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་ཐབས་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །

ཡང་། ང་ཡི་བ་དེ་ཆོས་དང་གང་ཟག་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་ཆོས་ཀྱང་མིན་ཞིང་། དེ་གང་ཟག་ཀྱང་མ་ཡིན་མོད། དེ་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་ཚེ། ང་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་ང་ཡི་བ་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་བཀག་ཆ་དང་། ང་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་བཀག་ཆ་གཉིས་ནི་མི་གཅིག་སྟེ། ཆོས་ཅན་འགལ་བ་ཡིན་པས། ཆོས་ཉིད་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ནའང་ང་ཡི་བ་རང་མཚན་གྱིས་སྟོང་པ་ནི། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཕྲ་མོར་མི་འཇོག་གོ །འདི་ནི་ཡིག་ཆའི་

དགོངས་པར་རྗེ་བཙུན་ཡ་མ་རིན་ཆེན་གྱིས་གསུངས་སོ། །

དོགས་པ་ལ། དེ་ལྟར་ན། བདག་མེད་འདི་ནི་འགྲོ་བ་རྣམ་དགྲོལ་ཕྱིར། །ཆོས་དང་གང་ཟག་དབྱེ་བས་རྣམ་གཉིས་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། བདག་མེད་ཕྲ་མོ་ལ་ཆོས་དང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཕྲ་མོ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པར་མ་བསྟན་པར་ཐལ་ལོ། །ཟེར་ན་འདོད་དགོས་པ་འདྲ་སྟེ། འདིའང་དཔྱད་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་དེ་ལྟར་གྲུབ་པའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པ།

དངོས་ཡོད་མིན་ཕྱིར་འདི་ནི་བརྟན་མིན་ཞིང་། །
མི་བརྟན་ཉིད་མིན་འདི་ནི་སྐྱེ་འཇིག་མིན། །
འདི་ལ་རྟག་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ཡང་། །
ཡོད་མིན་དེ་ཉིད་དང་ནི་གཞན་ཉིད་མིན། །

ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་བདག་འདི་ནི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བརྟན་མི་བརྟན་དང་སྐྱེ་འཇིག །རྟག་མི་རྟག་དང་གཉིས་ཀ་ཡིན་མ་ཡིན་གྱི་བཞི་ཚན་དང་གཅིག་ཐ་དད་གང་དུའང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དེ། ཁྱོད་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ཇི་ལྟར་ཡིན་སྙམ་ན། དེ་མི་བརྟན་པར་རམ་མི་རྟག་པར་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་དེ། བདག་ཕུང་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག

ཐ་དད་གང་དུའང་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རང་བཞིན་གྱིས་ཐ་དད་དུ་མ་གྲུབ་སྟེ། འབྲེལ་མེད་དོན་གཞན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་ཏུའང་མ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལ་སྐྱོན་གཉིས་འཇུག་པའི་ཕྱིར། སྐྱོན་གཉིས་ནི་ཕུང་པོ་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་སྐྱེ་འཇིག་བྱེད་པ་ལྟར་བདག་ཀྱང་སྐད་ཅིག་སོ་སོ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་འཇིག་སོ་སོར་བྱེད་པས། བདག་སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱི་རྣམས་འབྲེལ་མེད་དུ་འགྱུར་བ་དང་། ཉེ་བར་བླང་བྱའི་ཕུང་པོ་རྣམས་ཉེར་ལེན་བདག་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་གཉིས་སོ། །

བདག་དེ་རྟག་པའམ་བརྟན་པར་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་དེ། དེ་ལྟར་ན་ཚེ་རབས་སྔ་ཕྱིའི་བདག་ཐམས་ཅད་ཕན་ཚུན་ཡིན་མཉམ་དང་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་གཅིག་ཏུ་མི་རུང་སྟེ། ཚེ་རབས་སྔ་ཕྱིའི་བདག་གཉིས་ཀྱི་ཉེ་བར་བླང་བྱའི་ཕུང་པོ་རྣམས་ངོ་བོ་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཕུང་པོ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའམ་དེ་ལ་མི་ལྟོས་པའི་བདག་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་སྟེ། <<དགོངས་པ་རབ་གསལ་>>གྱི། གལ་ཏེ་བདག་མི་བརྟན་པར་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་ན་ནི། ཞེས་པ་ནས། ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་བདག་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་དོན་ལྟུག་པར་བཀྲལ་ཡོད་དོ། །

དེ་ལྟར་ན། བདག་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་ཚུལ་ཤེས་ན། རྟག་མི་རྟག་ལ་སོགས་པར་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་མཐར་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་སྤང་སླ་བའི་ཡོན་ཏན་གཞན་ཡང་འབྱུང་ངོ་ཞེས་

བསྟན་ཏོ། །འདིའི་བརྟན་མི་བརྟན་དང་རྟག་མི་རྟག་ནི་རིམ་བཞིན་འཇིག་རྟེན་དང་གསུང་རབ་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་འཆིང་གྲོལ་གྱི་གཞིའི་བདག་ངོས་བཟུང་བ།

གང་ཕྱིར་རྟག་ཏུ་འགྲོ་རྣམས་ངར་འཛིན་བློ། །
རབ་ཏུ་འབྱུང་ཞིང་དེ་ཡི་གང་ཡིན་དེར། །
ང་ཡིར་འཛིན་བློ་འབྱུང་བའི་བདག་དེ་ནི། །
མ་བརྟགས་གྲགས་པར་གཏི་མུག་ལས་ཡིན་ནོ། །

ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། མཁས་རྨོངས་ཀྱི་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་འབྱུང་བའི་བདག་དང་བདག་གི་བར་འཛིན་པའི་བློའི་དམིགས་པའི་བདག་དང་། བདག་མེད་པར་རྟོགས་ནས་གྲོལ་བ་ཐོབ་པའི་གཞིའི་བདག་དེ་ནི། མ་བརྟགས་མ་དཔྱད་པར་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་གྲུབ་ཅིང་། དེའང་འཇིག་རྟེན་གྲགས་པའི་ངོར་གཏི་མུག་གི་དབང་གིས་ཡོད་པར་བཞག་གོ །འདིར་གཏི་མུག་ནི་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་འཇིག་རྟེན་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ངའོ་སྙམ་པ་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ཚད་མ་འཇིག་རྟེན་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ངའོ་སྙམ་པ་ལྷ་བུ་ལ་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་གཏི་མུག་གི་མིང་གིས་བཏགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། དེས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་རྟོགས་པས། དེ་ལྟར་བརྗོད་ཚུལ་<<སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པ་>>གསུངས་སོ། །

གང་ལ་རྟག་ཏུ་འགྲོ་རྣམས། ཞེས་པའི་འགྲོ་བ་ལ། གྲུབ་མཐར་

ཞུགས་མ་ཞུགས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལའང་རང་གཞན་གྱི་སྡེ་པ། ཕུང་པོ་ལས་ཐ་དད་པ་དང་། ཕུང་པོ་ཉིད་བདག་ཏུ་འདོད་པ་རྣམས་དང་། གཉིས་པ་ལའང་ལྷ་མི་ཡི་དྭགས་དུད་འགྲོ་སོགས་ཡོད་ཚུལ་<<རྣམ་བཤད་>>དུ་གསལ་ལོ། །

མདོར་ན་འདིས་ནི། གང་ཟག་སུའང་རུང་། གང་ལ་དམིགས་ནས་ངའོ་སྙམ་པ་ངང་གིས་སྐྱེ་བའི་དམིགས་པའི་བདག་དེ། འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པའི་ངོར་ཡོད་པར་བསྟན་ཏོ། །

གཉིས་པ་བདག་གི་བ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་པ།

གང་ཕྱིར་བྱེད་པོ་མེད་ཅན་ལས་མེད་པ། །
དེ་ཕྱིར་བདག་གི་བདག་མེད་པར་ཡོད་མིན། །
དེ་ཕྱིར་བདག་དང་བདག་གི་སྟོང་ལྟ་ཞིང་། །
རྣལ་འབྱོར་པ་དེ་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར། །

ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བདག་གི་བ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དེ། བདག་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། བྱེད་པོ་རྫ་མཁན་མེད་པར། ལས་སུ་བྱ་བ་རྫ་བུམ་མེད་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེའི་ཕྱིར་འདི་ཡན་ཆད་དུ་བཤད་པ་ལྟར་བདག་དང་བདག་གི་བ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་ལྟ་ཞིང་། དོན་དེ་གོམས་པར་བྱས་པ་ལས་

རྣལ་འབྱོར་པ་དེ་འཁོར་བ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བསྟན།

གསུམ་པ་བདག་དང་ཤིང་རྟའི་དཔྱད་པ་དངོས་པོ་གཞན་ལ་བསྒྲེ་བར་བསྟན་པ།

འདི་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་བུམ་སྣམ་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་ལ་བསྒྲེ་བ་ནི།

བུམ་པ་སྣམ་བུ་རེ་ལྡེ་དམག་དང་ནགས་ཚལ་ཕྲེང་བ་ལྗོན་ཤིང་དང་། །

ཁང་ཁྱིམ་ཤིང་རྟ་ཕྲན་དང་འགྲོན་གནས་ལ་སོགས་དངོས་རྣམས་གང་དག་དང་། །

དེ་བཞིན་གང་དག་སྒོ་ནས་སྐྱེ་འདིས་བསྙད་པ་དེ་རྣམས་རྟོགས་བྱ་སྟེ། །

གང་ཕྱིར་ཐུབ་དབང་དེ་ནི་འཇིག་རྟེན་ལྷན་ཅིག་རྩོད་མི་མཛད་ཕྱིར་རོ། །

ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། བུམ་པ་དང་སྣམ་བུ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཅན་རེ་རེ་བའི་དངོས་པོ་གང་དག་འཇིག་རྟེན་གྱི་སྐྱེ་བོས་ཐ་སྙད་བཏགས་པ་རྣམས་ཀྱང་མ་བརྟགས་པར་འཇིག་རྟེན་གྲགས་པའི་ངོར་ཡོད་དེ། ཐུབ་པའི་དབང་པོས་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་དང་མཐུན་པར་གསུངས་ཀྱི།

འཇིག་རྟེན་པ་དང་མི་མཐུན་པར་མི་གསུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

ཡན་ལག་ཡོན་ཏན་འདོད་ཆགས་མཚན་ཉིད་དང་ནི་བུད་ཤིང་
ལ་སོགས་དང་། །
ཡོན་ཏན་ཅན་ཡན་ལག་ཅན་ཆགས་དང་མཚན་གཞི་མེ་ལ་
སོགས་དོན་དག།
དེ་རྣམས་ཤིང་རྟའི་རྣམ་དཔྱད་བྱས་པས་རྣམ་བདུན་ཡོད་པ་མ་
ཡིན་ཞིང་། །
དེ་ལས་གཞན་དུ་གྱུར་པར་འཇིག་རྟེན་གྲགས་པའི་སྒོ་ནས་ཡོད་
པ་ཡིན། །

ཞེས་པ་འདིས་ནི། གོང་མས་བསྟན་པའི་བུམ་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཅན་རེ་རེ་བ་དེ་དག་ལ་ཁྱད་ཆོས་ཡན་ལག་ཅན་དང་ཡོན་ཏན་ཅན་ལ་སོགས་པར་བཞག་ཚུལ་བསྟན་ཏེ། དེའང་ཡན་ལག་ལ་བལྟོས་ནས་ཡན་ལག་ཅན་སོགས་སུ་བཞག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྔར་ཤིང་རྟ་ལ་དཔྱད་པ་ལྟར་རྣམ་པ་བདུན་གྱིས་བཙལ་བ་ན་མི་རྙེད་མོད། འོན་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་གྲགས་པའི་སྒོ་ནས་ཡོད་པ་ཡིན་ཞེས་བསྟན་ཏེ། འདིའི་ཚིག་ཕང་ཕྱི་མ་གཉིས་ནི། ཚིགས་བཅད་སྟོ་མ་ལའང་སྦྱར་བར་བྱ་སྟེ། <<རང་འགྲེལ་>>དང་<<རྣམ་བཤད་>>ལས། དེ་བཞིན་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་དངོས་པོ་ལ་བསྒྲི་བ་ལ།

གལ་ཏེ་རྒྱུ་ཡིས་བསྐྱེད་པར་བྱ་སྐྱེད་དེ་ལྟ་ན་དེ་རྒྱུ་ཡིན་ཞིང་། །

གལ་ཏེ་འབྲས་བུ་མི་སྐྱེད་ན་ནི་དེ་མེད་རྒྱུ་མེད་ཅན་དུ་འགྱུར། །

འབྲས་བུ་ཡང་ནི་རྒྱུ་ཡོད་གྱུར་ན་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་དེ་ཡི་ཕྱིར། །

གང་ལས་གང་ཞིག་འགྱུར་བ་གང་ཞིག་ལས་སྔར་གང་ཞིག་འགྱུར་བ་སྨྲོས། །

གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིས་ཕྲད་ནས་འབྲས་སྐྱེད་བྱེད་ན་དེ་ཡི་ཚེ། །

དེ་དག་ནུས་པ་གཅིག་པས་སྐྱེད་བྱེད་འབྲས་བུ་ཐ་དད་མེད་འགྱུར་ཞིང་། །

སོ་སོར་ན་ནི་རྒྱུ་འདི་རྒྱུ་མིན་རྣམས་དང་ཁྱད་པར་མེད་འགྱུར་ལ། །

གཉིས་པོ་འདི་དག་སྤངས་ནས་རྟོག་པ་གཞན་ཡང་ཡོད་པར་འགྱུར་མ་ཡིན། །

ཅི་སྟེ་ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིས་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པར་མི་བྱེད་དེ་ཕྱིར་འབྲས། །

ཞེས་བྱ་ཡོད་མིན་འབྲས་བྲལ་རྒྱུ་ནི་རྒྱུ་མེད་ཅན་འགྱུར་ཡོད་པའང་མིན། །

གང་ཕྱིར་འདི་དག་གཉིས་ཀར་ཡང་ནི་སྒྱུ་མ་དང་འདྲ་དེ་ཡི་ཕྱིར། །

བདག་ལ་སྐྱོན་དུ་མི་འགྱུར་འཇིག་རྟེན་པ་ཡི་དངོས་པོ་རྣམས་
ཀུང་ཡོད། །

ཅེས་གསུངས། དོན་ནི། རྒྱུས་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པའི་ཆ་ནས་སྐྱེད་བྱེད་དང་། འབྲས་བུའང་རྒྱུ་ལས་སྐྱེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་བསྐྱེད་བྱ་འབྲས་བུར་འཇོག་པས་ན། རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་ཀུང་ཕན་ཚུན་ལྟོས་ནས་གྲུབ་ཀྱི། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མིན་ནོ། །དེ་ལྟར་མིན་པར་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ན། རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་ལས་གང་ཡང་སྔ་བར་མི་རིགས་སོ། །རྒྱུ་སྔ་བར་མི་རིགས་ཏེ། རྒྱུའི་དུས་སུ་རྒྱུའི་ལྟོས་ས་འབྲས་བུ་དེ་གྲུབ་དགོས་པས་སོ། །འབྲས་བུ་སྔ་བར་མི་རིགས་ཏེ། རྒྱུ་མེད་དུ་འགྱུར་བས་སོ། །ཞེས་པ་ཚོགས་བཅད་དང་པོས་བསྟན།

གཞན་ཡང་རྒྱུས་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ན། འབྲས་བུ་དང་ཕྲད་ནས་སམ་མ་ཕྲད་པར་སྐྱེད་པར་བྱེད། དང་པོ་ལྟར་ན༑ དེའི་ཚེ་རྒྱུ་འབྲས་དེ་དག་ནུས་པ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བས། རྒྱུ་འབྲས་སོ་སོར་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན། འབྲས་བུ་དེའི་རྒྱུ་ཡིན་མིན་ཐམས་ཅད་ལས་ཀུང་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་སོ་སོ་བ་རྣམས་འབྲེལ་མེད་དོན་གཞན་དུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་རྒྱུས་འབྲས་བུ་མི་སྐྱེད་དེ། གོང་གི་བརྟག་པ་གཉིས་པོ་དེའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྨྲ་བ་ལ་རྟོག་པ་གཉིས་པོ་དེ་ལས་གཞན་པའི་རྟོག་པ་གསུམ་པ་ཞིག་མེད་པའི་ཕྱིར།

ཞེས་པ་ཚིགས་བཅད་བར་པས་བསྟན།

ཁྱོད་ལྟར་ན་འབྲས་བུ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དེ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་རྒྱུས་འབྲས་བུ་མི་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། རྒྱུའང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དེ། རྒྱུ་རྒྱུ་ཉིད་དུ་འཇོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་འབྲས་བུ་འབྱུང་བ་ལ་ལྟོས་ནས་གཞག་དགོས་པ་གང་ཞིག །འབྲས་བུ་མེད་པར་རྒྱུ་རྒྱུ་ཉིད་དུ་འཇོག་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་དེ་ནས་རྐང་པ་གཉིས་ཀྱིས་བསྟན།

རང་ལུགས་ནི། རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་སྒྱུ་མ་དང་མཚུངས་པས། ཇི་སྐད་བཤད་པའི་སྐྱོན་གཉིས་པོ་མི་འཇུག་པར་མ་ཟད། འཇིག་རྟེན་ལ་གྲགས་པའི་རྒྱུ་འབྲས་དང་ཤིང་རྟ་ལ་སོགས་པ་མ་བརྟགས་པར་གྲུབ་བོ། །ཞེས་རྐང་པ་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་བསྟན།

གསུམ་པ་དེ་ལ་གཞན་གྱིས་རྩོད་པ་སྤོང་བ་ལ་གཉིས་ལས།

དང་པོ་རྒྱུ་འབྲས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་པ་ལ་སྐྱོན་མཚུངས་པའི་རྩོད་པ།

སུན་འབྱིན་འདིས་སུན་དབྱུང་བྱ་ཕྲད་ནས་འབྱིན་ནམ་མ་ཕྲད་པར། །
ཡིན་ཞེས་ཉེས་པ་འདིར་ནི་ཁྱོད་ལའང་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནམ། །
གང་ཚེ་དེ་སྐད་སྨྲ་ཞིང་རང་ཕྱོགས་ཁོ་ན་རྣམ་འཇོམས་པ། །

དེ་ཚེ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཀུན་དབྱུང་ཀུན་ནི་འཕྱིན་པར་ནུས་མ་ཡིན། །
གང་ཕྱིར་རང་གི་ཚིག་ལའང་ཐལ་བ་མཚུངས་པའི་ལྟག་ཆོད་
ཀྱིས། །
རིགས་པ་མེད་པར་དངོས་མཐའ་དག་ལ་སྐུར་འདེབས་དེ་ཡི་
ཕྱིར། །
ཁྱོད་ནི་སྐྱེ་བོ་དམ་པས་བཞེད་མི་འགྱུར་ཞིང་གང་གི་ཕྱིར། །
ཁྱོད་ལ་རང་ཕྱོགས་མེད་པས་ཀུན་ཅི་ཕྱིན་དུ་རྒོལ་བའང་ཡིན། །

ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། ཁོ་ན་རེ། ཁྱོད་ཀྱིས་རྒྱུ་འབྲས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྨྲ་བ་ལ་སྐྱོན་གཉིས་བཀོད་པ་ལྟར། ཉེས་པ་དེ་གཉིས་ནི་ཁྱོད་ལའང་མཚུངས་ཏེ། ཕ་རོལ་པོ་ཀུན་འཕྱིན་པ་དེ་ཀུན་དབྱུང་བྱ་དང་ཕྲད་མ་ཕྲད་ཀྱི་བརྟག་པ་བྱས་ན་གང་ཡང་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཁྱོད་ཀྱིས་ཕ་རོལ་པོ་ཀུན་འཕྱིན་པར་ཡང་མི་ནུས་སོ། །ཞེས་པ་ཚིགས་བཅད་དང་པོའི་དོན་ནོ། །

གཞན་ཡང་། ཁྱོད་ཀྱི་རང་ཚིག་ལ་ཐལ་བ་མཚུངས་པའི་ལྟག་ཆོད་དམ་ཀུན་འཕྱིན་ལྟར་སྣང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟར་ཁྱོད་ཀྱིས་སྐྱེད་དགོས། ཞེས་པ་འདི་ལ་རིགས་པ་ཅིའང་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མ་ཕྲད་པར་སྐྱེད་ཀྱང་། མ་ཕྲད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འབྲས་བུ་སྐྱེད་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། ཁབ་ལེན་གྱིས་ལྕགས་འདྲེན་པའི་ཚེ། རང་དང་མ་ཕྲད་པ་ཐམས་ཅད་མི་འདྲེན་པར། ཐག་ཉེ་ཞིང་ཉུང་བའི་ཡུལ་ན་

གནས་པ་རྣམས་ཁོ་ན་འདྲེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཞན་ཡང་། ཁྱོད་ནི་སུན་ཅི་ཕྱིན་དུ་རྒོལ་བའང་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱིས་གཞན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་གང་ཐུབ་ཅི་ཐུབ་ཀྱིས་སུན་འབྱིན་པར་བྱེད་ཅིང་། རང་ལུགས་འདི་ཡིན་བཞག་ཏུ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ནི་ཚིགས་བཅད་ཕྱི་མས་བསྟན།

གཉིས་པ་རང་ལ་སྐྱོན་མི་མཚུངས་པའི་ལན་བསྟན་པ་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་སུན་འབྱིན་དང་སྒྲུབ་པ་འཐད་ཚུལ།

སུན་འབྱིན་པས་སུན་དབྱུང་བྱ་མ་ཕྲད་སུན་ནི་འབྱིན་བྱེད་དམ།།
འོན་ཏེ་ཕྲད་ནས་ཡིན་ཞེས་སྨྲས་ཟིན་ཉེས་པ་འདིར་གང་ལ། །
ངེས་པར་ཕྱོགས་ཡོད་དེ་ལ་འགྱུར་གྱི་བདག་ལ་ཕྱོགས་འདི་ནི། །
ཡོད་པ་མིན་པས་ཐལ་བར་འགྱུར་བ་འདི་ནི་སྲིད་མ་ཡིན། །

ཞེས་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་སྐྱོན་གཉིས་པོ་ནི། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་པ་ལ་ཡོད་ཀྱི། ཁོ་བོ་ཅག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ཁས་མི་ལེན་པ་ལ་ནི་སྐྱོན་དེ་མེད་པས། སུན་འབྱིན་གྱི་རྣམ་གཞག་ཐ་སྙད་དུ་འཐད་པ་ཡིན། ཞེས་<<མདོ་>>དང་<<རྩོད་བཟློག་>>གི་ཤེས་བྱེད་དང་བཅས་ཏེ་ཐ་སྙད་དུ་སུན་འབྱིན་འཐད་ཚུལ་གསུངས་སོ། །

ཇི་ལྟར་ཁྱོད་ཀྱིས་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་ཡོད་ཁྱད་པར་

རྣམས།།

གཟུགས་བརྙན་ལ་ཡང་གཟས་བཟུང་ལ་སོགས་རྣམ་འཆོ་

མཐོང་འགྱུར་ལ། །

ཉི་མ་དང་ནི་གཟུགས་བརྙན་རྣམ་པར་ཕྲད་དང་མ་ཕྲད་པར། །

མི་རིགས་མོད་ཀྱི་བརྟེན་ནས་ཐ་སྙད་ཙམ་ཞིག་འབྱུང་འགྱུར་

ཞིང་། །

མི་བདེན་བཞིན་དུ་འང་རང་གི་བྱད་བཞིན་མཛེས་པར་བསྒྲུབ་

བྱའི་ཕྱིར། །

དེ་ནི་ཡོད་པ་ཇི་ལྟར་དེ་བཞིན་འདིར་ཡང་ཤེས་རབ་གདོང་། །

སྦྱོང་བར་བྱ་ལ་ནུས་པ་མཐོང་བར་འགྱུར་བའི་གཏན་ཚིགས་ནི།།

འཐད་པ་དང་བྲལ་ལས་ཀྱང་བསྒྲུབ་བྱ་རྟོགས་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ།།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དཔེར་ན། ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་གཟས་གཟུང་བའི་ཚེ༑ ཐད་ཀར་བལྟ་མི་ནུས་པར། ཆུར་ཤར་བའི་ཉི་མའི་གཟུགས་བརྙན་ལ་བལྟས་ཏེ་ཉི་མ་གཟས་གཟུང་མི་གཟུང་སོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བྱ་ནུས་ཀྱང་། དེ་དང་གཟུགས་བརྙན་གཉིས་ཕྲད་མ་ཕྲད་ཀྱི་བརྟག་པ་སྔར་ལྟར་བྱས་ན་གང་ཡང་མི་རིགས་ཤིང་། དཔེ་གཞན་ཡང་བྱད་བཞིན་དང་དེའི་གཟུགས་བརྙན་གཉིས་སྔར་ལྟར་བརྟགས་པ་ན་མི་རིགས་མོད། འོན་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་ལ་མི་བདེན་བཞིན་དུ་འང་བྱད་བཞིན་མཛེས་པར་བསྒྲུབ་པའི་ནུས་པ་ཡོད་པ་དེ་

བཞིན་དུ་གདོང་པ་དང་འདྲ་བའི་མ་རིག་པའི་ཤེས་རབ་སྣང་བར་ནུས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གཏན་ཚིགས་སོགས་ལའང་རང་བཞིན་མེད་པར་བསྒྲུབ་པའི་ནུས་པ་ཡོད་དོ། །ཀུང་གི་སྐྲས་ནི་གཏན་ཚིགས་སུ་མ་ཟད། རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པའི་སུན་འབྱིན་ལའང་སུན་དབྱུང་བྱ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་སོགས་སུན་འབྱིན་པའི་ནུས་པ་ཡོད་པར་བསྟན་ཏོ༎ ༎

གཉིས་པ་གཞན་གྱི་ཐལ་བ་མི་མཚུངས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གསལ་བར་བཤད་པ།

གལ་ཏེ་རང་གི་བསྒྲུབ་བྱ་གོ་བྱེད་གཏན་ཚིགས་དངོས་གྲུབ་དང་།།
དངོས་སུ་གོ་བྱ་ཉིད་འགྱུར་བསྒྲུབ་བྱའི་ངོ་བོའང་ཡོད་གྱུར་ན། །
ཁྱད་པ་ལ་སོགས་རིགས་པ་ཉེ་བར་སྦྱོར་བར་འགྱུར་ཞིག་ན། །
དེ་ཡང་ཡོད་པ་མིན་པས་ཁྱོད་ཀྱི་ཡི་ཆད་འབབ་ཞིག་ཡིན། །

ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། རང་ལུགས་ལ་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་བྱེད་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཞིག་གལ་ཏེ་ཡོད་ན་ཁྱད་མ་ཁྱད་ཀྱི་རིགས་པ་སྦྱོར་རིགས་ནའང་། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པས། བཏགས་དོན་འཚོལ་བའི་རིགས་པ་ཁྱད་མ་ཁྱད་ཀྱི་བརྟག་པ་བྱས་པའི་

ཉེས་པ་ཕོ་བོ་ལ་མི་འཇུག་གོ །ཞེས་པའོ། །

གསུམ་པ་རང་བཞིན་མེད་པ་བསྒྲུབ་ནུས་པ་བཞིན་དུ་གཞན་གྱིས་བཟློག་སྟེ་བསྒྲུབ་མི་ནུས་པ།

དངོས་རྣམས་མཐའ་དག་དངོས་པོ་མེད་པར་རྟོགས་སུ་གཞུག་པར་ནི། །

ནུས་པར་ཆེས་སླ་ཇི་ལྟ་དེ་ལྟར་རང་བཞིན་གཞན་དག་ལ། །

ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བདེ་བླག་ཏུ་ནི་ནུས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

རྟོག་གེ་ངན་པའི་དྲ་བས་འཇིག་རྟེན་ཅི་སྟེ་འདིར་རྫོལ་བྱེད། །

ཅེས་གསུངས་པའི་དོན་འདི་ལྟར། དབུ་མ་པས་དངོས་སྨྲ་བ་ལ་རང་བཞིན་མེད་པར་བསྒྲུབ་སླ་ཡང་། དངོས་སྨྲ་བས་དབུ་མ་པ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་བསྒྲུབ་དཀའ་ཞིང་། སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་རྣམས་ཀྱང་ལྟར་སྣང་འབའ་ཞིག་ཡིན་མོད། དངོས་སྨྲ་བ་ཁྱོད་ཀྱི་རྟོག་གེ་ངན་པ་སྟེ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་ལྟར་སྣང་དེ་དག །རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་འཇིག་རྟེན་པའི་རྣམ་རྟོག་ངན་པ་དེའི་ཁར་བསྣན་ཏེ། འཇིག་རྟེན་པ་རྣམས་སླར་ཡང་འཁོར་བར་དམ་དུ་བཅིངས་པར་བྱས་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་མི་རིགས་སོ། །དེ་ལྟར་ནའང་ཁྱོད་ཀྱིས་ཨུ་ཚུགས་ཀྱིས་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པས། ཁྱོད་ལ་སུ་ཞིག་གིས་དེ་ལྟར་བྱ་དགོས་ཞེས་བཅོལ་

བར་བྱེད་པའམ་སྒྲུབ་པ་དང་སྐྱེལ་བར་བྱེད། ཅེས་པའོ། །

བཞི་པ་འདིར་མ་བཤད་པའི་སྲུན་འབྱིན་ལྷག་མ་ཤེས་པར་བྱེད་ཚུལ།

སྲུན་འབྱིན་ལྷག་མ་གོང་དུ་བསྟན་པ་ཡང་ནི་ཤེས་བྱས་ནས། །
ཁྲིད་པ་ལ་སོགས་ཕྱོགས་ཀྱི་ལན་གྱི་ཆེད་དུ་འདིར་གཏང་བྱ། །
སྲུན་ཅི་ཕྱིན་དུ་རྒོལ་བ་པོ་ཡང་ཇི་ལྟར་ཡོད་མིན་པ། །
དེ་སྐད་སྔར་བཤད་ལྷག་མ་ཕྱོགས་འདི་ཉིད་ཀྱིས་རྟོགས་པར་བྱ། །

ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་དང་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་སྟེ་བདག་མེད་གཉིས་བཤད་པའི་སྐབས་སུ་སྲུན་འབྱིན་གང་བརྗོད་པའི་ལྷག་མ་ཁྲིད་མ་ཁྲིད་ཀྱི་བརྟག་པ་གོང་དུ་བསྟན་པའང་ཤེས་པར་བྱས་ནས། ཚུར་མགོ་མཚུངས་ཀྱི་ལན་བྱས་པའི་སྐབས་འདིར་རང་ལ་མི་མཚུངས་པའི་ལན་གཏང་བར་བྱའོ། །

གཞན་ཡང་དབུ་མ་པས་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་མེད་ཅིང། ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པ་རང་ལུགས་སུ་བཞེད་པས། སྲུན་ཅི་ཕྱིན་དུ་རྒོལ་བ་པོར་ཡང་ག་ལ་འགྱུར། དེ་ལྟར་སྔར་བཤད་པའི་སྲུན་འབྱིན་གྱི་ལྷག་མ་ནི། དེ་མ་ཐག་ཏུ་བཤད་པའི་ཕྱོགས་འདི་ཉིད་ཀྱིས་རྟོགས་པར་བྱའོ། །ཞེས་བསྟན།

གསུམ་པ་དེས་གྲུབ་པའི་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རབ་དབྱེ་བཤད་པ།

བདག་མེད་འདི་ནི་འགྲོ་བ་རྣམས་དགྲོལ་ཕྱིར། །ཆོས་དང་
གང་ཟག་དབྱེ་བ་རྣམ་གཉིས་གསུངས། །དེ་ལྟར་སྟོན་པས་
སླར་ཡང་འདི་ཉིད་ནི། །གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་ཕྱེ་སྟེ་རྣམ་མང་
གསུངས། །སྤྲོས་དང་བཅས་པར་སྟོང་པ་ཉིད། །བཅུ་དྲུག
བཤད་ནས་མདོར་བསྡུས་ཏེ། །སླར་ཡང་བཞིར་བཤད་དེ་
དག་ནི། །ཐེག་ཆེན་དུ་ཡང་བཞེད་པ་ཡིན། །གང་ཕྱིར་དེ་ཡི་
རང་བཞིན་དེ། །ཡིན་ཕྱིར་མིག་ནི་མིག་གིས་སྟོང་། །དེ་བཞིན་
རྣ་བ་སྣ་དང་ལྕེ། །ལུས་དང་ཡིད་ཀྱིས་བསྙད་པར་བྱ། །ཐེར་
ཟུག་གནས་པ་མ་ཡིན་དང་། །འཇིག་པ་མ་ཡིན་ཉིད་ཀྱི་
ཕྱིར། །མིག་ལ་སོགས་པ་དྲུག་པོ་ཡི། །རང་བཞིན་མེད་ཉིད་
གང་ཡིན་པ། །དེ་ནི་ནང་སྟོང་ཉིད་དུ་འདོད། །གང་ཕྱིར་དེ་
ཡི་རང་བཞིན་དེ།།ཡིན་ཕྱིར་གཟུགས་ནི་གཟུགས་ཀྱིས་སྟོང་།།
སྒྲ་དང་དྲི་རོ་རེག་བྱ་དང་། །ཆོས་རྣམས་ཉིད་ཀྱང་དེ་བཞིན་
ནོ༑ ༑གཟུགས་སོགས་རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད། །ཕྱི་རོལ་སྟོང་
པ་ཉིད་དུ་འདོད། །གཉིས་ཆར་རང་བཞིན་མེད་ཉིད་ནི། །ཕྱི་
ནང་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པ་
ཉིད། །མཁས་པས་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བསྙད། །སྟོང་ཉིད་དེ་ཡང་

སྟོང་ཉིད་ཀྱི། །ངོ་བོས་སྟོང་པར་འདོད་པ་ཡིན། །སྟོང་ཉིད་ཅེས་བྱའི་སྟོང་ཉིད་གང་། །སྟོང་ཉིད་སྟོང་ཉིད་དུ་འདོད་དེ། །སྟོང་ཉིད་དངོས་པོའི་བློ་ཅན་གྱི། །འཛིན་པ་བཟློག་ཕྱིར་གསུངས་པ་ཡིན། །སེམས་ཅན་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ནི། །མ་ལུས་ཁྱབ་བྱེད་ཉིད་ཕྱིར་དང་། །ཚད་མེད་དཔེ་ཡིས་མུ་མཐའ་ནི། །མེད་ཕྱིར་ཕྱོགས་རྣམས་ཆེན་པོ་ཉིད། །འདི་དག་བཅུ་ཆར་ཕྱོགས་རྣམས་ཀྱིས། །སྟོང་པ་ཉིད་ནི་གང་ཡིན་དེ། །ཆེན་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་དེ༑ ༑ཆེན་པོར་འཛིན་པ་བཟློག་ཕྱིར་གསུངས། །དེ་ནི་དགོས་པ་མཆོག་ཡིན་པས། །དོན་དམ་མྱ་ངན་འདས་པ་ཡིན། །དེ་ནི་དེ་ཡིས་སྟོང་ཉིད་གང་། །དེ་ནི་དོན་དམ་སྟོང་ཉིད་དེ། །མྱང་འདས་དངོས་པོའི་བློ་ཅན་གྱི། །འཛིན་པ་བཟློག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། །དོན་དམ་མཁྱེན་པས་དོན་དམ་པ། །སྟོང་པ་ཉིད་ནི་བསྟན་པར་མཛད། །རྐྱེན་ལས་བྱུང་ཕྱིར་ཁམས་གསུམ་པོ། །འདུས་བྱས་ཡིན་པར་ངེས་པར་བཤད། །དེ་ནི་དེ་ཡིས་སྟོང་ཉིད་གང་། །དེ་ནི་འདུས་བྱས་སྟོང་ཉིད་གསུངས། །གང་ལ་སྐྱེ་གནས་མི་རྟག་ཉིད། །དེ་དག་མེད་པ་འདུས་མ་བྱས། །དེ་ནི་དེ་ཡིས་སྟོང་ཉིད་གང་། །དེ་ནི་འདུས་མ་བྱས་སྟོང་ཉིད། །གང་ལ་མཐའ་ནི་ཡོད་མིན་པ། །དེ་ནི་མཐའ་ལས་འདས་པར་བརྗོད། །དེ་དེ་ཁོ་ནས་སྟོང་པ་ཉིད། །མཐའ་ལས་འདས་པ་སྟོང་ཉིད་བཤད། །ཐོག་མ་

དང་པོ་ཐ་མ་མཐའ། །དེ་དག་མེད་པས་འཁོར་བ་ནི། །ཐོག་མ་ཐ་མ་མེད་པར་བརྗོད། །འགྲོ་འོང་བྲལ་ཕྱིར་རྨི་ལམ་ལྟའི། །སྲིད་འདི་དེ་ཡིས་དབེན་ཉིད་གང་། །དེ་ནི་ཐོག་མ་དང་ཐ་མ། །མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དོ་ཞེས། །བསྟན་བཅོས་ལས་ནི་ངེས་པར་བསྙད། །དོར་བ་ཅེས་བྱ་འཐོར་བ་དང་། །འབོར་བ་ལ་ནི་ངེས་པར་བརྗོད། །དོར་མེད་གཏོང་བ་མེད་པ་སྟེ། །འགའ་ཡང་དོར་མེད་གང་ཡིན་པའོ། །དོར་བ་མེད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས། །དེ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་གང་ཡིན། །དེ་དེའི་ཕྱིར་ན་དོར་མེད་པ། །སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བར་བརྗོད། །འདུས་བྱས་ལ་སོགས་ངོ་བོ་ཉིད། །གང་ཕྱིར་སློབ་མ་རང་སངས་རྒྱས། །རྒྱལ་སྲས་དེ་བཞིན་གཤེགས་རྣམས་ཀྱིས། །མ་མཛད་དེའི་ཕྱིར་འདུས་བྱས་ལ། །སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད། །རང་བཞིན་ཉིད་དུ་བསྟད་པ་སྟེ། །དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་སྟོང་ཉིད་གང་། །དེ་ནི་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད། །ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་དང་རེ་དྲུག་དང་། །དེ་ལས་བྱུང་བའི་ཚོར་དྲུག་དང་། །གཟུགས་ཅན་གཟུགས་ཅན་མིན་དེ་བཞིན། །འདུས་བྱས་འདུས་མ་བྱས་ཆོས་རྣམས། །ཆོས་དེ་དག་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །དེ་དག་གིས་དབེན་སྟོང་ཉིད་གང་། །གཟུགས་རུང་ལ་སོགས་དངོས་མེད་གང་། །དེ་ནི་རང་མཚན་སྟོང་པ་ཉིད། །གཟུགས་ནི་གཟུགས་རུང་མཚན་ཉིད་ཅན། །ཚོར་བ་མྱོང་བའི་བདག་ཉིད་

ཅན། །འདུ་ཤེས་མཚན་མར་འཛིན་པ་སྟེ། །འདུ་བྱེད་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པའོ། །ཡུལ་ལ་སོ་སོར་རྣམ་རིག་པ། །རྣམ་ཤེས་རང་གི་མཚན་ཉིད་དོ། །ཕུང་པོ་སྡུག་བསྔལ་རང་མཚན་ཉིད། །ཁམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་སྦྲུལ་གདུག་འདོད། །སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས། །སྐྱེ་བའི་སྒོར་གྱུར་ཉིད་དུ་གསུངས། །རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་གང་། །དེ་ནི་འདུ་འཕྲོད་མཚན་ཉིད་དོ། །གཏོང་བ་སྦྱིན་པའི་ཕ་རོལ་ཕྱིན། །ཚུལ་ཁྲིམས་གདུང་མེད་མཚན་ཉིད་བཟོད། །ཁྲོ་མེད་མཚན་ཉིད་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི། །ཁ་ན་མ་ཐོ་མེད་ཉིད་དོ། །བསམ་གཏན་སྡུད་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན། །ཤེས་རབ་ཆགས་མེད་མཚན་ཉིད་དེ། །ཕ་རོལ་ཕྱིན་པ་དྲུག་རྣམས་ཀྱི། །མཚན་ཉིད་འདི་དག་ཡིན་པར་བརྗོད། །བསམ་གཏན་རྣམས་དང་ཚད་མེད་དང་། །དེ་བཞིན་གཞན་གང་གཟུགས་མེད་པ། །དེ་དག་ཡང་དག་མཁྱེན་པ་ཡིས། །མི་འཁྲུག་མཚན་ཉིད་ཅན་དུ་གསུངས། །བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་ཆོས་སུམ་ཅུ་བདུན། །ངེས་པར་འབྱུང་བྱེད་རང་མཚན་ཉིད། །སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི། །དམིགས་པ་མེད་པས་རྣམ་དབེན་ཉིད། །མཚན་མ་མེད་པ་ཞི་ཉིད་དེ། །གསུམ་པའི་མཚན་ཉིད་སྡུག་བསྔལ་དང་། །གཏི་མུག་མེད་རྣམ་ཐར་རྣམས་ཀྱི། །མཚན་ཉིད་རྣམ་པར་གྲོལ་བྱེད་པའོ། །སྟོབས་རྣམས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་

ནི༎ ༎གདན་ལ་འབེབས་པའི་རང་བཞིན་གསུངས། །སྐྱོབ་པའི་མི་
འཇིགས་པ་རྣམས་ནི། །ཤིན་ཏུ་བརྟན་པའི་ངོ་བོ་ཡིན། །སོ་སོར་
ཡང་དག་རིག་རྣམས་ནི། །སྟོབས་སོགས་ཚད་མེད་མཚན་ཉིད་
ཅན། །འགྲོ་ལ་ཕན་པ་ཉེར་སྒྲུབ་པ། །བྱམས་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱའོ།
།སྡུག་བསྔལ་ཅན་རྣམས་ཡོངས་སྐྱོབ་པ། །ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་
དགའ་བ་ནི། །རབ་དགའི་མཚན་ཉིད་བཏང་སྙོམས་ནི། །མ་
འདྲེས་མཚན་ཉིད་ཅན་ཞེས་བྱ། །སངས་རྒྱས་ཆོས་ནི་མ་འདྲེས་
པ༎ ༎བཅུ་དང་བརྒྱད་དུ་གང་འདོད་དག ། །གང་ཕྱིར་སྟོན་དེས་
མི་འཕྲོགས་པ། །དེ་ཕྱིར་མི་འཕྲོགས་རང་མཚན་ཉིད། ། རྣམ་
཈ཀུན་མཁྱེན་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ནི། །མངོན་སུམ་མཚན་ཉིད་ཅན་དུ་
འདོད། །གཞན་ནི་ཉི་ཚེ་བ་ཉིད་ཀྱིས། །མངོན་སུམ་ཞེས་བྱར་མི་
འདོད་དོ། །གང་ཞིག་འདུས་བྱས་མཚན་ཉིད་དང་། །འདུས་མ་
བྱས་པའི་མཚན་ཉིད་གང་། །དེ་དེ་ཁོ་ནས་སྟོང་པ་ཉིད། །དེ་ནི་
རང་མཚན་སྟོང་པ་ཉིད། །ད་ལྟ་བ་འདི་མི་གནས་ཤིང་། །འདས་
དང་མ་འོངས་ཡོད་མ་ཡིན། །གང་དུ་དེ་དག་མི་དམིགས་པ། །
དེ་ལ་མི་དམིགས་པ་ཞེས་བརྗོད། །མི་དམིགས་པ་དེ་རང་ངོ་
བོ༎ ༎དེ་ཡིས་དབེན་པ་ཉིད་གང་དེ། །ཐེར་ཟུག་གནས་མིན་
འཇིག་མིན་པས། །མི་དམིགས་ཞེས་བྱའི་སྟོང་ཉིད་དོ། །རྐྱེན་
ལས་བྱུང་ཕྱིར་དངོས་རྣམས་ལ། །འདུས་པ་པ་ཡི་ངོ་བོ་མེད། །

འདུས་པ་ཡ་ནི་དེ་ཉིད་ཀྱིས། །སྟོང་ཉིད་དངོས་མེད་སྟོང་ཉིད་དོ༔ ༔དངོས་པོའི་སྒྲས་ནི་མདོར་བསྡུས་ན། །ཕུང་པོ་ལྔ་རྣམས་བརྗོད་པ་ཡིན། །དེ་རྣམས་དེ་ཡིས་སྟོང་ཉིད་གང་། །དེ་དངོས་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་བཤད། །མདོར་བསྡུས་ན་ནི་དངོས་མེད་པ། །འདུས་མ་བྱས་ཆོས་རྣམས་ལ་བརྗོད། །དེ་ཉིད་དངོས་མེད་དེས་སྟོང་ཉིད། །དངོས་པོ་མེད་པ་སྟོང་ཉིད་དོ། །རང་བཞིན་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ནི། །རང་བཞིན་ཞེས་བྱའི་སྟོང་ཉིད་དེ། །འདི་ལྟར་རང་བཞིན་མ་བྱས་པས། །རང་བཞིན་ཞེས་ནི་བྱ་བར་བསྙད། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་འབྱུང་བའམ། །མ་བྱུང་ཡང་རུང་དངོས་སུ་ནི། །དངོས་པོ་ཀུན་གྱི་སྟོང་པ་ཉིད། །གཞན་གྱི་དངོས་པོར་རབ་ཏུ་བསྒྲགས། །ཡང་དག་མཐའ་དང་དེ་བཞིན་ཉིད། །དེ་བཞིན་དངོས་པོའི་སྟོང་ཉིད་དོ། །ཤེས་རབ་ཕ་རོལ་ཕྱིན་ཚུལ་ལས། །དེ་དག་དེ་སྐད་རབ་ཏུ་བསྒྲགས། །

།ཀ་ཀ་ཀྱེ་མ།།

སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རབ་དབྱེ་སྟོན་བྱེད་འཇུག་པའི་གཞུང་ཚིག་ཁྲིན་བསྡོམས་ནས་ཤོ་ལོ་ཀ་ ༤༥ ཡོད་ཅིང་། ཚིག་དོན་ཕལ་མོ་ཆེ་རྣམ་བཤད་རང་དུ་གསལ་ལ་གོ་བདེ་བར་འདུག་པས། བློས་པའི་ངལ་བ་མི་བྱ་མོད། འོན་

ཀྱང་<<རྣམ་བཤད་>>ཀྱི་ཚིག་རིས་དཀའ་བ་འགའ་ཞིག་ཙུང་ཟད་འབྲི་བ་ལ་ཞུགས་སོ། །

དེའང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས། ཇི་ལྟར་ཁྱོད་ཀྱིས་བདག་གི་འདུ་ཤེས་ནི། །ཤེས་པ་དེ་བཞིན་ཀུན་ལ་བློས་སྦྱར་བྱ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བདག་མེད་ལ་སྟོང་གཞིའི་སྒོ་ནས་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་གསུངས་ཤིང་། <<ཡུམ་གྱི་མདོ་>>ལས་ནི། སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་དང་བཞི་ཚན་ཏེ་རྒྱས་བསྡུས་གཉིས་སུ་གསུངས་ཏེ། དེའི་ཚུལ་ཡང་། ནང་གི་ཆོས་རྣམས་ཆོས་ཅན། བདེན་པར་མེད་པའམ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་སྟེ། དོན་དམ་པར་ཐེར་ཟུག་ཏུ་གནས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། འཇིག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་སྟེ། རྟགས་འདི་ནི་བཅུ་དྲུག་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་མཚུངས་པ་ཡིན་ཏེ༑ ཐོག་མཐའི་གསལ་བྱེད་དུ་<<རྩ་བ་>>རང་ལས། ཐེར་ཟུག་གནས་པ་མ་ཡིན་དང་། །འཇིག་པ་མ་ཡིན་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། །ཞེས་དང་། ཐེར་ཟུག་གནས་མིན་འཇིག་མིན་པས། །ཞེས་རྟགས་འདི་ཚིག་ཟིན་ལ་ཐོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་སོགས་ཀྱི་སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་ངོས་བཟུང་བའི་སྒོ་ནས་རྩ་ཚིག་ཏུ་ཡོད་སྟོན་པའི་རེའུ་མིག་དགོད་ན་འདི་ལྟར།

	སྟོང་ཉིད།	ཆོས་ཅན།	ཚིག་རྐང
༡	ནང་སྟོང་པ་ཉིད།	མིག་སོགས་དབང་པོ་དྲུག།	༩
༢	ཕྱི་སྟོང་པ་ཉིད།	གཟུགས་སོགས་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག།	༦
༣	གཉིས་ཀ་སྟོང་པ་ཉིད།	དབང་རྟེན་ཡོག་པ།	༢
༤	སྟོང་པ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད།	གཉིས་ཚ་སྟོང་པ་ཉིད།	༨
༥	ཆེན་པོ་སྟོང་པ་ཉིད།	ཕྱོགས་བཅུ།	༨
༦	དོན་དམ་པ་སྟོང་པ་ཉིད།	མྱང་འདས།	༨
༧	འདུས་བྱས་སྟོང་པ་ཉིད།	ཁམས་གསུམ།	༤
༨	འདུས་མ་བྱས་སྟོང་པ་ཉིད།	སྐྱེ་འཇིག་གནས་མེད་ཀྱི་འདུས་མ་བྱས།	༤
༩	མཐའ་ལས་འདས་པ་སྟོང་པ་ཉིད།	མཐའ་བྲལ།	༤
༡༠	ཐོག་མཐའ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད།	འཁོར་བ།	༨
༡༡	དོར་བ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད།	ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས།	༨
༡༢	རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད།	འདུས་བྱས་སོགས་ཀྱི་རང་བཞིན།	༨

༡༣	ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད།	ཁམས་རིག་སོགས་ཆོས་ཐམས་ཅད།	༦
༡༤	རང་གི་མཚན་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད།	གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་བར།	༦
༡༥	མི་དམིགས་པ་སྟོང་པ་ཉིད།	དུས་གསུམ་མི་དམིགས་པ།	༢
༡༦	དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད།	འདུས་བྱས་ཀྱི་སྟོང་ཉིད།	༤

༡	དངོས་པོ་སྟོང་པ་ཉིད།	ཕུང་པོ་ལྔ།	༤
༢	དངོས་པོ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད།	ནམ་མཁའ་མྱང་འདས་སོགས།	༤
༣	རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད།	རང་བཞིན་ནམ་ཆོས་ཉིད།	༤
༤	གཞན་གྱི་དངོས་པོ་སྟོང་པ་ཉིད།	༡) སྟོང་ཉིད། ༢) དམ་པའི་དོན། ༣) མྱང་འདས།	༢

འདིར་དོགས་པ་ཅུང་ཟད་དཔྱད་ན། མིག་དབང་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་

རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཕྱི་ནང་གི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དབང་རྟེན་པོག་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཕྱི་ནང་གཉིས་ཀ་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་ན། ནང་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། ནང་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་ལ་མིག་སོགས་དབང་པོ་དྲུག་ལས་མང་བ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །

ཁོ་ན་རེ། ནང་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་ལ་མིག་སོགས་དབང་པོ་དྲུག་ཏུ་མ་ངེས་པར་ཐལ། ནང་ཉིད་དེའི་སྟོང་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བུམ་པ་དེ་བུམ་པའི་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ནང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ནང་གི་སྟོང་ཉིད་ཡིན་ཡང་། ནང་སྟོང་པ་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་ཞིབ་ཆ་བྱ་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་སྟོང་ཉིད་གཞན་རྣམས་ལའང་རིགས་བསྒྲེ་བར་བྱའོ། །

འོ་ན་སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་པོ་འགལ་ལམ་མི་འགལ་ཞེ་ན། འགལ་བར་སྣང་སྟེ། སྟོང་གཞི་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་བཟུང་ཞིང་། བཅུ་དྲུག་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོང་གཞི་གཅིག་མི་རྙེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འོ་ན་ཐམས་ཅད་འགལ་ཡང་། ནང་གསེས་འགའ་ཞིག་མི་འགལ་ལམ་ཞེ་ན། འདིའང་ཤིན་ཏུ་དཔྱད་དགོས་པ་ཞིག་སྟེ། རང་གི་མཚན་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་གཞི་ལ་ནི་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་གྱི་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་གྱི་ཆོས་ཅན་རེ་རེ་བ་བཟུང་

བའང་ཡོད་ལ། ཆེན་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་གཞི་ལ་ནི་ཕྱོགས་བཅུ་འཛོག་གི །ཤར་ལ་སོགས་པའི་ཕྱོགས་རེ་རེ་ནས་དེར་མི་འདུང་ངམ་སྙམ་སྙི་དཔྱད་པར་བྱའོ། །

གཞན་ཡང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་གཞི་ལ་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་དང་། རིག་ཚོར་བཅུ་གཉིས། གཟུགས་ཅན་ཡིན་མིན། འདུས་བྱས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་འཛོག་གི །རེ་རེ་ནས་མི་འཛོག་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མིན་ན། མིག་གི་དབང་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ནང་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། འདུས་བྱས་སྟོང་པ་ཉིད་བཅས་ཡིན་པར་ཐལ། རྟགས་རིམ་བཞིན་ཁྱོད་ཀྱི་སྟོང་གཞི་དེ་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་པོ་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ནང་གི་ཆོས་མིག་སོགས་དབང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་བཞིན་མྱང་འདས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའང་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། མཐའ་ལས་འདས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། རིམ་བཞིན་སྟོང་གཞི་དེ་མྱང་འདས་དང་། མཐའ་བྲལ་དང་། མི་སློབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལ་འདོད་ཟེར་ན། རྣམ་བཤད་དུ་ཟློས་སྟོང་གི་རྩོད་ལན་མ་བྱུང་བའི་རྒྱུ་མཚན་གང་ཡིན་བསམ་པར་རིགས་

ཏེ༑ སྟོང་པ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དང་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་གཉིས་ལ་ཪློས་སྐྱོན་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་དུ་སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་མི་འདྲ་བ་ཡོད་པ་བཀོད་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་སྔ་ཕྱི་གཉིས་བྱུང་བ་མི་འགལ་བའི་རྒྱུ་མཚན་དུ་རྣམ་བཤད་ལས། རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་སྔར་བཤད་ཀྱང་འདིར་བཤད་པ་མི་ཟློས་པ་ནི། འདིར་དབྱེ་སྒོ་འབྲིང་པོའི་དབང་དུ་མཛད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པས། གོང་གི་དེ་དག་མི་འགལ་ན་གསལ་བར་གསུངས་རིགས་པ་ལས་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་འདི་དག་ནི་དོགས་སློང་ཙམ་ཡིན་ནོ། །

རང་ལུགས་ནི། སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་པོ་ཕལ་མོ་ཆེའི་སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་སོ་སོ་ནས་ངོས་འཛིན་དུ་ཡོད་པས་མི་ཟློས་ཤིང་། སྟོང་གཞི་གཅིག་པར་བབ་པའང་འགའ་ཤས་ཡོད་མོད། དགོས་པ་མི་འདྲ་བའི་དབང་གིས་ཟློས་སྐྱོན་མེད་པར་གཟུང་དགོས་ཏེ། <<རྣམ་བཤད་>>ལས། བཤད་པ་ཕྱི་མ་གཉིས་རྒྱས་འབྲིང་གཉིས་ཀའི་སྐབས་སུ་ཡང་ཡང་འབྱུང་བ་ནི། ཆོས་ཉིད་དེ་དངོས་པོའི་གཤིས་ཡིན་པ་དང་། རྟག་ཏུ་ཡོད་པ་དང་། མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གཞལ་བྱར་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་ན། བདེན་པར་གྲུབ་བོ་སྙམ་པའི་དོགས་པ་གཅོད་པའི་དོན་ཡིན་པས། དེ་རྣམས་མི་འགལ་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་པོ་གང་ཟག་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག

ལ་གསུངས་ཤེ་ན། གང་ཟག་གཅིག་ལ་བདེན་མེད་གསར་དུ་བསྒྲུབ་པ་མིན་ཡང་། བདེན་མེད་ལ་བློ་རྒྱུས་པའི་ཕྱིར་དུ་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་དང་གཅིག །ཡང་ཕྱི་དང་ནང་ལ་སོགས་པའི་སྟོང་གཞི་མི་འདྲ་བ་སོ་སོ་ལ་བདེན་ཞེན་ཆེ་བའི་གང་ཟག་རྒྱུད་ཐ་དད་པ་སོ་སོའི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཉིས་ཀའང་རུང་བའི་ཚུལ་<<རྣམ་བཤད་>>དུ་གསུངས་སོ། །

དེས་ན་སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་དང་བཞི་ཚན་དག་གི་སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་ནི། རྩ་བའི་དངོས་ཟིན་ལྟར་ཁས་བླང་བར་བྱ་ཡི། རིགས་འདྲ་ཐམས་ཅད་དེ་དག་གི་སྟོང་གཞིར་མི་གཟུང་སྟེ། དཔེར་ན། ནང་གི་ཆོས་མིག་སོགས་དབང་པོ་ཁོ་ན་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་གཞི་ཡིན་གྱི། རྒྱུ་མ་གྲོད་པ་སོགས་ནང་གི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དེར་མི་རུང་བ་བཞིན་ནོ་སྙམ་སྟེ་རྣམ་དཔྱོད་ཅན་གྱིས་བརྟག་པར་བྱའོ། །

ཡང་འདིར་<<རྣམ་བཤད་>>ལས་འབྱུང་བའི་དཀའ་བའི་གནད་འགག་ཞིག་ནི་འདི་ལྟར། ནང་སྟོང་པ་ཉིད་སྟོན་པའི་<<རང་འགྲེལ་>>པ་ཚབ་ཀྱི་འགྱུར་(༢༨༩)ལས། འདི་སྐད་བསྟན་པར་འགྱུར་ཏེ༔ དངོས་པོ་གང་ཞིག་རང་བཞིན་དང་བཅས་པ་ཉིད་དེ་ནི། གོར་མ་ཆག་པར་ཐེར་ཟུག་མ་ཡིན་པ་དང་། མི་ལྡོག་པ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་དགོས་སོ༔ ༔ཞེས་འབྱུང་བ་ལ་<<རྣམ་བཤད་>>དུ། འགྱུར་འཕྱུགས་པ་ཡིན་ཏེ༔ དེ་ལྟ་ཡིན་ན་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ལོག་པ་ལ་རྟགས་ཀྱིས་ཁྱབ་དགོས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་འདི་ཡིན་ཏེ། འགྱུར་

དེ་ལྟར་ན། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ནི། རྟག་པ་མ་ཡིན་པ་དང་རྟག་པ་གང་རུང་དང་དོན་གཅིག་གོ་ཞེས་པར་འགྱུར་བས། རྩ་བའི་རྟགས་ཡང་དག་དེའི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ལོག་པ་ལ་རྟགས་ཀྱིས་ཁྱབ་པར་ཐལ་ལོ༔ ༔འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་འདྲའི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ལ་རྟགས་ཀྱིས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མིག་སོགས་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་སྟེ། དོན་དམ་པར་རྟག་མི་རྟག་གང་དུའང་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་འདི་རྩ་བའི་དངོས་བསྟན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཐེར་ཟུག་མ་ཡིན་པ་དང་། མི་ལྡོག་པ་ཞེས་པའི་དགག་སྒྲ་གཉིས་པོ་ལྷག་པའི་སྐྱོན་ཡོད་པས། ནག་ཚོའི་འགྱུར་ལས། དངོས་པོ་གང་ཞིག་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་དེ་ནི། ཐེར་ཟུག་ཏུ་གནས་པའམ། ཉམས་པར་འགྱུར་བ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བསྒྱུར་པ་ལྟར་ལེགས་སོ། །ཞེས་པ་ཡིན་ཏེ། ཤིན་ཏུ་གོ་དཀའ་བའི་གནས་འདིའང་སྔོན་གྱི་འགྲེལ་བྱེད་རྣམས་ཀྱིས་སྨྲུག་རྩེས་མ་རེག་པར་བཞག་པ་ཁོ་བོའི་བགོ་སྐལ་དུ་བབ་པའོ། །

གཞན་ཡང་། འདི་ཡས་མས་སུ་པ་ཚབ་དང་ནག་ཚོ་གཉིས་ལས་ཕྱི་མའི་འགྱུར་ལེགས་ཚུལ་རྗེ་བླ་མས་<<རྣམ་བཤད་>>དུ་བཀའ་སྩལ་པ་རྣམས་ནི་གོ་སླ་བར་འདུག་པས་མ་བྲིས་ཤིང་། གཞན་གྱི་ངོ་བོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་སུ་གཞན་གྱི་ངོ་བོ་ཞེས་པའི་རྒྱ་གར་གྱི་སྐད་དོད་ནི་དོན་གསུམ་སྟེ། མཆོག་དང་གཞན་དང་ཕ་རོལ་བཅས་ལ་འཇུག་པ་

དང་། དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་གང་ཡིན་སོགས་ཀྱང་རྣམ་བཤད་དུ་གསལ་ལོ༔ ༔

བཞི་པ་ས་དྲུག་པའི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའི་སྒོ་ནས་མཇུག་བསྡུ་བ།

དེ་ལྟར་བློ་གྲོས་ཟེར་གྱིས་སྣང་བ་གསལ་བྱས་པའི། །
རང་གི་ལག་ན་གནས་པའི་སྐྱུ་རུ་ར་བཞིན་དུ། །
སྲིད་གསུམ་འདི་དག་མ་ལུས་གདོད་ནས་སྐྱེ་མེད་པར། །
རྟོགས་ཏེ་ཐ་སྙད་བདེན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་འགོག་པར་འགྲོ། །
རྟག་ཏུ་འགོག་པར་གཏོགས་པའི་བསམ་གཏན་ཡིན་མོད་ཀྱི། །
འགྲོ་བ་མགོན་མེད་པ་ལ་སྙིང་རྗེའང་སྐྱེད་པར་བྱེད། །
དེ་གོང་བདེ་གཤེགས་གསུང་སྐྱེས་སངས་རྒྱས་འབྲིང་བཅས་ནི། །
མ་ལུས་པ་རྣམས་བློ་ཡིས་ཕམ་པར་བྱེད་པའང་ཡིན། །
ཀུན་རྫོབ་དེ་ཉིད་གཤོག་ཡངས་དཀར་པོ་རྒྱས་གྱུར་པ། །
ངང་པའི་རྒྱལ་པོ་དེ་ནི་སྐྱེ་བོའི་ངང་པ་ཡིས། །
མདུན་དུ་བདར་ནས་དགེ་བའི་རླུང་གི་ཤུགས་སྟོབས་ཀྱིས། །
རྒྱལ་བའི་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་ཕ་རོལ་མཆོག་ཏུ་འགྲོ། །
དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ལས་སེམས་བསྐྱེད་པ་དྲུག་པའོ། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཚིགས་བཅད་དང་པོས་སྲིད་གསུམ་རང་བཞིན་གྱིས་

སྐྱེ་བ་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་འགོག་པའི་སྙོམས་འཇུག་སྟེ་མཁྱེན་པའི་ཡོན་ཏན་དང་། དེ་ནས་ཕང་པ་གཉིས་ཀྱིས་བཅོ་བའི་ཡོན་ཏན་དང་། དེ་ནས་གཉིས་ཀྱིས་ནུས་པའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་བྱང་སེམས་ས་དྲུག་པ་པ་དེའི་རྒྱུད་ལ་ལམ་རིམ་པ་གཉིས་ཀྱི་གཞོག་ཡངས་དཀར་པོ་རྒྱས་ཏེ་དགེ་བའི་ལྷུང་ཤུགས་ཀྱིས་རྒྱལ་བའི་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་ཕ་རོལ་ཏུ་འགྲོ་བར་འགྱུར། ཞེས་བྱང་སེམས་ས་དྲུག་པ་པའི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའི་སྒོ་ནས་མཇུག་བསྡུས་པའོ། །

<<རྣམ་བཤད་>>ལས། དེའི་རྗེས་སུ་སློབ་པར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ལམ་རིམ་པ་གཉིས་ཀའི་གཞོག་པས་བགྲོད་དགོས་ཀྱི། གཞོག་པ་གཉིས་གང་ཡང་མེད་པ་དང་། ཕྱོགས་རེ་བའི་ལམ་གཞོག་པ་གཅིག་ཆག་པ་ལྟ་བུས་མི་ཆོམ་པར་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་གཉིས་ཀ་ཚང་བའི་ལམ་གྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་བགྲོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

སྐབས་པ།

སྟོན་ཕྱོན་སྨྲ་སེང་ཚོགས་རྣམས་ཀྱིས། །
ང་རོ་མ་ལུས་བསྒྲགས་སྒྱོང་ཞེས། །
གཏམ་རྒྱུད་གསེར་གྱི་ཟ་ཆེན་འདི། །
གླིང་ཆེན་ཀུན་ལ་བརྡུངས་མོད་ཀྱང་། །

དཀའ་གནད་རི་བོའི་ཕང་པ་རུ། །
ང་རོས་མ་ཁྱབ་ལྷག་པའི་ཕྱིར། །
སྟོན་གྱི་གཏམ་དེ་བདེན་ནམ་ཞེས། །
བདག་ཡིད་སོམ་ཉིའི་དྲ་བར་ཚུད། །

ཅེས་པ་ནི་བར་སྐབས་ཀྱི་ངལ་གསོ་བའི་ཚིགས་བཅད་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ་ལེགས་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ།། །།

ས་བདུན་པ་རིང་དུ་སོང་བ།

གསུམ་པ་རིང་དུ་སོང་བ་སོགས་བཞི་བཤད་པ་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་ས་བདུན་པ་རིང་དུ་སོང་བ་ནི།

རིང་དུ་སོང་འདིར་འདི་ནི་སྐད་ཅིག་དང་། །
སྐད་ཅིག་ལ་ནི་འགོག་པར་འཇུག་འགྱུར་ཞིང་། །
ཐབས་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཕྱིན་ལེགས་འབར་བའང་འཐོབ། །
དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ལས། སེམས་བསྐྱེད་པ་བདུན་པའོ། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། བྱང་སེམས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ས་བདུན་པ་པས་ས་དྲུག་པར་ཐོབ་པའི་འགོག་པ་ལ་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་བཞིན་མངོན་སུམ་དུ་སྙོམས་པར་འཇུག་ལྡང་བྱེད་ནུས་ཤིང་། ཕར་ཕྱིན་བཅུ་ལས་ཐབས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་གྱི་ཉམས་ལེན་ཆེས་ལྷག་པར་ཐོབ་པའང་ཡིན་པས། ཉན་རང་ལ་སོགས་པ་བློའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཟིལ་གྱིས་གནོན་ནུས་པ་ཡིན་ནོ། །སེམས་བསྐྱེད་བདུན་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ།། །།

ས་བརྒྱད་པ་མི་གཡོ་བ།

གཉིས་པ་ས་བརྒྱད་པ་མི་གཡོ་བ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ས་འདིར་སྨོན་ལམ་ལྷག་ཅིང་འགོག་པ་ལས་སློང་ཚུལ།

ཡང་ཡང་སྔར་དགེ་ལས་ལྷག་ཐོབ་བྱའི་ཕྱིར། །
གང་དུ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་ཉིད་འགྱུར་བ། །
མི་གཡོ་དེ་ལ་བདག་ཉིད་ཆེ་དེ་འཇུག །
འདི་ཡི་སྨོན་ལམ་ཤིན་ཏུ་དག་འགྱུར་ཞིང་། །
རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་འགོག་ལས་སློང་བར་མཛད། །

ཅེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི། བྱང་སེམས་ས་བདུན་པ་པ་དེ་སྔར་ལས་ལྷག་པའི་དགེ་བ་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་ས་བརྒྱད་པ་མི་གཡོ་བ་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་ཅིང་། ས་དེར་སྨོན་ལམ་གྱི་ཕར་ཕྱིན་གྱི་ཉམས་ལེན་ཆེས་ལྷག་པར་ཐོབ་པ་དང་། རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་འགོག་པ་ལ་སྙོམས་པར་ཞུགས་པ་དེ་ལས་སློང་བར་མཛད་དེ། <<རྣམ་བཤད་>>ལས། དེ་དག་གིས་ནི་ས་བརྒྱད་པར་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་དབང་སྒྱུར་ཐོབ་ནས། དེ་ཙམ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ན། དེ་ལས་བསླངས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྟོབས་ལ་སོགས་པ་ཐོབ་པའི་རྒྱུར་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་ཚོགས་གསོག་པ་ལ་བསྐུལ་ཞིང་། ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མི་རྟོག་ཡེ་

ཤེས་ཉན་རང་གིས་ཀྱང་འཐོབ་པར་གསུངས་པས།   དེ་པོ་ན་ཉིད་ཀྱི་རྟོགས་པ་ཡོད་ན། ཚོགས་གཞན་གསོག་པ་ལ་འབད་མི་དགོས་ཀྱི། དེ་ཉིད་ལ་གོམས་པས་ཆོག་གོ །ཞེས་པ་ནི་མི་མཁས་པའི་བབ་ཅོལ་དུ་སྨྲ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། ས་བཅུ་པའི་ལུང་ཡང་དྲངས་ཏེ། འཇུག་པའི་བཤད་བྱ་རྩ་བའི་མདོ་ཡིན་པས། གོ་རིམ་ངོ་བོ་དང་བཅས་པ་དེའི་དགོངས་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་བསྟན་བཅོས་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་འདིའི་གོང་འོག་ཀུན་ཏུ་གཏན་ལ་འབེབས་པར་མཛད་པའོ། །

གཉིས་པ་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་ཟད་པར་བསྟན་པ།

ཆགས་པ་མེད་པའི་བློ་ནི་སྐྱོན་རྣམས་དག་དང་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་ཕྱིར། །
ས་བརྒྱད་པ་ལ་དྲི་མ་དེ་དག་རྩ་བཅས་ཉེ་བར་ཞི་འགྱུར་ཞིང་། །
ཉོན་མོངས་ཟད་ཅིང་ས་གསུམ་བླ་མར་གྱུར་ཀྱང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ནི། །
འབྱོར་པ་མཁའ་ལྟར་མཐའ་ཐྲལ་མ་ལུས་འཐོབ་པར་ནུས་མ་ཡིན། །

ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། ཁམས་གསུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་ས་བོན་དང་བཅས་པ་བྱང་སེམས་ས་བརྒྱད་པ་པས་ཡོངས་སུ་སྤངས་ཀྱང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་

ཡོན་ཏན་ནམ་མཁའ་ལྟར་མཐའ་ཡས་པ་ནི་ཐོབ་ནུས་པ་མིན་པས། དེ་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་ཚོགས་གཉིས་གསོག་པ་ལ་འབད་དགོས་ཞེས་པའོ། །

གསུམ་པ་དབང་བཅུ་ཐོབ་པར་བསྟན་པ།

འཁོར་བ་འགགས་ཀྱང་དབང་རྣམས་བཅུ་པོ་ཐོབ་པར་འགྱུར་
ཞིང་དེ་དག་གིས། །
སྲིད་པའི་འགྲོ་བར་རང་གི་བདག་ཉིད་སྣ་ཚོགས་སྟོན་པར་བྱེད་
པར་འགྱུར། །

དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ལས། སེམས་བསྐྱེད་པ་བརྒྱད་པའོ། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཉོན་མོངས་སྤངས་པས་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་འཁོར་བར་འཁོར་བ་འགགས་ཀྱང་། ས་འདིར་དབང་བཅུ་ཐོབ་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་ཀྱི་སྒོ་ནས་སྲིད་པའི་འགྲོ་བ་རྣམས་སུ་ལུས་སྣ་ཚོགས་སྟོན་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ཚོགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པའོ། །དབང་བཅུ་ནི་རྣམ་བཤད་དུ་ས་བཅུ་པའི་ལུང་ལས་གསུངས་པ་དྲངས་པ་དེ་སྡོམ་དུ་བསྡུས་ན་འདི་ལྟར།

ཚེ་༡སེམས་༢ཡོ་བྱད་༣ལས་༤སྐྱེ་བ༥། །
སྨོན་༦མོས་༧རྫུ་འཕྲུལ་༨ཡེ་ཤེས་༩ཆོས༡༠། །

ཞེས་པ་སྟེ། སེམས་བསྐྱེད་བརྒྱད་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ།། །།

ས་དགུ་པ་ལེགས་པའི་བློ་གྲོས།

གསུམ་པ་ས་དགུ་པ་ལེགས་པའི་བློ་གྲོས་བཤད་པ།

དགུ་པ་ལ་ནི་དེའི་སྟོབས་ལྟ་ཞིག་མཐའ་དག་རྫོགས་པར་དག་
འགྱུར་ཞིང་། །
དེ་བཞིན་ཡང་དག་རིག་ཆོས་རང་གི་ཡོན་ཏན་ཡོངས་སུ་དག་
པའང་འཐོབ། །
དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ལས། སེམས་བསྐྱེད་པ་དགུ་པའོ། །

ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི། ས་དགུ་པའི་གནས་སྐབས་སུ་སྟོབས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་གྱི་ཉམས་ལེན་ཆེས་ལྷག་པར་ཐོབ་ཅིང་། སོ་སོར་ཡང་དག་རིག་པ་བཞིའང་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཐོབ་པོ། །སྟོབས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་ལ་སྟོབས་བཅུ་བཤད་པ་ནི་རྣམ་བཤད་དུ་གསལ་ལོ། །སེམས་བསྐྱེད་དགུ་པ་མདོ་ཙམ་བཤད་ཟིན་ཏོ།། ༎

ས་བཅུ་པ་ཆོས་ཀྱི་སྤྲིན།

བཞི་པ་ས་བཅུ་པ་ཆོས་ཀྱི་སྤྲིན་བཤད་པ།

བཅུ་པའི་ས་ལ་དེ་ཡིས་ཀུན་ནས་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལས་དབང་བསྐུར་བ། །

དམ་པ་འཐོབ་ཅིང་ཡེ་ཤེས་ལྷག་པར་མཆོག་ཏུ་བྱུང་བར་གྱུར་པའང་ཡིན། །

ཆར་སྤྲིན་རྣམས་ལས་ཆུ་ཆར་འབབ་པ་ཇི་ལྟར་དེ་བཞིན་འགྲོ་རྣམས་ཀྱི། །

དགེ་བའི་ལོ་ཏོག་ཆེད་དུ་རྒྱལ་སྲས་ལས་ཀྱང་ལྷུན་གྲུབ་ཆོས་ཆར་འབབ། །

དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ལས། སེམས་བསྐྱེད་པ་བཅུ་པའོ། །

ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི། བྱང་སེམས་ས་བཅུ་པ་པ་དེས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་ཁྱད་པར་མེད་པར་དབང་བསྐུར་བ་དང་ལྡན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་མངོན་དུ་མཛད་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཕྱོགས་བཅུའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལས་འོད་ཟེར་ཆེན་པོའི་དབང་བསྐུར་དམ་

པ་ཐོབ་ཅིང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་གྱི་ཉམས་ལེན་ཆེས་ལྷག་པའང་ཐོབ་བོ༎ ༎

ཇི་ལྟར་ཆར་སྤྲིན་ལས་ཆུ་ཆར་འབབ་པ་དེ་བཞིན་དུ་འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་དགེ་བའི་ལོ་ཏོག་སྨིལ་བའི་ཆེད་དུ་རྒྱལ་སྲས་ས་བཅུ་པ་པ་འདི་ལས་ཀྱང་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པར་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཆར་མངོན་པར་འབེབས་པས་ན། ས་འདི་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྤྲིན་ཞེས་བྱའོ། །སེམས་བསྐྱེད་བཅུ་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ།། །།

ས་བཅུའི་ཡོན་ཏན།

གསུམ་པ་ས་བཅུའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པ།

དེ་ཚེ་འདིས་ནི་སངས་རྒྱས་བརྒྱ་མཐོང་ཞིང་། །
དེ་དག་བྱིན་གྱི་བརླབས་ཀྱང་འདི་ཡིས་རྟོགས། །
དེ་ཉིད་ཚེ་ན་བསྐལ་པ་བརྒྱར་གནས་ཤིང་། །
སྔོན་དང་ཕྱི་མའི་མཐར་ཡང་ཡང་དག་འཇུག །
བློ་ལྡན་ཏིང་འཛིན་བརྒྱ་ཕྲག་སྙོམས་པར་འཇུག་ཅིང་གཏོང་བྱེད་དེ། །
འཇིག་རྟེན་ཁམས་བརྒྱ་འདི་ཡིས་ཀུན་ནས་གཡོ་ཞིང་སྣང་བར་ནུས། །
དེ་བཞིན་རྫུ་འཕྲུལ་གྱིས་དེ་སེམས་ཅན་བརྒྱ་ཕྲག་སྨིན་བྱེད་ཅིང་། །
བརྒྱ་ཕྲག་གྲངས་དང་རྗེས་འབྲེལ་ཞིང་དག་ཏུ་ཡང་འགྲོ་བར་འགྱུར། །
དེས་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་རྣམས་ཡང་དག་འབྱེད་བྱེད་ཐུབ་དབང་སྲས།།
རང་གི་ལུས་ལ་ལུས་རྣམས་ཀུན་ནས་སྟོན་པར་བྱེད་པའང་

ཡིན།།

རང་གི་འཁོར་དང་བཅས་པས་མཛོས་འབྱོར་ལུས་ནི་རེ་རེ་ཞིང་། །

རྒྱལ་བའི་སྲས་པོ་བརྒྱ་ཕྲག་དག་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་པའང་སྟོན།།

བློ་ལྡན་རབ་ཏུ་དགའ་བར་གནས་པས་ཡོན་ཏན་དེ་དག་ནི། །
ཐོབ་པར་གྱུར་ནས་དེ་བཞིན་ཁོ་ནར་དྲི་མ་མེད་གནས་པས། །
དེ་དག་སྟོང་ནི་ཡང་དག་འཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ་ས་ལྔ་པོ། །
འདི་དག་རྣམས་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིས་ནི་འབུམ་ཕྲག་དང་། །
བྱེ་བ་ཕྲག་བརྒྱ་འཐོབ་ཅིང་དེ་ཡིས་བྱེ་བ་སྟོང་འགྱུར་འཐོབ། །
དེ་ནས་བྱེ་བ་བརྒྱ་ཕྲག་སྟོང་འགྱུར་ཡང་འཐོབ་བྱེ་བ་ཕྲག །
ཁྲག་ཁྲིག་ཕྲག་བརྒྱར་རྫོགས་པར་བསྒྱུར་དང་སླར་ཡང་སྟོང་ཕྲག་ཏུ། །
ཡང་དག་པར་ནི་བསྒྱུར་བ་མཐའ་དག་རབ་ཏུ་འཐོབ་པར་འགྱུར། །
མི་གཡོའི་སར་གནས་རྣམ་རྟོག་མེད་པ་དེས། །
སྟོང་གསུམ་བརྒྱ་ཕྲག་སྟོང་བསྒོམས་འཇིག་རྟེན་ན། །
རྡུལ་ཚད་ཇི་སྙེད་ཡོད་པ་དེ་རྣམས་དང་། །

གྲངས་མཉམ་ཡོན་ཏན་དག་ནི་འཐོབ་པར་འགྱུར། །
ལེགས་པའི་བློ་གྲོས་ས་ལ་གནས་པ་ཡི། །
བྱང་ཆུབ་སེམས་དེས་སྔར་བསྟན་ཡོན་ཏན་དག །
གྲངས་མེད་བརྒྱ་ཕྲག་སྟོང་དུ་ཡང་དག་པར། །
བསྒོམས་པ་ཕྲག་བཅུའི་རྟུལ་ཚད་ཐོབ་པར་འགྱུར། །
རེ་ཞིག་བཅུ་པ་འདིར་དེའི་ཡོན་ཏན་དག།
ངག་གི་སྤྱོད་ཡུལ་ལས་ཆེས་འདས་འགྱུར་ཞིང་། །
ངག་གི་སྤྱོད་ཡུལ་མ་ཡིན་བསྒོམས་རྣམས་ནི། །
རྡུལ་དག་ཇི་སྙེད་ཡོད་པ་དེ་སྙེད་འགྱུར། །
བ་སྤུའི་ཁུང་བུར་བྱང་ཆུབ་སེམས་རྣམས་དང་། །
ལྷན་ཅིག་རྫོགས་སངས་རྒྱས་སྐུ་བགྲང་འདས་དང་། །
དེ་བཞིན་ལྷ་དང་ལྷ་མིན་མི་དག་ཀྱང་། །
སྐད་ཅིག་སྐད་ཅིག་ལ་ནི་སྟོན་པར་ནུས། །

ཞེས་ཤེ་ལོ་ཀ་དགུ་ལས་ཚིགས་བཅད་གསུམ་གྱིས་ས་དང་པོའི་ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ཕྲག་བཅུ་གཉིས་དང་། དེ་ནས་ས་གཉིས་པ་སོགས་མ་དག་པའི་ས་རྣམས་ལ་ས་དང་པོར་བཤད་པའི་སྟེ་ཚན་བཅུ་གཉིས་པོ་སྟོང་ཕྲག་སོགས་སུ་བསྒྱུར་དགོས་ཚུལ་དང་། དེ་ནས་ཚིགས་བཅད་ཐ་མ་བཞིས་དག་པ་ས་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་གྲངས་བསྟན་ཏེ། རང་འགྲེལ་དང་རྣམ་བཤད་བཅས་སུ་གོ་བདེ་བར་གསུངས་པས་མི་སྤྲོའོ། །

འབྲས་བུའི་ས།

གཉིས་པ་འབྲས་བུའི་ས་བཤད་པ་ལ་ལྔ་ལས། དང་པོ་ཐོག་མར་སངས་རྒྱས་པའི་ཚུལ།

གང་ཕྱིར་ནམ་མཁའ་དྲི་མ་མེད་ལ་ཟླ་སྣང་གསལ་བར་གྱུར་པའི་ཕྱིར། །
སྔོན་ཆེ་སྟོབས་བཅུ་བསྐྱེད་པའི་ས་ལ་ཁྱོད་ཀྱིས་སླར་ཡང་འབད་གྱུར་ཞིང་། །
འོག་མིན་དུ་ནི་གང་གི་དོན་དུ་འབད་གྱུར་གོ་འཕང་མཆོག་ཞི་བ། །
ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་མཐར་ཐུག་མཚུངས་པ་མེད་དེ་ཁྱོད་ཀྱིས་བརྙེས། །
ཇི་ལྟར་སྣོད་ཀྱི་དབྱེ་བས་མཁའ་ལ་དབྱེ་བ་མེད་དེ་ལྟར། །
དངོས་བྱས་དབྱེ་བ་འགའ་ཡང་དེ་ཉིད་ལ་མེད་དེ་ཡི་ཕྱིར། །
རོ་མཉམ་ཉིད་དུ་ཡང་དག་ཐུགས་སུ་ཆུད་པར་མཛད་གྱུར་ན། །
མཁྱེན་བཟང་ཁྱོད་ཀྱིས་སྐད་ཅིག་གིས་ནི་ཤེས་བྱ་ཐུགས་སུ་ཆུད།།

ཅེས་གསུངས་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཁྱོད་ཀྱིས་ས་བཅུ་པའི་གནས་

སྐབས་སུ་སྟོབས་བཅུ་བསྐྱེད་པའི་ས་ལ་སྟེ་དེའི་དོན་དུ་འབད་པར་མཛད་ཅིང་། གནས་འོག་མིན་པོ་ནར་དེ་འདྲའི་གོ་འཕང་མཆོག་ཞི་བ་དེ་ཐོག་མར་མངོན་དུ་མཛད་དོ། །དེའི་ཚེ་གཟུགས་ཚོར་ལ་སོགས་པ་ལ་རང་གི་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱིས་བྱས་པའི་དབྱེ་བ་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ། རྒྱུས་བྱས་པའི་དབྱེ་བ་འགའ་ཡང་མེད་པར། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ནི་རོ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་མཁྱེན་པའི་སྐད་ཅིག་གཅིག་པོ་ནས་ཐུགས་སུ་ཆུད་པར་མཛད་ཅིང་སྐད་ཅིག་གཅིག་པོ་ན་ལ་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་བརྙེས་པར་བསྟན་ཏོ། །

དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ལ་རྩོད་པ།

གང་ཚེ་ཞི་བ་དེ་ཉིད་ཡིན་ན་དེ་ལ་བློ་གྲོས་འཇུག་མི་འགྱུར། །
བློ་མ་ཞུགས་པར་ཤེས་བྱའི་ཡུལ་ཅན་ངེས་པར་རིགས་པའང་མ་ཡིན་ལ། །
ཀུན་ནས་ཤེས་མེད་པ་ནི་ཤེས་པར་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཏེ་འགལ་བར་འགྱུར། །
མཁྱེན་པོ་མེད་པར་ཁྱེད་ཀྱིས་གཞན་ལ་འདི་ལྟའོ་ཞེས་སུ་ཞིག་སྟོན། །

ཞེས་པས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པ་མི་འཐད་པ་དང་། སྟོན་པ་པོ་མི་འཐད་པའི་རྩོད་པ་གཉིས་བྱུང་བར་བསྟན།

དང་པོའི་ལན་ནི།

> གང་ཆེ་སྐྱེ་མེད་དེ་ཉིད་ཡིན་ཞིང་བློ་ཡང་སྐྱེ་བ་དང་བྲལ་བ། །
> དེ་ཆེ་དེ་རྣམས་རྟེན་ལས་དེ་ཡིས་དེ་ཉིད་རྟོགས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། །
> ཇི་ལྟར་སེམས་ནི་གང་གི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་དེ་ཡིས་ཡུལ། །
> དེ་ཡོངས་ཤེས་པ་དེ་བཞིན་ཐ་སྙད་ཉེ་བར་བརྟེན་ནས་རིག་པ་ཡིན། །

ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་རྣམ་པ་ཤར་ནས་འཛིན་པ་ན། བློ་དེས་དེ་རྟོགས་པར་བཞག་པས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པ་མི་འཐད་པའི་སྐྱོན་མེད་ཅེས་བསྟན།

འདིར་<<རྣམ་བཤད་>>ཀྱི་དོན་རྟོགས་དཀའ་བ་རྣམས་ལ་ས་བཅད་ཚུལ་དུ་ཅུང་ཟད་བཤད་ན་འདི་ལྟར།

- འདིར་སྨྲ་ཅིག་གིས་ནི། ཞེས་སོགས་ཀྱིས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཤེས་བྱ་གཉིས་མཁྱེན་ཚུལ་དང་།
- སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་མཉམ་གཞག་དང་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཀ་ཡོད་པར་ནི་རྒྱུད་བླ་མ་ལས། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་སར་

མཉམ་རྗེས་གཉིས་ཡོད་པའི་ཁུངས་དང་།

- དོན་འདི་ལེགས་པར་ཤེས་ན་བདེན་གཉིས་ལས། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་མཉམ་རྗེས་ཀྱིས་ཡུལ་མཁྱེན་ཚུལ་ཤེས་ན་ལོག་རྟོག་ཁེགས་ཚུལ་དང་།
- འོ་ན་དངོས་ཀུན་ཡང་དག་བརྫུན་པ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་མཁྱེན་ཚུལ་ལ་ལྟོས་པའི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བསྟན་ཏོ། །

གཉིས་པའི་ལན་ནི།

དེ་ཡི་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་སྐུ་བསོད་ནམས་ཀྱིས། །
ཟིན་དང་སྤྲུལ་པ་མཁའ་གཞན་ལས་དེའི་མཐུས། །
སྒྲ་གང་ཆོས་ཀྱི་དེ་ཉིད་སྟོན་འབྱུང་བ། །
དེ་ལས་འཇིག་རྟེན་གྱིས་ཀྱང་དེ་ཉིད་རིག །

ཅེས་པས་ལོངས་སྐུ་དང་། དེའི་སྤྲུལ་པ་སོགས་ཀྱིས་ཆོས་བསྟན་པར་མ་ཟད། བྱིན་གྱིས་བརླབས་པའི་རྩྭ་རྩི་ཤིང་སོགས་ལས་ཀྱང་དེ་ཉིད་སྟོན་པའི་སྒྲ་འབྱུང་བ་ལས་གདུལ་བྱས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་ནུས་པས། ཆོས་སྟོན་པ་པོ་མེད་པའི་སྐྱོན་མེད་ཅེས་བསྟན།

དེའང་<<རྩ་བ་>>ལས། མཁྱེན་པོ་མེད་པར་ཁྱོད་ཀྱིས་གཞན་ལ་འདི་ལྟའོ་ཞེས་སུ་ཞིག་བསྟན། །ཞེས་གསུངས་པས་དེ་དང་མཐུན་པར་

<<རྣམ་བཤད་>>ལས། མཁྱེན་པ་པོ་མི་འཐད་པའི་རྩོད་པ་སྤྱོང་བ་ཞེས་ས་བཅད་མཛད་ཀྱང་། འདིར་<<རྣམ་བཤད་>>(༣༨༠)ལས། རྩོད་པ་འདིའི་དོན་ནི། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་རོ་གཅིག་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟག་ཏུ་བཞུགས་པ་ཡིན་ན། ཆོས་སྟོན་པའི་ཀུན་སློང་གི་རྣམ་རྟོག་དང་བཅས་པའི་སྟོན་པ་པོ་མེད་ལ། དེ་མེད་ན་ཆོས་སྟོན་པ་མེད་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། འདིའི་འོག་ཉིད་ནས་རྣམ་རྟོག་མེད་ཀྱང་ཆོས་སྟོན་པ་འཐད་པའི་ལན་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་འདུག་པས། ཐུགས་སྣང་ཡོང་ཆེད་དུ་གོང་དུ་ཁོ་བོས་ས་བཅད་མི་འདྲ་བ་ཙམ་བྱས་སོ།། །

དེ་ནས།

ཇི་ལྟར་རྫ་མཁན་སྟོབས་ཆེན་ལྡན་པས་འདིར། །
ཡུན་རིང་ཆེས་འབད་པས་བསྐོར་འཁོར་ལོ་ནི། །
དེའི་རྩོལ་དེ་ལྟར་སྐྱེས་པ་མེད་བཞིན་དུའང་། །
འཁོར་ཞིང་བུམ་པ་ལ་སོགས་རྒྱུར་མཐོང་ལྟར། །
དེ་བཞིན་ད་ལྟ་སྐྱེས་རྩོལ་མེད་བཞིན་དུ། །
ཆོས་ཀྱི་བདག་ཅན་སྐུ་ཉིད་ལ་བཞུགས་དེའི། །
འཇུག་པ་སྐྱེ་བོའི་དགེ་དང་སྨོན་ལམ་གྱི། །
ཁྱད་པར་གྱིས་འཕངས་ལས་ཆེས་བསམ་མི་ཁྱབ། །

ཅེས་པས། རྫ་མཁན་སྐྱོབས་ཆེན་གྱིས་འཁོར་ལོ་ཞུགས་ཆེན་པོར་བསྐོར་བའི་ནུས་ཞུགས་དེས་སྐོར་མཁན་མེད་པར་ཡུན་རིང་སོང་ཡང་རང་ཞུགས་ཀྱིས་འཁོར་བ་དཔེར་མཛད་ནས། སངས་རྒྱས་ལ་རྣམ་རྟོག་མེད་ཀྱང་། གདུལ་བྱའི་དགེ་རྩ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྔོན་གྱི་སྨོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་གདུལ་བྱ་ལ་འཕྲིན་ལས་འབད་མེད་དུ་འཇུག་པར་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་རྩོད་སྤོང་གཉིས་པའི་འཐད་སྒྲུབ་མཛད་པའོ། །

གཉིས་པ་སྐུ་དང་ཡོན་ཏན་གྱི་རྣམ་གཞག་ལ་གཉིས་ལས།

དང་པོ་ལའང་ཆོས་ལོངས་སྤྲུལ་གསུམ་ལས།

དང་པོ་ཆོས་སྐུ།

ཤེས་བྱའི་བུད་ཤིང་སྐམ་པོ་མ་ལུས་པ། །
བསྲེགས་པས་ཞི་དེ་རྒྱལ་རྣམས་ཆོས་སྐུ་སྟེ། །
དེ་ཚེ་སྐྱེ་བ་མེད་ཅིང་འགག་པ་མེད། །
སེམས་འགགས་པས་དེ་སྐུ་ཡིས་མངོན་སུམ་མཛད། །

ཤེས་བྱའི་བུད་ཤིང་སྐམ་པོ་སོགས་ཚང་པ་གཉིས་ཀྱིས་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་དང་། དེ་ནས་གཉིས་ཀྱིས་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་བསྟན་ཅིང་། སེམས་འགགས་པས་དེ། ཞེས་པ་ནི། རྣམ་རྟོག་གི་སེམས་སེམས་བྱུང་འགགས་

པ་ལ་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ལོངས་སྐུ།

ཞི་སྐུ་དཔག་བསམ་ཤིང་ལྟར་གསལ་གྱུར་ཅིང་། །
ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ཇི་བཞིན་རྣམ་མི་རྟོག །
འགྲོ་གྲོལ་བར་དུ་འཇིག་རྟེན་འབྱོར་སླད་རྟག །
འདི་ནི་སྤྲོས་དང་བྲལ་ལ་སྣང་བར་འགྱུར། །

ཞེས་པས་ལོངས་སྐུ་ལ་སེམས་སེམས་བྱུང་གི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་ཀྱང་། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་ཚུལ་དང་། དུས་ངེས་པ་དང་འཁོར་ངེས་པ་གཉིས་ཚིག་ཟིན་ལ་དངོས་སུ་བསྟན་ཏོ། །

གསུམ་པ་རྒྱུ་མཐུན་པའི་སྐུ་བཤད་པ།

འདི་ལའང་གསུམ་གྱི་དང་པོ་སྐུ་དང་བ་སྤུའི་ཁུང་བུ་གཅིག་ཏུ་རང་གི་སྤྱོད་པ་ཀུན་སྟོན་ཚུལ་ནི།

ཐུབ་དབང་དུས་གཅིག་ཁོ་ནར་དེའི་རྒྱུ་མཐུན། །
གཟུགས་སྐུ་གཅིག་ལ་རང་གི་སྐྱེ་གནས་སྐབས། །
སྔར་འགགས་གསལ་དང་མ་འཆོལ་བྱུང་ཚུལ་ནི། །
མ་ལུས་ཀྱིས་བཀྲ་མཐའ་དག་སྟོན་པར་མཛད། །

སངས་རྒྱས་ཞིང་ཇི་འདྲར་ཐུབ་དབང་དེ་དང་། །
དེ་དག་སྐུ་སྤྱོད་མཐུ་སྟོབས་ཇི་འདྲ་དང་། །
ཉན་ཐོས་དགེ་འདུན་ཇི་སྙེད་ཇི་ལྟ་དང་། །
བྱང་ཆུབ་སེམས་རྣམས་དེར་གཟུགས་ཇི་འདྲ་དང་། །
ཇི་འདྲའི་ཆོས་དང་དེར་བདག་ཇི་འདྲ་དང་། །
ཆོས་ཐོས་སྤྱོད་པ་གང་ལ་སྤྱད་པ་དང་། །
སྦྱིན་གང་ཇི་ཙམ་དེ་དག་ལ་ཕུལ་བ། །
དེ་ནི་མ་ལུས་སྐུ་གཅིག་ལ་སྟོན་མཛད། །
དེ་བཞིན་ཚུལ་ཁྲིམས་བཟོད་བརྩོན་ཏིང་འཛིན་དང་། །
ཤེས་རབ་སྤྱོད་ཚེ་ཇི་སྲིད་དང་།
རྟོགས་པ་མེད་པའི་དུས་ཀྱི་གནས་སྐབས་གང་། །
མ་ཆང་མེད་དེ་དག་ཉིད་སྤྱོད་པ་ཀུན། །
སྐུ་ཡི་བ་སྤུའི་ཁུང་བུའང་གསལ་བར་སྟོན། །

ཞེས་པ་དག་གིས་རང་གིས་སྟོན་འདས་པའི་དུས་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཕར་ཕྱིན་རྣམས་གནས་གང་དུ་དུས་ཇི་ཙམ་ན་གང་ཟག་གང་ལ་ཇི་ལྟར་ཇི་སྙེད་སྤྱོད་པ་སོགས་མ་ཚང་བ་མེད་པར་ཐམས་ཅད་སྐུ་གཅིག་ཏུ་མ་ཟད། སྐུའི་བ་སྤུའི་ཁུང་བུ་གཅིག་ཏུའང་ཚང་བར་སྟོན་པར་མཛད་ཚུལ་བསྟན།

གཉིས་པ་གནས་དེར་གཞན་གྱི་སྤྱོད་པ་ཀུན་སྟོན་ཚུལ།

སངས་རྒྱས་གང་དག་འདས་དང་འབྱུང་འགྱུར་གང་། །
གང་དག་ད་ལྟར་ནམ་མཁའི་མཐར་ཐུག་པར། །
གདངས་མཐོན་ཆོས་སྟོན་སྟུག་བསྔལ་གྱིས་བཟུང་བའི། །
འགྲོ་དབུགས་འབྱིན་ཞིང་འཇིག་རྟེན་བཞུགས་པ་དང་། །
དང་པོའི་ཐུགས་བཟུང་བྱང་ཆུབ་སྙིང་པོའི་བར། །
དེ་དག་སྤྱོད་ཀུན་དངོས་རྣམས་མིག་འཕྲུལ་གྱི། །
རང་བཞིན་མཁྱེན་ནས་བདག་བཞིན་བ་སྤུ་ཡི། །
ཁུང་བུར་དུས་གཅིག་ལ་ནི་གསལ་བར་སྟོན། །
དེ་བཞིན་དུས་གསུམ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་། །
རང་རྒྱལ་འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་མ་ལུས་ཀྱི། །
སྤྱོད་དང་དེ་ལྷག་སྐྱེ་བོའི་གནས་སྐབས་ནི། །
ཐམས་ཅད་བ་སྤུའི་ཁུང་བུར་གཅིག་ཆེ་སྟོན། །

ཞེས་པ་དག་གིས་དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཉན་རང་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་སྣ་ཚོགས་པ་ཀུན་ཀྱང་སྐུའི་བ་སྤུའི་ཁུང་བུ་རེ་རེར་ཡང་མ་འདྲེས་པར་དུས་གཅིག་ཏུ་གསལ་བར་སྟོན་ཚུལ་གསུངས།

གསུམ་པ་བཞིད་པ་ལ་མངའ་བསྒྱུར་བ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ།

དགུ་པ་འདི་ནི་བཞིད་པ་འཇུག་པ་ཡིས། །
རྡུལ་གཅིག་ཡུལ་ལ་མཁའ་གཏུགས་འཇིག་རྟེན་དང་། །
འཇིག་རྟེན་མཐའ་ཡས་ཕྱོགས་ཁྱབ་རྡུལ་སྟོན་མོད། །
རྡུལ་རགས་མི་འགྱུར་འཇིག་རྟེན་ཕྲ་མི་འགྱུར། །
རྣམ་རྟོག་མི་མངའ་ཁྱོད་ཀྱིས་སྲིད་མཐའི་བར། །
སྐད་ཅིག་དེ་རེ་རེ་ལ་སྤྱོད་སྣ་ཚོགས། །
ཇི་སྙེད་སྟོན་པ་དེ་སྙེད་འཛམ་བུ་གླིང་། །
མ་ལུས་རྡུལ་གང་དེ་སྙེད་ལ་གྲངས་མེད། །

ཅེས་པ་གཉིས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ནི་འབད་རྩོལ་གྱི་རྣམ་རྟོག་མི་མངའ་ཡང་བཞིད་པ་ཙམ་གྱིས་རྡུལ་ཕྲ་རབ་གཅིག་གི་ཡུལ་ལའང་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་མཐའ་ཡས་པ་སྟོན་པར་ནུས་ཀྱང་། རྡུལ་ཆེར་མ་སོང་ཞིང་འཇིག་རྟེན་ཆུང་ངུར་མི་འགྱུར་བའི་རྫུ་འཕྲུལ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུས་འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་མ་སྟོང་གི་བར་དུ་སྐད་ཅིག་གཅིག་གི་ཡུན་ལའང་སྤྱོད་པ་སྣ་ཚོགས་སྟོན་པའི་གྲངས་ཚད་ནི། འཛམ་གླིང་ཀུན་གྱི་རྡུལ་གྲངས་ཀྱིས་ཀྱང་གཞལ་བར་མི་ནུས་པའི་ཡོན་ཏན་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ལ་མངའ་བརྙེས་པའོ། །ཞེས་བསྟན།

གཉིས་པ་སྟོབས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པ་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་མདོར་བསྟན།

གནས་དང་གནས་མིན་མཁྱེན་སྟོབས་དང་། །
དེ་བཞིན་ལས་རྣམ་སྨིན་བློ་དང་། །
མོས་པ་སྣ་ཚོགས་ཐུགས་ཆུད་དང་། །
སྣ་ཚོགས་ཁམས་ནི་མཁྱེན་སྟོབས་དང་། །
དེ་བཞིན་དབང་མཆོག་མཆོག་མ་ཡིན། །
མཁྱེན་དང་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་དང་། །
བསམ་གཏན་རྣམ་ཐར་ཏིང་འཛིན་དང་། །
སྙོམས་པར་འཇུག་སོགས་བློ་སྟོབས་དང་། །
སྔོན་གནས་དྲན་པ་མཁྱེན་པ་དང་། །
དེ་བཞིན་འཆི་འཕོ་སྐྱེ་བློ་དང་། །
ཟག་རྣམས་ཟད་པ་མཁྱེན་སྟོབས་ཏེ། །
སྟོབས་ནི་བཅུ་པོ་འདི་དག་གོ །

ཞེས་པ་གསུམ་གྱིས་སྟོབས་བཅུའི་མིང་ཙམ་བསྟན།

གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད།

རྒྱུ་གང་ཞིག་ལས་གང་ཞིག་ངེས་པར་སྐྱེ་འགྱུར་བ། །

དེ་ཉི་དེ་ཡི་གནས་སུ་དེ་མཁྱེན་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས། །
བཤད་པ་ལས་བཟློག་གནས་མིན་ཤེས་བྱ་མཐའ་ཡས་པ། །
མཁྱེན་པ་ཐོགས་པ་སྤངས་པ་དེ་ཉི་སྟོབས་སུ་བཤད། །
འདོད་དང་མི་འདོད་དེ་ལས་བཟློག་དང་ཟད་དངོས་ཀྱི། །
ལས་དང་དེ་ཡི་རྣམ་སྨིན་ཤིན་ཏུ་སྣ་ཚོགས་ལའང་། །
མཁྱེན་པ་ནུས་མཐུ་ཐོགས་མེད་སོ་སོར་འཇུག་འགྱུར་བ། །
དུས་གསུམ་ཤེས་བྱ་ཁྱབ་མཛད་དེ་ཉི་སྟོབས་སུ་འདོད། །
འདོད་ཆགས་སོགས་ཀྱིས་འབྱུང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་འདོད་པ་ནི། །
ཤིན་ཏུ་སྣ་ཚོགས་དམན་འབྲིང་གང་ཡང་ཁྱད་འཕགས་འདོད། །
དེ་ལས་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་གཡོགས་མོས་ལ་མཁྱེན་པ་ནི། །
དུས་གསུམ་འགྲོ་བ་མ་ལུས་ཁྱབ་པ་སྟོབས་ཞེས་བྱ། །
སངས་རྒྱས་ཁམས་ཀྱི་རྣམ་པར་དབྱེ་ལ་མཁས་རྣམས་ཀྱིས། །
མིག་སོགས་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་གང་དེ་ཁམས་སུ་གསུངས། །
རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་མཁྱེན་པ་མཐའ་ཡས་ཤིང་། །
རྣམ་ཀུན་ཁམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་འཇུག་སྟོབས་སུ་འདོད། །
ཀུན་ཏུ་རྟོག་སོགས་ཆེས་རྣོ་ཉིད་ནི་མཆོག་བཞེད་ལ། །
འབྲིང་གནས་སྐབས་དང་རྟུལ་ཉིད་མཆོག་མིན་པར་བཤད་དང་། །
མིག་ལ་སོགས་དང་ཕན་ཚུན་སྒྲུབ་ནུས་ཚུད་པ་ལ། །

རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཆགས་མེད་སྟོབས་སུ་གསུངས། །
ལམ་འགའ་རྒྱལ་བ་ཉིད་དང་འགའ་ཞིག་རང་རྒྱལ་གྱི། །
བྱང་ཆུབ་དང་ནི་ཉན་ཐོས་བྱང་ཆུབ་ཡི་དྭགས་དང་། །
དུད་འགྲོ་ལྷ་མི་རྣམས་དང་དམྱལ་བ་སོགས་འགྲོ་བ། །
དེ་ལ་མཁྱེན་པ་ཆགས་མེད་མཐའ་ཡས་སྟོབས་སུ་འདོད། །
འཇིག་རྟེན་མཐའ་ཡས་རྣལ་འབྱོར་བྱེ་བྲག་ལ་ཐ་དད། །
བསམ་གཏན་རྣམ་ཐར་བརྒྱད་གང་ཞི་གནས་གང་དག་དང་། །
སྙོམས་འཇུག་ཁྱད་པར་གང་དག་གཅིག་དང་བརྒྱད་གྱུར་པ། །
དེ་ལ་མཁྱེན་པ་ཐོགས་མེད་འདི་ནི་སྟོབས་སུ་བཤད། །
ཇི་སྲིད་གཏི་མུག་དེ་སྲིད་སྲིད་གནས་འདས་བདག་དང་། །
སེམས་ཅན་གཞན་རེ་རེ་ཡི་སྲིད་པའི་སེམས་ཅན་ནི། །
ཇི་སྙེད་དེ་སྙེད་མཐའ་ཡས་གཞིར་བཅས་ཡུལ་ཕྱོགས་དང་། །
བཅས་རྣམས་ལ་བློ་གང་དང་གང་ཡིན་སྟོབས་སུ་བཤད། །
སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སེམས་ཅན་རེ་རེའི་འཆི་འཕོ་དང་། །
སྐྱེ་གང་འཇིག་རྟེན་ལ་གནས་ནམ་མཁའ་མཐར་ཐུག་དང་། །
བཀྲ་མང་དེ་ལ་མཁྱེན་པ་དུས་དེར་འཇུག་པ་ཡིས། །
མ་ཆགས་རྣམ་ཀུན་ཡོངས་དག་མཐའ་ཡས་སྟོབས་སུ་འདོད། །
རྣམ་ཀུན་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་མྱུར་དུ་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱི། །
ཉོན་མོངས་དག་ནི་བག་ཆགས་དང་བཅས་འཇིག་འགྱུར་དང་།།

སློབ་མ་ལ་སོགས་ཉོན་མོངས་བློ་ཡིས་འགོག་པ་གང་། །
དེ་ལ་མཁྱེན་པ་ཆགས་མེད་མཐའ་ཡས་སྟོབས་སུ་འདོད། །

ཅེས་པ་ཚིགས་བཅད་བཅུས་རེ་རེ་བཞིན་སྟོབས་རེ་རྒྱས་པར་བསྟན་ཅིང་། སྟོབས་བཅུ་པ་ཟག་པ་ཟད་པ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ལུགས་འདིའི་ཤེས་སྒྲིབ་ངོས་བཟུང་བར་མཛད་པ་བཅས་འགྲེལ་པ་ཁག་ཏུ་ན་ཅང་གསལ་བས། འདིར་རྙོས་པའི་ངལ་བ་མི་བྱའོ། །

གསུམ་པ་ཡོན་ཏན་ཀུན་བརྗོད་མི་ནུས་པའི་ཚུལ།

ནམ་མཁའ་མེད་པས་འདབ་ཆགས་ལྡོག་པར་མི་འགྱུར་གྱི། །
འདི་ནི་རང་མཐུ་ཟད་པས་ལྡོག་པར་འགྱུར་དེ་བཞིན། །
སློབ་མ་དང་བཅས་སངས་རྒྱས་སྲས་རྣམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི། །
ཡོན་ཏན་མཁའ་ལྟར་མཐའ་ཡས་མ་བརྗོད་ལྡོག་པར་འགྱུར། །
དེ་ཕྱིར་བདག་འདྲས་ཁྱོད་ཡོན་འདི་དག་ཅི། །
ཤེས་པ་དང་ནི་བརྗོད་པར་ནུས་འགྱུར་རམ། །
འོན་ཀྱང་དེ་དག་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས། །
བཤད་ཕྱིར་དོགས་སྤངས་ཙུང་ཞིག་ཙམ་ཞིག་སྨྲས། །

ཞེས་པ་ཤོ་ལོ་ཀ་གཉིས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་སློབ་མ་ཉན་རང་བྱང་སེམས་དང་བཅས་པས་ཀྱང་མཐའ་དག་པར་བརྗོད་མི་ནུས་ན་

བདག་འདྲ་བས་ག་ལ་བརྗོད་ནུས། ཞེན་ཀྱང་མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཅུང་ཟད་སྨྲས་སོ། །ཞེས་དཔེ་དང་བཅས་པ་བསྟན།

བཞི་པ་ཡོན་ཏན་གཉིས་ཤེས་པའི་ཕན་ཡོན།

ཟབ་མོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། །
ཡོན་ཏན་གཞན་རྣམས་རྒྱ་ཆེ་བའོ། །
ཟབ་དང་རྒྱ་ཆེའི་ཚུལ་ཤེས་པས། །
ཡོན་ཏན་འདི་དག་འཐོབ་པར་འགྱུར། །

ཞེས་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་བསྡུས་ན་ཟབ་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གཉིས་སུ་འདུ་ཞིང་། དེ་གཉིས་ཤེས་ནས་བསྒོམས་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གཉིས་པོ་འདི་དག་ཐོབ་པར་འགྱུར། ཞེས་བསྟན།

གསུམ་པ་སྤྲུལ་པའི་སྐུ་བཤད་པ།

སླར་ཡང་མི་གཡོ་སྐུ་མངའ་ཁྱོད་ཀྱིས་སྲིད་གསུམ་ཁྱོན་ནས་སྤྲུལ་རྣམས་ཀྱིས། །
གཤེགས་པ་དང་ནི་བལྟམས་དང་བྱང་ཆུབ་ཞི་བའི་འཁོར་ལོའང་སྟོན་པར་མཛད། །

དེ་ལྟར་ཁྱོད་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་གཡོ་བག་སྤྱོད་ཅན་རེ་བའི་ཞགས་པ་ནི། །

མང་པོས་བཅིངས་པ་མ་ལུས་ཐུགས་རྗེས་མྱ་ངན་འདས་པར་བཀྲི་བར་མཛད། །

ཅེས་པས་སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ལས་གཡོ་བ་མེད་བཞིན་དུ་གཤེགས་པ་དང་བལྟམས་པ་སོགས་སྤྲུལ་པ་སྣ་ཚོགས་པས་འཇིག་རྟེན་ཁམས་སུ་སེམས་ཅན་སྣ་ཚོགས་པ་རྣམས་ལ་ཆོས་སྟོན་པའི་སྒོ་ནས་ཐར་པ་མྱང་འདས་སུ་བཀྲི་བར་མཛད་ཚུལ་བསྟན་ཏོ། །

སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བཤད་པའི་སྐབས་འདི་རྣམས་སུ་སངས་རྒྱས་ལ་ཁྱོད་ཅེས་པའི་སྒྲ་སྦྱད་པ་མ་གཏོགས། ཁྱེད་ཅེས་པའི་སྒྲ་སྦྱད་མི་འདུག་པས། ཞེ་ས་ཞུ་མི་འདུག་སྙམ་ན། ཁྱེད་ཞེ་ས་དང་། ཁྱོད་ཕལ་སྐད་ཡིན་ཟེར་བ་ནི། <<བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོ་>>སོགས་དུས་ཕྱིས་ཀྱི་བརྩམས་ཆོས་རྣམས་ལས་འབྱུང་ཞིང་། དེང་སྐབས་ཡོངས་གྲགས་ལྟར་གྱུར་ཡོད་ཀྱང་། ལོ་ཙཱ་བ་བཀའ་དྲིན་ཅན་ལ་སོགས་པ་སྔོན་གྱི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི། དེ་གཉིས་ཞེ་ས་ཡིན་མིན་གྱི་ཁྱད་མ་ཕྱེ་བར་མཐོ་དམན་ཀུན་ལ་གཅིག་པར་སྦྱད་པར་མ་ཟད། ད་དུང་ཁྱོད་སྒྲ་ནི་ཞུང་ཚིག་དང་། ཁྱེད་སྒྲ་ནི་མང་ཚིག་ཏུ་སྦྱད་འདུག་པ་བཀའ་བསྟན་གཞུང་རྙིང་དག་ལས་གསལ་ལ། འཇུ་མི་ཕམ་རིན་པོ་ཆེས་ཀྱང་དེ་ལྟར་གསུངས་ཡོད་དོ། །

བཞི་པ་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་བསྒྲུབ་པ།

གང་ཕྱིར་འདི་ན་དེ་ཉིད་ཤེས་ལས་དྲི་མ་མཐའ་དག་སེལ་བ་ནི།།
ལྷུར་བྱེད་གཞན་མེད་ཆོས་རྣམས་དེ་ཉིད་རྣམ་འགྱུར་དབྱེ་
ལའང་བསྟེན་མིན་ཞིང་། །
དེ་ཉིད་ཡུལ་ཅན་བློ་གྲོས་འདི་ཡང་ཐ་དད་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ལ།།
དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་ཁྱོད་ཀྱིས་འགྲོ་ལ་ཐེག་པ་མི་མཉམ་དབྱེར་མེད་
བསྟན། །

ཞེས་པ་ཤློ་ཀ་གཅིག་གི་དོན་ནི། དེའང་གོང་དུ་སྤྲུལ་སྐུས་གདུལ་བྱ་སྣ་ཚོགས་པ་སོས་པ་དང་འཚམ་པར་སྣང་འདས་སུ་བཀྲི་བར་གསུངས་པ་ལ། དེ་ལྟར་ན་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་འགྱུར་སྙམ་ན། དེ་ལྟར་མི་འགྱུར་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཁྱོད་ཀྱིས་འགྲོ་བ་རྣམས་ལ་མཐར་ཐུག་གི་ཐེག་པ་མི་མཉམ་པ་དབྱེར་མེད་པ་གཅིག་པོ་ན་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་ཚིག་རྐང་ཐ་མས་བསྒྲུབ་བྱ་བསྟན་ནས། ཚིག་རྐང་པོ་གསུམ་གྱིས་སྒྲུབ་བྱེད་གསུམ་བསྟན་པ་འདི་ལྟར། སྒྲིབ་གཉིས་ཀྱི་དྲི་མ་སེལ་བྱེད་གཙོ་བོ་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་བློ་ལས་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལའང་རྣམ་འགྱུར་མི་འདྲ་བའི་དབྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་བློ་གྲོས་ལའང་འཛིན་སྟངས་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའོ། །

དེ་ལྟར་ན་ཉན་རང་གི་མཐར་ཐུག་གི་ཐེག་པ་དང་གསུངས་པ་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མཐར་ཐུག་གི་ཐེག་པ་གཞན་གསུངས་པ་ནི་དགོངས་པ་ཅན་དུ་བསྟན་པ་ལ།

གང་ཕྱིར་འགྲོ་ལ་ཉེས་པ་སྐྱེད་བྱེད་སྒྲིབས་མ་འདི་དག་ཡོད་གྱུར་པ། །

དེ་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་སངས་རྒྱས་སྤྱོད་ཡུལ་གཏིང་ཟབ་ལ་འཇུག་མི་འགྱུར་ཞིང་། །

བདེ་གཤེགས་གང་ཕྱིར་ཁྱོད་ལ་མཁྱེན་རབ་ཐུགས་རྗེ་ཐབས་དང་ལྡན་ཅིག་པ། །

མངའ་དང་གང་ཕྱིར་བདག་གིས་སེམས་ཅན་དགྲོལ་ཞེས་ཁྱོད་ཀྱིས་ཞལ་བཞེས་ཏེ། །

ཞེས་པའི་ཚིགས་བཅད་གཅིག་གིས་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་གསུངས་པའི་རྒྱུ་མཚན་བསྟན་ཏེ་འདི་ལྟར། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གདུལ་བྱ་འགའ་ཞིག་ཐོག་མ་ཉིད་ནས་ཉན་རང་གི་ལམ་དུ་འཇུད་པར་མཛད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། གདུལ་བྱ་འགའ་ཞིག་ལ་ཐེག་ཆེན་ལ་མོས་པའི་གེགས་བྱེད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་སྒྲིབས་མ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲིབས་མ་ལྔ་ཡོད་པས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཟབ་ཅིང་གཏིང་དཔོག་པར་དཀའ་བ་ལ་འཇུག་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར།

མི་ནུས་བཞིན་དུའང་ཐེག་ཆེན་དུ་བཀྲི་བར་མི་མཛད་པར་

ཐབས་གཞན་གྱི་སྒོ་ནས་ཐར་པར་བགྲོ་བར་མཛད་དེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཁྱོད་ལ་ཐུགས་རྗེའི་ཐབས་དང་ལྡན་ཅིག་ཏུ་གདུལ་བྱ་འདུལ་བའི་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་མཁྱེན་རབ་མངའ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཁྱོད་ཀྱིས་སྔོན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདག་གིས་བསྒྲལ་བར་བྱའོ་ཞེས་ཐུགས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ལྟར་ཐབས་གཞན་གྱིས་མྱང་འདས་སུ་དགོད་པའི་དགོས་པ་ནི།

དེ་ཕྱིར་མཁས་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཡི་གླིང་དུ་ཆས་པའི་སྐྱེ་ཚོགས་ཀྱི། །
ངལ་བ་ཉེར་སེལ་གྲོང་ཁྱེར་ཡིད་འོང་བར་དུ་རྣམ་པར་བཀོད་པ་ལྟར། །
ཁྱོད་ཀྱིས་ཐེག་པ་འདི་ནི་སློབ་མ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཚུལ་ལ་ཡིད། །
སྦྱར་ཞིང་རྣམ་པར་དབེན་ལའང་བློ་སྦྱངས་རྣམས་ལ་ལོགས་སུ་གསུངས། །

ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། ཡུན་རིང་པོར་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་དུབ་པ་རྣམས་རེ་ཞིག་ངལ་བསོ་བའི་བདེ་བ་ཉན་རང་གི་ཞི་བའི་བདེ་བ་ལ་བཀོད་དེ། ཕྱི་ནས་ཐེག་ཆེན་དུ་བགྲོ་བར་མཛད་པ་དཔེ་དང་བཅས་ཏེ་གསུངས་པས། འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་ལས་ཐར་པ་ནི་གནས་སྐབས་ཀྱི་དགོས་པར་བསྟན་ཏོ། །དེས་ན་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་གསུངས་པ་ལ། འདིར་ཚིགས་བཅད་གསུམ་གྱིས་རིམ་བཞིན་བཏགས་

པའི་དངོས་ལ་གནོད་བྱེད་རྒྱུ་མཚན་དགོས་པ་གསུམ་གྱིས་བྲང་དོན་དུ་བཀྲལ་བའོ། །

ལྔ་པ་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ་དང་བཞུགས་པའི་དུས་ཀྱི་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ལས།

དང་པོ་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་དུས།

བདེ་བར་གཤེགས་པ་མ་ལུས་ཕྱོགས་ཞིང་སངས་རྒྱས་ཡུལ་དག་ན། །
ཕྲ་རབ་རྡུལ་གྱི་རྡུལ་རྣམས་བདོག་པར་གྱུར་པ་ཇི་སྙེད་པ། །
བྱང་ཆུབ་མཆོག་རབ་དམ་པར་གཤེགས་པའི་བསྐལ་པའང་དེ་སྙེད་དེ། །
འོན་ཀྱང་ཁྱོད་ཀྱི་གསང་བ་འདི་ནི་བསྟོད་བགྱི་མ་ལགས་སོ། །

ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། གོང་དུ་སྤྲུལ་སྐུ་བཤད་པའི་སྐབས་སུ་སྤྲུལ་སྐུས་གཤེགས་པ་དང་བལྟམས་པ་སོགས་མཛད་ཚུལ་གསུངས་ན། དུས་ཇི་ཙམ་གྱི་བར་དུ་མཛད་པ་དེ་དག་མཛད་སྣམ་པ་ལ། ཕྱོགས་བཅུའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་འཇིག་རྟེན་ཁམས་ཀྱི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཇི་སྙེད་པའི་གྲངས་དང་མཉམ་པའི་བསྐལ་པའི་བར་དུའང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་སྤྲུལ་སྐུའི་ཚུལ་དུ་འཚང་རྒྱ་བའི་མཛད་པ་མཛད་མོད།

འོན་ཀྱང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་གསང་བ་འདི་དག་ནི། གདུལ་བྱ་བློ་ཆུང་ཞིང་མོས་པ་ཆུང་བ་རྣམས་ལ་བཤད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་བཞུགས་པའི་དུས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་བཤད་པ།

རྒྱལ་བ་ཇི་སྲིད་འཇིག་རྟེན་མཐའ་དག་མཆོག་ཏུ་རབ་ཞི་བར། །
འགྲོ་བ་མིན་ཞིང་ནམ་མཁའ་རྣམ་འཇིག་འགྱུར་མིན་དེ་སྲིད་དུ།།
ཤེས་རབ་ཡུམ་གྱིས་བསྐྱེད་པ་ཁྱོད་ལ་ཐུགས་བརྩེ་མ་མ་ཡིས། །
ཚུལ་ལུགས་བྱེད་པས་རབ་ཏུ་ཞི་བར་འགྱུར་བ་གང་ལ་མངའ། །

ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། རྒྱལ་བའི་མ་འོངས་པའི་སྐུ་ཚེ་ཚད་ཇི་ཙམ་སྙམ་ན། ཇི་སྲིད་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་མ་རྒྱས་པ་དང་། ནམ་མཁའ་མ་ཞིག་པ་དེ་སྲིད་དུ་སངས་རྒྱས་ཁྱོད་ནི་བཞུགས་པ་ལགས་སོ། ཁྱོད་ལ་ཞི་བ་ཕྱོགས་གཅིག་པར་ཞུགས་པ་ག་ལ་མངའ་སྟེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡུམ་དང་ཐུགས་བརྩེའི་མ་མ་གཉིས་ཀྱིས་ཡུན་རིང་པོར་ཚུལ་བཞིན་བསྐྱངས་པ་ལས་འབྱུངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལྟར་ཞི་བ་ཕྱོགས་གཅིག་པར་མ་ཞུགས་པར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་མཛད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་བརྩེ་དེ་ཅི་འདྲ་

སྐབས་ན།

གཏི་མུག་སྒྲོན་གྱིས་འཇིག་རྟེན་ཁ་ཟས་དུག་བཅས་ཟ་བ་ཡི། །
སྐྱེ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ནང་མི་དེ་ལ་ཁྱོད་བརྩེ་ཇི་ལྟ་བ། །
དེ་ལྟར་དུག་ཟོས་ཉེན་པའི་བུ་ལ་མ་ཡི་སྡུག་བསྔལ་མིན། །
དེས་ན་མགོན་པོ་མཆོག་ཏུ་རབ་ཞིར་གཤེགས་པར་འགྱུར་མ་
ལགས། །

ཞེས་པས་དཔེ་དང་བཅས་པ་བསྟན་ཏེ། འཇིག་རྟེན་ན་ཡིད་དུ་སྡུག་པའི་བུ་གཅིག་པོ་དེས་དུག་དང་བཅས་པའི་ཁ་ཟས་ཟོས་ནས་ནད་ཀྱིས་ཉེན་པ་ལ་མའི་སྡུག་བསྔལ་དང་སྙིང་བརྩེ་བ་ནི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་སོད། དེས་ཀྱང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་ཆ་ཙམ་ཡང་བསྒྲུན་དུ་མེད་པས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཁྱོད་ནི་རང་དོན་དུ་ཞི་བ་ཕྱོགས་གཅིག་པ་ལ་ཞུགས་པར་ག་ལ་འགྱུར། ཞེས་པའོ། །

དེ་ནས།

གང་གི་ཕྱིར་ན་མི་མཁས་དངོས་དང་དངོས་མེད་པར་ཞེན་པ་
ཡི་བློ་ཅན་གྱིས། །
སྐྱེ་དང་འཇིག་གནས་སྐབས་དང་སྡུག་དང་མི་སྡུག་བྲལ་ཐྲད་

ཀྱིས་བསྐྱེད་སྡུག་བསྔལ་དང་། །

སྡིག་ཅན་འགྲོ་བ་འཐོབ་པ་དེ་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་ཐུགས་བརྩེའི་

ཡུལ་དུ་རབ་དོང་བས། །

བཅོམ་ལྡན་ཐུགས་རྗེས་ཁྱོད་ཐུགས་ཞི་ལས་བཟློག་པས་ཁྱོད་ལ་

མྱ་ངན་འདས་མི་མངའ། །

ཞེས་པས་ནི། སྡུག་བསྔལ་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་གཙེས་པའི་འགྲོ་བ་མཐོ་རིས་དང་ངན་འགྲོ་བ་ཀུན་ལ་དམིགས་པའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཁྱོད་ལ་མངའ་བའི་ཕྱིར། ཁྱོད་ཀྱི་ཐུགས་ནི་ཞི་བ་ཕྱོགས་གཅིག་པ་ལས་བཟློག་པའོ། །ཞེས་བསྟན་ཏོ། །

གསུམ་པ་བསྟན་བཅོས་ཇི་ལྟར་བརྩམས་པའི་ཚུལ།

ལུགས་འདི་དགེ་སློང་ཟླ་གྲགས་ཀྱིས། །

དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་ལས་བཏུས་ནས། །

ལུང་ཇི་བཞིན་དང་མན་ངག་ནི། །

ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་བརྗོད་པ་ཡིན། །

འདི་ལས་གཞན་ན་ཆོས་འདི་ནི། །

ཇི་ལྟར་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། །

འདིར་འབྱུང་ལུགས་ཀུང་གཞན་ན་ནི། །

མེད་ཅེས་མཁས་རྣམས་ངེས་པར་མཛོད། །

ཀླུ་སྒྲུབ་བློ་མཆོ་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེའི་ཁ་དོག་གིས་འཇིགས་པས། །

སྐྱེ་བོས་ལུགས་བཟང་གང་དག་རྒྱང་རིང་སྤངས་པས་དེ་ཡི་ཚིག།

ལེའུར་བྱས་པའི་ཁ་འབུས་ཀུ་མུ་ད་ཁ་ཕྱེ་བའི་ཚུལ། །

ད་ལྟ་བླ་བ་གྲགས་པ་རི་རྣམས་རབ་ཏུ་སྒོང་བར་བྱེད། །

དེ་ཉིད་བཤད་ཟིན་ཟབ་མོ་འཇིགས་ཏུང་འདི་ནི་སྟོན་གོམས་ཉིད་ལས་སྐྱེ་བོ་ཡིས། །

ངེས་པར་རྟོགས་འགྱུར་འདི་ནི་གསན་རྒྱ་ཆེ་ཡང་གཞན་གྱིས་ཐུགས་སུ་ཆུད་མི་འགྱུར། །

དེ་ཕྱིར་ཚུལ་ལུགས་རང་བློས་སྦྱར་བ་འདི་དག་མཐོང་ནས་བདག་ཏུ་བརྗོད་པ་ཡི། །

གཞུང་ལུགས་རྣམས་ལྟར་གཞན་ལུགས་བཞེད་གཞུང་འདི་ལས་གཞན་ལ་དགའ་བློ་དོར་བར་བྱ། །

ཞེས་པ་ཚིགས་བཅད་བཞི་ལས་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས། ཛྙོམ་པ་པོ་དགེ་སློང་བླ་བ་གྲགས་པས་ལུགས་མཆོག་འདི་ལུང་རིགས་མན་ངག་གསུམ་དང་ཡང་དག་པར་ལྡན་པར་བརྩམས་པས། འདི་ནས་འབྱུང་བའི་ལུགས་ཀུང་ལུགས་གཞན་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དཔེ་དང་བཅས་ཏེ་གསལ་བར་བསྟན།

གསུམ་པས་ནི། དངོས་སྨྲ་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་དགོངས་པ་ཇི་བཞིན་མི་ཤེས་པར་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་བསྟན་པའི་ཚིག་ཙམ་ཐོས་པས་ཀྱང་འཇིགས་ཏེ་སྟོང་པ་ཉིད་རྒྱང་རིང་དུ་སྤྱངས་པས། དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གསལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་ཟ་ཤེའི་དོན་གྱི་རྣམ་བཤད་འདི་སྦྱར་བ་ཡིན། ཞེས་པ་སྟེ། མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཐུགས་ནི་རྒྱ་མཚོ་དང་། དགོངས་པ་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བ་ནི། རྒྱ་མཚོའི་ཁ་དོག་ངམ་གནག་པ་དང་། ཟ་ཤེ་ནི་མེ་ཏོག་ཀུ་མུ་ཏ་དང་། དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་རང་ཉིད་ཟླ་བའི་གཟུགས་སུ་ཚིག་དོན་གཉིས་ཀ་སྦྱར་ནས་ཟླ་འོད་ཀྱིས་མེ་ཏོག་ཁ་ཕྱེ་བ་ལས་བྱུང་བའི་བཅུད་ཀྱི་ཚུས་འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་རེ་བ་སྐོང་བར་བྱེད་པའི་ཚུལ་བཅས་གཟུགས་ཅན་གྱི་རྒྱན་གྱི་སྒོ་ནས་གསུངས་སོ། །

དེ་ནས། དེ་ཉིད་བཤད་ཟིན། ཅེས་སོགས་ཀྱིས་ནི་ཟབ་མོ་སྟོང་པ་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྣོད་ཙུང་གི་གང་ཟག་བསྟན་ཏེ། དེའང་ཚེ་འདིར་མང་དུ་ཐོས་པའི་གསན་རྒྱ་ཆེ་ཡང་ཙུང་། ཚེ་རབས་སྔ་མ་རྣམས་སུ་ཟབ་དོན་ལ་མོས་པའི་བག་ཆགས་བཞག་མེད་ན། དེ་རྟོགས་མི་ནུས་པ་དང་། དེ་ལྟར་བཞག་ཡོད་ན་ནི། ཚེ་འདིར་གཞན་སྡེའི་རིགས་སུ་གྱུར་པ་འགའ་ཞིག་ཀྱང་ཟབ་མོའི་སྣོད་དུ་འགྱུར་བས། དཔལ་ལྡན་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་མཆོག་འདི་ལས་གཞན་ནས་འབྱུང་བའི་ལྟ་བ་རྣམས་ལ་མོས་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་བསྟན།

བཞི་པ་བསྟན་བཅོས་བརྩམས་པའི་མཇུག་ཏུ་དགེ་བ་བསྔོ་བ།

སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ལུགས་བཟང་བསྟོད་ལས་བདག་གིས་
བསོད་ནམས་ཕྱོགས་ཀྱི་མཐར། །
ཁྱབ་ཅིང་ཡིད་མཁའ་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་སྟོར་སྟོན་ཀའི་རྒྱུ་སྐར་
ལྟར་དཀར་བའམ། །
སེམས་ཀྱི་སྒྲུལ་ལ་གདེངས་ཀའི་ནོར་བུ་དང་འདྲ་གང་ཞིག་ཐོབ་
པ་དེས། །
འཇིག་རྟེན་མ་ལུས་དེ་ཉིད་རྟོགས་ནས་མྱུར་དུ་བདེ་གཤེགས་
སར་བགྲོད་ཤོག །

ཅེས་པ་སྟེ། སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཅེས་ས་གསུམ་ན་སྙན་པར་གྲགས་པ་གང་དེའི་ལུགས་བཟང་པོ་རྩ་བ་ཤེས་རབ་སོགས་ལས་འབྱུང་བ་རྣམས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་བསྟད་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་དགེ་རྩ་ཕྱོགས་མཐར་ཁྱབ་པ་བདག་གིས་ཐོབ་པ་དེ་ནི། ཡིད་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་སྟོ་བར་བྱེད་པ་ལ་སྟོན་ཀའི་རྒྱུ་སྐར་ཤར་བ་ལྟ་བུར་དཀར་བའམ། སེམས་ཀྱི་སྒྲུལ་གདུག་པ་ཅན་གྱི་མགོ་ལ་གདེངས་ཀའི་ནོར་བུ་གནས་པ་དང་འདྲ་བར་དགེ་རྩ་དཀར་པོའམ་བཟང་པོ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཐོབ་པ་དེས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཟབ་མོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་ནས་མྱུར་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་བགྲོད་པར་ཤོག །ཅེས་ཐུགས་སྨོན་དང་ལྷགས་བསྔོ་མཛད་

པའོ། །

བཞི་པ་མཇུག་གི་དོན།

དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཚུལ་གསལ་བར་བྱེད་པ་སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པ་ཐེག་པ་མཆོག་ལ་ཐུགས་གཞོལ་བ། མི་ཕྱོགས་པའི་མཁྱེན་རབ་དང་ཐུགས་རྗེ་མངའ་བ། རི་མོར་བྲིས་པའི་བ་དྲུས་ལས་འོ་མ་བཞོས་པས་བདེན་པར་ཞེན་པ་བཟློག་པར་མཛད་པས་སྦྱར་བ་རྫོགས་སོ།། །།

ཁ་ཆེའི་ཡུལ་གྱི་གྲོང་ཁྱེར་དཔེ་མེད་ཀྱི་དབུས། རིན་ཆེན་སྦས་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ། ཁ་ཆེའི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་འཕགས་པ་ལྷའི་སྐུ་རིང་ལ། རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཏི་ལ་ཀ་ཀ་ལ་ཤ་དང་། བོད་ཀྱི་ལོ་ཙཱ་བ་བརྩེ་པ་ཚབ་ཉི་མ་གྲགས་ཀྱིས་ཁ་ཆེའི་དཔེ་དང་མཐུན་པར་བསྒྱུར། ཕྱིས་ར་ས་ར་མོ་ཆེར་རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཀ་ན་ཀ་ཝརྨ་དང་། ལོ་ཙཱ་བ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཉི་འོག་ཤར་ཕྱོགས་པའི་དཔེ་དང་གཏུགས་ཤིང་ལེགས་པར་བཅོས་ཏེ་གཏན་ལ་ཕབ་པའོ།། །།

ཞེས་པས་ནི། གང་གིས་མཛད་པའི་མཇུག་བྱང་དང་། ལོ་པཎ་གང་གིས་བསྒྱུར་པའི་འགྱུར་བྱང་བསྟན་ཏེ་གོ་སླའོ། །

འདིར་སྨྲས་པ།

སྙིགས་ལྔའི་རང་མདངས་ཆུ་གཏེར་སྐྱོམ་པ་ལྟར་བརྫོལ་ཞིང་། །
ཕུང་ཀློལ་བྱ་བ་རླབས་ཀྱི་གཉེར་མ་བཞིན་འཕྱོ་ནས། །
མི་མཐུན་རྒྱུད་པ་ཆུ་སྲིན་སྦྲུལ་གདུག་ལྟར་གནག་པས། །
སེམས་ཀྱི་ཉ་ཆུང་རྣམ་གཡེང་གཞན་དབང་གིས་དེད་དོ། །

མི་འདོད་སྣ་དགུས་གཅེས་ལས་སྐམ་ས་རུ་སྤྲོས་ཏེ། །
ཤི་མ་གསོན་གྱི་ཉ་ང་འདི་འདྲ་རུ་གྱུར་ཆོ། །
བླང་དོར་དབྱུགས་འབྱིན་སྐྱུལ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་ཚོགས་རྣམས། །
བཀའ་དྲིན་འཁོར་མཐའ་བྲལ་ཡང་མཆོད་སྦྱིན་འདི་འབུལ་ལོ། །

འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ཁྲ་ཁྲ་ཟིང་ཟིང་ལ་འཁོར་ཞིང་། །
སྐྱིད་ལུག་ཁྱུར་པོས་བརྩོན་པའི་གཉའ་བ་ནས་མནན་པས། །
སེམས་ཀྱི་ན་ཆུང་འདུ་འཛིའི་ཁྲིམ་ར་ན་ལུས་ཏེ། །
དམ་ཆོས་གཤའ་མའི་རྒྱལ་དར་ཡོན་ཐབས་དང་བྲལ་ལོ། །

མི་མཐུན་རྐྱེན་ངན་སྣ་ཚོགས་ཅུར་ལངས་ཀྱི་ཁྲོད་ནས། །
གཞུང་བཟང་གསེར་གྱི་ཉ་མོར་འཆད་ཉན་གྱི་གསེར་གཤོག།

རྣམ་བཤད་ཟེར་སྟོང་འབར་བའི་གསེར་ཁྲབ་ཀྱིས་བརྒྱན་ཏེ། །
དཔྱོད་ལྡན་དགའ་མ་མགུ་བའི་འཁྲུག་རྩལ་ཞིག་ངོམ་མོ། །

འདིར་འབད་རྣམ་དཀར་ཆུ་ཀླུང་དལ་འབབ་ཀྱི་རྒྱུན་འདི། །
རང་གཞན་དགེ་རྩ་རྒྱ་མཚོའི་ངམ་གནག་དང་འདྲེས་ཏེ། །
འགྲོ་ཀུན་གདན་གྱི་མདུན་ན་འགྲུབ་འགྲུབ་ཀྱི་བར་དུ། །
དོན་གཉིས་ནོར་འཛིན་སྙིག་མོའི་མཛེས་རྒྱན་དུ་གྱུར་ཅིག །

ཅེས་<<འཇུག་པ་རྩ་འགྲེལ་>>དང་། <<དགོངས་པ་རབ་གསལ་>>སོགས་ཀྱི་དཀའ་གནད་གསལ་བར་བྱེད་པ་<<དབུ་མ་སུམ་འགྲེལ་>>ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི། གདན་ས་ཆེན་པོ་སེ་ར་ཐེག་ཆེན་གླིང་གི་ཡ་གྱལ་སེར་བྱེས་མཁས་སྙན་གྲྭ་ཚང་གི་སློབ་གཉེར་བ་ཏྲེ་ཧོར་མཁར་སྣང་བསོད་ནམས་དབང་ལྡན་ནམ། ཤཱཀྱའི་དགེ་སློང་ཡེ་ཤེས་བྱང་ཆུབ་ཀྱིས། ལྷ་དང་བཅས་པའི་མགོན་སྐྱབས་མཚུངས་བླ་མ་མཆིས་པ་༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་དོན་གྱི་སྣད་དུ་མཚན་ནས་སྨོས་ཏེ་བདག་གི་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་ངག་དབང་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་སྲིད་གསུམ་དབང་བསྒྱུར་མཚུངས་པ་མེད་པའི་སྡེ་དཔལ་བཟང་པོ་མཆོག་གི་ཞལ་སྔ་ནས་ལས། <<འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་>>དང་<<དགོངས་པ་རབ་གསལ་>>སྤྲགས་མའི་བཤད་ལུང་དང་། <<རྩ་ཤེ་>>དང་<<རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་

རྒྱ་མཚོའི་>>བཀའ་ཁྲིད། <<ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་>>དང་<<ལྷག་མཐོང་ཆེ་ཆུང་>>གི་བཀའ་ཁྲིད་སོགས་ལེགས་པར་ཐོབ་ཅིང་། ཆོས་ཀྱི་སྤྱན་ལྡན་མཁན་ཟུར་རིན་པོ་ཆེ་རྗེ་བཙུན་བློ་བཟང་ཚེ་རིང་མཆོག་ལས་<<ལེགས་བཤད་སྙིང་པོའི་>>ཁྲིད་དང་<<དབུ་མའི་སྤྱི་དོན་>>གྱི་དཔེ་ཁྲིད། དེ་བཞིན་སྐྱབས་རྗེ་མཁན་ཟུར་རིན་པོ་ཆེ་རྗེ་བཙུན་བློ་བཟང་དཔལ་ལྡན་མཆོག་ལས་ཀྱང་<<དབུ་མའི་སྤྱི་དོན་>>དཔེ་ཁྲིད་ཙུང་ཟད་དང་། སྐྱབས་རྗེ་ཆོས་ལྡན་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ལས་རྗེ་ཡབ་སྲས་གསུམ་དང་རྗེ་བཙུན་ཆོས་རྒྱན་པའི་<<གསུང་འབུམ་>>གྱི་ལྗགས་ལུང་ཐོབ་པས། དེའི་ནང་གི་དབུ་མའི་ཆོས་སྐོར་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལྗགས་ལུང་དང་། ཁྱད་པར་དུའང་ཆོས་ཀྱི་སྤྱན་ལྡན་ལྷ་རམས་དགེ་བཤེས་རྗེ་བཙུན་ཡ་མ་རིན་ཆེན་མཆོག་ལས་<<དབུ་མའི་སྤྱི་དོན་>>དང་<<དགོངས་པ་རབ་གསལ་>>གྱི་དཔེ་ཁྲིད་ལོ་བཞིའི་བར་དུ་ལེགས་པར་ཐོབ་པའི་བཀའ་དྲིན་ཕོ་ནས་གོང་མིང་པ་ཕྲན་གྱིས་རང་དང་སྐལ་མཉམ་གཞན་ལའང་ཙུང་ཟད་ཕན་རེ་དང་། རང་ཉིད་ཀྱང་ཚེ་རབས་ཀུན་ཏུ་གཞུང་བཟང་འདི་རྣམས་དང་འབྲལ་བ་མེད་པར་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་དང་འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ་བྱ་རྒྱུ་བྱུང་ན་ཅི་མ་རུང་སྙམ་སྟེ། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༧ ནས་ལོ་བཞིའི་རིང་དབུ་མ་བལྟས་སྐབས་རང་གི་བརྗེད་བྱང་ཚུལ་དུ་ཙུང་ཟད་རེ་བྲིས་པ་སྟེ། ༢༠༠༧་༣་༢༢ ཉིན་ནས་དངོས་སུ་འབྲི་འགོ་བཙུགས་ཤིང་། ༢༠༡༠ བོད་ཟླ་ ༡༠ ཚེས་ ༤ དང་། ཕྱི་ཟླ་

༡༡ ཚེས་ ༡༢ རེས་གཟའ་པ་སངས་བར་ཉིན་ཤས་རེའི་མཚམས་སུ་ཞུང་ཟད་རེ་བྲིས་པ་རྣམས་ ༢༠༡༥ ལོར་ལོ་རིམ་དང་པོའི་དགེ་ལུགས་རྒྱུགས་སྤྲོད་ཟིན་པ་དང་། དུས་སྟོང་བེད་སྤྱོད་དེ། རང་གིས་གློག་ཀླད་ནང་བཙུག་ཅིང་། ཕྱི་ཟླ་ ༡༡ ཚེས་ ༡༨ ཉིན་ནས་ལེགས་སྒྲིག་མང་ཙམ་བྱས་སོད། དེ་ནས་དགེ་ལུགས་རྒྱུགས་སྤྲོད་སོགས་བྱ་བ་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་དེ་ཐུར་ལུས། ༢༠༢༠་༣་༨ ཡས་མས་ནས་སླར་ཡང་འཕྲི་སྣོན་ལེགས་བཅོས་ཀྱི་རྩོམ་སྒྲིག་འགོ་བཙུགས་ཏེ། ༢༠༢༠་༦་༡༢ ཉིན་དངོས་གཞི་མཇུག་གྲུབ་པར་བགྱིས་ཀྱང་། འདི་ལ་མ་རྟོགས་ལོག་རྟོག་ཐེ་ཚོམ་གྱི་སྒོ་ནས་ཆད་ལྷག་ནོར་གསུམ་མང་དུ་ཡོད་པ་གདོན་མི་ཟ་བས། དཔྱོད་ལྡན་མཁས་པའི་ཚོགས་ལ་བཟོད་གསོལ་དང་འབྲེལ། འདིར་འབད་པའི་དགེ་བས་བདག་གཞན་མ་ལུས་པ་བཤེས་གཉེན་དམ་པའི་མགོན་གྱིས་དགྱེས་བཞིན་རྗེས་སུ་བཟུང་ནས་ས་ལམ་རིམ་བགྲོད་ཀྱིས་རྣམ་མཁྱེན་རྒྱལ་བའི་གོ་འཕང་མྱུར་དུ་ཐོབ་པ་དང་། རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཕྱོགས་དུས་གནས་སྐབས་ཀུན་ཏུ་དར་ཞིང་རྒྱས་པའི་རྒྱུར་འགྱུར་བར་ཤོག་ཅིག། ༎

དགེ་ལེགས་འཕེལ།།

ཨེ་མ་ཧོ།

ཞེས་པ་སངས་རྒྱས་རང་གིས་ཇི་ལྟར་གསུངས།

༄༅། །སྒྲོས་བྲལ་དབྱིངས་ལས་སྒྲོས་ཚིག་མེ་ཏོག་མཁའ་ལ་

གཏོར་བའི་སྒྲོས་བྲལ་གསུང་གིས་འགྲོ་བ་རྣམས། །

སྒྲོས་བྲལ་རྒྱ་མཚོར་སྒྲོས་པ་ཉེར་ཞི་དབྱེར་མེད་བསྡིམས་པའི་

སྒྲོས་བྲལ་མཛད་པའི་རླབས་ཟེར་དག །

སྒྲོས་བྲལ་རི་མོ་སྒྲོས་པའི་ལོ་རྒྱུས་བཀའ་བསྟན་གསུང་ན་སྒྲོས་

བྲལ་ཚུལ་དུ་གསལ་བ་ཡི། །

སྒྲོས་བྲལ་ཀུན་མཁྱེན་སྒྲོས་བྲལ་སྨྲ་བའི་ཟླ་མེད་མགོན་པོ་ཤཱཀྱ་

སེང་གེ་མཆོག་ལ་འདུད། །

སྒྲོས་བྲལ་ཚིག་གི་སྙིང་པོ་དག །

སྒྲོས་བྲལ་རྣམ་མང་བཀྲལ་མཛད་པའི། །

སྒྲོས་བྲལ་མཁས་མང་རྒྱ་མཚོའི་ཊུལ། །

སྒྲོས་བྲལ་སྐོ་གསུམ་གུས་པས་མཆོད། །

སྒྲོས་བྲལ་ཁུངས་ཀྱི་ཆུ་མགོ་གངས་རིའི་རང་མདངས་དང་། །
སྒྲོས་བྲལ་བརྒྱུད་པའི་ཆུ་རྒྱུན་ཡུན་རིང་འཕེལ་བ་ལས། །
སྒྲོས་བྲལ་བཤད་པ་ཤེལ་ཚོན་སྣ་ཚོགས་དོན་རྣམས་དང་། །
སྒྲོས་བྲལ་ཚིག་དོན་མང་པོར་འཇུག་པའི་ཚུལ་དག་དགོད། །

འདིར་དེང་དུས་ཀྱི་འགྲོས་དང་མཐུན་པར། སྒྲོས་བྲལ་ཞེས་པའི་ཚིག་དོན་ལ་ཅུང་ཟད་དཔྱད་པར་ཞུགས་སོ། །སྒྲོས་བྲལ་ཞེས་པའི་ཚིག་འདི་བཀའ་འགྱུར་བསྟན་འགྱུར་དང་། བོད་ཀྱི་མཁས་པ་མང་པོའི་གསུང་འབུམ་ཕྱོགས་སྒྲིག་གནང་བའི་<<ཨ་དར་ཤའི་>>ནང་དུ། ད་ལྟར་ཕྱི་ལོ་༢༠༡༨ ལོའི་ཕྱི་ཟླ་ ༡༠ ཚེས་ ༣༠ ཉིན་[6]གྲངས་ཀ་ ༡༢༣༠ འདུག། དེ་ལས་སྔ་ཚན་སིལ་བུར་གཏོར་ནས་རེ་རེ་བཞིན་བརྩིས་པས། གཤམ་གསལ་ལྟར་ཡིན།

1. འཇང་བཀའ་འགྱུར། ༦༨
2. སྡེ་དགེ་བཀའ་འགྱུར། ༦༧
3. སྡེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར། ༡༢༣

....

1. རྗེ་སྐམ་པོ་པའི་གསུང་། ༥༧

6 ཀུན་གསལ་མི་ཡོང་འདི་ནང་བཀའ་བསྟན་གསུང་འབུམ་དང་བཅས་པ་དུས་ནས་དུས་སུ་གསར་སྣོན་བྱེད་བཞིན་པ་ཡིན་པས། དུས་ཀྱི་དབང་གིས་གྲངས་ཀ་སོགས་ལའང་འགྱུར་བ་མང་ཙུང་འོང་སྲིད་མོད། གོང་ཚེས་ཉིན་བཅལ་བའི་འབྲས་བུ་ནི་དེ་ལྟར་ལགས་སོ། །

2. རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་། ༧༨

3. གོ་རམས་པའི་གསུང་། ༡༥༢

4. འཇུ་མི་ཕམ་པའི་གསུང་། ༣༠༢

5. ཀརྨ་པ་མི་བསྐྱོད་རྡོ་རྗེའི་གསུང་། ༥༢

6. རྗེ་བཙུན་ཏཱ་ར་ནཱ་ཐའི་གསུང་། ༣༧༢

ཡང་སྤྲོས་པ་དང་བྲལ་བ་ཞེས་པའི་ཚིག་གི་གྲངས་ནི་འདི་ལྟར། ཨ་དར་ཤའི་ནང་དུ་ལྟར་ཡོད་པའི་གྲངས་ཀ་ཁྱོན་བསྡོམས་ན། ༢༨༣ འདུག་ཅིང་། དེ་དག་ལས།

1. འཇང་བཀའ་འགྱུར། ༡༤

2. སྡེ་དགེ་བཀའ་འགྱུར། ༡༧

3. སྡེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར། ༡༡༣

……………………………………………………

1. རྗེ་སྒམ་པོ་པའི་གསུང་། ༡༠

2. རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་། ༨

3. གོ་རམས་པའི་གསུང་། ༡༨

4. འཇུ་མི་ཕམ་པའི་གསུང་། ༢༤

5. ཀརྨ་པ་མི་བསྐྱོད་རྡོ་རྗེའི་གསུང་། ༡༡

6. རྗེ་བཙུན་ཏཱ་ར་ནཱ་ཐའི་གསུང་། ༢༧

གོང་དུ་བཀོད་པའི་གྲངས་ཀ་དེ་དག་ལས་སྤྲོས་བྲལ་ལམ་སྤྲོས་པ་དང་བྲལ་བ་ཞེས་པའི་ཚིག་དེ་བཀའ་འགྱུར་ནང་ཇི་ཙམ་སྤྱོད་ཡོད་པ་དང་། དེ་ནས་བསྟན་འགྱུར་ནང་གྲངས་ཀ་ཇི་ཙམ་འཕེལ་བ་དང་། དེ་ནས་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་གསུང་ནང་ཇི་ཙམ་འཕེལ་ཡོད་པ་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས། མཁས་པ་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་རྣམས་ཀྱིས་ཚིག་དེ་གལ་གནད་ཆེ་ཆུང་ཇི་ཙམ་བཟུང་ཡོད་མེད་སོགས་ཀྱང་ཤུགས་ལས་རྟོགས་ནུས་པ་ཞིག་རེད་ལ། ད་དུང་ཚིག་རང་གི་ངོ་གདོང་ནས་སྤྱོད་ཚུལ་དང་གོ་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ཇི་ཙམ་ཡོད་པ་དང་། ཟབ་མོའི་དོན་ལ་འཇུག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཀྱང་། མཁས་པ་སོ་སོས་འགྲེལ་ཚུལ་ཇི་བྱུང་དང་། དེ་དག་སངས་རྒྱས་རང་གིས་གསུངས་པ་དང་མཐུན་མིན་སོགས་ཀྱང་བློ་གཟུ་བོས་དཔྱད་རྒྱུ་ཡོད་དམ་སྙམ་པ་ཞིག་བྱུང་མོད། མཐའ་དག་པ་ནི་རྫོངས་པ་བདག་ལྟ་བུ་ཞིག་གིས་བརྗོད་ག་ལ་ནུས།

དེ་ལྟར་ནའང་རེ་ཞིག་བཀའ་འགྱུར་ནང་སྤྲོས་པ་དང་བྲལ་བ་ཞེས་པའི་ཚིག་དེ་ཇི་ལྟར་སྤྱོད་པའི་སྐོར་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

༡) འཇང་བཀའ་འགྱུར་ནང་འབུམ་ལ་པོད་ ༡༨ ཡོད་པའི་ <<འབུམ་>>

བ་པ་ ལས། གསོལ་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། འོ་ན་གལ་ཏེ། དེ་ལྟར་དངོས་པོ་མཆིས་པས་དངོས་པོ་མཆིས་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར། དངོས་པོ་མ་མཆིས་པས་ཀྱང་དངོས་པོ་མ་མཆིས་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར། དངོས་པོ་མཆིས་པས་ཀྱང་དངོས་པོ་མཆིས་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར། དངོས་པོ་མ་མཆིས་པས་ཀྱང་དངོས་པོ་མ་མཆིས་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེའི་སླད་དུ་ཐོབ་པ་མ་མཆིས་ཤིང་། མངོན་པར་རྟོགས་པ་མ་མཆིས་པ་འམ། གཅིག་ཏུ་མི་འགྱུར་རམ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ༔ མངོན་པར་རྟོགས་པ་ནི། ཡོངས་སུ་མྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བཞི་པོས་མངོན་པར་བསྒྲུབ་པ་དེ་ལྟ་བུས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་འོ་ན། མངོན་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་མཆིས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། གང་ལ་དངོས་པོ་ཡང་མྱེད། དངོས་པོ་མྱེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟ་བུ་ནི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་སྟེ། དེ་ལ་སྦྱོར་བ་དེ་དག་མྱེད་པས། སྦྱོར་བ་མྱེད་ཅིང་། **སྦྱོར་བ་དང་བྲལ་བ་**ནི་མངོན་པར་རྟོགས་པའོ། །གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་སྦྱོར་བ་གང་ལགས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། གཟུགས་རྟག་ཅེས་བྱ་བ་འམ། མི་རྟག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་སྦྱོར་པའོ། །ཚོར་བ་རྟག་ཅེས་བྱ་བ་འམ་མི་རྟག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་བྱང་ཆུབ་

སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་སྦྱོར་བའོ། །ཞེས་འབྱུང་།

ལུང་ཚན་འདིར། མངོན་པར་རྟོགས་པ་ནི་ཁྱད་གཞི་དང་། དེ་ཉིད་མཐའ་མི་འདྲ་བ་བཞི་དང་བྲལ་ནའང་། ཡོངས་སུ་མེད་པའམ་གཏན་ནས་མེད་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལ་དངོས་པོའམ་དངོས་པོ་མེད་པའི་སྦྱོར་བ་དེ་དག་མེད་པའི་ཆ་ནས་སྦྱོར་བ་མེད་པའམ་སྦྱོར་བ་དང་བྲལ་བ་ཞེས་བཏགས་ཚུལ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་འང་སྦྱོར་བ་གང་ལགས་ཞེས་དྲིས་པའི་ལན་དུ། གཟུགས་སོགས་ཁྱད་གཞིའམ་ཆོས་ཅན་རྣམས་ལ་རྟག་མི་རྟག་ཏུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཉིད་ལ་སྦྱོར་བར་གསུངས་སོ། །

དེའང་ཚིག་ཟིན་ལ་གཟུགས་རྟག་ཅེས་བྱ་བའམ། གཟུགས་མི་རྟག་ཅེས་བྱ་བ་སྦྱོར་བ་ཡིན་པར་གསུངས་མོད། དགོངས་པ་ནི། གཟུགས་རྟག་མི་རྟག་ཏུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ལ་གོ་དགོས་ཏེ། གཞན་དུ་ན། དེའི་གོང་ཉིད་དུ་མངོན་རྟོགས་ཉིད་དངོས་པོ་སོགས་དང་བྲལ་ནའང་། ཡོངས་སུ་མེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་པར་གསུངས་པ་དང་ནང་འགལ་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་གནད་ཀ་འདི་ནི། རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་<<བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོའི་ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོ་>>དང་། <<ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་>>དང་། <<དགོངས་པ་རབ་གསལ་>>གསུམ་ཀར། དེ་གཉིས་ཡོད་མེད་ཀྱི་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་ནི་མིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་གསལ་ཞིང་རྒྱས་པར་གསུངས་ཏེ། མང་དུ་དོགས་

ཏེ་རེ་རེ་ནས་མ་དྲངས་སོ། །

༤) འཇང་བཀའ་འགྱུར་ནང་ཉི་ཁྲི་པོད་བཞི་ཡོད་པའི་ <<ཉི་ཁྲི་>> ང་པ་) ལས་ཀྱང་། དེ་བཞིན་འབྱུང་། དེ་ལྟར་ན། ལུང་ཚན་གོང་མ་དང་འདི་གཉིས་ལས་གསུངས་པའི་སྤྲོས་པ་དང་བྲལ་བ་ཞེས་པའི་བྲལ་རྒྱུའི་སྤྲོས་པ་ནི། དགག་བྱ་བདེན་གྲུབ་འཛིན་པའི་མངོན་ཞེན་ཉིད་ལ་བྱ་དགོས་པར་གྲུབ་བམ་སྙམ།

༥) འཇང་བཀའ་འགྱུར་ནང་ཤེས་རབ་ཁྲི་པ་པོད་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱི་མ་ <<ཤེས་རབ་ཁྲི་པ་>> ང་) ལས། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ཇི་ལྟར་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་ཤེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང་། འགག་པ་མེད་པ་དང་། ཆད་པ་མེད་པ་དང་། རྟག་པ་མེད་པ་དང་། དོན་གཅིག་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། དོན་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། འོང་བ་མེད་པ་དང་། འགྲོ་བ་མེད་པ་དང་། **སྤྲོས་པ་དང་བྲལ་བ་དང་།** ཞི་བར་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་ཏེ༑ དེ་ལྟར་ན་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འབྱུང་།

འདི་ནི་རྟེན་འབྱུང་འགག་སོགས་མཐའ་བརྒྱད་དང་བྲལ་བ་ལ་སྤྲོས་པ་དང་བྲལ་བར་བསྟན་པ་སྟེ། དོན་དེ་ཉིད་དཔལ་མགོན་

འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཞབས་ཀྱིས་<<རྩ་བ་ཤེས་རབ་>>ཀྱི་མཆོད་བརྗོད་དུ༔ གང་གིས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་། །འགག་པ་མེད་པ་སྐྱེ་མེད་པ༔ ༔ནས། སྤྲོས་པ་ཉེར་ཞི་ཞི་བསྟན་པ། །རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་སྨྲ་རྣམས་ཀྱི། །དམ་པ་དེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བསྟན་ལ། དེའང་ཁྱད་གཞི་རྟེན་འབྱུང་དེ་ཉིད་ཁྱད་ཆོས་མཐའ་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་དང་བྲལ་བ་ནི་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གི་ཆོས་ཉིད་གཟིགས་པའི་གཟིགས་ངོར་སྣང་དགོས་པ་ཡིན་གྱི། ཐ་སྙད་དུ་དེ་ལྟར་མིན་ཞེས་པ་ཡིན་ཏེ། དཔལ་ལྡན་ཟླ་བའི་ཞབས་ཀྱིས་<<ཚིག་གསལ་>>[7]ལས། དེ་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཀུན་རྫོབ་པ་དེ་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་ལྟོས་ནས་འདི་ལ་འགག་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ནས། འདི་ལ་དོན་གཅིག་པུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་འགག་པ་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་ཁྱད་པར་བརྒྱད་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་དེ། ཞེས་དང་། ཡང་<<དེ་ཉིད་>>[8]ལས། དེ་ལ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་དག་བསྟན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་མ་རིག་པའི་རབ་རིབ་དང་བྲལ་བ་དག་གི་ཡེ་ཤེས་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡུལ་གྱི་རང་བཞིན་ལ་ལྟོས་ནས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། མ་རིག་པའི་རབ་རིབ་ཀྱིས་བློ་གྲོས་ཀྱི་མིག་ཉམས་པར་བྱས་པ་

7 སྡེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར། དབུ་མ་འ་པ། སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་ཚིག་གསལ། ༩ན་༦།
8 སྡེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར། དབུ་མ་འ་པ། སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་ཚིག་གསལ། ༡༢ན་༢།

དག་གི་ཤེས་པའི་ཡུལ་ལ་ལྟོས་ནས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་རྩ་འཇུག་གི་རྣམ་བཤད་གཉིས་ཀར་ཡང་ལུང་དེ་དྲངས་ནས་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གིས་ཆོས་ཉིད་གཟིགས་པའི་གཟིགས་ངོར་འགག་སོགས་བྲལ་བའི་དོན་དུ་གསལ་བར་བཀྲལ་ཏོ། །

དེ་ལྟར་ན། ལུང་ཚན་འདིའི་སྤྲོས་པ་དང་བྲལ་བ་ཞེས་པའི་བྲལ་རྒྱུའི་སྤྲོས་པ་ནི། ཀུན་རྫོབ་པའི་ཆོས་ལ་བྱ་དགོས་པར་བབ་བོ། །

༥) འཕགས་པ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡུལ་ལ་འཇུག་པའི་ཡེ་ཤེས་སྣང་བའི་རྒྱན་ཅེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། མདོ་སྡེ། ག) ལས།

འཇམ་དཔལ་དེ་བཞིན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱང་རྟོག་པར་མི་བྱེད། རྣམ་པར་རྟོག་པར་མི་བྱེད། སེམས་པར་མི་བྱེད། རྣམ་པར་སེམས་པར་མི་བྱེད་དེ། འཇམ་དཔལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་སེམས་དང་ཡིད་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་བྲལ་བ། མ་སྐྱེས་པ་མ་འགགས་པ། མཚན་ཉིད་མེད་པ། མཚན་ཉིད་དང་བྲལ་བ། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་མེད་པ། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་བྲལ་བ། **སྤྲོས་པ་མེད་པ། སྤྲོས་པ་དང་བྲལ་བ།** ཡོངས་སུ་གདུང་བ་མེད་པ། ཡོངས་སུ་གདུང་བ་དང་བྲལ་བ། ཚུ་རོལ་ན་གནས་པ་མ་ཡིན། ཕ་རོལ་ན་གནས་པ་མ་ཡིན། མཐོ་བ་མ་ཡིན། དམའ་བ་མ་ཡིན། བཅིངས་པ་མ་ཡིན། གྲོལ་བ་མ་ཡིན། ཤེས་པ་དང་ལྡན་པ་

མ་ཡིན། ཞེས་པ་དང་མི་ལྡན་པ་མ་ཡིན། ཉོན་མོངས་པ་དང་བཅས་པ་མ་ཡིན། ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་མ་ཡིན། བདེན་པར་གསུང་བ་མ་ཡིན། བརྫུན་པར་གསུང་བ་མ་ཡིན། ཚུལ་རོལ་མ་ཡིན། ཕ་རོལ་མ་ཡིན། འགྲམ་ན་མ་ཡིན། གཞོང་ན་མ་ཡིན། ཐང་ལ་མ་ཡིན། ཆུ་བོ་ན་མ་ཡིན། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མ་ཡིན། ཐམས་ཅད་མི་མཁྱེན་པ་མ་ཡིན། རྟོག་གེ་མ་ཡིན། རྟོག་གེ་མེད་པ་མ་ཡིན། སྤྱོད་པ་མ་ཡིན། སྤྱོད་པ་མེད་པ་མ་ཡིན། ཀུན་ཏུ་འབྱུང་བ་མ་ཡིན། ཀུན་ཏུ་མི་འབྱུང་བ་མ་ཡིན། དྲན་པ་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན། དྲན་པ་དང་མི་ལྡན་པ་མ་ཡིན། སེམས་པ་མ་ཡིན། སེམས་པ་མེད་པ་མ་ཡིན། ཡིད་མ་ཡིན། ཡིད་མེད་པ་མ་ཡིན། བྲ་སྐད་མ་ཡིན། བྲ་སྐད་མེད་པ་མ་ཡིན། མིང་མ་ཡིན། མིང་མེད་པ་མ་ཡིན། གཟུགས་མ་ཡིན། གཟུགས་མེད་པ་མ་ཡིན། བརྗོད་པ་མ་ཡིན། བརྗོད་དུ་མེད་པ་མ་ཡིན། གདགས་པ་མ་ཡིན། གདགས་སུ་མེད་པ་མ་ཡིན། བལྟར་སྣང་བ་མ་ཡིན། བལྟར་མི་སྣང་བ་མ་ཡིན། ཚུལ་མ་ཡིན། ཚུལ་མེད་པ་མ་ཡིན། ལམ་སྟོན་པ་མ་ཡིན། ལམ་མི་སྟོན་པ་མ་ཡིན། འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་མ་ཡིན། འབྲས་བུ་མ་ཐོབ་པ་མ་ཡིན། རྟོག་པ་མ་ཡིན། རྟོག་པ་མེད་པ་མ་ཡིན། རྟོག་པ་དང་བྲལ་བ་མ་ཡིན། རྟོག་པ་དང་མ་བྲལ་བ་མ་ཡིན་མོད་ཀྱི། འཇམ་དཔལ། འོན་ཀྱང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱིས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འོད་ཟེར་དག་ནི་ཁམས་གསུམ་པོ་དེ་དག་ཏུ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་

མཐའ་དང་དབུས་མེད་པ་དག་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པའི་འོད་ཟེར་གྱི་སྣང་བ་དག་གཏོང་བར་མཛད་ཅིང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འོད་ཟེར་བཏང་བ་དག་གིས་ཀྱང་དང་པོ་ཁོ་ནར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལྷག་པའི་བསམ་པའི་རིའི་དབང་པོའི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ལྟ་བུ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱི་ལུས་ལ་འབབ་པར་འགྱུར་རོ།། དེའི་འོག་ཏུ་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ལུས་ལ་འབབ་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་འོག་ཏུ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ལུས་ལ་འབབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་འབྱུང་།

ལུང་ཚན་འདིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་གཉིས་ཆོས་དུ་མ་དང་བྲལ་བར་བསྟན་པས། དེའང་ཆོས་ཉིད་གཟིགས་ངོར་ཕར་ཚུར་དང་། བཅིངས་གྲོལ། མཐོ་དམན། ཤེས་པ་དང་ལྡན་མི་ལྡན་སོགས་ཀྱི་གཉིས་ཆོས་དུ་མ་མེད་པའི་དོན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན། མདོ་དེའི་ཚིག་གོང་འོག་ལ་བརྟགས་ན། འདིར་སྤྲོས་བྲལ་གྱི་བྲལ་རྒྱུའི་སྤྲོས་པའང་གཉིས་ཆོས་ལ་བྱ་དགོས་པ་འདྲ་སྙམ་ཡང་། གཟུར་གནས་མཁས་པ་དག་གིས་དཔྱད་པར་ཞུ།

༥) ཡང་གོང་གི་<<མདོ་དེ་ཉིད་>>ལས། འཇམ་དཔལ། སྟོང་པ་ཉིད་ནི་དག་པའོ། །མཚན་མ་མེད་པ་ནི་དྲི་མ་མེད་པའོ། །སྨོན་པ་མེད་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའོ། །སྐྱེ་བ་མེད་པ་ནི་དག་པའོ། །མངོན་

པར་འདུ་བྱ་བ་མེད་པ་ནི་དྲི་མ་མེད་པའོ། །འབྱུང་བ་མེད་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའོ། །རང་བཞིན་ནི་དག་པའོ། །ཡོངས་སུ་དག་པ་ནི་དྲི་མ་མེད་པའོ། །འོད་གསལ་བ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའོ། །སྤྲོས་པ་མེད་པ་ནི་དག་པའོ། །སྤྲོས་པ་དང་བྲལ་བ་ནི་དྲི་མ་མེད་པའོ། །སྤྲོས་པ་ཉེ་བར་ཞི་བ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའོ། །དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་དག་པའོ། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ནི་དྲི་མ་མེད་པའོ། །ཡང་དག་པའི་མཐའ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའོ། །ནམ་མཁའ་ནི་དག་པའོ། །བར་སྣང་ནི་དྲི་མ་མེད་པའོ། །ནམ་མཁའ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའོ། །ནང་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ནི་དག་པའོ། །ཕྱི་རོལ་ཏུ་རྒྱུ་བ་མེད་པ་ནི་དྲི་མ་མེད་པའོ། །ཕྱི་ནང་དམིགས་སུ་མེད་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའོ། །ཕུང་པོ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ནི་དག་པའོ། །ཁམས་རང་བཞིན་མེད་པ་ནི་དྲི་མ་མེད་པའོ། །སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་སྤོང་བ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའོ། །འདས་པ་ལ་ཟད་པར་ཤེས་པ་ནི་དག་པའོ། །མ་འོངས་པ་ལ་མི་སྐྱེ་བར་ཤེས་པ་ནི་དྲི་མ་མེད་པའོ། །ད་ལྟར་བྱུང་བ་ལ་ཆོས་གནས་པར་ཤེས་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའོ། ། འཇམ་དཔལ་དེ་ལྟར་དག་པ་དང་དྲི་མ་མེད་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་ནི་གནས་གཅིག་ཏུ་ཡང་དག་པར་འདུས་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ་ཞི་བའི་གནས་སུའོ། །ཞི་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རབ་ཏུ་ཞི་བ་ཡིན་ནོ། །རབ་ཏུ་ཞི་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཉེ་བར་ཞི་བ་ཡིན་ནོ། །ཉེ་བར་ཞི་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཉེ་བར་ཞི་བར་གྱུར་

པ་ཡིན་ནོ། །ཉེ་བར་ཞི་བར་གྱུར་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཐུབ་པ་ཞེས་བྱའོ། །འཇམ་དཔལ་དེ་ལྟར་ན་ནམ་མཁའ་ཇི་ལྟ་བར་བྱང་ཆུབ་ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ། །བྱང་ཆུབ་ཇི་ལྟ་བར་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ། །ཆོས་རྣམས་ཇི་ལྟ་བར་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ། །སེམས་ཅན་རྣམས་ཇི་ལྟ་བར་ཞིང་རྣམས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ། །ཞིང་རྣམས་ཇི་ལྟ་བར་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །འཇམ་དཔལ་དེའི་ཕྱིར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དང་མཉམ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། མཐར་ཐུག་པར་གྱུར་པའི་ཕྱིར་གཉེན་པོ་མེད་པ་ཡིན་ལ། གཉེན་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར་གཟོད་མ་ནས་དག་པ་དང་། གཟོད་མ་ནས་དྲི་མ་མེད་པ་དང་། གཟོད་མ་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །འཇམ་དཔལ་དེ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་དེ་ལྟར་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཁམས་ལ་གཟིགས་པ་ནི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་དག་པ་དྲི་མ་མེད་པ་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པས་རྣམ་པར་རོལ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་འབྱུང་།

མདོ་ཚན་འདིས། ༡ དག་པ་དང་། ༢ དྲི་མ་མེད་པ་དང་། ༣ ཉོན་མོངས་མེད་པ་གསུམ་པོ་རིམ་བཞིན་གསུམ་ཚན་མང་པོ་དང་སྦྱར་ཏེ་བཤད་པ་མཛད་པ་སྟེ། ༡ སྟོང་ཉིད་མཚན་མེད་སྨོན་མེད་གསུམ་དང་། ༢ སྐྱེ་བ་སོགས་དུས་གསུམ་དང་། ༣ རང་བཞིན་ཡོངས་དག

འོད་གསལ་གསུམ་དང་། ༤ སྨོན་མེད་སྨོན་བྲལ་སྨོན་པ་ཉེར་ཞི་གསུམ་དང་། ༥ དེ་བཞིན་ཉིད་ཆོས་དབྱིངས་ཡང་དག་མཐའ་གསུམ་དང་། ༦ ནམ་མཁའ་བར་སྣང་ནམ་མཁའ་གསུམ་དང་། ༧ ནང་ཡོངས་ཤེས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་རྒྱུ་བ་མེད་པ་ཕྱི་ནང་དམིགས་མེད་གསུམ་དང་། ༨ ཐུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་གསུམ་དང་། ༩ དུས་གསུམ་ལ་ཟད་མི་སྐྱེ་གནས་པར་ཤེས་པ་གསུམ་བཅས་ཀྱི་གསུམ་ཚན་རྣམས་ལ་རིམ་བཞིན་དག་པ་དྲི་མ་མེད་པ་ཉོན་མོངས་མེད་པ་གསུམ་རེ་སྦྱར་ཏེ་གསུངས་མཐར། གསུམ་པོ་དེ་དག་ཀྱང་ཞི་བ་མྱང་འདས་སུ་འདུས་ལ། ཞི་བ་མྱང་འདས་ལྟར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མཉམ་པར་གསུངས་པས། དེ་ནི་<<མངོན་རྟོགས་རྒྱན་>>ལས། སྲིད་དང་ཞི་བ་མཉམ་ཉིད་དང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་དང་མཐུན་པར། སྲིད་ཞི་བདེན་སྟོང་རོ་གཅིག་པར་བསྟན་འདུག་སྙམ་ཞིང་། གསུམ་ཚན་བཞི་པ་སྨོན་མེད་སྨོན་བྲལ་སྨོན་པ་ཉེར་ཞི་གསུམ་པོའང་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་མྱང་འདས་ལ་བྱ་ཊུང་ངམ་སྙམ་ཡང་། མཐའ་མི་ཆོད་པས་བློ་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་དཔྱད་པར་བྱའོ། །

༦) <<འཕགས་པ་ལང་ཀར་གཤེགས་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ།>>མདོ་སྡེ། ཙ) ལས། བློ་གྲོས་ཆེན་པོ་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྒྱུ་ཞིང་འཇུག་པ་དེ་ལྟར་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་ས་ལ་རབ་ཏུ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་མ་གཏོགས་པར་

གཞན་ཉན་ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་དང་། སྣ་ཚོགས་ཅན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀོང་དུ་ཆུད་པའམ། ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཀྱང་རྟོགས་པར་བླ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །བློ་གྲོས་ཆེན་པོ་གཞན་དུ་ན་སའི་མཚན་ཉིད་དང་། ཤེས་རབ་དང་། ཡེ་ཤེས་ལ་མཁས་ཤིང་། ཚིག་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་ལ་རྣམ་པར་གདོན་མི་ཟ་བ་རྒྱལ་བ་རྣམས་ལ་མཐའ་ཡས་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་བསགས་པ། རང་**གི་སེམས་སྣང་བ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྨོན་པ་དང་བྲལ་བ།** ནགས་ཚལ་སྟུག་པོ་དང་། ཕུག་དང་ཤིང་ཁྲོད་ན་གནས་ཤིང་། རྣལ་འབྱོར་རབ་དང་འབྲིང་དང་ཐ་མ་ལ་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱིས་རང་གི་སེམས་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྣང་བའི་རྒྱུད་མཐོང་བ་དང་། ཞིང་མཐའ་ཡས་པའི་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་དབང་བསྐུར་བ་དང་། དབང་དང་སྟོབས་དང་། མངོན་པར་ཤེས་པ་དང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་རྣམས་ཀྱང་ཐོབ་པར་ནུས་སོ༎ ༈བློ་གྲོས་ཆེན་པོ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་སྐྱེ་བོ་ལ་རི་མོར་བྱས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སེམས་དང་། ཡིད་དང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རང་གི་སེམས་སྣང་བའི་རང་བཞིན་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་འཁོར་བ་སྲིད་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས་དང་། སྲིད་པ་དང་། མི་ཤེས་པའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་ལས་རྒལ་བར་ནུས་སོ། །བློ་གྲོས་ཆེན་པོ་དེའི་ཕྱིར་རྣལ་འབྱོར་ཅན་གྱིས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་སྐྱེ་བོ་དང་བསྟེན་པའི་ནན་ཏན་བརྩམ་པར་བྱའོ། །ཞེས་འབྱུང་། མདོ་ཚན་འདིར་སྨོན་བྲལ་གྱི་སྨོན་པ་

ཞི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལ་གོ་དགོས་པར་འདུག་སྙམ།

༧) གོང་གི་<<ལང་གཤེགས་>>དེ་ཉིད་ལས། བློ་གྲོས་ཆེན་པོ་དེ་ལྟར་ཤིན་དུ་སྦྲ་བའི་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་མཐར་ཐུག་པར་རྟོགས་པ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་། ས་ལ་རབ་ཏུ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་མ་གཏོགས་པར་གཞན་ཉན་ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་དང་། མུ་སྟེགས་ཅན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཀྱང་རྟོགས་པར་མི་ནུས་སོ། །གཞན་དུ་ན་སའི་མཚན་ཉིད་དང་། ཤེས་རབ་དང་། ཡེ་ཤེས་དང་། ཐབས་ལ་མཁས་པ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་དག་ཚིག་གི་དོན་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ལ་རྣམ་པར་གདོན་མི་ཟ་བ་རྒྱལ་བ་མཐའ་ཡས་པ་རྣམས་ལས་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཡོངས་སུ་བསགས་པ་དང་། **རང་གི་སེམས་སྣང་བ་ལ་རྣམ་པར་རྟོགས་པའི་སྒྲོས་པ་དང་བྲལ་བ་**རི་དང་ནགས་ཚལ་སྟུག་པོ་དང་། ཤིང་ཁྲོད་ན་གནས་ཤིང་རྣལ་འབྱོར་ཐ་མ་དང་། འབྲིང་དང་། རབ་ཏུ་བསྒོམས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རང་གི་སེམས་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་རྒྱུད་མཐོང་བ་དང་། ཞིང་ཚད་མེད་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་དབང་བསྐུར་བ་དང་། དབང་དང་སྟོབས་དང་། མངོན་པར་ཤེས་པ་དང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྲས་ཀྱི་འཁོར་རྣམས་ཀྱང་འཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ། དེས་སེམས་དང་། ཡིད་

དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། རང་གི་སེམས་སྣང་བའི་རང་བཞིན་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་སྤྲོས་པའི་མཚན་ཉིད་རིག་ཅིང་འཁོར་བ་སྲིད་པའི་རྒྱ་མཚོ་དང་། ལས་དང་། སྲིད་པ་དང་། མི་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུ་ལས་རྒྱལ་བར་ནུས་སོ། །དེ་ལྟ་བས་ན། བློ་གྲོས་ཆེན་པོ་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱིས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་རྒྱལ་བ་རྣམས་ལ་བསྟེན་པར་བྱའོ། །ཞེས་ཀྱང་འབྱུང་ངོ་། ཕལ་ཆེར་གོང་དང་གཅིག་མཚུངས་སུ་འདུག།

༢) <<**འཕགས་པ་ལྷའི་བུ་རབ་རྩལ་སེམས་ཀྱིས་ཞུས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ།**>> **མདོ་སྡེ། བ)** ལས། ཆོས་འདི་ནི་སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་བླང་བ་མེད་པ་དང་། དོར་བ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་འདི་ནི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་ཡང་དག་པར་གནོན་བའི་ཕྱིར་གནས་པ་མེད་པར་གནས་པ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་འདི་ནི་ཡང་དག་པར་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་དབྱེར་མེད་པ་ཡིན་ནོ། **།ཆོས་འདི་ནི་སྤྲོས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་རབ་ཏུ་སྤྱོད་པ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་འདི་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཕྱིར་སྤྲོས་པ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་ནོ།** །ཆོས་འདི་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་ཉེ་བར་ཞི་བ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་འདི་ནི་ཕས་ཀྱི་རྒོལ་བ་ཐམས་ཅད་ངེས་པར་བཅོམ་པའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འབྱུང་།

མདོ་ཚན་འདིའི་དོན་ལུགས་ལྡོག་ཏུ་འགྲེལ་ན་གོ་བདེ་བར་སྣང

བས། ཕས་ཀྱི་རྒོལ་བ་སྡེ་ལྔ་བ་ངན་པ་ཐམས་ཅད་སྤྲངས་པས་ན། རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་འདྲའི་ལྔ་ངན་གྱི་རྣམ་རྟོག་དང་བྲལ་བའི་ཆ་ནས་ཉེ་བར་ཞི་བ་ཡིན་པ་དང་། དགག་བྱ་རང་བཞིན་གྱིས་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཆ་ནས་སྤྲོས་པ་དང་བྲལ་བ་དང་། སྤྲོས་པ་དང་བྲལ་བ་སྟེ་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པས། རབ་ཏུ་སྤྱོད་པ་སྟེ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པར་མི་རིགས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན། འདིར་སྤྲོས་བྲལ་ཞེས་པའི་བྲལ་རྒྱུའི་སྤྲོས་པ་ནི། དགག་བྱ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་རང་ལ་བྱ་དགོས་པར་འདུག་སྙམ།

(༩) <<འཕགས་པ་ལྷའི་བུ་རབ་རྩལ་སེམས་ཀྱིས་ཞུས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། >> མདོ་སྡེ། བ) ལས། ལྷའི་བུས་སྨྲས་པ། འཇམ་དཔལ་གཉིས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གང་། གཉིས་སུ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གང་། འཇམ་དཔལ་གྱིས་སྨྲས་པ། ལྷའི་བུ་འདོད་ཆགས་དང་། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱེད་པ་དེ་ནི་གཉིས་སོ། འདོད་ཆགས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི་གཉིས་སུ་མེད་པའོ། །ཞེ་སྡང་དང་། ཞེ་སྡང་མེད་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་གཉིས་སོ། །ཞེ་སྡང་གི་རང་བཞིན་ནི་གཉིས་སུ་མེད་པའོ། །གཏི་མུག་དང་། གཏི་མུག་མེད་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་གཉིས་སོ། །གཏི་མུག་གི་རང་བཞིན་ནི་གཉིས་སུ་མེད་པའོ། །ཉོན་མོངས་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་མེད་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་གཉིས་སོ། །ཉོན་མོངས་པའི་རང་བཞིན་ནི་

གཉིས་སུ་མེད་པའོ། །བདག་དང་བདག་མེད་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་གཉིས་སོ༔ ༔བདག་གི་རང་བཞིན་ནི་གཉིས་སུ་མེད་པའོ། །ལྷའི་བུས་སྨྲས་པ༔ འཇམ་དཔལ་བདག་གི་རང་བཞིན་གང་ཡིན། འཇམ་དཔལ་གྱིས་སྨྲས་པ། ལྷའི་བུ་བདག་གི་རང་བཞིན་ནི་གཟོད་མ་ནས་དག་པའི་ཕྱིར་བདག་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། ། བདག་གི་རང་བཞིན་ནི་གཟོད་མ་ནས་དག་པའི་ཕྱིར་གཟོད་མ་ནས་དབེན་པ་ཉིད་དང་། གཟོད་མ་ནས་མ་སྐྱེས་པ་ཉིད་དང་། གཟོད་མ་ནས་མ་བྱུང་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ། ། ལྷའི་བུས་སྨྲས་པ། འཇམ་དཔལ་ཅིའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་ཞེས་བྱ། འཇམ་དཔལ་གྱིས་སྨྲས་པ། ལྷའི་བུ་དེ་ནི་འགྱུར་བ་མེད་པས་དེའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ནི་གཟོད་མ་ཉིད་ནས་གསལ་ཞིང་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པས་དེའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ནི། ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱིས་མཉམ་ཞིང་ཚད་མེད་པས་དེའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་ཞེས་བྱའོ། །**དེ་ནི་སྤྲོས་པ་དང་བྲལ་བ་དང་།** དེ་ནི་རྒྱུ་བ་དང་བྲལ་བ་དང་། དེ་ནི་འོད་གསལ་བས་དེའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ནི་བླང་བ་མེད་པ་དང་དོར་བ་མེད་པས་དེའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་ཞེས་བྱའོ། །ལྷའི་བུས་སྨྲས་པ། འཇམ་དཔལ། རང་བཞིན་མི་ཤེས་པ་དག་གང་ཡིན། འཇམ་དཔལ་གྱིས་སྨྲས་པ། ལྷའི་བུ་གང་དག་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་མི་ཤེས་པ་དག་གོ། ལྷའི་བུས་སྨྲས་པ། འཇམ་དཔལ་རང་བཞིན་ཤེས་པ་དག་གང་ཡིན། འཇམ་དཔལ་གྱིས་སྨྲས་པ། ལྷའི་བུ་གང་དག་དེ་དག་

གི་རང་བཞིན་ཤེས་པ་དག་གོ། ཞེས་འབྱུང་།

མདོ་ཚན་འདིས། དུག་གསུམ་ཉོན་མོངས་བདག་དང་བཅས་པ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཚུལ་གསུངས་ཏེ། ལྷའི་བུས་འཇམ་དཔལ་ལ་བདག་གི་རང་བཞིན་གང་ཡིན་དྲིས་པ་ལ། བདག་གི་རང་བཞིན་ནི་གཟོད་མ་ནས་དག་པའི་ཆ་ནས་བདག་མེད་པ་ཡིན་པ་དང་། གཟོད་མ་ནས་དབེན་པ་ཉིད་དང་། གཟོད་མ་ནས་མ་སྐྱེས་པ་དང་། གཟོད་མ་ནས་མ་བྱུང་བ་ཡིན་པར་གསུངས། ཡང་དེ་ལ་རང་བཞིན་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་དྲིས་པའི་ལན་དུ། ཁྱད་ཆོས་བདུན་དང་ལྡན་པའི་སྒོ་ནས་རང་བཞིན་ཞེས་བརྗོད་པར་གསུངས་ཏེ། བདུན་ནི། ༡ འགྱུར་བ་མེད་པ། ༢ གཟོད་མ་ནས་གསལ་ཞིང་ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་པ། ༣ ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་ཞིང་ཚད་མེད་པ། ༤ སྤྲོས་པ་དང་བྲལ་བ། ༥ རྒྱུ་བ་དང་བྲལ་བ། ༦ འོད་གསལ་བ། ༧ སྣང་དོར་མེད་པ་བཅས་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་དེ་ཤེས་མི་ཤེས་ཀྱིས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཤེས་མི་ཤེས་སུ་འཇོག་པར་གསུངས།

དེས་ན། བདག་གི་རང་བཞིན་ནི་བདག་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་པ་དང་། བདག་མེད་དེ་ཉིད་འགྱུར་མེད་སོགས་ཁྱད་ཆོས་བདུན་ལྡན་ཡིན་པས། སྐབས་འདིར་སྤྲོས་པ་དང་བྲལ་བའི་སྤྲོས་བྲལ་ནི། ཀུན་རྫོབ་དང་གཉིས་ཆོས་དང་དགག་བྱའི་སྤྲོས་པ་གསུམ་ཀ་ལ་འཇོག་ཚོག་གམ་སྙམ་སྟེ། ཁྱད་གཞི་བདག་གི་སྟེང་གི་བདག་མེད་དེ་ཉིད་ཡུལ་གྱི་ལྟ

བའམ་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པས། སྟོང་ཉིད་ནི་སྒོམ་པ་དེ་དག་དང་བྲལ་བས་སོ༎ ༎དེ་ལྟར་ནའང་གཟུར་གནས་མཁས་པ་དག་གིས་དཔྱད་པར་ཞུ།

༡༠) **<<སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྲི་སྡོད་ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་པ་ཚར་གཅོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། >> མདོ་སྡེ ཛ)** ལས། འདུས་མ་བྱས་པ་དང་། འབྱུང་བ་མེད་པ་དང་། འགག་པ་མེད་པ་གསུམ་དང་། བདག་པོ་མེད་པ་བརྒྱད་དང་། རང་བཞིན་མེད་པ་དྲུག་དང་། རང་བཞིན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་བདུན་དང་། རང་བཞིན་སྟོང་པ་བརྒྱད་དང་། འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ཡིད་ཆེས་པ་དགུ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཆོས་བསྟན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། ཆེས་ངོ་མཚར་ཡིན་ནོ༎ ༎དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཤཱ་རིའི་བུ་ཆོས་འདི་དག་ནི་མཚན་ཉིད་མེད་པ་དང་། མཚན་ཉིད་སྤངས་པ་དང་། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་མེད་པ་དང་། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། རྩོལ་བ་མེད་པ་དང་། འོང་བ་མེད་པ་དང་། འགྲོ་བ་མེད་པ་དང་། བཀོད་པ་མེད་པ་དང་། སྒོམ་པ་མེད་པ་དང་། སྒོམ་པ་དང་བྲལ་བ་དང་། གདུང་བ་མེད་པ་དང་། གདུང་བ་དང་བྲལ་བ་དང་། ཕ་རོལ་མེད་པ་དང་། ཚུ་རོལ་མེད་པ་དང་། འགྲམ་མེད་པ་དང་། འགྲམ་མ་ཡིན་པ་མེད་པ་དང་། གཞོང་མེད་པ་དང་། ཐང་མེད་པ་དང་། ཆུ་བོ་མེད་པ་དང་། ཆུ་བོ་མ་ཡིན་པ་མེད་པ་དང་། གྲོལ་བ་མེད་པ་དང་།

རྣམ་པར་གྲོལ་བ་མེད་པ་དང་། རྟོགས་པ་མེད་པ་དང་། རྣམ་པར་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་པ་མེད་པ་དང་། རབ་ཏུ་རྣམ་པར་རྟོགས་པ་མེད་པ་དང་། རྟོགས་པའི་དྲུ་བ་མེད་པ་དང་། ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མེད་པ་དང་། ཚད་མར་གཟུང་བར་བྱ་བ་མེད་པ་དང་། བརྟག་པར་བྱ་བ་མེད་པ་དང་། རྟོག་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་མེད་པ་དང་། རྒྱུ་བ་མེད་པ་དང་། ཀུན་དུ་རྒྱུ་བ་མེད་པ་དང་། སྒྲ་མ་ཡིན་པ་མེད་པ་དང་། ཚིག་རྩུབ་པོ་མེད་པ་དང་། དྲན་པ་མེད་པ་དང་། དྲན་པ་ཚར་གཅད་པ་དང་། སེམས་པ་མེད་པ་དང་། སེམས་ཚར་གཅད་པ་དང་། ཡིད་མེད་པ་དང་། ཡིད་ཚར་བཅད་པ་མེད་པ་དང་། ཐར་པ་མེད་པ་དང་། རྣམ་པར་ཐར་པ་མེད་པ་དང་། བརྫུན་མེད་པ་དང་། བརྫུན་གྱི་ཆོས་མེད་པ་དང་། ཀུན་དུ་སླུ་བ་མེད་པ་དང་། ཀུན་དུ་སླུ་བའི་ཆོས་མེད་པ་དང་། ཀུན་དུ་སླུ་བའི་དྲུ་བ་མེད་པ་དང་། མིང་མེད་པ་དང་། མཚན་མ་མེད་པ་དང་། ཐ་སྙད་མེད་པ་དང་། ཐ་སྙད་མ་ཡིན་པ་མེད་པ་དང་། བཏགས་པ་མེད་པ་དང་། བཏགས་པ་མ་ཡིན་པ་མེད་པ་དང་། མཐར་ཕྱིན་པ་མེད་པ་དང་། མཐར་ཕྱིན་པ་མ་ཡིན་པ་མེད་པ་དང་། འདྲེན་པར་བྱེད་པ་མེད་པ་དང་། ལམ་མེད་པ་དང་། ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་དང་། བྲལ་བ་མེད་པ་དང་། རྟོགས་པ་དང་བྲལ་བ་དང་། རྟོག་པ་མེད་པ་དང་། མི་རྟོག་པ་དང་། ཡོངས་སུ་མི་རྟོག་པ་དང་། ཀུན་དུ་མི་རྟོག

པ་དང་། རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པ་དང་། འདྲིས་པ་མེད་པ་དང་། འཛིན་པ་མེད་པ་དང་། ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་མེད་པ་དང་། གཟུང་བ་མེད་པ་དང་། ཡོངས་སུ་གཟུང་བར་བྱ་བ་མེད་པ་དང་། ཐོབ་པ་མེད་པ་དང་། ཐོབ་པར་བྱ་བ་མེད་པ་དང་། བདེན་པ་བསལ་བ་དང་། འདོད་ཆགས་བསལ་བ་དང་། ཞེ་སྡང་བསལ་བ་དང་། གཏི་མུག་བསལ་བ་དང་། བདེན་པ་མེད་པ་དང་། བརྫུན་པ་མེད་པ་དང་། རྟག་པ་མེད་པ་དང་། མི་རྟག་པ་མེད་པ་དང་། གསལ་བ་མེད་པ་དང་། གསལ་བ་མ་ཡིན་པ་མེད་པ་དང་། སྣང་བ་མེད་པ་དང་། མུན་པ་མེད་པ་དང་། བདག་གི་མེད་པ་དང་། རང་གི་ངོ་བོ་མེད་པ་དང་། རང་གི་ངོ་བོར་བྱ་བ་མེད་པ་དང་། རང་གི་ངོ་བོ་སྟོང་པ་དང་། གྲོལ་བ་མེད་པ་དང་། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་མེད་པ་དང་། འཆི་བ་མེད་པ་དང་། ཤིན་ཏུ་མཐར་ཐུག་པ་སྟེ༑ བདུད་ཀྱི་དཔུང་ཚར་གཅོད་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་ཚར་གཅོད་པ་དང་། ཕུང་པོ་ཚར་གཅོད་པ་དང་། ཁམས་ཚར་གཅོད་པ་དང་། སྐྱེ་མཆེད་ཚར་གཅོད་པ་དང་། ཕུང་པོར་འདུ་ཤེས་པ་རྣམས་ཚར་གཅོད་པ་དང་། ཁམས་སུ་འདུ་ཤེས་པ་རྣམས་ཚར་གཅོད་པ་དང་། སྐྱེ་མཆེད་དུ་འདུ་ཤེས་པ་རྣམས་ཚར་གཅོད་པ་དང་། བདག་ཏུ་འདུ་ཤེས་པ་རྣམས་ཚར་གཅོད་པ་དང་། སེམས་ཅན་དུ་འདུ་ཤེས་པ་རྣམས་ཚར་གཅོད་པ་དང་། སྲོག་ཏུ་འདུ་ཤེས་པ་རྣམས་ཚར་གཅོད་པ་དང་།

གང་ཟག་ཏུ་འདུ་ཤེས་པ་རྣམས་ཚར་གཅོད་པ་དང་། སྲིད་པར་འདུ་ཤེས་པ་རྣམས་ཚར་གཅོད་པ་དང་། དངོས་པོར་འདུ་ཤེས་པ་རྣམས་ཚར་གཅོད་པ་དང་། ལོག་པར་ལྟ་བ་རྣམས་དང་། ལོག་པར་ཞུགས་པ་རྣམས་ཚར་གཅོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འབྱུང་།

མདོ་ཚན་འདིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཆོས་བསྟན་ཚུལ་ཆེས་ངོ་མཚར་ཆེ་བར་བསྟན་ནས། སྐྱེས་བུ་སུ་འདྲ་ཡིན་ཡང་། བདེན་གཉིས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཆོས་སྣ་ཚོགས་པ་འདི་དག་ལ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཞེན་མི་རུང་བ་སྟེ། བདག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་། སེམས་ཅན་དུ་འཛིན་པ་དང་། སྲོག་ཏུ་འཛིན་པ་སོགས་ལ་ཤིན་ཏུ་སྨད་པར་མཛད་དེ། འདི་ནི་མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས། <<རྩ་ཤེ་>>ལས། གང་དག་སྟོང་པ་ཉིད་ལྟ་བ། །དེ་དག་སྒྲུབ་ཏུ་མེད་པར་གསུངས། །ཞེས་པ་དང་དགོངས་པ་གཅིག་ཏུ་འདུག་པས། འདིའི་སྒྲོས་པ་དང་བྲལ་བ་ནི་སྟོང་ཉིད་རང་ལ་གོ་དགོས་སམ་སྙམ།

༡༡) <<འཕགས་པ་ཡང་དག་པར་སྦྱོད་པའི་ཚུལ་ནམ་མཁའི་མདོག་གིས་འདུལ་བའི་བཟོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་ >> མདོ་སྡེ། ༢) ལས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ནི་ཡང་དག་པ་དང་། ཤིན་དུ་ཡང་དག་པ་དང་། རྗེས་སུ་ཡང་དག་པ་དང་། ཀུན་དུ་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། རབ་ཏུ་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་ཡང་དག་པར་

འདུས་པའོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ནི་ཀུན་དུ་སྲ་བ་དང་། རྣམ་པར་སྲ་བ་དང་། ཤིན་དུ་སྲ་བ་དང་། རྗེས་སུ་སྲ་བ་དང་། རབ་ཏུ་སྲ་བ་དང་། ཉེ་བར་སྲ་བ་ལ་ཡང་དག་པར་འདུས་པའོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ནི་ཀུན་དུ་རིག་པ་དང་། རྣམ་པར་རིག་པ་དང་མཚུངས་པར་རིག་པ་དང་རྗེས་སུ་རིག་པ་ལ་ཡང་དག་པར་འདུས་པའོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ནི་ཀུན་དུ་གཟུགས་དང་། རྣམ་པར་གཟུགས་དང་། མཚུངས་པར་གཟུགས་དང་། ཡང་དག་པར་གཟུགས་མེད་པ་དང་། ཉེ་བའི་གཟུགས་ལ་ཡང་དག་པར་འདུས་པའོ། །རིགས་ཀྱི་བུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ནི་ཀུན་དུ་སྤྱོད་པ་དང་། རྣམ་པར་སྤྱོད་པ་དང་། མཚུངས་པར་སྤྱོད་པ་དང་། རྗེས་སུ་སྤྱོད་པ་དང་། ཉེ་བར་སྤྱོད་པ་ལ་ཡང་དག་པར་འདུས་པའོ། །རིགས་ཀྱི་བུ་བྱང་ཆུབ་ནི་ཀུན་དུ་བརྗོད་པ་དང་། རྣམ་པར་བརྗོད་པ་དང་། རྗེས་སུ་བརྗོད་པ་དང་། མཚུངས་པར་བརྗོད་པ་དང་། ཉེ་བར་བརྗོད་པ་ལ་ཡང་དག་པར་འདུས་པའོ། །རིགས་ཀྱི་བུ་བྱང་ཆུབ་ནི་བགྲང་བ་དང་། རྣམ་པར་བགྲང་བ་དང་། མཚུངས་པར་བགྲང་བ་དང་། རྗེས་སུ་བགྲང་བ་ལ་ཡང་དག་པར་འདུས་པའོ། །བྱང་ཆུབ་ནི་ཀུན་དུ་ཡོད་པ་དང་། རྣམ་པར་ཡོད་པ་དང་། རྗེས་སུ་ཡོད་པ་དང་། ཉེ་བར་ཡོད་པ་ལ་ཡང་དག་པར་འདུས་པའོ། །རིགས་ཀྱི་བུ་བྱང་ཆུབ་ནི་སྨོས་པ་དང་། རྣམ་པར་སྨོས་པ་དང་། སྨོས་པ་དང་ཟླ་བ་དང་། རྗེས་སུ་སྨོས་

པ་དང་། ཉེ་བར་སྤྲོས་པ་ལ་ཡང་དག་པར་འདུས་པའོ། །རིགས་ཀྱི་བུ་ཇི་ལྟར་ནམ་མཁའི་ཁམས་ལ་གཟུང་དུ་མེད་པ་དེ་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་བལྟ་བར་བྱའོ། ། རིགས་ཀྱི་བུ་ལ་ལ་ནམ་མཁའ་སྤྲོས་པར་བྱ་བ་དང་། ཚད་དུ་བྱ་བ་དང་། རྣམ་པར་འགྲན་པར་བྱ་བ་དང་། བརྒྱན་པར་བྱ་བ་དང་། རི་མོར་བྱ་བར་ནུས་སམ། རིགས་ཀྱི་བུ་མི་ནུས་སོ། །སྨྲས་པ། རིགས་ཀྱི་བུ་ནམ་མཁའ་ཇི་ལྟ་བ་དེ་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཀུང་དེ་བཞིན་ཏེ། ནམ་མཁའ་ཅིས་ཀྱང་སྤྲོས་པར་མི་ནུས་པ་ཇི་ལྟ་བ་དེ་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཀུང་དེ་བཞིན་དུ་ཅིས་ཀྱང་སྤྲོས་པར་མི་ནུས་སོ། །རིགས་ཀྱི་བུ་ཁང་པ་བརྩེགས་པར་བཅོམ་ལྡན་འདས་བདག་བཞུགས་པ་ནི་གང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་བཞུགས་པ་ནི་གང་། ཞེས་བྱ་བ་ཁྱོད་ཅིའི་ཕྱིར་དེ་སྐད་སྨྲ། དེ་ལྟར་སྤྲོས་པར་བྱེད་ཅེས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དགྲ་རྣམ་པར་འགྲེལ་པས་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་འདི་བསྟན་པ་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཁྲག་ཁྲིག་ཕྲག་ལྔ་བཅུ་རྩ་བདུན་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཀྱི་བཟོད་པ་ཐོབ་པར་གྱུར་ཏོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཁྲག་ཁྲིག་ཕྲག་བཞི་བཅུ་རྩ་གཉིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསང་བའི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་སོ་སོར་ཐོབ་ཅིང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཐམས་ཅད་ཀུང་རྒྱས་པར་གྱུར་ཏོ། །ས་དང་ནམ་མཁའ་ལ་གནས་པའི་སེམས་ཅན་གྱིས་ལེགས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་བྱིན་ཏེ། སྐྱེས་བུ་དམ་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་

གསང་བའི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་འདི་སྟོན་པ་བསྟན་པ་ལེགས་པར་བཤད་པ་ལེགས་སོ་ལེགས་སོ། །ཞེས་འབྱུང་།

མདོ་ཚན་འདིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་ནང་དུ་བརྗོད་བྱ་སྣ་ཚོགས་འདུས་པར་བསྟན་པ་དང་། དེ་བཞིན་བྱང་ཆུབ་ཀྱང་སྒྲོས་མ་སྒྲོས་སྣ་ཚོགས་པའམ་རྒྱས་བསྡུས་སྣ་ཚོགས་སུ་བསྟན་ཚུལ་གསུངས་འདུག་སྙམ་ཡང་། ངེས་པ་མ་ཐོབ་པས་དཔྱད་པར་ཞུ།

༧༢) <<འཕགས་པ་ཡབ་དང་སྲས་མཇལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ།>>དཀོན་བརྩེགས། ང་།) ལས། འདི་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པ་གཉིས་ཐུགས་སུ་ཆུད་དེ། ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡང་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པ་འདིར་ཟད་དོ། །དེ་ཡང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་རབ་ཏུ་གཟིགས། རབ་ཏུ་མཁྱེན། ལེགས་པར་མངོན་དུ་མཛད་པས་དེའི་ཕྱིར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ཀུན་རྫོབ་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་སྤྱོད་པར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གཟིགས་སོ༏ ༏དོན་དམ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བརྗོད་དུ་མེད་པ་སྟེ། ཤེས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ། རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ། ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ། མ་བསྟན་པ། རབ་ཏུ་མ་བསྟན་པ། མ་ཐོས་པ༏ ཐོས་པར་མ་བྱས་པ། མ་ཤེས་པ། རྣམ་པར་མ་ཤེས་པ། མ་བསྟན་པ༏ མ་མཐོང་བ། མ་བརྟགས་པ། འཛིན་དུ་མ་བཙུག་པ། རྟོགས་

པར་མ་བྱས་པ། ཐོབ་པར་མ་བྱས་པ། མ་ཐོབ་པ། ཉེ་བར་མ་བསྟེན་པ༑ མ་བོར་བ། མ་བཞག་པ། མ་སྤངས་པ། བྱ་བ་མེད་པ། བྱེད་པ་མེད་པ། རབ་ཏུ་ཞི་བ་མེད་པ། མ་སླད་པ། མ་བསྐྱོད་པ། ཐོབ་པ་མ་ཡིན་པ། མ་ཐོབ་པ་མ་ཡིན་པ། བདེ་བ་མ་ཡིན་པ། སྡུག་བསྔལ་བ་མ་ཡིན་པ། སྐྱོན་པ་མ་ཡིན་པ། མི་སྐྱོན་པ་མ་ཡིན་པ། གཟུགས་མ་ཡིན་པ༑ གཟུགས་མེད་པ་མ་ཡིན་པ། གྲངས་མེད་པ། བགྲང་བ་མེད་པ། འཇིག་རྟེན་མེད་པ། འཇིག་རྟེན་དང་བྲལ་བ་མེད་པ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ། རྣམ་པར་བྱང་བ་མེད་པ། འགྲོ་བ་མེད་པ། ལྡོག་པ་མེད་པ། མ་བརྟགས་པ། རྣམ་པར་མ་བརྟགས་པ། མ་གཡོས་པ། མ་བསམས་པ། མ་བསྐྱིད་པ། མངོན་པར་འདུས་མ་བྱས་པ། **མ་སྤྲོས་པ༑ སྤྲོས་པ་དང་བྲལ་བ་སྟེ།** འདི་ལྟར་གཟུགས་ཀྱི་མཚན་མ་མི་དམིགས་པ༑ ཚོར་བ་དང་། འདུ་ཤེས་དང་། འདུ་བྱེད་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་མཚན་མ་མི་དམིགས་པ། མིག་དང་། རྣ་བ་དང་། སྣ་དང་། ལྕེ་དང་། ལུས་དང་། ཡིད་ཀྱི་མཚན་མ་མི་དམིགས་པ། གཟུགས་དང་། སྒྲ་དང་། དྲི་དང་། རོ་དང་། རེག་བྱ་དང་། ཆོས་ཀྱི་མཚན་མ་མི་དམིགས་པ། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། རྣ་བ་དང་། སྣ་དང་། ལྕེ་དང་། ལུས་དང་། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་མཚན་མ་མི་དམིགས་པ། མིག་གི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་དང་། རྣ་བ་དང་། སྣ་དང་། ལྕེ་དང་། ལུས་དང་། ཡིད་ཀྱི་འདུས་ཏེ་རེག་པའི་མཚན་

མ་མི་དམིགས་པ། མིག་གི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཚོར་བའི་མཚན་མ་མི་དམིགས་པ། ཡིད་ཀྱི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཚོར་བའི་བར་གྱི་མཚན་མ་མི་དམིགས། གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་མ་མི་དམིགས་པ། ཆོས་ཀྱི་བར་གྱི་འདུ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་མ་མི་དམིགས་པ། གཟུགས་སུ་སེམས་པའི་མཚན་མ་མི་དམིགས་པ། ཆོས་ཀྱི་བར་དུ་སེམས་པའི་མཚན་མ་མི་དམིགས་པ། ཡིད་ལ་བྱ་བའི་མཚན་མ་མི་དམིགས་པ། ས་དང་། ཆུ་དང་། མེ་དང་རླུང་དང་། ནམ་མཁའ་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་ཀྱི་མཚན་མ་མི་དམིགས་པ། འདོད་པ་དང་། གཟུགས་དང་། གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་ཀྱི་མཚན་མ་མི་དམིགས་པ། འདུས་བྱས་དང་། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་མཚན་མ་མི་དམིགས་པ་སྟེ། འདི་ལྟར་ཆོས་གང་དང་གང་བརྗོད་པའི་རང་བཞིན་གང་དང་གང་གིས་བརྗོད་པའི་ཆོས་དེ་དག་དང་། དེ་བརྗོད་པའི་རང་བཞིན་དེ་དང་མི་བརྗོད་པ་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ནི་དེ་ལྟར་ཉམས་དགའ་བ་ཡིན་ན་དེ་བྱིས་པ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཐོས་པ་དང་མི་ལྡན་པ་མི་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཐོས་ན་འཇིགས་ཤིང་དངང་བ་དང་། སྐྲག་པར་འགྱུར་ཏེ། དེས་འཇིགས་པར་གྱུར་པས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ལས་ཉམས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་ན་ལྷ་དང་བཅས་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱིས་སྨྲ་ངན་དུ་བྱ་བ་སྟེ། འཁོར་བ་ན་ཡོད་པའི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱུན་ཏོ་ཞེས་ཏེ། དེ་དག་གིས་འདི་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ལ་འདོད་པ་

བསྐྱེད་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དོན་དུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་མཆོད་པའི་ཕྱིར་བརྩོན་པར་གྱུར་ཏོ། །ཞེས་འབྱུང་།

མདོ་ཚན་འདིས་ནི། རྒྱུད་བླ་མ་ལས། བསམ་མེད་གཉིས་མེད་རྟོག་མེད་པ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་མཐུན་པར། དོན་དམ་བདེན་པ་དེ་ཉིད་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སྒྲ་རྟོག་གི་ཡུལ་མིན་པ་སོགས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྤྲོས་པ་དང་། གཉིས་སྣང་གི་སྤྲོས་པ་དང་། དགག་བྱའི་སྤྲོས་པ་གསུམ་པོས་དབེན་པར་བསྟན་ཏམ་སྙམ།

༧༣) <<འཕགས་པ་བྱམས་པའི་སེང་གེའི་སྒྲ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། >> དཀོན་བརྩེགས། ཅ) ལས། འཁོར་བ་ལ་ཡིད་སྐྲག་པ་དང་། ငེས་པར་འབྱུང་བ་ལ་མཁས་པ་དང་། ངེས་པར་འབྱུང་བ་ལ་མངོན་པར་བརྩོན་པ་དང་། འཁོར་བ་ལ་རྟག་ཏུ་ཡིད་སྐྱོ་བ་དང་། མྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་ལ་ཕན་ཡོན་དུ་བལྟ་བར་བྱ་ཞིང་། ཤིང་དྲུང་ན་འདུག་ཀྱང་རུང་། རི་ལ་འདུག་ཀྱང་རུང་། གནས་ཁང་ན་འདུག་ཀྱང་རུང་། ཕུག་ན་འདུག་ཀྱང་རུང་། དེས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམ་པ་ལས་ཡིད་ལ་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རིག་པ་དང་ཞབས་སུ་ལྡན་པ། བདེ་བར་གཤེགས་པ། འཇིག་རྟེན་མཁྱེན་པ༑ སྐྱེས་བུ་འདུལ་བའི་ཁ་ལོ་སྒྱུར་བ། བླ་ན་མེད་པ། ལྷ་དང་མི་རྣམས

ཀྱི་སྟོན་པ། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་གདུང་རྒྱུད་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ༑ རིགས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ། དགེ་བའི་རྩ་བ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་དཔག་ཏུ་མེད་པ། ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་། ཤེས་རབ་དང་། རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང་། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཡེ་ཤེས་མཐོང་བས་དཔག་ཏུ་མེད་པ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དཔག་ཏུ་མེད་པ༑ ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་དང་། གཞལ་དུ་མེད་པ་དང་། ཚད་མེད་པ་དང་ལྡན་པ། བདེན་པ་གསུང་བ། ཡང་དག་པ་གསུང་བ། ཇི་སྐད་གསུང་བ་དེ་བཞིན་དུ་མཛད་པ། མི་སླུ་བར་མཛད་པ༑ འཕགས་པ། སྨན་པ་ཆེན་པོ། ཟུག་རྔུ་འབྱིན་པ། མ་གསོལ་བར་བཤེས་གཉེན་མཛད་པ། ཐུགས་རྗེ་དང་ལྡན་པ། དེད་དཔོན་ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་ཆོས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ། ཟབ་པ་ཟབ་པར་སྣང་བ༑ ཞི་བ་ཞི་བ་སྟོན་པ། སྟོང་པ། སེམས་ཅན་མེད་པ། འབྲུལ་པ་མེད་པ། མཚན་མ་མེད་པ། མཚན་མ་ཡང་དག་པར་ཆད་པ། སྨོན་པ་མེད་པ། སྨོན་པ་དང་བྲལ་བ། **སྨོས་པ་མེད་པ། སྨོས་པ་དང་བྲལ་བ༑** མཐོང་བར་དཀའ་བ། རྟོགས་པར་དཀའ་བ། ཉེ་བར་གཏོད་པ། དངོས་པོ་དང་བྲལ་བ། དབེན་པ། དབེན་པ་དང་བྲལ་བ། དངོས་པོ་མེད་པ། དངོས་པོས་མ་གོས་པ། རྒྱུ་བ་མེད་པ། རྒྱུ་བ་ཡང་དག་པར་ཆད་པ། འགྲོ་བ་དང་བྲལ་བ། བརྗོད་དུ་མེད་པ། བརྗོད་པ་དང་བྲལ་བ༑ ཉམས་སེམས་མེད་པ། ཀུན་དུ་བསྟན་པ། རྟོག་པ་མེད་པ། རྟོག་

པ་དང་བྲལ་བ། ཀླང་བ་མེད་པ། དོར་བ་མེད་པ། སྡུག་བསྔལ་ཉེ་བར་ཞི་བ། སྲིད་པ་ཡང་དག་པར་ཆད་པ་སྟོན་པར་མཛད་པ། ཡང་དག་པར་སྟོན་པར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྣམ་པ་ལས་ཡིད་ལ་བྱའོ། །འོད་སྲུང་དེ་ལ་དགེ་སློང་གཅིག་པུ་དབེན་པར་སོང་སྟེ། ནང་དུ་ཡང་དག་འཇོག་ལ་ཞུགས་པས་ནི་འདི་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམ་པ་ལས་ཡིད་ལ་བྱ་སྟེ། བདག་གིས་མིའི་ལུས་ཐོབ་ཅིང་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དང་། བསྙེན་པར་རྫོགས་པ་དགེ་སློང་གི་དངོས་པོ་ཡང་ཐོབ། བདག་གིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡང་མཉེས་པར་བྱས་པས་ན་བདག་ལེ་ལོ་བྱེད་པ་དང་། བྱ་བ་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་འདུ་འཛིས་གཡེན་སྤྱོ་ཞིང་གནས་པ་ནི་བདག་གི་མི་ཚའོ། །ཞེས་འབྱུང་།

མདོ་ཚན་འདིས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཟབ་མོའི་ཆོས་བསྟན་ཚུལ་གསུངས་པས། འདིའི་སྤྲོས་བྲལ་ནི་ཟབ་མོ་སྟོང་པ་ཉིད་རང་ལ་གོ་དགོས་པར་འདུག་གོ།

༡༨) <<དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གསང་བ། གསང་བའི་མཛོད་ཆེན་པོ་མི་ཟད་པ་གཏེར་གྱི་སྒྲོན་མ། བརྟུལ་ཞུགས་ཆེན་པོ་བསྒྲུབ་པའི་རྒྱུད། ཡེ་ཤེས་རྔམ་པ་སྒྲོག་གི་འཁོར་ལོ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། >> རྒྱུད་འབུམ། ཛ) ལས། དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་གསང་བ་མཆོག་གི་བདག་པོ་དེས་གསོལ་བ་བཏབ་པའི་དོན་ཐུགས་

སུ་ཆུད་ནས་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་འབྱུང་བ་རྡོ་རྗེ་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྙོམས་པར་ཞུགས་སོ། །ཞུགས་ནས་ཡང་རང་བཞིན་དོན་དམ་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་སྒྲོས་པ་དང་བྲལ་བ་འདི་གསུངས་སོ༔ ༔ཨེ་མའོ་སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས། །བླ་ན་མེད་པ་རྟོགས་འགྱུར་པའི། །རྒྱལ་བས་གསུངས་པའི་ཡེ་ཤེས་གང་། །དེ་ནི་དཀྱིལ་འཁོར་སྙིང་པོ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཞེས་འབྱུང་།

འདིར་སྤྲོས་བྲལ་ཞེས་པ་དེ་དོན་དམ་སྟོང་ཉིད་རང་ལ་གསུངས་པ་ཡིན་ནམ། བྱ་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྲོས་པ་དང་བྲལ་བའི་རྒྱུད་སྡེ་གོང་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་གསུངས་པ་གང་ཡིན་མཁས་པ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཟིགས་པར་ཞུ་སྟེ། བློ་དམན་པ་བདག་གིས་ནི་ཞུ་མ་ཤེས་སོ། །

༧༥) བཅོ་ལྔ་པ་འདི་ནི། གོང་མ་ ༧༨ པ་དེ་དང་ཇི་མ་ཇི་བཞིན་རེད་འདུག་པས། ཕལ་ཆེར་པར་ཇ་ཁག་གཉིས་ཡོད་པ་འདྲ།

༧༦) <<བསྡུས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་འགྲེལ་བཤད། ཙ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་སྟོང་ཕྲག་བཅུ་གཉིས་པ་དྲི་མ་མེད་པའི་འོད་ཅེས་བྱ་བ།>> དྲི་མེད་འོད། ཀླི) ལས། ད་ནི་སློབ་མ་རྣམས་ཀྱི་སྨིན་པའི་དོན་དུ་རང་གི་ལུས་ལ་སོགས་པའི་ཆའི་ངེས་པ་གསུངས་པ་

དྲུག་ཆ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ་འདིར་གང་གི་ཚེ་ཛོ་ཛེ་སློབ་དཔོན་གྱིས་ཁྲིམ་པའམ་དགེ་ཚུལ་ལམ་དགེ་སློང་ལ་དབང་བསྐུར་བ་ན་དེས་དམ་བཅའ་བ་འདི་བྱ་སྟེ་བདག་གིས་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དྲུག་ཆ་སྦྱིན་པར་དབུལ་བར་བྱའོ་ཞེས་པ་ངེས་པའོ། །དེ་ལ་དང་པོར་རེ་ཞིག་དྲུག་ཆ་ལུས་ཀྱི་ནང་ནས་ལག་པ་རྐང་པ་ལུས་དག་ལས་ཞེས་པ་ལག་པ་གཉིས་དང་རྐང་པ་གཉིས་དང་ལུས་ཏེ་ལྔ་པོ་འདི་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་དྲུག་པ་ཡན་ལག་མཆོག་ནི་སློབ་དཔོན་ལ་ཕྱག་བཙལ་བའི་དོན་དུ་སྦྱིན་པར་རབ་ཏུ་དབུལ་བར་བྱའོ། །སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་ལྡན་པའི་བླ་མ་ལ་དེ་ཕུལ་ན་མཆོག་གི་ཕྱག་རྒྱ་རྗེས་སུ་རིག་པས་འབུལ་བ་པོ་ནི་བདེ་བའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ལས་ཀྱི་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་ངག་དབུལ་བར་བྱ་སྟེ་ལག་པ་དང་རྐང་པ་དང་བཤང་ལམ་དང་ཧྲ་ག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་རྣམས་ལས་དྲུག་པ་ངག་གི་དབང་པོ་ནི་བདེན་པར་སྨྲ་བའི་དོན་དུ་ངག་དབུལ་བར་བྱའོ་ཞེས་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ངེས་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་མིག་དང་རྣ་བ་དང་སྣ་དང་ལྕེ་དང་ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་དྲུག་པ་ཡིད་དེ་ཡོན་ཏན་དང་བཅས་གཡོ་སྒྱུའི་སྤྲོས་པ་དང་བྲལ་བ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་དབུལ་བར་བྱ་སྟེ་སྦྱིན་པའི་ངེས་པའོ། །ཞེས་འབྱུང་། །

འདིར་སྤྲོས་པ་ནི་རྟོག་པ་ལ་གོ་དགོས་པར་འདུག་སྟེ། ཚིག་

གྲོགས་གཡོ་སྒྱུ་ཞེས་སྨྲར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཞན་ཡང་། སྤྲོས་བྲལ་ལམ་སྤྲོས་པ་དང་བྲལ་བ་ཞེས་པའི་ཚིག་འདི་དག་འཕགས་ཡུལ་པཎ་གྲུབ་རྣམས་ཀྱིས་མཛད་པའི་བསྟན་འགྱུར་དང་། བོད་གངས་ཅན་ལྗོངས་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱུད་རིས་སུ་མ་ཆད་པའི་སྐྱེས་ཆེན་དམ་པ་དག་གིས་མཛད་པའི་གཞུང་ཆེན་རྣམས་སུ་གོ་དོན་ཇི་ལྟར་འགྲེལ་བ་དང་། བཀོལ་སྤྱོད་ཇི་ལྟར་མཛད་ཚུལ་བཅས་མི་འདྲ་བའམ་འདྲ་བའི་ཆ་ཇི་ཡོད་སོགས་དཔྱད་པར་བྱ་བ་མང་ནའང་། རེ་ཞིག་འདིར་འགོ་སློམ་ཙམ་གྱིས་ཚོག་པར་བྱས་ཏེ། མཇུག་བསྡུས་སོ། །

མདོར་བསྡུས་ན་གོང་དུ་བཀོད་པའི་མདོ་ཚན་ཁག་བཅུ་དྲུག་ལས་གསུངས་པའི་སྤྲོས་བྲལ་གྱི་དོན་འདི་ལྟར་བབ་སྟེ།

༡) མདོ་ཚན་ ༡) ༢) ༥) ༨) ༡༠) ༡༣) བཅས་དྲུག་གིས་ནི་དགག་བྱ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའམ་བདེན་པར་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་ལ་སྤྲོས་པ་དང་བྲལ་བ་ཞེས་བསྟན།

༢) མདོ་ཚན་ ༣) ༦) གཉིས་ཀྱིས་ནི་ཀུན་རྫོབ་པའི་ཆོས་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གིས་ཆོས་ཉིད་གཟིགས་པའི་ངོ་ན་མེད་པ་ལ་སྤྲོས་པ་དང་བྲལ་བ་ཞེས་བསྟན།

༣) མདོ་ཚན་ ༤) ༧) ༡༤) གསུམ་གྱིས་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པའམ་རྟོག་པ་

དང་བྲལ་བ་ལ་སྤྲོས་བྲལ་ཞེས་བསྟན།

༤) མདོ་ཚན་ (༡) ༡༢) གཉིས་ཀྱིས་ནི་ཀུན་རྫོབ་དང་། བདེན་གྲུབ། གཉིས་ཆོས་ཀྱི་སྤྲོས་པ་གསུམ་ཀ། དང་བྲལ་བ་ལ་སྤྲོས་པ་དང་བྲལ་བ་ཞེས་བསྟན།

༥) མདོ་ཚན་ ༡༡) པས་ནི་རྒྱས་བསྡུས་གཉིས་ལ་སྤྲོས་པ་དང་བྲལ་མ་བྲལ་ཞེས་བསྟན།

༦) མདོ་ཚན་ ༡༤) ༡༥) གཉིས་ཀྱིས་ནི་བྱ་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྲོས་པ་དང་བྲལ་བའམ་སྟོང་ཉིད་གང་རུང་ལ་སྤྲོས་པ་དང་བྲལ་བ་ཞེས་བསྟན།

འདིར་སྨྲས་པ།

སྤྲོས་བྲལ་ཚིག་དོན་སྣ་ཚོགས་རི་མོ་འཇའ་ཚོན་ཇི་བཞིན་བཀྲ་བ་ལ། །
ཉུས་མེད་བྱིས་པའི་ལག་སྐོབ་འདི་ཡིས་གནམ་སའི་བར་ནས་འཛོན་སྐམ་པ། །
མཁས་རྒྱུ་རྒྱས་པོ་སླ་ར་འདར་བའི་ཁྲིལ་དགོད་སློང་བའི་རྒྱུ་ཡིན་མོད
རིགས་མཐུན་བྱིས་པ་དཔྱད་པའི་རྩེད་རར་མགྲོན་དུ་འགུག་པའི་ཕོ་ཉ་ཡིན། །

འདིར་འབད་ལེགས་བྱས་སྨོན་ལམ་ཚོགས་ཀྱིས་རྟེན་འབྱུང་སྨོན་
ལམ་ཉིད་ཤར་ནས། །

སྨོན་ལམ་རྟེན་འབྱུང་སྒྱུ་མའི་ཚུལ་ལ་ངེས་རྟོགས་འཇའ་ཚོན་
སྤྲེལ་བའི་མུར། །

སྨོན་ལམ་རྒྱ་མཚོར་དབྱེར་མེད་འདྲེས་པའི་གཟི་བྱིན་རླབས་
ཆེན་རང་་གཞན་གྱི། །

སྨོན་ལམ་འགྲོ་བའི་སེམས་ཁམས་མཚོ་མོར་རྟག་ཏུ་ཐིམ་པའི་རྒྱུར་
གྱུར་ཅིག །

ཅེས་སྨོན་ལམ་གྱི་སྐོར་འདི་ནི། རྒྱལ་སྤྱིའི་རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་ལོ་ཞེས་པ་སྲུང་བརྩིའི་སྐབས་སུ་སྤྱི་སྐོར་མང་པོས་རྣམ་དཀར་དགེ་བའི་ལས་དོན་སྣ་ཚོགས་སྤེལ་བཞིན་པ་ལ། དགེ་བཤེས་འཕྱོར་མཆོག་ལགས་ཀྱིས་ཀྱང་དྲ་ཐོག་གི་ཚོགས་པ་མང་པོར་གསོ་འབག་བཞེས་ཏེ། གསོ་ཆེར་རྗེས་དྲན་རྩོམ་ཡིག་བསྡུ་འཆར་འདུག་ཅིང་། རྗེས་དྲན་ཚོགས་པར་སྨོན་ལམ་ཞེས་པ་བཀའ་བསྟན་ནང་ཇི་ཡོད་བཙལ་ཐུབ་ན་ལེགས། ཞེས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་རྡོ་རྗེ་འཛིན་པ་རབ་འབྱམས་གྲུབ་ནོར་བཟང་མཆོག་གིས་ཚོགས་མི་སྤྱི་ལ་སྐུལ་མ་གནང་བས། དེ་མུར་རང་ཡང་དེ་ལ་འཇུག་འདོད་ཀྱིས་དྲ་ཐོག་གི་ཨ་དར་ཤའི་[9]ནང་བཙལ་བས། སྨོན་ལམ་ཞེས་པའི་ཚིག་དེ་གྲངས་ཀ་ཇི་ཙམ་ཡོད་

9 མཁྱེན་དགོས་པ་ཞིག་ནི། བཀའ་བསྟན་གྱི་མཉེན་ཆས་དེ་ནི་དུས་ནས་དུས་སུ་གསར་སྒྱོན་བྱེད་མུས་ཡིན་པས། གྲངས་ཀ་སོགས་མི་མཚུངས་པ་འོང་སྲིད།

པ་ལ་སོགས་པ་མང་དུ་རྙེད་པས། ༢༠༡༩་༡༠་༣༠ ཉིན་གོང་བཀོད་ཀྱི་བཀའ་འགྱུར་ནང་གི་ལུང་ཚན་དེ་དག་བཙལ་ཏེ་ཟུར་འགོད་བྱས། དེ་ནས་ཉེ་ཆར་ཉིན་ཤས་ནང་དེ་དག་གི་དོན་གང་ཡིན་སོགས་དཔྱད་པ་ཅུང་ཟད་བགྱིས་སོ༔ ༔ཞེས་པ་འདིའང་སེར་བྱིས་ཧྲི་ཧོར་མཁར་སྐྱང་བསོད་ནམས་དབང་ལྡན་ནས། རིགས་པའི་སྨྱུ་གུས་ ༢༠༡༩་༡༢་༦ ཉིན་མཇུག་སྒྲུབ་པར་བྱས་པ་དགེ་ལེགས་འཕེལ།། །།

རྩོམ་པ་པོའི་བརྩམས་ཆོས་དཔེ་དེབ་ཁག་གི་ཐོ།

- བརྡ་སྤྲོད་འདོད་འཇོའི་ནོར་སྒྲོན། (སུམ་རྟགས་འགྲེལ་པ་) ༢༠༠༠ ལོ།
- སེར་བྱེས་ཏྲེ་ཧོར་སྒྲིག་སྒྲོལ་ཤཱཀྱའི་བསྟན་པའི་མཛེས་རྒྱན། ༢༠༠༢ ལོ།
- བོད་ཀྱི་སློབ་སྦྱོར་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས། ༢༠༡༠ ལོ།
- ཆོས་རྗེ་ཤཱཀྱ་བསོད་ནམས་མཆོག་གི་རྣམ་ཐར། ༢༠༡༡ ལོ།
- དབུ་མ་སུམ་འགྲེལ། སྟོད་ཆ། ༢༠༢༠ ལོ།
- དབུ་མ་སུམ་འགྲེལ། སྨད་ཆ། ༢༠༢༠ ལོ།
- དབུ་ཕར་དཀའ་གནད། ༢༠༢༠ ལོ།

རང་རྩོམ་མིན་ཡང་རྩོམ་སྒྲིག་པར་སྐྲུན་བྱས་པ་གཞན་འགའ།

༡ རྗེས་དྲན་དད་པའི་མེ་ཏོག ། ༢༠༡༤ ལོར་བསྒྲིགས།
༢༠༡༨ ལོར་མཁན་ཟུར་བློ་བཟང་གིས་པར་སྐྲུན་གནང་།

༢ ཆོས་རྗེ་བྱམས་མཁས་པའི་རྣམ་ཐར། ༢༠༡༨ ལོ།

པར་སྐྲུན་བྱེད་ལ་ཉེ་བའི་དཔེ་དེབ།

- སེར་བྱེས་མཁན་ཟུར་མཛད་རྣམ།

ཞུ་དག་པ། སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་དགེ་བཤེས་ཚོགས་གཉིས་དངོས་གྲུབ།

རྒྱབ་ཤ་སྒྲིག་སྒྲོར་བ། སེར་བྱེས་དགེ་བཤེས་མགོན་པོ་དགྲ་འདུལ།

དབུ་མ་སུམ་འགྲེལ། སྨད་ཆ།

སེར་བྱེས་བསོད་ནམས་དབང་ལྡན་གྱིས་བརྩམས།

....

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༠ ལོའི་ཕྱི་ཟླ་ ༥ པར་པར་གཞི་དང་པོ་བསྒྲིགས།

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༠ ལོའི་ཕྱི་ཟླ་ ༧ པར་པར་ཐེངས་དང་པོ་དཔར།

དེབ་ཚད། ཞེང་དུ་ཨིན་ཆི་ ༦ སྲིད་དུ་ཨིན་ཆི་ ༩།